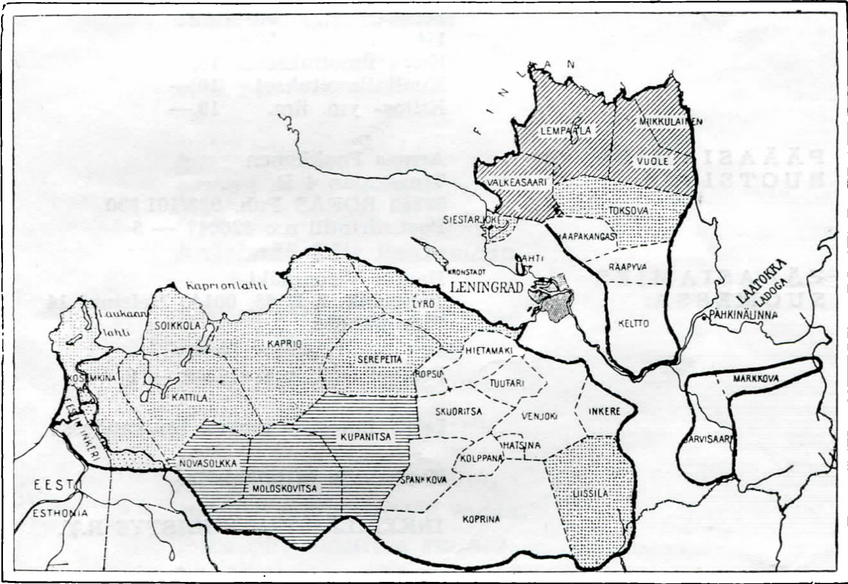
inkeriläisten viesti

numero 1 tammikuu 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 8017 286
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668

Postisiirtotili n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA: INKERIN KARTTA

ALKANEELLE VUODELLE

*Vanha vuosi viipymättä
väistyi ajanverhon taa,
vuosi uusi antoi kättä,
tervehtien kumartaa.*

*Ken voi tietää mitä toisi
tämä vuosi tullessaan.
Jospa meille Herra soisi
elää vuoteen tulevaan.*

*Ehkä vielä yhden kerran
armon aikaa jatketaan,
että seurakunta Herran
hedelmää käis kantamaan.*

*Kirves kirkas tarhurimme
iskeä voi milloin vaan.
Elon Herraa rukoilkaamme
armon aikaa jatkamaan.*

*Ihmiskunta viettää unta,
synnin sumu peittää maan.
Aika olis muuttaa suunta,
käydä Herraa seuraamaan.*

A. Vainikka

Tammi–helmikuun sääkalenteri

Koonneet SIMO HÖYLÄ ja MATTI KÄHÄRI

(Nämä sääparret ovat pitäneet paikkansa vanhan ajanlaskun mukaan, joka oli Venäjällä ennen aikaan käytössä. Se oli 14 vuorokautta jäljessä nykyajasta.)

Jos on usva uunna vuonna,
niin on halla heinäkuussa.

Uutena vuotena on päivä kukon harppausta pitempi.

Jos ei suojaa sydänkuussa, niin ei kelpoo kesästä.

Heikiltä (19. 1.) eläinten ruoka kahteen ja ihmisten kolmeksi.

Paaval on parasta talvii (25/I).

Jos ei pauka Paavalinna,
eikä kylmä kynttelinnä (2/II),
niin ei ole kelpoa kesästä.
Vaan sitten sinä keväänä
kylmää kynnet kyntäjältä,
varpahat vakollialta.

Jos ei pauka Paavalin, eikä kylmä kynttelin sitten kevällä kylmää kyntäjii ja paleltaa paimeinii.

Paavali (25. 1.) syksyy, kynttilä kevättä.

Jälkeen uuden vuoden ensimmäisestä suojapäivästä laskettiin kaksisataa vuorokautta eteenpäin, sitten oli ruis valmis, siis uutinen on joutunut.

Helmikuun helijät päivät,
maaliskuussa maksetahan.
(Lämpöiset ja kirkkaat helmikuun päivät
korvaa maaliskuu kylmällä ja tuiskuilla.)

Kyntteli on jo kevättä. (2/II)

Kynttelin suoja on monell' puutteen
tuoja.

Se ukon lehmän uhottaa,
akan lehmän ammettaa.
(Kevät venyy pitkäksi.)

Oli tapana sanoa, että Matin (24. 2.) toinen silmä vuotaa, kun räystäistä rupesi vettä tippumaan.

Matin päivänä karhu kääntää kylkeensä.

Minkä ennen Mattia hellittää sen jälkeen Matin kiinnittää.

Jos ennen Mattia härkä saa juoda räystään alta, niin jälkeen Maarian kukko kuolee.

Jälkeen Matin voipi sataa lunta vielä niin paljon, että kykkävän koiran peittää.

Helmikuussa on olemassa niin sanottu karpeen karistaja, silloin on aina kova tuuli, joka karistaa puista alas sammalia ja kaikkia moskaa. Siitä laskettiin seitsemän viikkoo kesän tuloon.

Juho Vesa 70-vuotias

Juho Vesa on syntynyt 1. 1. 1903 Vuoleella. Hän oli käynyt oppikoulua Pietarissa ja valmistui Suomessa merkonomiksi kauppaopistossa. Elämäntyönsä on Vesa suorittanut ompelukoneita myyvän Singer Sewing Machine Co:n palveluksessa v:sta 1928 lähtien toimien liikkeen konttoripäällikkönä v:sta 1949 eläkkeelle siirtymiseensä saakka v. 1968. Juho Vesa on osallistunut monipuolisesti Inkeri-rientoihin. Hän toimi Inkerin avustuskomitean kanslistina vv. 1921—24, Heimojärjestöjen keskusvaliokunnan rahastonhoitajana 1930-luvulla, hän on ollut Inkerin sivistyssäätiön hallituksen jäsen sekä osallistunut Inkeriläisten yhdistyksen toimintaan, pitäen mm. esitelmiä yhdistyksen kokouksissa. Merkittävänä tehtävänä oli Juho Vesalla osallistuminen välirauhaneuvotteluihin Moskovassa v. 1944.

Toivotamme onnea pitkän ja ansiokkaan elämäntyön suorittaneelle vielä nuorekkaalle Juho Vesalle.

Kotoisia muistikuvia

Nuorina ylioppilaina osallistuivat Savolaisen (Samoojan) veljekset Teppo ja Juho erään iltaman ohjelmasuorituksiin Mikko Skinnarin koululla Skuoritsassa. Juhon osuutta en muista. Teppo vuorollaan astui lavalle esiripun komeasti avautuessa ja salin hiljentyessä lausui: ”Kyläisessä elämässä on kolme kovaa asiaa: Tatteen (= lannan) veto, märkien sukkien jalkaan vetäminen ja kylän lukusilla (kinkereillä) käynti.” Kumarsi, sai voimakkaat aplodit ja poistui esiripun komeasti rävähtäessä kiinni.

Itse iltamien vetäjä, Mikko Skinnari astui myös vuorollaan esiin samanlaisella esiripun ylpeällä avauksella, vaikeni hetken, siten ryähti ja julisti kotoisella murteella:

”Ko tuuloo, ni tohajaa,
ko sattaa, ni tuohine katto ropajaa!”

Kumarsi ja aplodien läiskeessä poistui arvokkaasti.

Ajankohta lienee siinä 1910 tienoilla.

A. I.

Uusi vuosi alkaa

Uusi vuosi taaskin alkaa,
vaan määränpäätä vielä emme nää.
Mutta monet viime vuoden vaiheet
ehkä mieliämme lämmittää.

Kuvat sieltä kulkee niinkuin virta,
tapahtumat ketjunaan.
Hyvät muistot mukavilta
aina tuntee rinnassaan.

Saihan moni käydä viime vuonna
niin idässä kuin lännessä.
Kun on vapauden tilaisuutta,
niin mikäs minnekin on mennessä.

Kaikesta me kiittää aina saamme
suurta lahjain antajaa.
Hän on ollut sekä aina ompi
huoliemme parhain kantaja.

Suo Herra vuotta alkaessamme
turvata vain sinuhun.
Ole ohjaaja sen askelien,
ken saapuu jälleen vuoden loppuhun!

Liisa Makara

TARINOITA HIETAMÄELTÄ

A. HYTTI

Noita

Torikan kylä sijaitsee sen tien varrella, josta tie menee Kuttusiin ja sieltä edelleen Krasnoje-Seloon.

Torikan kylässä kuoli vanha nainen, joka oli jo paria vuotta vaille sadasta. Hän harjoitti ihmisten ja eläinten parantamista noitakeinoin. Kun mummo oli siunattu haudan lepoon Hietämäen kirkon hautausmaalle, saattoväki palasi taloon surujuhlan viettoon, kun hän siitä huolimatta oli ollut talon vanha emäntä. Kun saattoväki oli parastaikaa syömässä isossa pirtissä, niin aukenivat pihan kaksiosaiset mahtavan suuret portit, josta tultiin pihaan. Ne tavallisesti pidettiin kiinni ja ainoastaan silloin avattiin, kun hevosella tultiin pihaan. Porttien vieressä oli "kalitka", pienempi ovi, josta ihmiset kulkivat. Isäntä läksi ottamaan asiasta selvää ja silloin hän kertoi tupaan tullessaan nähneensä vasta haudatun mummon mustissa vaatteissa, joka pyysi luovuttamaan taikapussinsa, joka oli muka kätkettynä porstuan alle. Kirkkoherra Johannes Siitonen oli mukana surujuhlassa ja hän rupesi lukemaan siunausta vainajan hyväksi. Silloin rupesi pirtin vinniltä kuulumaan kovaa meteliä ja välikaton lautojen välistä sanoivat silloin siellä läsnä olleet tulleen pölyä ja multaa, sillä välikaton päällä oli kerros suomultaa. Tämä mellastelu jatkui seuraavallakin viikolla ja lopulta talon isäntä, jolle tämä kummittelija oli isoäiti, kyllästyi ja meni tietäjältä kysymään neuvoa. Tietäjä oli tuntenut vainajan hyvin ja neuvoi isäntää hakemaan porstuan rappujen alta sen taikapussin ja sitten menemään sepän pajalle ja viemään jonkin huonon kirveen, johon sepän oli lyötävä kolme ristiä ja kun "ämmä" (Inkerissä sanottiin mummoa ämmäksi) tulee seuraavalla kerralla pyytämään taikapussiaan, niin isännän piti heittää siihen suuntaan, josta ääni kuului ja kolmella ristillä varustetulla kirveellä perään. Isäntä seurasi neuvoa. Porstuan lattia otettiin auki ja sieltä löytyikin eläimen rakosta tehty pussi, joka oli sidottu eläimen suolella ja kun pussi avattiin, niin siellä oli ollut sammakon luut, ihmisen sormen luut y.m.. Kun ämmä seuraavalla kerralla ilmestyi mellastamaan, niin isäntä teki kuten häntä oli neuvottu ja heitti takaovesta tarhaan. (Tarhaksi kutsuttiin sitä maa-aluetta, joka jatkui välittömästi pihan takapäästä, jossa tallit ja navetta sijaitsevat ja jossa kesällä kuivattiin muilta heinäsaroilta tuotu heinä, joka sitten kuivana siirrettiin heinälatoon, joka oli tavallisestitallin ja navetan ylisillä.)

Näin Torikan kyläntalo rauhoittui ja taikapussia ei löytynyt mistään, vaikka isäntä sitä haki ja kaikki olivat sitä mieltä, että ämmä vei sen mukanaan. Tämän kertomuksen tolenperäisyydestä en voi sanoa mitään, koska en itse ollut paikan päällä näkemässä tätä, mutta ne, jotka olivat olleet, vakuuttivat asian todeksi.

Musta raamattu

Kun lähdettiin kulkemaan Torikalta eteenpäin, on seuraavan kylän nimi Kaukasii ja sitä seuraava Kuttusii, jonka lähellä oli kenraali Rumjantsevin hovi. Kenraalin poika asuu Hyvinkäällä nimeltään Ristamo. Hänellä on valokuvausliike "Foto-Juhani". Täällä Kaukasiin kylässä tapahtui sellainen tapaus, jonka setäni kertoi. Kylässä oli suurehko talo, jonka tytär seurusteli pojan kanssa, joka ei ollut rikas. Tytön vanhemmat naittivat tyttärensä samankokoisen talon pojan kanssa. Tytär ei olisi mennyt naimisiin tämän rikkaan talon pojan kanssa, mutta vanhempien tahtoa oli toteltava. Sama se oli siihen aikaan Suomessakin.

Kun häävalmisteluja tehtiin pojan talossa, niin aina tapahtui jotakin tavallisuudesta poikkeavaa. Juuri kun oli lattia pesty, niin likaämpäri kaatui puhtaalle lattialle. Tätä jatkui koko ajan ennen häitä. Sitten kun sulhanen istui pöydässä vastavihitty nuorikko rinnallaan, niin samassa lensi jokin ruoka-astia sisältöineen sulhasen

päälle tai kasvoille. Kerrottiin, että köyhä poika majaili talon saunassa ja luki siellä "Mustaa Raamattua" ja sieltä käsin ohjaili näitä vahingontekoja. Olen kuullut tämän monelta taholta, mutta allekirjoittanut ei mene takuuseen tästä asiasta, koska ei ole käynyt paikan päällä.

Laulamistavat ja laulut

Melkein joka tilanteessa laulettiin. Häissä häälauluja ja hautajaisissa virsikirjan virsiä tai Sionin kanteleesta. Nuoret tytöt ja pojat lauloivat juhannuksena kaikenlaisia lauluja ja etupäässä suomeksi. Harvoin laulettiin venäjäksi. Vanhat ihmiset lauloivat etupäässä kansanlauluja tai itkuvirsiä. Allekirjoittaneen aikana oli kuorolaulu niin yleistä, että kansanjuhlissa laulettiin samoja lauluja kuin täälläkin jonkun kansakoulun opettajan johdolla ja lauluharjoituksissa käytiin ahkeraan. Viimeinen kuoro, jonka muistan oli Hietamäellä Sulo Jamalaisen johtama. Hän oli prof. Eino A. Jamalaisen serkku ja joutui rajalla kiinni v. 1918 ja ammuttiin vakoilijana Pietari-Paavalin linnoituksessa. Vakoilija hän ei ollut, mutta siihen aikaan kaikki oli niin sekavaa. Hän opiskeli Helsingin Yliopistossa ja silloin kun raja vielä oli auki, Viljo Jamalainen kävi melkein joka viikko kuoroa harjoittamassa. Kuoro kävi laulamassa kaikissa tilaisuuksissa, mihin sitä pyydettiin ja etupäässä kansanjuhlissa, joita vietettiin joka kesä jossain kylässä. Silloin esitettiin jossain suuressa heinäladossa suomalaisia näytelmiä, kuten Nummisuutarit, Kuopion takana, Tukkijoella, Roinilan talossa ym. Kuoron ohjelmistoon kuuluivat seuraavat laulut: Vuokselle, Hän aikoi luokseni tulla, Lypsäjän laulu, Tule häitäni tanssimaan ja lopuksi yleisön kanssa Mooses Putron Nouse Inkeri. Venäläisiä lauluja harrastettiin hyvin vähän. Ennen maailmansotaa lauloivat nuoret rekryytit (Inkerissä sanottiin: nekryytit) ennen sotaväkeen menoa venäläisiä lauluja, jotka olivat eepillisiä ja kuvailivat sitä surua, joka vallitsi kotona kun rekryyttejä tultiin kruununkyydillä kotoa hakemaan. Vallankumouksen jälkeen rupesi Inkeriin virtaamaan enemmän venäläisiä lauluja ja näytelmiä, joita Pietarissa toimessa olevat toivat seurantaloille. Hietamäellä Hiekan kylässä passilla asuva Antti Heikkinen (asuu nykyään Petroskoissa ja kävi Suomessa muutama vuosi sitten. Hänen veljensä Toivo oli Suomessa ja toimi kansakoulunopettajana Uukuniemellä yli 50 vuotta ja kuoli muutama vuosi sitten. Pidin hautajaisissa puheen, jossa esitin lyhyen biografian hänen elämästään ja toiminnastaan Inkerissä. Me aikoinaan suoritimme Pietarissa kauppaopiston kurssin. Vaikka Toivo Heikkinen oli Suomen kansalainen, niin siitä huolimatta hän lukeutui meihin inkeriläisiin ja kävi usein Inkerin juhlissa ja kokouksissa. Antti Heikkinen harrasti enemmän venäjän kieltä ja vallankumouksen jälkeen siirtyi Pietarissa teatterin palvelukseen. Kyllä hän osaa puhua suomen kieltä, mutta korostus on outo. Oli täällä Suomessa sotien aikana, mutta meni takaisin, kun vaimo jäi sinne.)

Nuoriso siihen aikaan, kun minä olin siellä puhui etupäässä suomea. Ainoastaan ne, jotka olivat lähikaupungeissa toimessa, puhuivat venäjää, kun sitä piti osata, jos työskenteli konttorissa tai oli liikeapulaisena. Mutta me muut kaikissa leikeissä käytimme suomen kieltä. Oli eräskin leikki, jossa olivat sanat: "Ryssän maattuska lapsen sai. Nimeksi pantiin Nikolai, Nikolai" jne.

Protestilauluja laulettiin Inkerissä silloin, kun joku inkeriläinen oli päässyt starostaksi (kunnanvirkailija, joka vastaa meidän kunnanvaltusuton edustajaa ja starshina, joka vastaa meidä kunnanvaltuuston puheenjohtajaa) ja rupesi kovin virkaintoiseksi ja noudatti "prikulleen" saamiansa määräyksiä sekä kohteli kovakouraisesti muita kansaihmisiään ja siitä sepitettiin heti pilkkalaulu, jota laulettiin samalla nuotilla kuin muitakin kylälauluja. Tämä starshina oli kotoisin Savlanojan kylästä ja oli siihen asti mukava mies, kuten muutkin, mutta virka meni "pollaan" ja niin Juho Savolaisesta tuli "öykkäri", kuten sanottiin. En tuntenut hänen tekojaan, vaikka tunsin henkilön hyvin. Hänen veljensä poika kävi Pietarin Polyteekin läpi ja elää vieläkin. On ollut Lappeenrannan konepajan johtaja ja nyt on luultavasti eläkkeellä. Tapasin hänet monta kertaa ja viimeksi Savonlinnassa. Hän ei hyväksynyt sitä pilkkalaulua sedästään vaan sanoi hänen menetelleen siten kun käskettiin.

Tämä pilkkalaulu on seuraavanlainen:

Jatkuu sivulla 12

KOTIKIRKKO, KOTIKAUPI

Moloskovitsan kirkko.

Kotiseutuni kirkkoa muistelen,
vaikka kauas se jäänyt on multa.
Siellä nuorena herkkään sieluuni
sytyteltiin hengen tulta.

Kotikirkkoni kellojen soitanta
niin mieleeni muistuu aina,
niin juhlallisesti sointui ne
aina iltaisin lauantaina.

Ne soittivat aamulla kirkkohon,
ja haudalle kulkeville,
ne aivan kuin osaa ottaen
soivat kauniisti murheisille.

Kotikirkkoni vaikka kaukana on,
kuulen muualla sanaa Luojan,
vain turvissa Isän armahan
saa sieluni varman suojan.

Abraham Lattu

(Runo Kotikirkko julkaistu kokonaisuudessaan Inkeriläisten Viestissä tammikuussa 1969.)

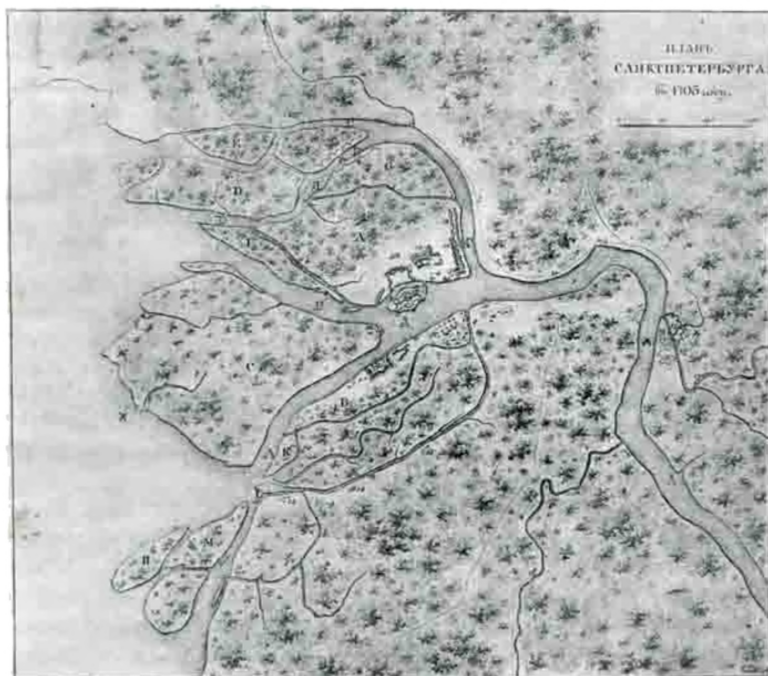
Pietarin suomalainen kirkko.

Pietari, Pietari,
sinun huipuiltasi liehuu lapsuuteni lippu.
Se oli aika ennen syviä haavoja, ennen valtavia arpia,
ennen nuortumisen unhokylpyä.

Pietari, Pietari,
sinun huipuillasi lepää nuoruuteni hehku
kuin heleä verho, kuin kevyt uvertyyri,
kuin unelmien huntu titaanin unen yllä.

Edith Södergran
(suom. Lauri Viljanen)
Teoksesta Runoja, 1968

inkeriläisten viesti

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 8017 286
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA: PIETARIN ALUE 1700-LUVULLA.

PROFESSORI EINO A. JAMALAINEN

Häät Inkerissä

Maaliskuun numerossa julkaisemme kirjoituskilpailumme tulokset. Kilpailun ulkopuolella julkaisemme nyt professori Jamalaisen muistelman inkeriläisistä häistä. Kirjoitus on aikaisemmin julkaistu Ylioppilaslehdessä v. 1931.

Häät Inkerissä olivat merkkitapaus ei ainoastaan hääparille itselleen ja sen sukulaisille, vaan koko paikkakunnalle. Niihin valmistuttiin kuten suureen juhlaan ja ne vietettiin niin komeasti kuin vain varat sallivat. Vanhoja perinteellisiä häätapoja noudatettiin vielä uskollisesti. Seuraava kuvaus Keski-Inkerissä Hietamäen seurakunnassa vietetyistä häistä perustuu omakohtaisiin muistoihin ennen ensimmäistä maailmansotaa.

Avioliitot solmittiin Inkerissä yleensä nuorina. Sulhasen ikä oli tavallisesti vähän päälle kahdenkymmenen ja morsian oli sitäkin nuorempi. Syynä tähän oli mm. se, että taloon haluttiin saada nuoresta miniästä apulainen.

Tulevien häiden ensimmäinen vaihe, kosiminen, oli tärkeä ja monipuolinen tapahtuma. Kun lähempiä tuttavuuksia ei läheskään aina solmittu nuorten kesken ennen kosintaa, ei ollut harvinaista, että poika lähti kosimaan tyttöä, jota ei ollut aikaisemmin edes nähnytkään. Huhu liikkui, että naapuriseurakunnassa on oikea "potra" tyttö, ja poika innostui silloin ilman muuta saamaan tytön omakseen. Puhemieheksi pyydettiin joku vanhempi, sulavakieliseksi tunnettu sukulaismies. Hevonen suittiin kiiltäväksi, kaksipyöräiset linjalirattaat pestiin puhtaaksi, jalkaan vedettiin parhaat lakeerisaappaat ja niin oli sulhanen valmis tärkeälle retkelleen.

Kun sulhanen ajaa karautti komeasti morsiamen pihalle, tiesivät kyläläiset, että talossa on "tupakat" ja väki riensi joukolla katsomaan sulhasia. Vieraat istutettiin tuvassa parhaalle paikalle peräseinän penkille, pöydän ääreen. Talon isäntä istuu vieraiden joukossa naisväen pysytellessä ovensuussa. Teekeittiö ilmestyy nopeasti pöytään ja sen viereile sulhasen tupakat. Puhemies kehuu sulhasta ja sulhasen kotia sekä kehoittaa miehiä ottamaan tupakkeja. Kohta uskaltautuvat pojat lähemmäksi pöytää. Paperossit ilmestyvät miesten hampaisiin, ja keskenkasvuiset pojatkin vetelevät haikuja, joka on sallittua tällaisissa tilaisuuksissa. Sulhanen antaa silkkiliinan ja kultarahan kosimisen merkiksi sekä nousee lähteäkseen kotimatkalle. Kulkiessaan väkijoukon läpi, on jokaisella oikeus kurittaa sulhasta, ja kylän pojat katsoivatkin asiakseen antaa leikillisiä töytäisyjä vieraalle tungettelijalle.

Seuraavana päivänä lähtee morsian jonkun vanhemman sukulaisen kanssa "katsomaan kotia". Hyvä tapa vaatii, että hän samalla antaa kihlat pois. Sulhanen ei tästä suinkaan lannistu, vaan tuo ne uudelleen morsiamelle. Kihloja kuljetellaan tällä tavoin useamman kerran edestakaisin, kunnes morsian lopuksi joko suostuu tarjoukseen tai antaa rukkaset. Ei ollut harvinaista, että nuori mies sai rukkaset kosimaltaan tytöltä. Naisella ei ollut mitään syytä suos-

tua ensimmäisen kosijan kihlatuksi, vaan pälnvastoin oll hänelle kunniaksi, jos sulhasia kävi useampia. Tavallisesti tutt tytöllä käydä kahdet tai kolmet sulhaset, mutta ei ottut harvinaista sekään, että sulhasia kävi kokonainen tusina, sittoin kun tyttö oli punaposkinen ja valkotukkalnen, kautta seutujen tunnettu kaunotar.

Upplniskainenkin tyttö suostul lopuksi poikien pyynnölle, ja sllloln alkoivat morsiamen talossa kiireelliset häävalmistelut. Tyttö täytyi varustaa myötäjäisillä ja morsiuskaptoilla. Kalkki kylän tytöt kerääntyivät morslamen kotiln monena iltana "valvojaisiin" auttamaan ystävätärtään vaatteiden valmistamisessa. Morsiamella oli jo aikalsemmin kudottu suuret määrät kangasta tähän tarkoitukseen. Välttämättömiin myötäjälsiin kuulul sitäpaltsi piironkl pelleineen ja ompelukone. Valvojaisissa laulettiin ja surkutettiln morsianta, jonka nyt täytyy jättää oma armas äitinsä ja ystävänsä sekä joutua ankaran anopin kourlin. Varsinkin morsiamen ätdittä on raskas osa tuovuttaa tyttärensä, sitmäteränsä vieralden huostaan. Tämän vuokst vietettiin hääpäivän edettinen ilta surun ja murheen merkeissä, jottotn koko kytän naisväkl kerääntyi häätatoon murehtimaan ja vatlttamaan morsiamen ystävättärien laulaessa:

Itke tyttö, itke tyttö,
itke vaikka suotta.
Ko et itke tänä iltaan,
itket monta vuotta.

Hältä vietettiin Inkerissä alna kaksi pälvää. Sunnuntaina oli pääjuhla, jolloin vlhittiin hääpari ja kestittiin suuret vlerasjoukot. Maanantaina vietettiin "nostajaisia", jotka oli omistettu kokonaan anopin ja vanhempien nalsten juhlaksi. Kun vihklminen oli suoritettu aamupäivällä kirkossa, ajoivat sulhanen ja morslan sekä läheiset sukulaiset morsiamen kotiin. Sinne kerääntyivät myös sulhasen toverit sukulaiset ja lähimmät naapurit. Vietettiin "ottajaisia", jonka päänumerona oli häaateria morslamen kotona. Kun vleraat oli syötetty, nousee hääpari sekä "ottajat", ja morsianta lähdetään vlemään uuteen kotllnsa. Morslan ja sulhanen ajavat ensimmälsinä ja muut seuraavat pltkässä hevosjonossa perässä. Koko rivi pysähtyy kuitenkin kylän päässä, slllä pojat ovat vetäneet vahvan köyden poikki tien ja vaativat lunnaita, ennen kuln tyttö saadaan viedä pois kytästä. Pienet rahat eivät tässä riitä, ja sulhasen täytyy plstää kuttaraha poiklen käteen, silloin vasta on tie vapaa. Nyt alkaa morsiamen kotlkylässä kova kiire, sillä tyttöä tähdetään joukolla saattamaan varustaudutaan "nuoteisiin" sulhasen kotiln. Jokalsessa talossa valjastetaan hevosia, ja kohta on "nuoteita" vielä suurempt hevosjono kuin "ottajia". Hevosten valjaat kiittävät, tie pölyää ja komeastl ajetaan loppumattomassa jonossa kylien ja laajojen pettoaukeamien läpi sulhasen kotiin.

Jos "ottajia" kestlttlin hyvln morsiamen kotona, niin sltä runsaamman tuli tarjoilun olla "nuoteilte" sulhasen talossa. Pöydiltä ei puuttunutkaan herkkuja, joita suuressa Pletarin kaupungissa oll tarjolla; hääpöydässä oll kymmeniä erilaisia ruokalajeja. Kaikkl ruoat olivat yhtä aikaa pöydissä, ja kukin sai ottaa mitä mieti teki. Hääpöydässä istuminen ott morsiamette ja sulhasette suuri urakka, sllä vieratta otl nitn runsaastt, että netjä, vitstkin vuoroa ehtii vaihtaa patkkaansa. Morsiuspari joutuu siten tstumaan monia tunteja kunniapaikalta pöydässä. Atertoimisen alkana tunkeitee päähuoneessa suurt joukko uteliaita katselemassa hääparla. Kaunis tapa vaatii, että morsian ei koko alkana syö mltään, lstuu valn kalnona sulhonsa rinnalla.

Nuorella väellä ei sentään ole alkaa viivytellä sisällä. Ulkona, pitkällä ja leveällä kylätiellä on pantu llot pystyyn. Hältä ovat kerääntyneet katsomaan kaikki lähitienoon ihmlset ja häätalon ympärillä on mustanaan väkeä ja hevoslä. Hanurl virittää sävelen ja kohta on katrilli täydessä käynnissä. Vastakkain seisovat tansslrivit ovat niin pitkät, että tuskin hanurin soittokaan kuuluu toiseen päähän. Toista sataa paria voi ottaa osaa yhteen katrllliin ja niitä tanssitaan yön kuluessa lakkaamatta.

Riitoja ja tappeluita sattui nuorten miesten kesken Inkerissäkin häätllaisuuksissa. Mutta verta ei Inkerissä milloinkaan vuodatettu eikä ihmishenkiä menetetty, slllä siellä el käytetty aseina puukkoja, vaan ainoastaan "kankia", so. aldaksla ja aidan seipältä.

Jatkuu sivuile 13

AKATEEMIKKO MARTTI HAAVIO POISSA

Suomen Akatemian jäsen, professori, kirjailija Marttl Henrikki H a a v i o kuoli äkillisesti 4. 2. Helsingissä. Haavio oli syntynyt Temmeksessä tammikuun 23. päivänä 1899.

Martti Haavio tull ylioppilaaksi 1918, valmislui filosofian kandidaatiksi 1923 ja väitteli tohtoriksi myöhemmin täydentämällään tulklmuksella Kettenmärchenstudien 1932. Helsingin yliopiston suomalaisen ja vertailevan kansanrunouden tutkimuksen oppituoiia hän palveii ensin dosenttina, sitien viransijaisena ja vuodesta 1949 varsinaisena professorina. Vuonna 1956 Haavio kutsuttiin jäseneksi Suomen Akatemiaan, mistä hän jäi eläkkeelie 1969.

Edelieen Martti Haavio toimi Suomaiaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkiston virkaiiijana, sittemmin johtajana i934—38. WSOY:n kirjaliisena virkaiiijana, sittemmin kirjaiiisen osaston johtajana ja johtokunnan jäsenenä i946—51. Suomaiaisen Suomen päätoimittajana hän oii 1933—45 ja osaliistui niinikään useiden tieteellisten juikaisujen toimittamiseen. Pitkän uransa aikana Haavio hoiti lukuisia luottamustoimia: mm. hän toimi kahteen otteeseen Varsinaissuomaiaisen osakunnan kuraattorina, Suomaiaisen kirjallisuuden edistämisvaltuuskunnan sihteerinä, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran johtokunnan jäsenenä, Kordelinin säätiön kirjallisen osaston, sittemmin hallituksen puheenjohtajana ja Suomen uskontotieteen seuran puheenjohtajana. Haavio oll niin kotimaassakin kuin ulkomailla useiden tieteellisten ja kirjallisten yhdistysten kunniajäsen ja hänelle oll myönnetty lukuisia tunnustuspalkintoja, viimeksi Wlhurin säätiön palkinto 1969.

Martti Haavion tieteellinen, osaksi myös saksan ja englannin klelillä ilmestynyt tuotanto oli harvinaisen laaja: nelisenkymmenen vuoden mittaan ilmestyivät mm. teokset Suomalaisen muinaisrunouden maailma, Suomalaiset kodinhaltijat. Viimeiset runonlaulajat, Piispa Henrik ja Lalll, Välnämöinen, Kansanrunojen maailmanselitys, Karjalan jumalat, Kuolematonten lehdot, Bjarmien valtakunnan kukoistus sekä Suomalalnen mytologia. Erityistä huomlota herättivät aikanaan kansanrunokokoelmat Laulupuu ja Kirjokansl, joissa tekijä on pyrkinyt palauttamaan runon sen alkuperäiseen muotoon.

Marttl Haavion suuri omaelämäkerralllnen leos Nuoruusvuodet ilmestyi viime syksynä; edelleen hän on julkaissut TK-kirjeenvaihtajan elämykslään kuvaavan teoksen Me kuljimme Aunuksen teitä, kokoelman puheitaan sekä joukon oppi-, luku- ja lastenkirjoja.

Runoilijana P. Mustapään nimeä käyttänyt Haavio astui julkisuuteen Nuoren Voiman Liiton antologiassa Nuoret runoilijat 1924 vapaan rytmin omaleimaisena uranuurlajana: tähän kauteen luuluvat kaksikymmenluvun kokoelmat Laulu ihanista silmistä ja Laulu vaakalinnulle. P. Mustapään toinen tuleminen — nyt suomalaisen parnasson kärkisijoille tapahtui 1945, jolioin hän julkaisi kokoelman Jäähyväiset Arkarialle: myöhemmän kauden muut kokoelmat ovat Koiruoho, ruusunkukka ja Linnustaja. Osaksi uutta tuotantoa sisältyy myös kokoelmiin Tuuii Airistolta ja Kootut runot (1934, 3. p. 1969).

Akateemikko Haavio oli Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvoston jäsen säätiön perustamisesta lähtien. Hän osallistui aikoinaan myös Inkerin Liiton toimintaan sekä toimi 40-luvulla professori Kaiteran apulaisena inkeriiäisten väestönsiirto-organisaatiossa. Monilla inkeriiäisillä oli ilo kuulla Martti Haaviota puhujana eri tilaisuuksissa.

Inkeriläisten suomen kielen ja venäjän kielen taito ennen edellistä maailmansotaa ja nykyään

Täällä Suomessa monet luulevat, että kaikki inkeriläiset puhuvat hyvin venäjän kieltä ja Suomen kieli on jonkunlaista "sotkua" t.s. suomen- ja venäjänklelen sekoitusta. Näin ei ole asianlaita, vaan Inkerissä puhuttlin hyvää Suomen kleltä, tosin murretta, mutta onhan täällä Emä-Suomessakin murteita niin, ettei raumalainen ja viipurilainen tulleet hyvin toimeen keskusteluissaan.

Inkerissä on myös monia murteita ja niissä seurakunnissa, jotka otivat lähempänä venäläisiä kaupunkeja oli kieleen "sotkeutunut" venälätsiä sanoja ja ne seurakunnat, jotka olivat tähempänä Vlroa sotkivat virotaisia sanoja suomenkieleen.

Kun kansakoulujen tarkastajalta Antti Hämäläiseltä kysyttiin, kun hän oli vasta vähän aikaa ollut suomessa: "Kuinka sinä olet oppinut näin plan puhumaan hyvää Suomea?", Antti vastasi: "Kyllä minä olen opplnut muutaman sanan lisää, esim. JUU ja JASSOO" Antti selittl nällle kyselijöille, että hän on puhunut koko ikänsä hyvää snomea kotonaan Inkerissä ja venäjää hän puhui sen verran mitä Kolppanan Opettajaseminaarissa oppi, jossa venäjää opetettiin sen verran, kuin Suomessa opetetaan oppikouluissa saksaa ja englantia ja kaikki opetus tapahtui suomen kielellä.

Meidän seurakunnassa (Hietamäellä) eivät naiset osanneet venäjää, kuin sen verran, että toimeen tulivat kaupunkimatkoilla, johon veivät maitoa, kermaa ja muita elintarvikkeita kaupaksi.

Miehet osasivat jonkun verran enemmän, kun tulivat valituiksi kunnan hommiln ja siellä joutuivat venäläisten virkamiesten kanssa tekemisiin. Isäni oli monta vuotta "Starostana" -sadanpäämies ja hän oppl jonkun verran paremmin puhumaan venäjää. Mutta ne inkeriläiset, jotka olivat käyneet venäläistä koulua ja pyrkivät joihinkin virkoihin, jonne pääsyehtona oli hyvä venäjän kielen talto ja nämä inkeriläiset alkoivat vieraantua muista kanssaihmisistä, koska he katsoivat olevansa "muutamaa kraatia" korkeammalla, mutta nämä inkeriläiset alkoivat bähitellen venäläistyä, joka olikin silloisen valtlovallan tarkoitus niin Inkerissä, kuin täällä Suomessakin. Mutta nämä "Starssinat ja Staarostat" (Starshina — kunnan vanhin ja Staarostain esimies) saivat muilta kanssaihmisiltä halveksuntaa osakseen ja helstä kirjoitettiin "Inkeri" ja "Neva" lehdissä pilkkarunoja, joita vieläkin muistan, vaikka on kulunut aikaa yli 60 vuotta. Slitä seuraavalla slvulla. En mainitse nimeä, koska tämän Starshinat veljenpoika elää ja asuu Suomessa.

"Ennen muinoin musikka[1]), tavattinen takkl
Harmaa vaan oli harteilta ja päässä musta
takki
Nyt on puku pulskempl, Lääppä[2]) lärpällänsä
Nokalla hän nuuskipi, kuln sika kärsällänsä
Ennenmuinoin romisutti prostoi[3]) rattaillansa
Nyt ei kuule, kuin hän kulkee kumipyörillänsä.
Staarastat ja Starshinat ois tavallista kansaa
Jos ei vetäis' veljiänsä byrokraatin ansaan
Mutta heidät murtapi tuo musta byrokraatti
Joka heidät joutaviksl "Juonijusselks saatti."

[1]) musikka johtuu venäläisestä sanasta "muzik" — mles, talonpolka.
[2]) Lääppä johtuu venäläisestä sanasta "Shljaappa" — huopahattu.
[3]) Prostol — tavalllnen. Rautavantelset rattaan pyörät.

Naisten venäjänkielentaito:

Setäni vaimo — Anna meni hakemaan "Huuttorin" mailta — Tämä oli lisätila, jonka sai ostaa Valtiolta lisätilaksi, jos maata oli vähän ja lehmiä oll paljon. Se oli muuten lähellä Hamusin kylää mutta välissä oli Nuolijoki, jossa ei sillä kohtaa allut siltaa joten hevosella pitl ajaa Strelnan kaupungin kautta.

Kun täti oli tehnyt kuorman, läksivät muut kurman tekoon jalkaisin kotlin ja kahlasivat Nuolijoen yli. Täti läksi yksin viemään kuormaa Strelnan kautta kotiin.

Jatkuu sivulle 12

Kyykkää ja poppia Helsingissä

Kaukana Helsingin vilkkaasta katuelämästä ja -liikenteestä, ikäänkuin laaksoon kätkeytyneenä, vehmaassa luonnossa, kuitenkin aivan keskellä pääkaupunkiamme, Seurasaaren juhla-auklolla, sijaitsee Karjalan Sivistysseuran kyykkäkerhon pelipaikka. Kun esimerkiksi jonakin tyynenä harjoitusiltana kesällä lähestyy sitä, saattaa jo kaukaa kuulla kyykkien ja sauvojen kolinaa ja kalketta. Silloin kyykkääjän miell virkistyy, ja matkanteko, joka sinänsä on jo piristävää, käy helpoksi ja nopeaksi.

Pääväylä Seurasaaren juhla-aukiolle käy museoalueen läpi. Vuodesta 1969 lähtien on tällä perinteellisellä kyykkäkentällä käynyt pelaamassa myös Helsingin inkeriläisiä, tosin vain harvoja, karjalaisten kyykkäveljiensä harjoituksissa. Kiitos Boris Karppelan ja Kosti Pamilon. Parempaa harjoittelupaikkaa meille tuskin muualta tarjoutuisikaan.

— Ulkonaiset puitteet ovat loistavat, mutta itse kenttä on perustukseltaan varsin heikko. Täytemaan päällä on vain ohut hiekkakerros, ja salaojitus puuttuu lähes kokonaan. Kesällä kovien rankkasateiden aikana vesi kuljettaa ohuen pintakerroksen pois, jolloin myös kenttä täyttyy lammikoilla. Keväällä näkyvät roudan jäljet selvästi. Syksyllä parhaat pelipaikat ovat pitkään keskikesään epätasaisia ja kumpareisia. Lumi sulaessaan valuu rinteiltä kentälle. Yöllä se jäätyy, päivällä taas sulaa. Tämän vuorottelun johdosta kosteus kestää pitkään sydänkesään. Silloin kun muualla on jo kuivaa ja pelikentät kovina ja tasaisina, meiällä on vielä "rospuuttokeli". On myös tosiasia, että Seurasaaressa kyykkääjät vain harvoin yltävät tuloksiin, joita he tai muut lyövät muualla.

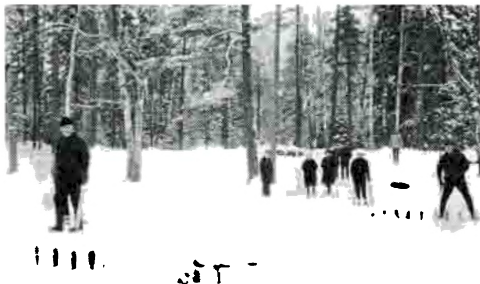
Menneenä vuonna kyykkäkerhon ohjelma on ollut vaihteleva ja monipuolinen varsinkin mitä tulee kyykän harrastuksen levittämiseen ja pelaajien innostuksen ylläpitämiseen. Pelkkä ulkoilu ja verkkainen pelaaminen eivät aina ole tyydyttäneet. On ollut kahvipaketti-, kassi-, gelscha-, pääleiyönti-, butilkka, pari-, ja perhekilpailu- ja, talvi-, kevät-, kesä- ja syysturneita, henkilökohtaisia talvi- ja kesäkuukausien sarjalyöntejä sekä lukuisia joukkuepelejä. Kesällä joskus esimerkiksi paripelipäivänä saattaa pellalue mulstuttaa muurahaispesää. Silloin on kentällä vilskettä. Ulkopuoliselle asiasta kiinnostuneelle näkymä on herkullinen. Siellä „helluvat" auringon paahteessa starikat, mušikat, brihat ja muut sauvolneen "suut messingillä" kyykkien ja mallojen lennellessä ilmassa varpusparven tavoin kaikenlaisten ylistys- ja manaussanelten saattelemina.

Mennyt vuosi oli meille inkeriläisille kyykkääjille Seurasaaressa varsin tyydyttävä. Aloitimme kertavilkkoiset harjoituksemme varovasti jo kevättalvella · päämääränämme omat kesäjuhlamme Boråsissa ja Helsingissä. Niin sitten kävikin, että toiveemme toteutui. Kokonaisuudessaan kyykkäohjelmamme kilpailuineen muodostui melko laajaksi. Veimme kerrassaan rankan ohjelman läpi. Innoikkaampia harjoittelijoita meistä olivat Jussi Toivokainen, Toivo Halonen, Oskari Toivokainen, Toivo Näppi ja syyskesällä myös Yrjö Korkkinen. Vähän kyykkää pelanneille Näpille ja Haloselle laaja ohjelma näkyi selvästi kunnon vaihteluna. Tyytyväisiä me olimme kuitenkin. Kesäkauden päätimme 8. 10 72 ns. kellokilpailuun. Seuraavassa lyhyt katsaus kauden "toimintaamme". Keväällä ns. rospuuttakelin aikaan Jussi Toivokainen ja Toivo Halonen kilpailivat varsin menestyksellisesti lukuisissa kyykkäkerhon järjestämissä parikilpailuissa. Kesän kuukausilyöntien lopputulokset muodostuivat seuraaviksi:

A-sarja	Jussi Toivokainen	II sija
A-sarja	Oskari Toivokainen	III sija
B-sarja	Toivo Halonen	III sija
C-sarja	Toivo Näppi	III sija

Helsingin inkeriläisinä edellämainitussa kokoonpanossa olemme esiintyneet seitsemästi:

Borås	26. 6. 72	II sija
Helsinki	29. 7. 72	II sija
Turku SM-kiip. henkilök	20. 8. 72	II sija

Kuvassamme oik. Helsingin Suojärveläisten, menneen kesän Seurasaaren ykkönen kyykässä, kuuluisan Karhu-koplan vahvimpia edustajia, Alex Karhu harjoittelemassa talvisessa ympäristössä Seurasaaressa.

Pres. Kekkosen maljakilpailujen karsinsinnat Seurasaaren joukkueille
9. 9. 72 II sija

Samat karsinnat piirin joukkueille Salmin Kyykkä ry:n kentällä Helsingissä
10. 9. 72 V sija

Seurasaaren ns. kunniasauva kilp.
21. 9. 72 II sija

Kellokilpailu S:saaressa henkilök.
8.10. 72

Lisäksi lähes jokaisella meistä on ollut kunnia saada edustaa useissa otteluissa Karjalan Sivistysseuran kyykkäkerhoa tai muuta Seurasaaren joukkuetta eri kentillä. Tällaisia tilaisuuksia ovat olleet mm 14. 4. 72 ja 13. 6. 72 pelatus ystävyys- ja kutsuntakilpailut Salmin Kyykkä ry:n kentällä Talvallahdessa, 17. 6. 72 kyykän joukkuepelin SM-kilp. Tampereella, 27. 7. 72 Helsingin juhlaviikolla kyykkäkerhon Seurasaaressa järjestämä kaupunginosien välinen näytösottelu itä—länsi ja 15. 10 72 kutsuntakilpailut Seurasaaressa maan vallojoukkueille.

Helsingissä inkeriläiset pelaavat kyykkää jonkin verran myös Myllypurossa, josta oli joukkue mm. Salmin kentällä 13. 6. 72. Joukkue esiintyi myös hieman muunnetussa kokoonpanossaan Inkeriläisten kesäjuhlilla 29. 7. 72 Meilahdessa vieläpä varsin hyvällä menestyksellä. Seurasaaren perhekilpailuissa kesällä 72 H. ja N. Kelo saavuttivat ensimmäisen sijan. Muut inkeriläisperheparit olivat A. ja T. Halonen sekä H. ja P. Lehtinen. Myllypuron ja Helsingin inkeriläisistä naiskyykkääjistä kootut joukkueet ovat jo useaan otteeseen esiintyneet kesäjuhlillamme. Kenties kontaktit taitavaan kyykkäsisareen lohtori-rouva Elsa Keräseen antaisivat virikkeitä laajemmallekin naiskyykkätoiminnalle Helsingissä.

Seurasaareen ovat kaikki Helsingin Inkeriläiset tervetulleita pelaamaan kyykkää. Jospa vaikka innostuisi siihen. Me harvat inkeriläiset, jotka aktiivisimmin olemme siellä käyneet ja saaneet pelata kyykkää haluamme näin jatkuvankin, ja vain siellä, missä sitä pelataan ja tehdä tämän todellisessa kyykkähengessä. Sanonta kätkee itseensä paljon, kaiketi eniten ei kuitenkaan pelkästään passiivista pelaamista eikä myöskään sellaista kyykkää, joka on sen aatteelle ja hengelle vierasta ja outoa.

Virkistyksen kannalta kyykkä on suositeltavaa kaikenikäisille. Sitten kun se alkaa piristää, ja harrastaja on tiedostanut sen itsessään, hänessä on saattanut tapahtua jo muutakin. Innostukoon siinä missä

Vakiokokoonpanomme 1972: vas. O. Toivokainen, T. Halonen, J. Toivokainen ja T. Näppi.

Toivo Halonen tyypillisessä heittoasennossaan.

mielessä hyvänsä se tempaa vastustamattomasti mukaansa. Mielenkiintoisena, peliajatukseltaan neroudessaan yksinkertaisena kyykkä tekee harrastajastaan sille itselleen uskollisen, nöyrän ja ylpeän samalla kertaa sekä vahvistaa häntä niin henkisesti kuin fyysillisestikin. Pelaamisesta tulee elävä. Kyykkääjä elävöityy ja toimii todellisessa kyykkähengessä.

Mikäli vapaa-ajan harrastusmuotoja pidetään toimintana, on meidän harvojen Helsingin inkeriläisten kyykän pelaaminen Seurasaaressa sitä. Me emme elättele sen suhteen keskuudessamme mitään laajoja puitteita, koska siihen ei ole aihetta. Kuka tätä ei halua todeta tai ketä tämä ei miellytä tai kiinnosta, on toinen asia. Totta on vain se, että me pelasimme menneenä kesänä meille perinnerikasta peliä paikassa, jota parempaa emme saa, ja jolla positiivisessa mielessä ei ole vertaa. Toivottavasti ensi kesänäkin vielä pelaamme. Miten ollakaan, kaikki on vielä kaukana, sydän on kuitenkin sen suhteen riemua täynnä.

O. Toivokainen

Hatsinan pitkä patsas

Kun Hatsinan kaupunkiin ajoi sisään sen eteläpuolelta, oli siinä heti vastassa kaupungin valtakadun alkupäässä korkealle taivaalle kohoava vaaleanruskea paasikivinen obeliski, nelisärmäinen, latvaa kohti suippeneva patsas, jonka huippua juhlisti upea kultapallo. Patsasta ympäröi tukeva ketjuaita. Tuo Boljshoi prospektin alkupää oli muutenkin juhlavan kaunis. Siinä oli vasemamlla valtaisan pitkä, päistään prospektia kohti taittuva keisarillinen palatsl samaten vaaleanruskeaa paatta. Ja kahden puolen prospektin oll komea puisto, jossa kesäiltaisin saatiin kuulla hyvää musiikkla ja jonka lammissa ylhäisyydet soutellvat koreissa venelssään.

Palatsi oll Paavali I:n rakennuttama. Minun nuoruudessani sltä sanottiin leskikeisaritar Maria Feodorovnan palatslksi. Keisarilllsen perheen jäsenlä silnä näyttää tuon tuostakin aina asustaneen. Kansanomaisimmaksi heistä tuli Nikolai II:n nuorempi veli, suuriruhtinas Mikael, joka mielellään ratsastell kaupungin ulkopuolella. Hänen sanottiin olleen niln kaunis ja komea, että naisväen sydän oikein sylkähti hänen ratsastaessaan vastaan. Mistä lienen kuullut sellaisen tarinan, että keisariperheen jäsenet, neljä tyttöä ja poika, kerran ruokapöydän ääressä lstuessaan ja odotellessaan keittiön antimia huvittelivat sillä tavalla, että puristellvat "ryssänlimpusta" pallosla ja heittelivät nlitä tolstensa naamaan.

Tuo Hatsinan pltkä patsas kiihotti hyvin ymmärrettävästi inkerllälsten ympärlstöseurakuntien asukkaiden mieltä ihmekorkeudellaan. Ajatteli kal moni sitäkin, kuinka tällainen jättiläispatsas saattoi pysyä pystyssä. Tällä linjalla liikkul eräs patsaaseen liitetty sutkaus, joka tuntui olleen yleinen, mutta jota harvoin ja harkitusti käytettiln, jottei se menettälsi teräänsä. Sen oll aina tultava yllätyksenä. Tämä juttu kyllä jokerrottiin lehdessämme muutamia vuosia sitten, mutta sikäli väärin, että Hatsinasta tulija kertoo kauhean onnettomuuden rennosti nauraen. Kun tämä panee jutun llnjat vähän niin kuln sekaisin, kerron nyt jutun alkuperäisen puhtaana. Puuhasin näet kerran nuoruudessani jotakin kotini puutarhassa ja näin ja kuulin kaiken, mltä maantiellä tapahtul.

Siinä kohtasi toisensa kaksi kelpo isäntämiestä, jotka olivat tutut keskenään. Toinen tuli idästä, tolnen lännestä päin. Tervehdittyään toisiaan mlehet vaihtoivat muutaman vuorosanan:

— A mist sie veikkosein nyt oikee tulet?

— Mie tulen Hatsinast.

— Vai Hatsinast! No mitäs siihe linnaa nyt kuuluu?

— Sltä vua jot Hatsinan pitkä patsas on muas.

— Mltä sie oikee sanot!! Muas se pltkä patsas!! Mlkä sen nyt kuasj?!

— El mlkkää. Muasha se onnli ennenkii olt eikä llmas.

— No vol minnuu polvanaa! Kui mie en nyt sltä äkänt!

Naurua ja jälleen naurua . . .

Teppo Samooja

RUOTSIN PUOLELTA

IHMIS-KOHTALOITA

Ristin Vtestissä oli tyhyt itmoitus Ateksanteri Sinagelista, s. 20. 2. 1923 Liissltän Krasnaja Korkassa. Viestissä pyydettiin, jos joku voisl käydä katsomassa häntä.

Viime kesänä kävimme etsimässä ja töysimme sokean sotalnvatiidin Kristinahamiinan Maribergin sairaalassa osasto 5 A M. Näky järkytti meitä, kun el syntynyt mitään puhetta, emmekä saaneet vastauksia kysymykslimme. Ajattetimme, onko sokeasta tuttut mykkä? Niinkin voi käydä, jos 25 vuoteen ei otisi kenen kanssa puhua. Nyt viimeksi käydessämme ilmoitimme hyvissä ajoin tulostamme ja ketä olemme. Tällä kertaa hän odotti meitä ltoisen näköisenä. Miettiessämme missä volsimme rauhassa keskustetta, A. S. pyysi, että menisimme kaupunkiin, sanoi ettei häntä kukaan vie täältä pois. Domuksen ravintolassa Aleksanteri Sinaget vastaili kysymyksiimme harvakseen. Itärintamalla 1943 tärähti ja silloin maailma pimeni, kaveri kaatui rintamalta. Hän muisteli ystäviään, Lorvia, Braksia, joista hänen täytyl erota. Sen jälkeen häntä siirrettiin paikasta toiseen, ensin Suomeen, sitten Ruotsiln. Kysyimme, onko hänellä omaisia. Hänellä on ollut äitl Helena os. Kirppu, 2 siskoa ja 2 veljeä, Matilda, Kaisa, Armas ja Nikolai. Luulen heidän kuolleen, koska heistä el ole kuulunut mltään. Voihan heistä joku olla vielä elossa, vastaa Maria Kristersson, synt. Liissilässä. Jos joku sattuisl tletämään jotain A. Sinagelin omaisista, niin pyydetään ottamaan yhteys Maria Kristerssoniin os.: L. Wivallins v. 105, 70160 Örebro puh. 019/186 214.

A. H.

Viinan käyttäjille

Viina nuoret villitsee
ja vanhat valtaa aivan,
rahapussin laihduttaa,
mies itse kärsii vaivan.
Kumpaakohan syyttäisimme,
viinaa vaiko miestä?
Tahallaan kun kantamaan
on käynyt moista iestä.
Esimerkiksi ei kyllä
kelpaa tämä tyyli.
"Älkää mua seuratko!"
Näin juoppo itse pyysi.

Tupakoitsijoille

Voi oletko sinäkin orja tupakan
—et sitti viinakapakan?
Niin olin ennen minäkin:
tupakkaa pattin tuprutin
ja keuhkojani savustin,
kunnes alkoi yskä vaivata
ja unettomuus kiusata.
Silloin en empinyt enempää,
laitoin tupakat uuniin menemään.
Tee niin sinäkin: pääset orjuudesta
ja samalla rahanpuutteen kurjuudesta.

Katri Laitinen

INKERILÄISTEN... Sivulta 6

Siinä missä tie kääntyi Hamusiin, oli Tsjainaja — Teehuone. Täti sitoi hevosen Teehuoneen edessä olevaan hevosia varten laitettuun paaluun — pisti heiniä eteen ja meni kahville (siellä sai tilauksesta myös kahvia). Isvossik — henkilöajurt tuli myöskin samaan ravintolaan sapuskalle ja sitoi hevosensa samaan paaluun. Ajurin hevonen pääsi irti ja rupesi tädin kuormasta syömään heiniä. Täti huomasi tämän ja meni topakkana isvossikan luo ja sanoi: Naasha lossad naasha seeno, suimit luimit" — Teidän hevonen, meidän heinät syö ja lyõ", joka ei ole oikeastaan mitään, mutta ajuri katsoi ikkunasta ja käsitti tilanteen ja sitoi hevosensa paremmin. Asia oli sillä autettu.

Kun tätl tuli kotiin ja kertoi sedälle tapauksen ja kertot myös mitä hän oli sanonut ajurille. Setä nauroi katketakseen ja selittt tädille mitä hän oli sanonut. Täti suuttui siitä niin, että ei luvannut koskaan mennä hakemaan "Radivilasta" heinlä.

Naapurikylän emäntä vei Strelnan torille kananmunia ja eräs venäläinen rouva tuli hänen luokseen ja pyysi emäntää tulemaan kanssaan. Kun he tulivat rouvan keittiöön pisti rouva kanamunakorin pesupöydälle ja sanoi emännälle: "Siidi babushka, pokkaa ja denjgi prinessuu" (istu mummo niin kauan, kunnes minä tuon rahal) ja meni perähuonetta kohti. Silloin emäntä, kun ei ymmärtänyt mitä rouva häneile sanoi, hyppäsi pystyyn ja sanoi: "Sttun mie siun sitimillees ja satimillees, anna pois miun munat" — ja läksi.

Toinen emäntä oli Pietarissa myymässä maitokauppaan maitoa ja kermaa. Kaupasta lähtiessään hän unohli yhden maitokannun kaupan lattialle. Puotipoika huomasi emännän maitokannut ja juoksi perään ja huusi: Hei baabushka, kuvshin pozabyla — Hel mummo, unohdit maitokannun kauppaan, Emäntä ei ymmärtänyt ja käsittl väärin puotipojan sanat ja tiuskasi: "Kuksi koira sopakkoo, äläkä vanhoo akkoo". Asia selvisi, kun poika juoksi emännän vierelle ja ojensi tyhjän maitokannun.

Naapurikylän emäntä oli vienyt Pietariin maitoa ja kermaa maitokauppaan ja saatuaan rahat hän vei tyhjät maitokannut junaan ja lähti vielä ostoksille. Kun hän oli tehnyt ostoksensa ja tuil asemalle, niin juna lähti liikkeelle. Silloin emäntä rupesi huutamaan: "Pustoi, pastoi pogodij, moi kuvshiny poslii" "odota vähän, kun minun maitokannuni läksivät."

Jamalaisten kylässä oli Suuriruhtinas Nikolai Nikolajevitsin lintuvahti, joka vahti ettei inkeriläiset päässeet salametsästämään fasaaneja, kun kaikki olivat myyneet NN:lle riistamaat. Saman kylän emäntä menl vahdin rouvan luo ja sanoi: "Eiks siul ois pöksynpaikka, kun Matveij (Matti) vlees poshool, pöksyt repaneell, reäs, reäs repaneeli. Lintuvahdin rova oli ollut monta vuotta samassa kylässä ja ymmärsl sen verran suomen kieltä.

Meillä oli seurakunnilta omat nimensä, jotka kansa oli antanut. Hietamäketäisiä kutsuttiin "Piirakan ampujiksi. Kun minun siskoni miehen setä oli mennyt metsään heinää nilttämään ja otti haulikon mukaan (siihen aikaan eivät riistamaat olleet vielä vuokrattu NN:lle). Hän ripusti eväspussinsa, jossa oli piirakoita, puun oksalle ja lähti katselemaan lintuja. Kun hän tuli samaan paikkaan takaisin, huomasi puun oksalla kirjavan esineen, joka oli hänen oma eväspussinsa laitettu naisten kirjavaan huiviin. Hän ampui täräytti eväspussinsa hajalle ja kertoi kotona asiasta. Tämä levisi ympäri Hietamäen seurakuntaa ja muuallekin ja niin tuli hietamäkeläisistä piirakanampujia.

Naapuriseurakunnassa, Tuutarissa ruvettiin talkooväelle keittämään ruokaa. Kissa oli ottanut lepopaikakseen leivinuunin etuosan ja kun leivinuuniin laitettiin tuli, niin kissa hyppäsi ajoisssa ulos. Mutta nyt kun kyseessä oll suurempl talkooväki, pistettiin leivinuunin suun eteen, jossa oli tavallinen hella, suuremmat kasarit. Kun padat rupesivat kiehumaan niin kissa yritti loikata pois tavallisesta olopaikastaan, mutta ei päässytkään, vaan putosi kuumaan kattilaan ja kun ei ketään oliut silloin keittiössä, niin kissa putosi kattilan pohjaan ja kuoli. Kun keitto oli valmis ja sitä tarjottiin talkooväelle, niin emäntlen kauhuksi löytyi kissan ruumis kattilan pohjalta. Niin tuli tuutarloisista "kissankeittäjiä".

Skuorsalaisia nimitettiin "tohkovatsoiksi", kun he söivät perunaiohkoja suunnattomat määrät, kun olivat muissa seurakunnissa perunamaalla palkan edestä perunoita "kaivamassa". Meiliäkin kävi syksyisin

Toksovan kirkko.

---

aina parikymmentä henkeä skuoritsalaisia perunamaalla, kun ei siihen aikaan vielä ollut koneita.

Rajamäellä joulukuun 30 päivänä 1972.

A. Hytti

HÄÄT INKERISSÄ Sivuita 4

Varhain maanantaiaamuna nousee talon nuorikko päivän touhuihin. Hänen kaunis, vaalea palmikkonsa on nyt ikiajoiksi verhottu "myssyllä", joka peittää kireästi entiset valiattomat letit. Morsian on lämmittänyt saunan, ja kaikki kylän naiset ovat kerääntyneet sinne. Morsian pesee anopin saunan kuumassa löylyssä ja hänelle puetaan valkoiset alusvaatteet ylle. Sen jälkeen eukko kuljetetaan riemusaatossa reellä tupaan, jossa istutetaan alusvaatteisillaan miniän laittamaan sänkyyn. Siinä istuu nyt anoppi, kuin valtiatar ainakin, ja myy viinaa sekä makeata viiniä. Viisi ja kymmenen kopekkaa maksaa annos. Vanha veri ei tarvitse paljoa, ja kun hanuri alkaa soittaa, tanssivat eukot, vanhat vaimotkin niin, että lattia tömähtelee.

nuorten palsta

KYYKKÄÄ SEURASAARESSA

Kyykkäkerhon talviharjoitukset Seurasaaressa ovat *lauantaisin* ja *sunnuntaisin* puolen päivän maissa. Pelaaminen tapahtuu jäisellä kentällä. Se on helppoa ja mukavaa. Paikalla on melkein aina joitakin kyykkääjiä. Auratut tiet johtavat kentälle. Itse tasavaltamme presidenttikin on usein lenkeillään piipahtanut kyykkäneliössä viskomassa sauvoja.

O. T.

LAHJOITUKSIA SÄÄTIÖLLE

Ruotsissa Boråsissa Loppiaisena vieraillessaan Säätiön edustajat saivat vastaanottaa seuraavat lahjoitukset Inkeri-kodille: (summat ovat RKr:ja) Sakiantti Zinaida 25,—, Saikantti Alfred 25,—, Sakiantti Johannes 25,—, Pyisy Juho 25,—, Häyhänen Juho 20,—, Simson Emma 20,—, Pukki Heimi 20,—, Ahonen Robert 20,—, Schpengel Richard 20,—, Saksa Johannes 20,—, Kapanen Aleksander 20,—, Joutsi Helli 10,—, Lilienthal Elsa 10,—, Pylsy Saara 10,—, Hartikainen Sofia 10,—, Wennerstrand H. ja M. 10,—, Häyhänen Sofia 5,—, Karhu Maria 5,—, Jääskeläinen Toivo 50,—. Yht. 360,—.

Kiitämme vielä kerran kaikkien tulevan Inkeri-kodin käyttäjien puolesta lahjoittajia!

Asiamies

NUORET LUKIJAMME

Lähettäkää kirjoituksianne toimitukselle. Runot, kertomukset, reportaasit ym. ovat tervetulleita. Mainitkaa ikänne lähetyksessänne.

ADRESSEJAMME MYYTÄVÄNÄ MYÖS TURUSSA

Sivistyssäätiön hyväksi myytävää inkeriläisten omaa adressia on nyt saatavissa myös Turussa. Myyjänä J. Klemettilä, Uudenmaankatu 10, puh. 21 052 sekä Y. Rautanen, Ruononpaantie 54, puh. 391 645. Adressin hinta on 7 markkaa.

MERKKIPÄIVIÄ

Anna Nykänen, Runnerydsg 6, Nässjö, täytti 81 v. 9. 2. 1973.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Kuukausikokoukset jatkuvat entiseen tapaan seuraavasti: 25. 2., 25. 3. ja 29. 4. (huom. päivä) Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa klo 14.00 alkaen.

Helmikuun tilaisuus on samalla paikallisosaston *vuosikokous*, joten joukolla mukaan päättämään tärkeistä asioista.

Toivomme edelleen ehdotuksia toukokuun lopulla tehtävän retken kohteeksi!

TAMPEREEN KUULUMISIA

Kevätkauden tilaisuudet Kalevan kirkon huoneessa no 9, alkaen klo 14 pidetään seuraavastl:
11.2., 11.3., 1.4. ja 6.5.
Mikäli yhdistyksen vuosikokous Helsingissä sattuu samalle päivälle maaliskuun tilaisuuden kanssa, siirtyy osaston tilaisuus myöhemmin ilmoitettavaan päivään.

Johtokunta

RUOTSISSA ASUVAT INKERILÄISET

Lähettäkää paikkakuntanne inkeriläisiä koskevia pikku-uutisia suoraan lehtemme toimitukseen tai Armas Paakkoselle Boråsiin.

ADRESSIMME NYT SAATAVISSA

Inkeriläisten omia adresseja, jotka soveltuvat sekä onnittelu- että surunvalitteluadresseiksi, on nyt saatavissa pääasiamlehlltämme Suomessa sekä Ruotsissa. Adressin hlnta on 7 mk Suomessa ja 10 kr Ruotsissa. Mahdollinen voitto adressien myynnistä koituu Suomessa Inkeriläisten Sivistyssäätiön ja Ruotsissa ISK:n hyväksi.

Tarvitsemme myös lisää myyntiasiamiehiä. Tue heimotyötä! Käytä omia adresseja!

Tilaukset siis Hannu Vironmäelle ja Armas Paakkoselle. Osoltteet slvulla 2.

INKERILÄISTEN YHDISTYS r.y:n

VUOSIKOKOUS

pidetään sunnuntaina maaliskuun 11 pnä 1973 klo 14 Helsingissä Ostrobotnian huoneustossa (Pohjalainen osakuntatalo, Kansallismuseon lähellä) Töölönkatu 3 A. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

JOHTOKUNTA

Tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Halsonen y.m.
Inkerin suomataisten historia 50,—

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta 14,—

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 10,—

Helli Suominen
Moses Putson elämäkerta 3,50

A. Metiäinen
Inkerin Ev.Lut. kirkon 350 v. muistojulkaisu 20,—

Äänilevyjä:
Inkerikuoro
Nouse Inkeri y.m. 7,50
Lauri Santtu
Murrejuttuja 7,50

Inkerin seinäkarttoja 2,50
Inkerin vaakunotta 6,—
Inkerin tippuja 4,—
Inkerin posttmerkkejä sarja 20,—
Adresseja 7,—

Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1973 oiisi syytä tilata. Hinta 8,—

Hinnat kruunuissa vallitsevan kurssin mukaan.

Pääasiamiehet:
Ruotsissa Armas Paakkonen
Suomessa Hannu Vironmäki
osoitteet sivulla 2.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. VIRONSEPPÄ
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 327 046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy, Helsinki 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 80 17 286
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Tuohimäki Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 " " 80,— 1/4 " " 50,— Kuva ilmoituksessa 20,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BOORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

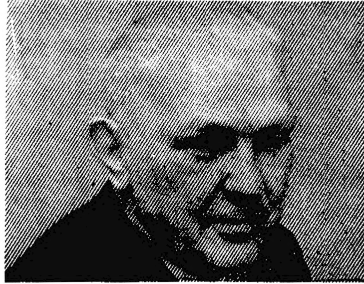
Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO:

Tuutarilainen tuparakennus 1800-luvulla. Kuva liittyy professori Sulo Haltsosen kirjoittamaan artikkeliin Inkerin kansan entistä elämää teoksessa Inkerin suomalaisten historia, 1969. Neljä lukua tässä teoksessa oli Sulo Haltsosen käsialaa, samoin Inkeri-aiheisen kirjallisuuden luettelo teoksen lopussa. Sivumäärät eivät kuitenkaan anna täyttä kuvaa siitä perustavanlaatuisesta osuudesta, mikä professori Haltsosella on ollut Inkeri-tietouden kokoamisessa ja tallettamisessa.

Professori Sulo Haltsosen muistolle

Tuli tieto, vieri viesti
surusanoma tavoitti

Vasta muutama viikko sitten tuli tieto, että Inkerinkävijän, suuren ystävämme, akateemikko Hartti Haavion maallinen vaellus on päättynyt. Tuskin olimme järkytyksestä selvinneet, kun vieri viesti, että ansiokas tutkija, Inkerin oma poika, professori Sulo Haltsonen on siirtynyt tuonpuoleisiin.

Surusanoma mykisti. Huokaus kiiri korkeuksiin. Päät painuivat kunnioitukseen.

Valtaisa on se työpanos, jonka Sulo Haltsonen on jättänyt jälkeensä. Pelkästään niitten luettelointi on mahdotonta. Mainitsen vain, että yli neljäänsataan nouseva julkaistujen tutkimusten ja teosten määrä antaa aavistuksen mitä tämä tutkija, kammioonsa sulkeutunut mies, on jälkeensä jättänyt. Tuntuu suorastaan mahdottomalta, että kaikki tämä on yhden miehen aikaansaannos, kaiken muun toiminnan ohella mitä hän on elämänsä varrella tehnyt.

Tutustuin Sulo Haltsoseen lähemmin Inkerin historian rakennusvaiheen aikana. Alussa oli vaikeuksia saada häntä teoksen päätoimittajaksi, siksi vaativaksi hän tuon tehtävän asetti. Ja sitä se olikin. Kun hän vihdoin suostui ottamaan tehtävän vastaan, hän paneutui siihen täydellä innolla ja tarmolla. Yli kolmen vuoden ajan olimme kiinteässä kosketuksessa keskenämme ja totesin, että mitä pidemmälle työ edistyi, sitä tarmokkaammin hän siihen paneutui. Jo yksistään tämä julkaisu nostaa hänet korkealle muitten yläpuolelle, ja kun lisää sen lämmön, jota vainaja tunsi heimoansa kohtaan, on Sulo Haltsonen monien hyvien Inkerin poikien kärkipäässä.

Viime vuosina suunnittelimme erikoista Inkeri-kirjaa täydentämään Inkerin historiaa. Paljon on aineistoa koossa, mutta työn loppuunsaattaminen ilman Sulo Haltsosta on mahdottomuus. Ehkä poimintoja sieltä ja täältä voisi saada aikaan, mutta kokonaisuutta — ei koskaan.

Suuri on kiitollisuutemme, syvä kunnioituksemme Sulo Haltsosta kohtaan, miestä, joka ei missään vaiheessa tahtonut vetää itseään näkyviin, mutta teoillaan osoittautui muita suuremmaksi.

Erittäin vaikeata oli saada Sulo Haltsoselta suostumus ottaa vastaan professorin arvo ja nimi. Säätiö suorastaan pakotti hänet tähän ja uskon, että tasavallan presidentti sen hänelle erittäin mielellään myönsikin.

Vaatimaton, paljon aikaansaanut persoona on poissa. Hänen paikkansa heimotyössä on korvaamaton.

Sulo, kiitän Sinua jalosta ystävyydestä.

Heimolaiset. Hiljentykäämme itsekukin hetkeksi suuren poikamme Sulo Haltsosen muistolle.

Sanon lopuksi inkeriläisittäin: ”kepiät mullat”.

Väinö Pietari Kekki

Professori Sulo Haltsonen poissa

Professori Sulo Kaarlo H a l t s o n e n kuoli 4. 3. Helsingissä. Hän oli syntynyt 26. 5. 1903. Sulo Haltsonen toimi Helsingin yliopiston kirjaston slaavilaisen osaston esimiehenä vuodesta 1952 ja yliopiston suomalaisen ja slaavilaisen oppihistorian dosenttina vuodesta 1962 viime helmikuuhun saakka.

Sulo Haltsonen tuli ylioppilaaksi v. 1923, fil. kandidaatiksl 1937 ja lisensiaatiksi 1947 sekä tohtoriksi 1948. Hän toimi Suomalaisen Kirjallisuuden seuran kirjaston amanuenssina vuosina 1929—51 ja kirjaston hoitajana 1951—53. Helsingin yliopiston historiallis-kielitieteellisen laitoksen kirjastonhoitajana hän toimi 1946—52. Hän toimi lisäksi opettajana eri oppllaitoksissa.

Sulo Haltsonen toimi mm. Kirjallisuuden tutkijain seuran sihteerinä, Kalevalaseuran sihteerinä ja varapuheenjohtajan, Suomen ja Puolan kulttuurivaihdon komitean sihteerinä ja jäsenenä sekä Viipurilaisen osakunnan kuraattorina. Haltsonen julkaisi Venäjän kielen alkeet (1945) ja kansantieteellisiä tutkimuksia mm. Inkeristä, toimitti Kalevalaseuran vuosikirjaa vuodesta 1949 ja luettelon suomalaisista kirjallisuudentutkimuksista sekä toimitti suomalaisen kielitieteen, kansantieteen ja kansanrunouden bibliografiaa. Professorin arvonimi Haltsoselle myönnettiin 1970.

Suruviesti Golgatalta

Suruviesti Golgatalta
kaikuu yhä kautta maan.
Herran piinaa kaikkialta
kansa saapuu kuulemaan.

Kuinka kallis Jeesuksemme
siellä ristiin naulittiin.
Kärsi tähden syntiemme
kuoli, sekä haudattiin.

Kuinka luona Pilatuksen
Vapahtajaa pilkattiin.
Kärsi tähden syntiemme,
kärsi, kun Hän ruoskittiin.

Kuinka orjantappurainen
kruunu päähän painettiin.
Puku ylle purppurainen,
ruoko käteen annettiin.

Kuinka äsken Hoosianna
Jeesukselle laulettiin.
Mutta kohta perjantaina
Hänet ristiin naulittiin.

A . Vainikka

A. HYTTI

Kosinta, kihlaus ja häät

KIRJOITUSKILPAILUSSAMME I PALKINNON SAANUT KIRJOITUS

Siihen aikaan, kun allekirjoittanut asui Inkerissä, siis 1898—1919 eivät nuoret ennen koslntaa tutustuneet toisilnsa kuin aniharvoin, ei ainakaan vuoden 1906 ja 1914 välisenä aikana. Edellinen maailmansota muutti tapoja jonkin verran. **Kosijat** tulivat useln aivan yllättäen taloon, että talonväkl ei edes tuntenut kosijoita. Tavallisesti oli aina kaksi henkilöä: sulhanen ja puhemies. Tavalllsesti tämä tapahtul lltamyöhällä, jolloin talonväki oll jo nukkumassa. Koslttavan tytön vanhemmat herätettiin ja heiltä kysyttiin lupaa, saako taton tytärtä tulla kosimaan. Jos kosijat ollvat tuttuja ja tytön vanhemmat tunslvat ja tiesivät sulhasen olevan kunnon mlehen, niin ilman muuta annettiin lupa, mutta jos oll joku "renttu' 'tulossa kosimaan tytärtä tal oll juurl äsken käyty kosimassa, ei siinä tapauksessa annettu lupaa ja kosljat saivat lähteä niine hyvineen takaisin. Tällaisia tapauksia sattui aniharvoin. Tiedän muutaman tapauksen, joka sattui Hamusin kylässä. Naapurin tytär, Anni Hamunen oli arvossa pidetty tyttö ja oli käynyt Suomessa kansanopiston ja muita kouluja, ja kun kosija oli kuulu elostelija, niin talon isäntä Jooseppi Hamunen ei ottanut kosijoita vastaan puhemlehen kehumisista plittaamatta. Kuten sanoin, nämä tapaukset ollvat harvinaisia. Tavallisesti kosijat kutsuttlln sisälle ja niin läksi "kapula" kiertämään, ja jos naapurikylä oli aivan lähellä, kuten Huopalaisten kylä oli Hamusin kylästä noin kolmen sadan metrin päässä, niin kutsuttiin Huopalaisin kylän nuoret miehet ja neitoset "tupakoille", joksi näitä kosintoja nimitettiin, ainakin Hietamäellä, myös hakemiseksi.

Kosijat päästettiin sisään ja he kantoivat sisään tupakat ja karamellit. Siihen aikaan ei Inkerissä naiset tupakoineet ja siksi heille tarjottiin namusia, samoin kuin keskenkasvuisille pojillekin. On huomattava, että tupakolminen oli Inkerissä siihen aikaan sellalnen asia, että el kukaan nuorempi mles tupakolnut vanhempiensa läsnäollessa ja niinpä naapurin aikamiespoika, joka oll jo nalmisissa, otti pöydältä tupakan ja meni ulos tupakoimaan, kun lsä ja äiti olivat läsnä. Keskenkasvuisille pojille tarjottiin namusia, valkka he ollsivatkin jo salaa opplneet polttamaan "nurkantakuista".

Sulhaselle ja puhemiehelle tarjottlln kahvia tal teetä ja puhemies tekl selkoa sulhasen taloudellisesta asemasta ja luonteenlaadusta. Se el tapahtunut kyllä kovaäänisesti, vaan hän puhui tytön isälle ja äldille hlljaisella äänellä ja kun tytön vanhemmat hyväksyivät sulhasen, nlln tytön isä tai äiti meni puhumaan tyttärelleen, joka oli muitten tyttöjen joukossa toisessa huoneessa posket punalsina, kun tllanne oll jännittävä. Sulhaselle annettiin merkkl, että asia on selvä ja hän saa mennä tarjoomaan kihloja. **Kihloina** ei siihen aikaan käytetty sormusta, vaan klhlat olivat tavallisesti silkkinen liina, kaulassa kannettava hopelnen kello (harvemmin kultainen) pltkine ketjuineen tai rintarossi. Kun sulhanen oll antanut klhlat, ei tyttö ottanut heti niitä vastaan, vaan vel ne sulhaselle takaisin. Jonkun ajan kuluttua sulhanen vei kihlat uudelleen tytölle, joka palautti ne sulhaselle takaisin. Tätä "manoveriä" käytiin kolme kertaa, ennen kuin tyttö ne otti vastaan, mutta tytöliä oli oikeus viedä ne vieläkin takaisin seuraavana päivänä, ja sulhanen tuli uudestaan sueraavana päivävänä tuomaan kihloja morsiammelleen.

Jos tyttö otti kihlat vastaan, niin alkoivat **häitten valmistelut**. Ensimmäinen asia oli, että morsian lähtl jonkun toisen tytön kanssa käymään sukulalsissa: enojen, tätien, naimisissa olevien siskojensa ja veljiensä luona kutsumassa heitä häi-

hinsä, ja sillä matkalla hän sai jo häälahjoja ja muuta avustusta häitten kulujen peittämiseksi. Tavallisesti annettiin rahaa, mutta jos morsian oli liikkeellä hevosella, niin silloin annettiin viljaa, joko suurimoina tai jauhoina, voita ja lihaa. Samalla kutsuttiin kaikki hyvät tuttavat häihin ja häälahjat tuotiin mukana ja jätettiin tavallisesti aittaan, kun tultiin "läksiäisten" taloon, sillä morsiammen kotona vietettiin läksiäisiä.

Useimmin (ainakin Hietamäellä) morsian meni vanhempiensa kanssa kirkkoon ja sulhanen tuli omien vanhempiensa kanssa kirkkoon, jossa vihkiminen tapahtui ja molemmat palasivat kirkosta omiin koteihinsa. (Näin tapahtui meillä, kun siskoni Saara meni naimisiin Heikki Pihkasen kanssa.) Ja morsiamen kotiin olivat kokoontuneet kaikki morsiamen sukulaiset ja tuttavat viettämään läksiäisiä.

Jos morsiamen isä ei ollut raivoraitis, niin silloin istui morsian pitkän pöydän ja pullorivien takana jonkun tyttöystävänsä tai kaason seurassa, ja keskellä pöytää oli seula, johon heitettiin rahaa ja seulan ympärille tuotiin tavaroita, kuten pöytäliinoja, lakanoita, kangaspakkoja y.m. ja tämän vieressä istujan täytyi osata laulaa ja sepittää niitä lauluja. Muistan kun kummisetäni tytär Sohvi meni naimisiin. Minä olin silloin vielä keskenkasvuinen poika, mutta olin siitä huolimatta kutsuttu häihin. Sohvi istui pitkän pöydän takana, vierellään serkkunsa, joka oli kylän paras laulaja ja runojen sepittäjä. Pöydällä oli seula ja morsiamen edessä rivi pulloja, joissa oli viinaa ja viinejä ja tarjottimella ryyppylaseja, josta tarjottiin jokaiselle, joka heitti seulaan rahaa. Tavallisesti ne olivat hopearahoja: ruplia, puoliruplia, 25- ja 10-kopekaisia. Joku rikkaampi heitti kultarahankin. Serkku lauloi: "Osaat seukko ommella ja ossaat tehhä rekkoo. Tulkoohan nyt auttamaan vaikk Topisettäis Pekko". Topias Hamusen aikamiespoika meni pöydän luo ja heitti kourallisen hopearahoja ja morsian kaatoi ryyppylasiin joko viinaa tai viiniä, mitä asianomainen halusi. Kun laulaja huomasi jonkun muun pojan niin hän sepitti taas uuden värssyn ja kun tämä oli heittänyt seulaan rahaa, niin hänelle annettiin ryyppy jos halusi. Muutamat eivät ottaneet alkoholia, vaan joivat häitä varten valmistettua sahtia, jota oli myös lähettyvillä. Kun ei rahoja enää heitetty ja lahjoja tuotu, niin koko pöytäseurue siirtyi huoneisiin, jossa oli pitkät pöydät täynnä erilaisia ruokia, ja kaikki häihin kutsutut rupesivat syömään. Pöydässä ei enää tarjottu ryyppyjä, vaan väkiviinoja varten oli laitettu erillinen pöytä, jossa jokainen sai käydä ottamassa niin monta ryyppyä, kuin asianomaisen pää kesti, mutta harvoin tällaisia tapauksia sattui, sillä yleisö reagoi voimakkaasti tällaisiin tapauksiin ja henkilö, joka räyhäsi häissä tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa humalaisena joutui huonoon huutoon.

Ruokaa oli häissä niin runsaasti ja suuri valikoima, että muutamat eviät tienneet miten kutakin ruokaa syödään. Kaikki ruoat olivat kotivalmisteisia, ainoastaan makkarat viime aikoina ostettiin kaupoista, mutta aikaisemmin tehtiin nekin kotona ja niitten kuorena käytettiin lampaan suolia. Eri ruokalajien selittäminen on toinen luku, sanoi R. Kipling. Niitä oli niin paljon, etten enää muista.

Kun allekirjoittaneen sisko meni naimisiin, niin silloin ei morsian istunut "pöydässä", jossa tarjottiin alkoholijuomia. Isäni Pietari Hytti, samoin kuin äitini olivat laestadiolaisia (hihhuleja), joten he eivät käyttäneet väkijuomia milloinkaan. (Isäni oli vihainen, kun lääkäri määräsi äidilleni kerran madeiraa tai portviiniä lääkkeeksi, jota piti ottaa ruokalusikallinen kolmasti päivässä ja isä sanoi, että eikö muita lääkkeitä enää ollut tuohon sairauteen kuin viiniä. Ja hän oli vihainen vanhemmalle veljelleni, joka silloin tällöin oli ollut humalassa.)

Isäni ilmoitti ennen "läksiäisiä" kaikille vieraille, että meidän taloon ei laiteta n.k. "viinapöytää" ja kun siitä huolimatta saman kylän miehet olivat laittaneet viinapöydän, niin isäni sisään tullessaan pyyhkäsi kaikki pullot ja lasit maahan ja kysyi kuinka paljon ne maksoivat, ja maksoi miehille rikottujen pullojen ja lasien hinnan. Ehkä hän nuoruudessaan oli käyttänyt alkoholia kuten muutkin ennen naimisiin menoa, että sai "vauhtia", mutta niin kauan kuin allekirjoittanut muistaa, ei hän ollut kertaakaan humalassa. Emmekä me neljä poikaa käyttäneet siihen aikaan alkoholia emmekä tupakoineet.

Sulhasen talossa, jossa vietettiin *varsinai-*

sia häitä, oll vilnapöytä. Olin mukana slellä ja vanhin veljeni Juho, joka katosl edelllsessä maailmansodassa, oli silloin humalassa ja paikkakunnan pojat tulivat hänelle rähjäämään ja kyselemään kuka hän on ja mitä hän luulee olevansa, kun hän Pietarissa toimessa olleena oli hyvln puettu ja käytti kovia kauluksia, joka oll silhen aikaan lnkerissä harvinaista. Hän kun oli erittäin vahva ja voimakas nuorlmies, ja kun nämä humalaiset pojat hyökkäsivät veljeni kimppuun, tempasi hän yht'äkkiä kahta rinnuksista kiinni, nosti ylös ja liklsti naamat vastatusten ja heitti lumihankeen. Silloin oli joulu ja lunta paljon. Muuta nämä pojat eivät kaivanneet, vaan lähtivät käpälämäkeen eivätkä enää tulleet hääjuhlia häiritsemään.

Kun sulhanen tuli parinkymmenen hevosen voimalla hakemaan siskoani Saaraa läksiäistalosta, niin siinä oli väkeä paljon. Jokaisen hevosen perässä oli reki, joissa oli leveät lavitsat ja niissä olkia pehmikkeenä. Ainoastaan sulhanen ajoi yksin kuskin kanssa ajelureellä, jota siellä nimitettiin "sankaksi", joka johtuu venäläisestä sanasta "sani", ja kun tämä hevosjono läheni meidän taloa, niin kylän pojat piirittivät sulhasen hevosen ja vaativat "lunnaita" kylän parhaasta tytöstä. Slellä oli tällainen tapa. Sulhanen ei heti suostunut maksamaan, kuten asiaan kuulul vaan rupesi tlnkimään, ja silloin poikajoukko kehottl menemään tyhjln toimin takaisin, koska muuten morsianta ei luovuteta. Lopuksl sulhanen kaivoi kukkaronsa ja antol kylän vanhimmalle pojalle kultarahan. Silloin aukeni tle läksiäistaloon ja pojat lähtivät omalla hevosellaan hakemaan venäläisestä kylästä, jonka nimi oll Kaporsk ja jota me kutsuimme Kapralaksi. Se oll ainoa venäläinen kylä koko Hletamäen seurakunnassa, josta asukkaat oli epäluotettavlna karkotettu Siperlaan, kun eivät olleet lalnkuuliaisia eivätkä halunneet oppia koulussa venäjän kieltä. (Tilalle tuotiin venäläisiä, joitten kanssa saatiin aina tapella, kun mentiin sunnuntalsin ja muulloinkin Hletamäen kirkkoon, johon tie kulkl Kapralan kautta. Olen monta kertaa saanut kepistä maistaa, kun ne hyökkäsivät suurin joukoin klmppuun ja syyttlvät meitä siitä, että olimme käyneet heldän metsässä tatteja ja sieniä keräämässä. El se heidän metsä ollut alkuaan, vaan valtiovalta lahjoitti sen hellle, jonka oli ottanut meiltä pois.)

Sulhanen el vilpynyt talossa kauan "nuoteitten" kanssa, jolle tarjottlln kahvla ja voileipiä. Sltten lähdettlln joukolla s a a t t a m a a n ja saattojoukossa oll enemmän hevosia ja silloln laulettlln matkalla saattolauluja, jotka kalkkl olivat suomalaisla ja hietamäkeläisten ltkuvirsien sepittäjlen sepittämiä tal muilta kuultuja. Ainoastaan nimet ollvat muutetut ajankohtalslksi. En jaksa enää muistaa noita lauluja, kun siitä on kulunut jo melkein 70 vuotta elkä ole tullut painetuksl mieleen.

Isä ja äiti eivät olleet mukana tytärtään saattamassa, koska tlesivät, että talossa tanssitaan ja käytetään "väkeviä". Minut onneksi päästivät, vaikka olln keskenkasvuinen pojannaskali. Mutta olin hienostl pukeutunut: puolikengät jalassa, suorat hou-

Jatkuu s. 12

KIRJOITUSKILPAILUMME RATKAISTU

Kirjoituskilpailuumme, joka koski lnkerlläisiä perhejuhlia, saapul varsin vähän klrjoituksia. Kaikkl kirjoitukset kuululvat samaan muistelmien sarjaan, haastatteluja ja varsinaisia ruokareseptejä el kllpalluun lähetetty. Yksi häämuistelma tosin sisältää tietoja pitoruolsta.

Tulokset:

1 sija: A. Hytti (kosinta, kihlaus ja häät)

II sija: Liisa Makara ja Lyyll Karhu (häämuistelmia)

III slja: Emma Adolfsson ja Aatami Vainikka (häät; ristiäiset, molemmat lyhyitä Inkerin murteella kirjoitettuja muistelmia)

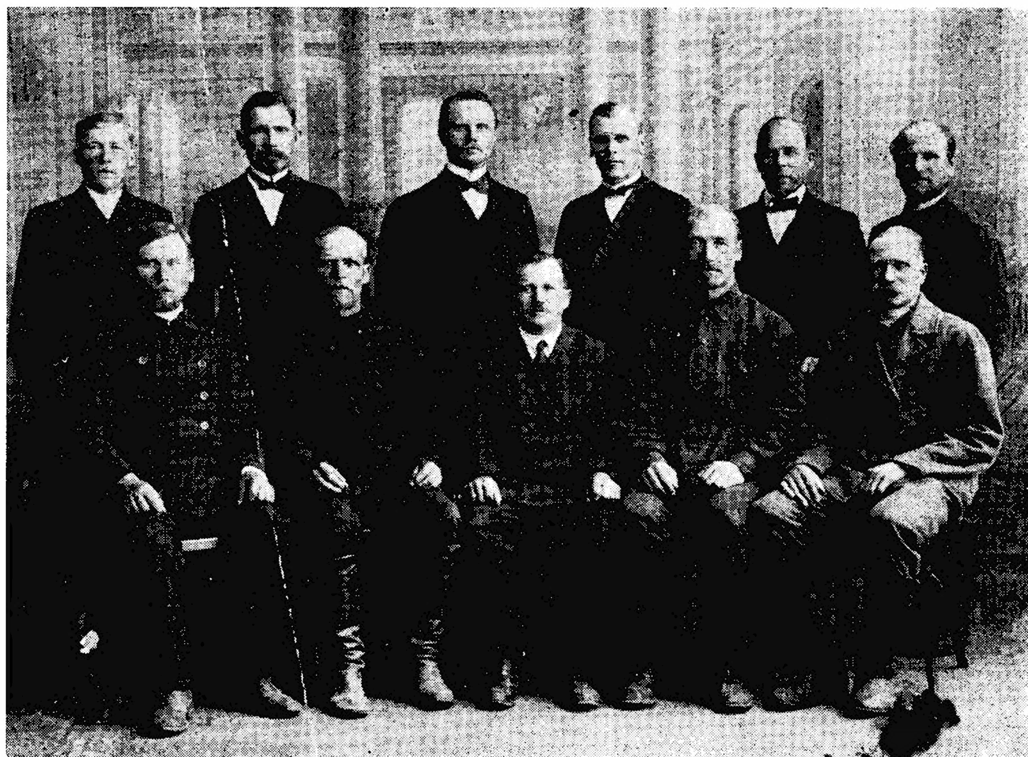
Ensimmälsen palklnnon saanut kirjoltus, joka sisältää runsaimmin asiatietoa häiden eri vaiheista, julkaistaan tässä numerossamme. Samoin julkalsemme toisen Inkerin murteella kirjoitetuista muistelmapaloista. Julkaisemme lählaikolna kalkki palkitut kirjoltukset. Voittajille lähetetään klrjapalkinnot.

Arvostelulautakuntaan kuului lehtemme toimitussihteerin lisäksi maisteri Plrkko Pihkala Espoosta.

Onnittelemme voittajia ja kiitämme osallistumlsesta.

Viestin toimitus

HARVINAISIA

Kuvassa n:o 1 on "Inkerinmaan Suomalaisen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen" johtokunta.

Takarivissä vas.: Juhana Rättäli (s.n.v. 1880, vang. v. 1925), kirkonmies Koprinan Tihkovitsasta;

Iisakki Virranen (s. 1874, vang. v. 1937), seurakunnanhoitaja; rovasti S. J. Laurikkala, Rääpyvän kirkkoherra ja piispan viran hoitaja, kunnes NL:n viranomaiset peruuttivat toimiluvan — lopullisesti v. 1937, jolloin rovasti Laurikkala saapui Suomeen;

Aleksanteri Korpelainen (s. n. v. 1875, vang. v. 1937), kirkonmies ja saarnaaja;

Simo Pennanen (s. n. v. 1870, vang. v. 1937), konsistorin jäsen, saarnaaja ja seurakunnanhoitaja;

Aatami Hämäläinen (s. n. v. 1878), kirkonmies Tuutarista; eturivissä vas. Teider Kupanitsasta;

Aappo Kurikka, kauppias, — saarnaaja Tuutarin Peräkylästä;

Heikki Töyli (s. n. v. 1880, vang. v. 1934), Evank.yhdistyksen puheenjohtaja, saarnaaja ja seurakunnanhoitaja;

Juhana Kuortti, Evank-yhdistyksen sihteeri ja rahastonhoitaja.

Muihin valokuviin vertaamalla olen päätellyt, että viimeisenä eturivissä olk. istuva on seurakunnanhoitaja S. Halttunen Kupanitsasta.

Kuvan luovuttaja Juho Virranen, Skuoritsan Pietilästä, sai kuvan isältään seurak. hoit. Iisakki Virraselta. Juho Virranen ja eräät toiset arvelevat, että kuva on otettu Petrogradissa 1922—1924 välisenä aikana.

Kuvassa n:o 2 on Pietarin kuvernementin alueella toimineen Inkerin suomal. luteril. evankeliumiyhdistyksen nuoriso-osas-

VALOKUVIA

ton jäseniä sekä heidän vanhempia ohjaajiaan. Kuvan luovuttaja JV tuntee kuvan keskellä istuvan saarnaaja Aleksanteri Korpelaisen, joka toimi nuoriso-osaston puheenjohtajana. Hänen vieressään istuvat — oikealla Hietamäen Hyttilästä oleva Liisa-niminen nuori nainen ja vas. kanttori Jaatinen.

On arveltu, että kuva n:o 2 olisi vuodelta 1910.

Rovasti Aatami Kuortti teoksessaan "Inkerin kirkon vaikeita vuosia" kuvailee mielenkiintoisesti myös evankeliumiyhdistyksen vaiheita.

Perustamisvuotena 1909 yhdistys sai viralliseksi nimekseen "Pietarin kaupungin ja kuvernementin Luterilainen Evankeliumiyhdistys".

Laadittuaan yhdistykselle sääntöehdotuksen sen allekirjoittivat khra H. Kajanus, past. I. Eriksson, khra N. Sonny, khra H. Broms, khra J. Kajander, tullivahtimest. V. Henriksson ja nuohoojamest. W. Savolainen.

Keisarillinen sisäasiainministeriö vahvisti säännöt kesäk. 18 pnä 1909. — Niin pääsi vireä toiminta alkuun, joskin julkisen toiminnan alkamishetkeksi merkittiin tammik. 1. päivä 1910.

Ensimmäiseen johtokuntaan kuuluivat khra N. Sonny (puheenj.), khra J. Kajander, past. I. Eriksson, saarn. W. Savolainen, ylijunailija H. Rautavuori, saarnaajat P. Bister, M. Parkkinen ja D. Anttila.

Vuosia jatkunut maailmansota jo vaikeutti evankeliumiyhdistyksen toimintaa, ja vallankumous ehkäisi sen kokonaan. — Riittävä rauhantila näytti koittaneen v. 1922. Toiminta pääsi uuteen alkuun. Nimeksi hyväksyttiin "Inkerinmaan Suomalainen Luterilainen Evankeliumiyhdistys". Asioita pohdiskeltiin ja päätökset tehtiin Tuutarin Peräkylässä Aapram Kurikan talossa.

→

RUOTSIN PUOLELTA

Boråsissa vietettiin Inkerin kerhon 25-vuotisjuhlaa 5. 1. 73. Tässä entisiä ja nykyisiä johtokunnan jäseniä 25-vuotisjuhlassa. Valok. Armas Paakkonen

Kurikka luovutti entisen kauppatalonsa yhdistykselle korjauttaen sen rukoushuoneeksi. Uudestisyntyneen evankeliumiyhdistyksen johtokuntaan kuuluivat saarn. Heikki Töyli Spankovalta (puheenj.), rovasti S. J. Laurikkala, Juhana Kuortti Kupanitsan Korkasta, saarn. Aapram Kurikka Tuutarista ja saarn. S. Halttunen Kupanitsasta.

Jatkuvan epävakaisuuden vallitessa oli evankeliumiyhdistyksen johtokunta alituisten muutosten alaisena, minkä seikan voimme todeta verratessamme em. luetteloa kuva n:o 1:n henkilöluetteloon.

Tosin on oletettavissa, että kuvassa olisi johtokunnan jäsenten lisäksi seurakunnanhoitaja, saarnaajla tai muita toimihenkilöitä, jotka olivat evankeliumiyhdistyksen jäseniä.

Toivotaan, että Viestin luijat, jotka tuntevat näiden kuvien henkilöitä, kertoisivat tiedoistaan, ennenkuin kuvat luovutetaan arkistokäyttöön, — os. hum. kand. Pekka Vuoljärvi, Ulappasaarentie 3 B 19, 00980 Helsinki 98 (tai puh. 314 256).

MATTI KÄHÄRI:

Muistelmia Lempaalasta

Rokkanen oli eräs nimi, mistä Lempaalassa paljon puhuttiin. Hän neuvoi pitämään isiltä perittyjä tapoja kunniassa. Itse hän teki mm. näin. Pappilan riihen edessä oli ruispelto. Kun ruis oli niitetty ja kuhilaat seisoivat suorissa riveissä, hän tuli itse pellolle, nousi kaiken työväen nähden riihen edessä tukevalle männyn kannolle ja huusi jokaiseen neljään ilmansuuntaan kääntyen vähän kalevalaiselle vaikuttavan manauksen: "Vilja maalle! Nälkä suolle!" Neljä kertaa toistettuna se oli juhlava toimitus.

Mikkeli Äijäläinen (Hiplimäestä) valitti Rokkaselle olevansa kova kiroilija. — Hän aivan yksinkertaisilla vehkeillä sulatti vaskea ja valoi siitä — aisakelloja ja kulkusia ja lehmän kelloja ym. Kun sarvesta tehdyt formut joskus halkesi ja sulatettu vaski juoksi tuhkaan — lasketteli ukko sarvipäitä" ihan tuhottomasti. Istui, lepäsi ja kiroili jälleen. — Rokkanen neuvoi Mikkeliä valitsemaan jonkun muun sanan, jotta ei sitä pahaa tarvitse aina nimeltänsä mainita. — Ukko valitsi sanakseen — "Konnikkainen!" — Kun sitten sattui valoksien kanssa epäonnistumisia — kuultiin ukon kiljaisevan: "As'konnikkaisen, konnikkaisen konnikkainen!"

Kerran Rokkanen ilmoitti saarnatuolista *kylänluvun* (kinkerit) Lappalaismäellä, Simo Pärttylin poika Lappalaisen talossa. Hyviin tapoihin kuului, että kysymyksessä oleva isäntä tarjoaa kyydin papille edestakaisin ja ruokaa kylän luvun pitäjille (papin lisäksi lukkari ja suntio). Kun määrätty päivä valkeni, oli Pärtyn Simo pappilan pihassa. Ei se ollut mikään kilpahevonen se hänen ajokkinsa. Kaula oli käkäsä, selkä notkollaan, vatsa melkein maahan hipui ja polvet koukussa. Miten lieneekin kestänyt koossa mokoma ajokki. — Kun pappi tuli pihalle — lausahti hän vain "hoh hoh!" Kun pappi istui saahkaan ja Simo rimalle esitti Simo jo ensimmäisen anteeksipyyntönsä. "Anteeks kirkherra, tiä miun hevosein on sellanen lukkar!" "Vai lukkar tämä on. No annahan männä!" Hoppa tallata lönksäytteli tunnustellen, että onko se jalka todella sattunut oikeaan paikkaan, ennenkuin nosti seuraavaa jalkaansa. Rokkanen oli kärsimätön mies. Pappilan pihasta oli joku 40 metriä alamäkeä kirkolle päin, ennen kuin kääntyi oikealle, minne heidän piti lähteä. Tienpolvakkeessa otti jo Rokkanen ohjakset Simolta ja piiskankin oikeaan käteensä. Rokkanen nykäsi ohjaksista piiskaa nostaen sanoi: "sinä olet lukkari, minä olen pappi, panes menoksi, meillä on kiire!" Simo huusi jo varotukseksi: "Älä, älä!" — Piiska viuhahti kylkeen. Heppa seisahtui kokonaan. Käänsi päätänsä taakse päin, niinkuin tutkiakseen missä kohdalla "virkaveikko" siellä istuu. Kun piiska viuhahti uudelleen, tapahtui odottamattomia. Äkisti se nosti takakoipensa ylös ja kipikoitteli niitä Rokkasta kohti ikäänkuin etsien lyöjäänsä. Vaan lyöjäpä oli aavistanut mitä on tulossa ja luikahtanut lumihankeen. Kun hevosen vihan puuskat oli menneet ohi, istui Rokkanen kuskin viereen tunnustaen, että: "kyllä tämä aika lukkar on". Tää on vissiin olt siel Noan arkiskii. — Ehei se viel niin vanha uo. Miun issäin toi tiän Pskovin markkinoilt. — Kannattiko tätä männä etsimää monen saan virstan pääst. — Vaan kun hätä on suurin, on apukin lähellä. Pappilan renki ajoi vastaan heinäkuorman kanssa. Rokkanen sanoi: — "Kuules Jussi, niin pian kun pääset kotia, pistä piku valjaihin ja aja perässä!" — Pärtyn Simon juoksia ei ollut päässyt vielä maantielle astikaan, kun Jussi pyyhälsi rinnalle. Rokkanen nousi omaan saahkaansa ja sinne jäi Simo "lukkarin" kanssa. Riivalimäellä piti käydä yhtä sairasta vielä ripittämässä. Rokkanen nakkasi kintaansa kolpakolle ja toimitti asian hyvin äkisti. Kun lähti niin kintaatkin jäivät sinne. Matka jatkui viivytyksittä lammen notkoon ja sieltä Hipelimäkeä kohti. Kun Pärtyn Simoa ei tiellä näkynytkään, virkahti Rokkanen: "Onpas sillä Pärtyn pojan konilla nyt ollut tulta hännän alla, kun ei enää tavotetakaan!"

Pian mentiin läpi Hipelimäen ja viimeisestä pellon kulmasta vasemmalle ja kun Pärtyn mylly oli ohi lähti tie suoraan Lappalaismäelle. Kylään vei jokseenkin hyvä ajotie, vaan Pärttylin koti oli ensimmäinen vasemmalla noin 50 metriä tiestä. Eihän sitä ollut kukaan kovaksi ajanut. Pärtyn Simo vain kevyesti lepostellut huopikkaat jalassa myllylle ja takaisin. Kun nyt hevonen ryöpsähti äkisti vasemmalle, leikkasi kapea saahkarijalas syvälle lumeen, ja siellä sitä oltiin. Rokkanen kirjasalkkuinensa alimmaisena, ja renki Jussi hänestä yli. Kun siitä selvittiin jaloilleen, pudisteli Rokkanen lunta hihoistansa, tuhahti hän. — "Kun ne turukkaatki jäivät Riivalmääel!"

Huumorin taju oli saanut jo toisen kolauksen sinä päivänä ja se oli ja pysyi poissa koko päivän. Hyvää päivää toivottaen, astui hän tupaan, astellen suoraan pöydän luokse nostaakseen kirjasalkkunsa pöydälle. Kirkkaasta "kevätauringosta" tulleena, näytti pöytä hänestä vähän kummalliselta, ja hän ärähti: "Tiä nyt on nähtävää, pappii uotteloot miett' pöytäjääkä ei no pesseet!" — Niin kuin siinä pöydässä olisi ollut mitään sanomista. Iso se oli ja vahva kuin tyrmä. Ja maalattukin se oli ainakin kolme neljä kertaa. Punainen se oli päällimmäinen väri siinä, vaan kun kiireen kynsissä oli siihen nostettu milloin kuuma "riehtilä", milloin kiehuva "koho-

Ristiäiset

(III sija kirjoituskilpailussa)

Talloo jos lisähyis perettä, silloin kylän naisväk tulliit varpaisil ja toivat tullessaan kohvit, sokurit, piirakat ja munat, kuka toi mitäkii suuhun pantavaa. Jos tapasiit lapsen isän, sitä näplstlit korvalehest ja sannoit: sie out isä !

Viikon tai kahen sisäl, laps olj vietävä ristittäväks. Sitä vart isän olj kysyttävä lapseel kummit, vähintään kolmet parrii, tavallisest kuus seitsemän parrii. Likimäiset sukulaiset kutsuttii juhlimaa. Kummit veivät lapsen kirkol. Kastettaessa joku lähin sukulainen plt lapsen sylissään.

Jos olj tyttölaps, nimeks pit panna lapsen äidin nim, (anopin kaima). Jos olj poika, silloin olj onnettava lapsen isän nim, taikka (äijän kaima). Näin kuului ensmmäisil lapsil. Se olj muan tapa ja sitä olj kunnioitettava.

Mie tein poikkeuksen. Meil ei olt lapsii monnee vuotee. Tulj sekki aika, vaimoni sai pienen tyttölapsen. Lapsen nimeks pitäis panna AnnI! — se on niin vanhanaikainen nim, el pie sitä panna. Anoppiin sai sen tietää —jot hiä ei suokkaa vunukastaan kaimaa. — Ajatelkaa! Tuost ämmä suuttui, eikä tult ristiäisiin, vaik hänen ois olt tultava ensimäiseks, eikä tult katsomaa vunukkaijaan kokonaisee vuotee.

A Vainikka

---

kattila", ja ne oli sulahtaneet siihen pahoja rinkuloita joista kiilui valkoista ja keltaista ja sinistä. Se nyt ei ollut niissä oloissa mikään asia. (Pöytäliinolsta ei tiedettykään.) Talon emäntä ilman mitään tuhinoita, otti koppaan kuumaa vettä ja vanhat "piikkopöksyt" mltkä toimittlvat kuurausrätin virkaa, pesl pöytää volmiensa takaa. Plikkopöksyn kaulukseen oll jäänyt aika lso nappi ja kun kaulus oll ratkennut pitkän matkaa kalkattell nappi siinä tahdissa, kun Simon Mari nylttysi sitä pitkin pöytää. Räikkönen oll lukkarina. Hän meni Rokkasen luokse ja yritti saada llmapiiriä laukeamaan lausui: "Vahvasti se tuo Mari napln ompeloo piikkopöksyyn!" — Mari kuivasl pöydän ja toimitti että "ei se nyt ennää ehyretä!" Rokkanen sanoi: "Kunha sie tiijet jott' ei ennää ehyretä, niin aletaan sitten!" ja paiskasi kirjakonttinsa pöydälle (konttl oli ollut kuuraamisen ajan kainalossa.) — Lukuklnkerit kulki tavallisessa järjestyksessä. Lukkari kuulusteli raamatun historiaa, suntio Katkismuksen läksyjä ja Rokkanen itse tutki enslkertalaisilta sisälukutaitoa. — Piikit eivät olleet sieltäkään poissa. — Erästä pikkumiestä luetettaessa sattui selkkailu. Rokkanen näytti K-klrjainta ja sanoi: "Koo; poika sanoi: Too!" Rokkanen sanoi uudelleen: "Koo!" Poika sanoi jälleen: "Too!" Nyt Rokkanen kivahti, että: "Ei se mikkää 'too' ole vaan 'koo!" Pikkumiehen takana aslaa seurannut vanhempi vell yritti apuun selittäen: "Hänel ei iääny lel!" Rokkanen ärähtl pojalle, että: "Ei tuo iääny siul Itselläiskää!"

Pärtyn Simo tuli kotiin vasta, kun kylänluvun" pltäjät olivat jo ajat sitten häipyneet talosta. Hiukan hutikassa tletysti. — Järkyttynyt oli hänenkin huumorintajunsa.

JATKUU SEURAAVASSA NUMEROSSA

KOSINTA, KIHLAUS... SIVULTA 7

sut, valkoinen paita, jossa oli kova kaulus ja kovat kalvosimet. Itse ne hankin kaupungista, kun Juho veljelläkin oli sellaiset tamlneet. Siellä siihen aikaan käytettiln häissäkin saapashousuja ja lakeerattuja saappaita. Yhteen aikaan oli sellainen villitys, että miehet, niin vanhat kuin nuoretkin käyttlvät juhlissa esiliinaa (perdnik), joka oli tehty valkaistusta pellavasta ja mustaa lakkia (furaska), joka oli nahasta tehty, lipan kanssa. Se puku vaikutti lihakauppiaan puvulta. Sellainen perdniekka oli tanssiessakln edessä ja minusta sellainen outo puku, mutta se ei kestänytkään kauan muodissa. Edellisen maailmansodan jälkeen niitä tuskin näki missään muuta kuin työssä. Naisilla oli nilkkoihin asti ulottuva musta mekko ja kesäalkana kukikas, mutta ei aivan niin pitkä. Tytöillä olivat pitkät palmikot, mutta heti kun tyttö meni naimlsiin, nlin silloin el enää saanut käyttää palmikoita, vaan tukka kerättlln nutturoille ja päässä oli silkistä tai sametista laitettu myssy, joka on samanlainen, kuin meillä suomessa käytetty pikku lasten myssy, mutta tämä avioituneen naisen myssy oli värikäs ja pitseillä koristettu. Minun siskoni ei laittanut tällaista myssyä, kun mies oli ammattikoulun käynyt "puusuutari", joka oli omaksunut jo uudenaikaiset tavat. Sulhasellakin oli pitkät housut ja kengät jalassa ja kovat kaulassa — nääs

mestari. Eikä minun siskoni tarvinnut tehdä anopilleen kaikkia niitä séremonioita mitä naapurin pojan Toivon nuorikon piti tehdä. Olin seuraamassa tätä tapausta, kun Anna vei anoppinsa saunaan kiesillä, joita veti itse ja auttoi anoppinsa pois rattailta ja talutti saunaan, jossa kuulemma riisui; tietysti me pojat emme päässeet tätä toimitusta seuraamaan. Siellä saunassa he viipyivät melko kauan ja anoppi tuli samoihin pukimiin pukeutuneent ulos ja kyllä hän oli löylyssä käynyt, koska kasvot punottivat ja hiki virtasi kasvoista, joita miniä pyyhki ennen kieseihin nousemista. Vaikka tästä on kulunut yli 65 vuotta, niin muistan sen tapauksen hyvin, kun meitä kiinnosti tämä seremonia. Kuulimme seinän läpi, kuinka miniä luki loitsuja vihtomisen aikana. Emme saaneet selvää sanoista, eikä tullut jälkeenpäin kysyttyä loitsun sanoja. Miniä oli kotoisin toisesta seurakunnasta, jossa vielä siihen aikaan harrastettiin vanhoja tapoja. Anoppi oli arvokkaan näköinen, kun tuli takaisin saunasta miniänsä vetämänä ja antol auttaa itsensä alas kieseistä. Meillä pojilla oli hauskaa, kun meidän paikkakunnalla ei siihen aikaan (1907) enää harrastettu tällaisia menoja. Häät jälkihäineen kestivät neljä päivää ja jos olisin silloin tiennyt, että allekirjoittaneelta kysytään tällaisia asioita olisin varmasti painanut enemmän mieleeni, sillä minulla on harvinaisen hyvä muisti. Jos minulta olisi kysytty silloin, kun saavuin Suomeen (1921), niin olisin muistanut monta kertaa enemmän, koska oeln ollut aikoinaan niin monissa häissä, joissa oli toisenlainen ohjelma. Olen aikoinaan johtanut 12-osaisen tanssin, jonka olin vanhemmilta miehiltä oppinut, jossa komennukset ovat ranskankielisiä. Nyt en enää muista niitä sanojakaan. Katrillia olen tanssinut monet, monet kerrat ja vanha katrilli on myöskin 12osainen ja jokaisessa osassa erilainen musiikkl. Katrillia tanssittiin ennen paljon enemmän kuin muita tansseja, kuten Pa de Span tai Pa de cator. Jälkijuomista en tällä kertaa muista juuri mitään.

O l j a m i s s a käynti oli tärkeä siihen aikaan. Siinä ei ollut aina sama aika ja allekirjoittanut otaksuu, että oljamiin tultiin tai mentiin silloin, kun nuorikko huomasi, että nyt alkoivat ne ajat, jolloin alettiin odottaa perillistä. En tiedä varmaan onko tämä totta, mutta olen kuullut kotona ollessani puhuttavan tästä. Ja olihan muutakin syytä tulla entiseen kotiin kertomaan vanhemmilleen, millaista on olla naimisissa ja ottamaan äidiltään oppia niihin tehtäviin, joihin oli joutunut tahtoen tai tahtomattaan, sillä moni nuorikko ei tuntenut miestään aikaisemmin, vaan vasta silloin näki enslmmäisen kerran, kun tämä tuli kosimaan. Olin omin korvin kuulemassa, kun naapurin tytär tuli oljamiin ja meistä pojistakin oli mielenkiintoista ja jännittävää kuulla minkälaisiin oloihin entinen leikkitoveri oli joutunut, jonka kanssa oli monet sieni- ja marjaretket tehty ja piirileikit leikitty helluntaina ja juhannuksena. Hän kuvaili miehensä luonteen, talon tavat ja kuinka paljon on talossa muuta perettä, karjaa ja maata.

Omista häistäni ei ole paljoa kertomista, sillä menin avioon täällä Suomessa ja puolisooni tutustuin palvellessani Merivoimien esikunnassa.

Häissäni ei ollut muita inkeriläisiä kuin prof. Eino A. Jamalainen, joka on koulutoverini ja Väinö Siitonen, joka oli Hietamäen seurakunnan kirkkoherran Johannes Siitosen vanhin poika, joka ei ollut inkeriläinen, mutta kävi usein inkeriläisten riennoissa ja piti itseään inkeriläisenä.

Ei vartta vatiin panna, kauneutta kattilaan, tapoja niit tarvitaan.

Olisitte nähneet sen, joka pääs miulta karkuun, sanoi Maija, kun hänen sulhoaan kehuttiin.

(Katri Laitisen lähettämiä sananparsia)

RUOTSIN PUOLELTA

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR MÖLNDALS SPORTKLUBB 1972.

Styrelsen för Mölndals Sportklubb får härmed avgiva följande berättelse rörande verksamheten under 1972.

Förr om åren har fotbollsektionen kunnat träna vintertid i Krokslättsskolans gymnastiksal men förra året indrogs den möjligheten av Mölndals kommun. Medlemmarna har dock haft möjlighet att hela vintern 2 gånger per vecka idka styrketräning i Idrottshusets F-hall. Så snart vädret tillät förlades träningspassen utomhus till Sörgårdsvallen, som stått till föreningens disposition 2 gånger per vecka: måndagar och torsdagar. På grund av brist på träningsplaner gjordes en fördelning av tiden så att ungdomssektionen disponerade Sörgårdsvallen på måndagar och seniorerna på torsdagar. Utöver denna sistnämnda dag tränade seniorerna även på lördagarna på s.k. Finnvallen på Hisingen. Föreningen har även hyrt Sörgårdshallen 1 gång per vecka på vårkanten och 2 gånger per vecka på höstkanten för inomhusträning. Sörgårdshallen har mest utnyttjats av ungdomssektionen. Seniorlaget i fotboll fick träningsmatcher på våren genom deltagandet i Mölndals träningsserie. Den första träningsmatchen spelades redan 20 februari och sammanlagt spelades 8 träningsmatcher innan seriestarten.

Föreningens A-lag har spelat i Göteborgsserien klass III A, där vi hamnade på 7:e plats. Under verksamhetsåret har vi haft endast ett seniorlag i seriespel. MSK deltog i Mossens jubileumsturnering, där vi kom på 2:a plats bland 6 lag. I finalen förlorade vi 2—1 mot Mossen. I sista stund fick MSK inbjudan att möta Borås Finska Förening i samband med ingermanländarnas traditionella midsommarfest i Borås. Efter en del besvär fick vi ihop ett lag, som dock förlarade med 4—0. A-lagets hemmaplan har varit Krokslättsvallen, där vi numera även disponerar ett förrådsutrymme och skåp för priser, samt ett sammanträdesrum. Numera är föreningens lokal på Frälsegårdsgatan 5 uppsagd. Som lagledare har fungerat Väinö Kemppainen och vid tränarsysslan har han haft hjälp av Eino Paakkonen. På grund av brist på träningslokaler vintertid har fotbollssektionens grabbar ordnat med ett eget bordtennismästerskap. De har själva svarat för lokalkostnaderna i Tynnered och Eriksbergsgården. Resultat av detta första bordtenninsmästerskap blev:

1. Kalju Linkruus
2. Valdur Linkruus
3. Eino Paakkonen
4. Väinö Kemppainen
5. Thomas Linkruus
6. Seppo Pietilä
7. Hannu Moisiola
8. Markku Perunka
9. Jouni Sliiden

Dragkamparna har vintertid förlagt sina träningspass till Idrottshusets F-hall. Sommartid har de hållit till på Slottsskogsvallen. För övrlgt hänvisas till sektionens egen verksamhetsberättelse.

Ungdomssektlonen har haft ett nytt livligt och framgångsrikt år. Sålunda vann det äldre pojklager sin serie med en förkrossande målskillnad 29—2. För övrigt hänvisas till sektionens egen verksamhetsberättelse.

Styrelsen har utöver årsmötet haft 4 protokollförda sammanträden.

Mölndal den 31 dec 1972.

Viktor Minfors	*Armas Paakkonen*
Valdur Linkruus	*Alex. Ruotsalainen*
Håkan Bäck	*Väinö Kemppainen*

ADRESSEJAMME MYYTÄVÄNÄ MYÖS TURUSSA

Sivistyssäätiön hyväksi myytävää inkeriläisten omaa adressla on nyt saatavissa myös Turussa. Myyjänä J. Klemettilä, Uudenmaankatu 10, puh. 21 052 sekä Y. Rautanen, Ruohonpääntie 54, 20100 Turku 10, puh. 391 645. Adressin hinta on 7 markkaa.

VUOSIKOKOUS PIDETTIIN

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidettiin Helsingissä 11. 3. 73.

Selostus vuosikokouksesta julkaistaan huhtikuun numerossamme.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Kuukausikokoukset jatkuvat entiseen tapaan seuraavasti: 25. 3. ja 29. 4. (huom päivä) Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa klo 14.00 alkaen.

Toivomme edelleen ehdotuksia toukokuun lopulla tehtävän retken kohteeksi!

TURKULAISTEN TORSTAIKERHO

järjestää illanvieton Karjalaisten talolla Itäpellontie 1.

Huhtikuun 14 pnä klo 18.30

Iloista ohjelmaa ja tarjoilua

Tervetuloa

TAMPEREEN KUULUMISIA

Kevätkauden tilaisuudet Kalevan kirkon huoneessa no 9, alkaen klo 14 pidetään seuraavasti: 1. 4. ja 6. 5.

Johtokunta

ADRESSIMME SAATAVISSA

Inkeriläisten omia adresseja, jotka soveltuvat sekä onnittelu- että surunvalitteluadresseiksi, on nyt saatavissa pääasiamiehiltämme Suomessa sekä Ruotsissa. Adressin hinta on 7 mk Suomessa ja 10 kr Ruotsissa. Mahdollinen voitto adressien myynnistä koituu Suomessa Inkeriläisten Sivistyssäätiön ja Ruotsin ISK:n hyväksi.

Tarvitsemme myös lisää myyntiasiamiehiä. Tue heimotyötä! Käytä omia adresseja!

Tilaukset siis Hannu Vironmäelle ja Armas Paakkoselle. Osoitteet sivulla 2.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Pääsiäisjuhla pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 1 toisena pääsiäispäivänä 23. 4. 1973 klo 14. Monenlaista ohjelmaa ja lopuksi tarjoilua. Tervetuloa!

RUOTSISSA ASUVAT INKERILÄISET

Lähettäkää paikkakuntanne inkeriläisiä koskeviä pikku-uutisia suoraan lehtemme toimitukseen tai Armas Paakkoselle Boråsiin.

INKERILÄISTEN KESÄJUHLAT SUOMESSA

PIDETÄÄN TAMPEREELLA

HEINÄKUUN 7.—8. PÄIVÄNÄ 1973.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. TUOHIMÄKI
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 327 046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy, Helsinki 1973

numero 4

huhtikuu 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 80 17 286
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Tuohimäki Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 " " 80,— 1/4 " " 50,— Kuva ilmoituksessa 20,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO:

Kansikuva liittyy Helli Suomisen kirjoitukseen Koippanasta Tornionlaaksoon ja esittää Viipurin Kirkkomusiikkiopiston "lukkariverstasta" 1924.

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidettiin 11. 3. 1973 Helsingissä Ostrobotnialla eli Pohjalaisten osakuntien huoneistossa. Viipurilaisen ja Karjalaisen Osakunnan muutettua pienempään huoneistoon ei tällä kertaa voitu kokoontua jo tutuksi tulleessa huoneistossa Mannerheimintiellä. Vuosikokouksessa oli hiukan vähemmän väkeä kuin aikaisempina vuosina. Tampere ja Turku olivat kuitenkin lähettäneet edustajansa vuosikokoukseen.

Kokouksen avasi yhdistyksen puheenjohtaja kirkkoherra Matti Vironmäki, joka puhui muun muassa iäisyyteen siirtyneitten yhdistyksen jäsenten muistoksi. Erityisesti hän muisteli yhdistyksen kunniajäsentä Sofia Käiväräistä, joka oli yksi kaikkein uskollisimmista mukanaolijoista kaikissa tilaisuuksissa sekä kesäjuhlamatkoilla. Kirkkoherra Vironmäki omisti myös muistosanansa äskettäin poismenneelle professori Sulo Haltsoselle, joka oli aktiivisimpia inkeriläisiä ja on kirjoittanut Inkeristä enemmän kuin kukaan muu 'opintiellä oppineista' Inkerin pojista. Vainajien muistoksi hiljennyttiin.

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin tämän jälkeen opettaja Eero Rautajoki, joka kutsui sihteeriksi yhdistyksen sihteerin päätoimittaja Kauko Mustosen.

Ennen vuosikokousasioita opettaja Eero Rautajoki lahjoitti Inkeriläisten Sivistyssäätiölle kappaleen arvokasta Koskelaisen elämänkerran muistelmakäsikirjoitusta, jonka puhtaaksikirjoitus oli suoritettu Sivistyssäätiön sekä Tampereen säästöpankin lahjoituksen avuin.

Pöytäkirjan tarkistajiksi valittiin Hertta Allanmaa ja Eino Tuohimäki, varalle Pirkko Huurto ja Anni Parkkali.

Kun kokous oli todettu lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, kirkkoherra Vironmäki luki toimintakertomuksen vuodelta 1972, jossa tehtiin selkoa yhdistyksen sekä paikallisosastojen toiminnasta, kesäjuhlista, Inkeriläisten Viestin julkaisemisesta ym. keskeisistä toiminta-alueista. Vuosikertomus hyväksyttiin erityisesti kiittäen puheenjohtajaa valaisevasta ja huolellisesta selonteosta.

Rahastonhoitajan ollessa estynyt yhdistyksen puheenjohtaja luki niin ikään tilikertomuksen vuodelta 1972. (Julkaistaan tässä numerossa sivulla 14.) Seuranneessa keskustelussa todettiin tilikertomuksen osoittavan tappiota vuodelta 1972 n. 1600 mk, mikä tappio muodostui suurimmalta osalta Viestin tuottamista kuluista. Sihteerin luettua tilintarkastajien lausunnon hyväksyttiin tilikertomus sekä myönnettiin rahastonhoitajalle ja johtokunnalle tili- ja vastuuvapaus.

Tämän jälkeen päätettiin johtokunnan jäsenten palkkiot säilyttää ennallaan: matkakuluina pitkämatkalaisille. Todettiin erovuorossa johtokunnasta olevan Hertta Allanmaa, Eino Vironseppä ja Matti Vironmäki, jotka valittiin uudelleen. Varajäseniksi valittiin uudelleen Inkeri Pietikäinen. Tilintarkastajiksi valittiin entiset: Seppo Kekki, Eino Rännäli ja varalle edelleen Toivo Iho.

Jäsenmaksun suuruudesta keskusteltiin vilkkaasti ja päätettiin määrätä jäsenmaksuksi 3 mk jokaiselta jäseneltä.

Kirkkoherra Vironmäki luki toimintasuunnitelman vuodeksi 1973, jossa keskeisimpänä summitelmina on kesäjuhlien pito Tampereella. Samoin esitettiin tulo- ja menoarvio vuodelle 1973. Keskustelua toimintasuunnitelmasta jatkettiin vielä väliajan jälkeen, emäntien tarjoiltua perinteiset makoisat piirakkakahvit. Keskustelun jälkeen Viestin hintaa päätettiin vuonna 1974 korottaa 12 mk:aan ja päätettiin tämän vuoden aikana kerätä avustusta tilillepanokorttien avulla.

Seuraavan vuosikokouksen paikaksi päätettiin Helsinki. Ajasta ja paikasta ilmoitetaan tarkemmin Viestissä.

Yhdistyksen kunniajäseniksi päätettiin kutsua Heikki Ärttö ja Jooseppi Olonen Helsingistä.

Vielä päätettiin seuraavan kesäjuhlan paikaksi Tampere.

Tämän jälkeen Väinö Pietari Kekki kertoi Inkeri-kodin tämänhetkisestä rakennusvaiheesta. Koti valmistunee jo vuoden loppuun mennessä. Väinö Kekki esitteli myös Inkeriläisten Sivistyssäätiön omia adresseja ja niiden myyntiä.

Puheenjohtaja päätti kokouksen ja seurasi vapaan ohjelman vuoro. Tilaisuus päättyi yhteislauluun.

LIISA MAKARA

Ruoka ja juomat Lempaalan pidoissa. Häät ja läksiäiset

(II sija kirjoituskilpailussamme)

Kutsuvieraitten saavuttua oli jo pitopöydät katettu tarjoiluineen valkoisten pöytäliinojen päälle. Ensin oli teetä tarjolla ja tee juotiin aina teelaseista. Samovaarit höyrysivät pöydillä, joitten vieressä seisoi valkoinen esiliina vyöllään teenkaatajatarjoilijatar.

Pöydällä oli leikattuna isoille lautasille tahi kauniille tarjottimille maukasta vehnäriisipiirakkaa, jolle sai vielä voita jos kuka halusi, sillä voiastia kuului teepöydillekin, ja samoin oli tarjolla iso vehnärinkilä, joka oli mitä huolellisimmin valmistettu monilettiseksi, ja koristeltu manteIisuikaleilla. Rinkilän keskikohtaan oli pantu tarjolle petsenjat (pikkuleivät), jotka oli Pietarista valmiina ostettu, sillä niitä ei taitaneet osata siihen aikaan vielä kotona valmistaa. Kun teetarjoilun saivat päättymään, niin kohta alkoi ruokatarjoilu. Juomaksi ruoan keralle oli kotona valmistettu tuari (kalja).

Ensin oli kylmäruoka mataloilta lautasilta tarjolla. Oli vinigretiä (rosolia, sylttyä monensorttista makkaraa, suolalohta ja joskus säilykekaloja, sprootteja. Leipänä oli ruisleivän ohella vielä puolpielai (puolivalkoinen leipä), samoin oli myös tattari- ja ohrakollamoita. Kollamot oli tehty maidon ja hiivan keralla notkeaksi taikinaksi tattariryyneistä jauhettuihin jauhoihin, samoin ohrajauhoihin, mutta tattarikollamo on aina parempaa kuin ohrakollamo. Nämä kollamot paistettiin voidelluissa särissä (pullapelleissä). Sitten kylmien leikkeleitten jälkeen seurasi kuuma kaalikeitto, joka oli keitetty hyvin rasvaisen raavaan lihalla mausteena pippurimarjat + sipuli, ja kun pidot oli isot niin se kaalikeitto oli keitettävä karjakeittiön padassa, jossa se sai hautua hyvin ja riitti monivuoroisille pöytävieraille vaikka ympäri vuorokauden tarjoiltavaksi. Sieltä ne emännät kantoivat häähuoneeseen sitä ämpäreillä ja siltä sitten kelttomiskoihin (maljakkoihin) eli vateihin. Keitto tietysti syötiin syviltä (tarelkoilta), ja kun keitto oli tarjollu, niin taas vaihtuivat lautaset mataliksi. Nyt tarjolle tuli lihan kanssa paistetut makaronit tahi kuoritut perunat, jotka oli leivinuunissa isoissa sukunoissa (rautapadoissa) kuumina maukkaine kastikkeineen, ja ne tarjottiin pitkiltä lautasilta. Kun nämä ruoat oli tarjoiltu, niin pöydiltä korjattiin syvät lautaset leipälautasineen pois, ja seurasi jälkiruoka joka useimmin oli sekahedelmäkeitto, tahi karpalokiisseli, ja taas tuotiin jälkiruuan keralle vehnäriisipiirakat. Kyllä emännille juoksua riitti, kun monet pöytävieraat vaihtuivat ja välillä oli astiat tiskattava, vaikka kyllähän nuo tiskaajat oli eri ihmiset kuin tarjoilijat.

Näin siis tarjoilut oli häissä kuten läksiäisissäkin. Hautajaispidot oli luonnollisesti aina pienemmät, minun muistaakseni hautajaisissa ei tarjoiltu kaalikeittoa, vaan hernekeittoa, mutta muut tarjollut oli suunnilleen samat.

Tätini kertoi jutun eräistä häistä. Häissä oli ollut munavoita tarjolla. Vieraiden joukossa oli eräs mies, jonka nimi oli Satu-Matti. Kuinkas ollakaan, tämä Satu-Matti veteli kukkuralusikalliset sitä munavoita ja välillä vielä kehui, että jo on hyvää tuo kuossa (puuro). Taisi olla nimensä veroinen mies, jos lienee ollut maistellut muutakin, kun ei ollut tietävinäänkään että söi munavoita puurona.

Ristiäisiä juhlittiin meillä vain pienissä perhepiireissä, ja samoin syntymä- ja nimipäiviäkin.

Kuka muistaa, niin kirjoittakaa lisää Lempaalasta.

KIITÄMME SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAA

arvokkaista kirjapalkinnoista, jotka se on lahjoittanut kirjoituskilpailumme voittajille.

Viestin toimitus

L. KARHU

Kosio- ja häätapoja

(II sija kirjoituskilpailussamme)

Mummoni kertoi, kun häntä tuli kosimaan 15 km:n päässä olevasta kylästä aivan hänelle tuntematon poika. Mummoni antoi rukkaset, koska hänellä oli toinen ehdokas omasta kylästä. Tämä sulhasmies jatkoi matkaa kukasta kukkaan, vasta kuudes tyttö suostui lähtemään, siis viidet rukkaset saatuaan hän sai morsiamen.

Vuonna 1912 oli setäni häät, jotka hyvin muistan. Oli eräs järkyttävä tapaus, jonka näin, kun kaksi miestä tappeli siellä pihalla vaatteet riekaleina ja verissä päin.

Sulhanen puhemiehineen hakivat morsion häätaloon, siellä jaettiin morsiamen saattajille eli kaaseille pääliinat eli silkit jokaiselle. Muistan, että ne oli sini- puna-valkoruudulliset, minun äidilläni oli myös kauniita erivärisiä kukallisia ja ruudullisia silkkejä, jotka hän oli saanut näistä häätilaisuuksista. Ensimmäisen maailmansodan aikoihin tällainen tapa jätettiin pois, ehkä sota-aikana ei ollut saatavissa silkkejä, eikä sodan jälkeen enää otettu tätä tapaa uudelleen käyttöön.

Vuonna 1927 oli minun läksiäiseni, joihin alkoi saapua lauantaina kaukaiset sukulaiset, jotta he olisivat ehtineet sunnuntaiaamuna ajoissa kirkkoon. Meiltä oli kirkolle 8 km:n matka. Isäni vei minut ja morsiusneidot, joita oli 15. Sulhanen tuli sulhaspoikien kanssa. Morsiamen huntu oli koristettu tekokukkasin, joita siihen aikaan käytettiin sekä hunnussa että rinnassa. Tällainen kukka oli varattu jokaiselle kirkkokaasolle, sekä sulhaspojalle annettavaksi. Tytöt sopivat keskenään, kuka kenenkin pojan rintaan pyysi saada laittaa tämän kukan. Tietysti joku pojista halusi itse valita tytön. Hän kuiskasi sulhaselle siitä, sulhanen morsiamelle, joka järjesti sitten. Se poika, jonka rintaan tyttö kiinnitti kukan, oli hänen parinsa. Kun pitäjän tuvalta lähdettiin menemään kirkkoon morsiusparin perässä, alttarin luo korokkeelle noustessa jakaantuivat parit, pojat oikealle, tytöt vasemmalle puolen morsiusparia seisomaan. Kun vihkiminen oli suoritettu, niin samassa järjestyksessä poistuttiin kirkosta. Morsian meni jälleen kotiinsa isänsä kanssa. Sulhanen meni samoin kotiinsa, jonne alkoi vanhempi hääväki tulla ja alkoi juomiset sekä syömiset. Morsiamen kotona alkoi myös läksiäisväen ravitseminen. Vieraita oli paljon, suku oli suuri, kylä oli iso, ei jätetty ketään kutsumatta, siellä istui rinnan rikkaat ja köyhät. Aamuyöstä tuli sulhanen puhemiehineen noutamaan omaansa, maanantaiaamuna lähdettiin meiltä häätaloon, saattajia lähti toista sataa. Silloin istui morsian jo sulhonsa rinnalla. He olivat matkalla kohti yhteiselämää.

Häät jatkuivat maanantai-iltaan myöhään. Tanssituvassa jatkui soitto ja tanssi koko ajan niille, jotka halusivat iloita.

Tällaiset häämenot oli meillä Lempaalassa.

Kotiseudun kaipuu

Oi syntymämaani kallis,
sinne sieluni kaipajaa.
Sieltä hetket kallihimmat
mä säilytän muistossain.
Tuon kotini, onneni kehdon,
ja äitini armahan
ja lapsuuden herttaiset hetket,
kuinka voisin ne unhoittaa.
Niin monet, monet muistot
sieltä sieluuni kirkastuu.
Ei haihdu ne vuosien mennen,
vaan aina uudistuu.
Oi jospa voisin elää
nuo hetket uudestaan.
Ne kaihona sielussa helää,
niitten sointu on suloisaa.
Mä siunaan yhä aina
noita muistoja rakkaita.
Ne hellimmät sydämen kielet
saavat soimaan kaipausta.

K. Raski

Mieleen jäänyt häätapahtuma

(III sija kirjoituskilpailussa)

Morsian oli Hietamäen kyiäst ja Kanttilan kyllää kun oi pitkä matka sieit saakka. Myö seistii porraspenkii niinkuin iapset konsanaan, myö katseitii ko ne joivat sitä tsaijuu ja söivät mässäilivät rahka- ja muakkupiirakkaa ja mitä kaikkee lie ollutkii. Samovarat oli joka pöyväs, toisis oi vieiä kaks. Sitte ne yks kaks rupes huutamaa korkkaa, korkkaa. Myö katottiin silmät pyöreinä mitä ne nyt tollaista huutaa. Myö aateltii, ett oliko jollain sattunut ruan tai juoman joukkoo, jotain, mutt ei niis mittää. Sulhasen ja morsiamen pitt vaan nousta seisomaan ja puhistaa se, ne antovat suuta moskauttivat, ei oiiut enää korkkaa. Se toistu monta, monta kertaa.

Isompana piikkana mie kans jouduin häihin ja myö siei myös syötii sitä muakkupiirakkaa, mie ko oiin niin ahkera siell, mie oiisin sitä syönyt vaikka enemmänkin, mutt enhän mie rohennut. Sitt toiset tytöt rupesivat sanomaa, ett äiä syö niin paijoo, sinnuu rupiaa nukuttamaa kun mennää tanssipaikal.

Helmi seukko, Helmi seukko
voi kun sie oot kaunis
siimät on kuin siehtarlaiset
näkö on ko nauris.

Matti se ei viinaa juo
ei maista viinan märkää
kun piesöö kapakkaa
niin rytystää ko härkä

Ei myö tultu tähän kyllää
tsaijuu kohvii juomaa,
myö vaan tultii Helmi-seukkoo
tähän kyllää tuomaa

Anoppi se istuu sillal
pyörittellöö tuolii
meil on perhe tavallinen
minjaa meille ei huoli
jne.

Emma Adolfsson

ALEKSANTERI HYTTI 75-VUOTIAS

Kamreeri Aleksanteri Hytti Rajamäeltä on täyttänyt 75 vuotta. Hän on syntynyt 10. 4. 1898 Hietamäen seurakunnassa, Hamusin kyiässä.

Kamreeri Hytti on ollut vuosikymmeniä sosiaaliministeriön tehtävissä tarkastajana Rajamäen tehtailla. Rajamäellä hän on osallistunut moneniaisiin kulttuuriharrastuksiin, mm. näytellyt Kivi-juhlien Nummisuutarien esityksissä Nurmijärvellä ja osallistunut opintokerhotoimintaan. Kamreeri Hytti on myös uutterasti kirjoitellut lehtiin muisteimiaan mm. Inkerin ajoilta. Viimeksi hän on avustanut iehteämme muistelmillaan Hietamäeitä ja voitti mm. ensimmäisen palkinnon perhejuhlia koskevassa kirjoituskiipailussamme.

Lehtemme yhtyy onnitteluihin merkkipäivän johdosta.

FIL. MAIST. HELLI SUOMINEN

Kolppanasta Tornionlaaksoon

Entisten Pietarin Suomalaisten toimikunnalle tuli joitakin aikoja sitten kolme plentä, kulunutta amatöörivalokuva- ja postikorttialbumia Turtolasta, Ruotsin rajalta, napapiirin pohjoispuolelta. Paketin päällä oli lähettäjän nimi, mutta el muuta selitystä. Tämän kirjolttaja sal tehtäväkseen paketin selvittelyn, koska aikaisemminkin olin hoidellut ent. Pietarin suomalaisten valokuvaasioita, järjestänyt valokuvanäyttelyitä kokousten yhteyteen ja toimittanut valokuvia selityksin varustettuna Suomen Kansallismuseoon. Ne olivat kuitenkin pääaslassa olleet ryhmä- ym. kuvia, jotka valaislvat Pletarin suomalaisten kirkon, koulujen ja yhdistysten kulttuuri- ym. toimintaa. Tässä sensijaan ilmeisestl oli kyse yksityisen henkilön elämään liittyvistä kuvista. Albumien selailu muodostui eräänlaiseksi salapoliisityöksl, johtolankojen etsimiseksi, sillä kuvat eivät olleet missään aika- tai muussakaan järjestyksessä, ja useimmista puuttul allekirjoitus. Eräässä albumissa oli kuva sekä v:lta 1904 että v:lta 1940, joiden vuosien väliltä kaikki muutkin kuvat olivat.

Pienimmässä albumissa oll viimeiselle aukeamalle liimattu kuva, joka sai aikaan, että kiinnostuin hahmottelemaan albumien tuntemattoman omistajan tai omistajien elämänvaiheita. Kuva on julkaistu oheisena. Siinä on kuvattuna nuori mies ja Kolppanan seminaarin sinetti, jossa on teksti sekä suomen- että venäjänkielisenä. Kuvan päälle kirjoitettu teksti on venäjää ja kuuluu suomennettuna: "Leo Stobbe, Kolppanan opettajaseminaarin stlpendiaattioppilas, minkä todistaa Pedagoglsen Neuvoston l. O. puheenjohtaja J. Susi. 15. p. huhtikuuta 1919. N:o 295." (Mitä kirjaimet I. O. merkitsevät, en ole ryhtynyt tutkimaan). Kuvassa mainittuna sekavana aikana suuri osa Kolppanan seminaarin oppilaita oll jo tavalla tai toisella siirtynyt Suomeen. Verraten pian tämän jälkeen myös opettaja J. Susl perheineen (vaimo ja kakst tytärtä) pääsi Viron kautta Suomen puolelle. Heidän ensimmäisenä kotinaan heidän pakolaisina tullessaan oli tämän kirjoittajan vanhempien koti, missä he silloisten asunto- ym. pulien aikana joutuivatkin viipymään verraten kauan. — Kuten albumeista selviää, plan myös Leo Stobben onnistui päästä Suomeen. Muut kuvat tässä albumissa ovatkin Suomessa otettuja, nimettömiä amatöörikuvia.

Toinen, hieman isompl albumi on tarkoilettu postikorteille, joita mahtuu vain yksi kullekin sivulle. Siinä onkin pääasiassa painettuja postikortteja, jotka kuitenkin antavat vihjeitä Leo Stobben elämänvaiheista. Tampereelta on 28. 12. 1904 Pietariin rouva Helena Stobbelle osoitettu venäjänkielinen kortti, jossa m.m. kiitetään Leoa (joka, kuten muista yhteyksistä selvisi, silloin oli n. 4-vuotias) hänen (kai joulu-) kortistaan. Turusta on elok. 12. p .1905 Raivolaan Vesterisen huvilaan Stobbeille osoltettu kortti. He ovat siellä ilmeisesti olleet kesää viettämässä. Seuraavaksi vanhimmat kortit (kuten sanottu, kuvat eivät suinkaan ole aikajärjestyksessä) ovat Mikkelissä v. 1923 pidetyiltä laulujuhlilta. Niissä ei ole mitään tekstiä. Luultavasti Leo Stobbe (joka, kuten myöhemmin selviää, valmistui kanttoriksi) on itse ollut näillä juhlilla ja sieltä ostanut nämä kuusl korttia. Sotilaselämään liittyviä kuvia on albumissa neljä, joista varsinkin kaksi on mielenkiintoista, koska niissä

kummassakin Leo Stobbe on mukana ja poikkeuksellisesti kaikkien kuvissa olevien henkilölden nimet on mainittu. Toisessa on neljä suomalaista sotilasta (varusmiestä) sisällä huoneessa. He ovat: Österman varusvaraston hoitaja), Pesonen (lähetti), Stobbe (II kirjuri), Kalle Ruonakangas (I kirjuri). Toisessa on tekstinä "Hanttimiehet Lisukkeella." Siinä on seitsemän varusmiestä ja aliupseeria lumenluontipuuhissa, yksi heistä Stobbe. Eräs tarjoaa toisille tupakkaa. Albumissa on myös kortti, jonka "Leosi" on kirjoittanut "Rakkaalle mammalle" (Helena Stobbelle) 30. 1. 1937 Jämsästä, missä hän on ollut kanttorin vieraana ja hänen pyynnöstään soittanut kirkossa evankeliumijuhlilla.

Sekä tästä albumista että vielä paremmin seuraavasta käy ilmi, että Stobbe on ollut lukkarina Suursaarella.

Matka Kolppanasta Turtolaan on käynyt Suursaaren kautta, sillä Rva Helena Stobbelle ja hra Leo Stobbelle on näet lähetetty kortteja Suursaaren osoitteella v:ien 1930—31 aikana. Eräs kortti tässä albumissa v:lta 1932 on jo osoitettu Turtolaan. — Kanttorin harrastuksen todisteena on lukuisia postikorttikuvia Suomen kirkoista, Helsingin, Viipurin, Tampereen, Mikkelin jne. Toista musiikkiharrastuksen puolta edustaa tässä albumissa valokuva, jossa on

kolmen miehen muodostama "Jazz-Band" rummussa kuvattuna irvistelevä neekerinpää. Hanuristi saattaa olla Leo Stobbe, varmaa se ei ole. Eihän olisi kovin kummaa, jos tuleva kanttori opiskeluaikanaan olisi ansainnut opiskelurahoja tälläkin tavalla.

Kolmas albumi on myös tarkoitettu postikorteille, joita mahtuu vain yksi kullekin sivulle. Se lienee uusin, siinä on paljon tyhjiä lehtiä. Mutta siinäkin on eräs 12. 12. 1904 Pietariin Stobben herrasväelle osoitettu kortti. Mielenkiintoisin on noin 30 nuoresta miehestä kirkon ovella otettu ryhmäkuva, jonka taakse on kirjoitettu: "Lukkariverstan" miesoppilaat keväällä 1924. 2:nen vuosi Kirkkomusiikkiopistossa Viipurissa." Leo Stobbe on siellä ilmeisesti täydentänyt Kolppanassa alkamansa opinnot. Eräässä kuvassa on nuori lukkari pienen kirkon urkulehterillä. Kuvassa ei ole mitään tekstiä, mutta sattumalta tämän kirjoittaja tiesi, että kirkko on Suursaaren kirkko. Kävin näet kesällä v. 1925 Suursaaressa, jossa silloin oli naislukkari, silloisissa oloissa suuri harvinaisuus. Hänen nimensä oli Lydia

Sinkko. Valokuvasin hänet urkulehterillä. otin pari muutakin kuvaa ja kirjoitin hänestä "Naisten Äänen" elokuun numeroon v. 1925. Lydia Sinkon seuraajia (ehkä jo seuraava) on ollut Leo Stobbe, sillä jo 27. 6. 1928 hänelle on lähetetty kortti Suursaaren osoitteella. Suursaarella on myös otettu valokuva, jossa on rippikoululaisia ja etualalla pappi sekä kanttori Stobbe. Kuvan taakse on kirjoitettu: "Leo Stobbelle muistoksi ajasta 31. 7. 1930—27. 10. 1931 Suursaarella. Ystävyydellä Ilmo Kallio". Samasta kirkonmiehestä, ilmeisesti Suursaaren kirkkoherrasta on postikortikokoinen kuva allekirjoituksin "Ilmo Kallio Suursaari 23. 5. 1931" sekä vielä saman kirkkoherran perhettä sekä rippikoululaisia esittävä valokuva. — V. 1931 Leo Stobbe siirtyi Turtolaan, sillä albumissa on Leo Stobbelle Suursaareen osoitettu kortti, missä on postin leima 28. 12. 1931. Posti on kääntänyt sen Turtolaan. Albumissa onkin sitten m.m. maisemakortti Svansteinistä, johon on kirjoitettu: "Turtolan Ruotsin puolta", kuva Turtolan hautausmaasta ym. Tuorein on "Täti Lenchenille" Helena Stobbelle 24. 12. 1940 lähetetty joulutervehdys.

Albumeista on selvinnyt, että Stobbet ovat olleet Pietarin suomalaisia (luultavasti saksalaista alkuperää). Musikaalinen poika opiskeli Kolppanan seminaarissa vielä v. 1919, mutta siirtyi (luultavasti äitinsä kanssa) myöhemmin Suomeen. Mahdollisesti tämä tapahtui Tarton rauhan jälkeen 1920-luvun alussa, jolloin pääsy Suomeen kävi jonkin verran helpommaksi. Ainakin v. 1923 Stobbet lienevät olleet Suomessa, ehkä jo v. 1922 (mihin viittaisi Viipurin kirkkomusiikkiopiston oppilaiden ryhmäkuva keväällä 1924, jonka taakse siis oli kirjoitettu: "2:nen vuosi Kirkkomusiikkiopistossa Viipurissa." Varusmieskuvissa ei ole vuosilukuja, joten ei selviä, onko Stobbe suorittanut sotapalveluksensa ennen kirkkomusiikkiopistoa vaiko sen jälkeen. Suursaaren kanttorina hän on ollut ainakin v:sta 1928 lähtien ja siirtynyt v. 1931 Turtolaan.

Päästyäni tutkiskeluissani näin pitkälle kirjoitin rouva Anna Matille Turtolaan, kiitin häntä albumien lähettämisestä ja pyysin tietoja Stobbejen viimeisistä vaiheista. Vastauksessaan hän kertoi, että Leo Stobbe oli Turtolassa kanttorina ja hänen äitinsä holti hänen talouttaan, koska kanttori oli naimaton. Kanttorin virkatalo oli emäntä Anna Matin kotitalon lähinaapuri, joten perheet olivat paljon tekemisissä toistensa kanssa. Sen jälkeen kun rouva Stobbe v. 1944 kuoli 78 v. vanhana, oli kanttori käynyt syömässä Mattien talossa, lukuunottamatta Ruotsissa viettämäänsä evakkoaikaa. Kanttori Stobbe sairastui umpisuolentulehdukseen ja kuoli jouluaamuna 1960 kuusikymmenvuotiaana. Yhteistoimin seurakunnan taloudenhoitajan kanssa järjestettiin hänelle hautajaiset, jotka pidettiin Mattien talossa. Seurakunta kustansi muistokiven kanttorin ja hänen äitinsä haudalle ja huolehtii sen jatkuvasta hoidosta.

Kaikesta päättäen kanttori Stobbe oli nuorena reipas ja iloluontoinen mies, äitinsä hyvä poika, joka vuosien mittaan ja ammattinsa vuoksi vakavoitui. Hänen elämäntehtävänään oli musiikin avulla palvella seurakuntaa ja julistaa Jumalan kunniaa, ja tämän työnsä hän suoritti suurimmaksi osaksi, kolmen vuosikymmenen ajan, Turtolassa, Ruotsin rajan tuntumassa, kaukana pohjoisessa. Suurten mullistusten aikoina alkanut elämänura päättyi kauniisti ja rauhallisesti.

Emäntä Anna Mattia sopii kiittää siitä, että kun Stobbeille ei jäänyt omaisia, hän lähetti albumit ent. Pietarin suomal. toimikunnalle.

Boråsissa tapahtuu

Levitä tietoa etupäässä nuoremmille allaolevasta!

1. **Siivoustalkoot** Mökillä keskiv. 25/4 klo 18. Kaikki mukaan. Talkookahvit ja nakit. Ehkä ehdimme pelata vähän lentopalloakin.

2. **Maanantai-treffit Mökillä** klo 18. Pelaamme lentopalloa, heitämme tikkaa, paistamme makkaraa yhdessä. Muitakin yllätyksiä voi odottaa! Kerho tarjoaa nakit osanottajille. Aloitamme ensimmäisen kerran 7/5 ja allaolevat ovat ohjelman vetäjinä ja he toivovat että osanottajat itse ehdottaisivat ohjelmaa ja että niin paljon kuin mahdollista (etupäässä nuorempaa väkeä) tulisi mukaan. 7/5 Armas Paakkonen, 14/5 Viktor Kainelainen, 21/5 Aleksanteri Kondrell, 28/5 Juho Jänis, 4/6 Juho Korpelainen. Sen jälkeisestä ohjelmasta ja toiminnasta ilmoiitamme myöhemmin Viestissä ja Mökillä.

3. **Keskusteiukerhoa** johtaa Toivo Jääskeläinen. Lähemplä tietoja seuraavasta kokoontumisesta puh. 131 552.

4. **Viikonloppuleiri** Mökillä alkaa perj. 8/6 klo 18 ja kestää sunnuntaihin 11/6 saakka. Leiri on tarkoitettu entisille ja nykyisille kerholaisille, nuorisopiiriläisille ja lentopallollijoille. Ruokaraha peritään osanottajilta. Jos joku el voi olla mukana koko aikaa: Tule ja mene koska tahdot. Tunne ltsesi siltl tervetulleeksl leirille.

5. **Lasten leiri** Mökillä 11/6—16/6. 7 vuotta ja vanhemmat. Yritämme tänä vuonnakin lasten omasta pyynnöstä järjestää tämän ihanan leirin. Ruokamaksu 12 kr/päivä. Jos samasta perheestä tulee 2 tai useampl lapsl on ruokaraha heistä 10 kr.

Leireille osalllstumisesta toivomme ruuan varaamisen takia osannottajla ilmoittamaan Juho Korpelalselle, Blomstergången 12, 502 49 Båras, puh. 033/155 322 tai Anneli Paukkoselle puh. 033/138 544. Leireille ovat Boråsin ulkopuoleltakin kaikki tervetulleita.

Inkerin Kerho

Det händer i Borås

Känn dig välkommen till nedanstående!

1. **Arbetsfest = talkoot** onsd 25/4 kl 18 ute på stugan i Krågered. Kerho bjuder på kaffe, korv. Kanske hinner vi även med lite volleyboll.

2. **Måndagsträffar** ute på stugan kl 18 varje måndag med början 7/5. Volleyboll, pilkastning, överraskningar. Kerho bjuder på grillkorv.

3. **Diskussionsklubben.** Upplysningar av Toivo Jääskeläinen, tel 131 552.

4. **Veckslutsläger** på stugan för ungdomar 8/6—11/6.

5 **Barnens läger** på stugan 11/6—16/6. 7 år och äldre.

Lägren är inte enbart för boråsare utan alla är välkomma. Helst förhandsanmälan per telefon 033/155 322 eller 138 544.

Inkerin Kerho

Ruotsiin juhannuksena

Helsingin paikalllsosasto järjestää jälleen yhteisen bussimatkan Ruotsin kesäjuhlille Gävleen Juhannuksena. Matkasta tehdään mahd. halpa ja reitti on sama kuin edellisinäkin vuosina. Seuraavassa numerossa tarkemmat ohjeet, mutta ilmoittautua voi jo nyt: Hannu Vironmäki puh. 662 668 ja Ida Riipinen puh. 445 701. Kiirehtikää ajoissa mukaan, niin helpotatte järjestelyjä.

MATTI KÄHÄRI:

Muistelmia Lempaalasta

JATKOA ED. NUMEROSTA

"Mustilan" kylä sijaitsi aika korkealla selänteellä (sinne Kivennavan pitäjän suuntaan). Peltoja oli vähän vaan, kun maidon menekki Pietariin oli hyvä, yritettiin tehdä heinää mahdollisimman paljon metsästä ja pitää karjaa mahdollisimman paljon. — Rajajoki oli noin 10 km päässä ja siinä kohdassa vain askelen levyinen. Toisella puolella olivat heinätöissä "Vehmaisinkyläläiset", (eli "Paavinkyläläiset") ja Lempaalan puolella "Mustilankyläläiset". Heinää tuotiin metsästä satoja kuormia. Kun heinän ajo kävi joka päivä koko talven, oli hyvä tie Mustilasta rajalle asti ja sama lienee ollut rajalta Kivennavallekin päin. — Siihen aikaan oli Pietarissa lukematon määrä kuorma- ja taksihevosia ja ne purivat heinää ja sitä tuotiin myös arvaamattomat määrät Suomen puolelta. Vaikka Käkisalmen maantie kulki läpi Raudun ja Lempaalan, käyttivät hyvin monet suomalaiset sitä Kivennavan ja Mustilan välistä metsätietä. Mustilan kylän talot olivat vielä 1900 vaihteessa kahden puolen tietä, (niinkuin venäläiset kylät ovat vieläkin). Kaivoja oli hyvin harvassa. Tarvittava vesi tuotiin enimmäkseen lähteestä, kesällä kantaen talvella kelkalla vetäen. Parhaaseen sesonkiaikaan sattui ainakin kerran viikossa, että lähes kymmenen suomalaisten heinäkuormaa työntyi Mustilan kylän kelkkatielle, aivan perätysten, ja niillä pojilla ei ollut aikaa. Silloin olivat aina kelkat ja vesisaavit tuuskana. Tästä kyläläiset valittivat Rokkasellekin, vaan hän ei tainnut kaikkea oikein uskoakaan, ja kehoitti vaan kärsivällisyyteen. — Kerran sitten oli Rokkanen matkalla — omalla hevosellaan ja renkijussi kyytimiehenä — Lempaalan kylästä Mustilaan. Oltiin jo melkein ohitettu "Lavosenmäki", kun näkyi heinäkuorma tulevan vastaan. Vielä noin 15 metriä, kun olisi ollut tienhaara oikealle, sekä myöskin vasemmalle, ettei tarvitsis kääntää paksuun lumeen. Rokkanen nosti kättänsä ja hihkaisi: "Hei, uotahan hiukan!" Mies vaan ravisti hevosensa juoksuun. Renkijussin ei auttanut muuta, kuin nykäistä hevosta oikealle. Ei siinä ehditty niin hyvin syrjään, kun heinäkuorma pukkasi pienen ajosaahkan nurin ja lopun arvaat.

Mustilaan menevä tie jatkui suoraan eteenpäin. Oikealla puolella oli noin 200 metriä pitkä suontapainen, mitä kutsuivat "Jauhopäänporstuva". Vasemmalla puolella oli hiekkamäkiä ja notkoja vuorotellen. — Siinä lähestyttiin hiekkakukkula, mikä joskus oli jatkunut suon reunaan asti, vaan siihen koverrettu tie, joten ainakin kesän aikana oli vasemmalla melkein pystysuora seinä. Lännestä puhaltava tuisku oli nyt taputellut tienpaikankin suonreunaan asti yhtä korkeaksi kuin mäen kukkula oli. Ja hanki oli siinä niin kovaa, että tarvittiin hyvä rautalapio mikä siihen pystyi. Tuiskun jälkeen ei ollut paljon ajettu, ja mäen puolelta oli tien reuna vähän alennettu, ettei reki vierinyt alas; vaan pysyi jotenkuten suorallaan. Rokkanen muisti kyläläisten kertomuksen, että heinäkuormia tulee monta perätysten. Ehkä äskeisestä kokemuksestaan viisastuneena, hän sanoi: "Minä lähden edellä kävellen, aja minun perässäni pienen matkan päässä, jos tässä tulee vastaan voi käydä hullusti!" Ei siinä kovin pitkälle ehditty, kun mäeltä näkyi heinäkuorma. Eivät auttaneet huudot eikä viittoilemiset, vaan mies ajoi kuin syöpänä sutena päälle. Rokkanen kiepsahti mäen puolelle. Kun kuorma tuli kohdalle, hän tyrkkäsi molemmin käsin. Sinne menivät Jauhopäänporstuvaan, hevonen ja heinäkuorma ja ukko mukana. Tuskin ehtivät kymmenen metriä eteenpäin, kun jälleen ilmestyi heinäkuorma eteen. Sinne meni Jauhopäänporstuaan sekin. Nyt päästiin mäen päälle ja sieltä näkyi yli pienen notkelman. Ei siellä ollut ketään, vaan ukko oli vihainen ja topsuutti eteenpäin. Kun Rokkanen pääsi viimeisenkin mäen puoleen väliin, tuli jälleen heinäkuorma näkyviin. Mies vouhautti hevosta piiskalla ja huusi: "Pois tieltä äijä!" Mutta äijäpä olikin vikkelä, ja sinne meni sekin kuorma nurin. Nyt oli mäki vähän loivempi ja hevonen ja kuorma jäivät vähän lähemmäksi tietä. Mies huusi kiroilien: "Kyllä minä sinut perkeleen äijä opetan" ja lähti hangon kanssa kimppuun, vaan kun Rokkasen onneksi oli siinä kohdassa lumihanki aika pehmeä, eikä mies päässyt mihinkään. Muutaman metrin mäellepäin mentyään pysähtyi Rokkanen ja aikoi saarnata: "Kuules mies. Minä en olekaan mikä äijä hyvänsä. Olen Lempaalan pappi. Minulle on niin monta kertaa valitettu kylän asukkaiden taholta teidän sikamaisesta käyttäytymisestänne minä en uskonut, vaan nyt minä uskon. Hinkuko teitä käskee ajamaan tänne Mustilan kelkkateille. särkemään ihmisten kelkkoja ja vesisaaveja. Hävyttömät. Tiedätte, että ei niinkään kaukana ole Viipurin maantie. Raudun läpi tänne Lempaalaan tulee Käkisalmen maantie käyttäkää niitä. Pois kylän kelkkateiltä! Kun minä annan luvan, teitä kohdellaan täällä toisella tavalla. Ei kylä ole 'kirveettä' täälläkään!" Ei kukaan saanut tietää, että kirjoittiko hän vielä Kiven-

Gävlessä puuhataan ja pohditaan

Kuten tiedetään, Ruotsin inkeriläisten kesäjuhlat pidetään juhannuksena 1973 Gävlessä. Ruotsista saamamme leike Arbetarbladet-lehdestä 25. 2. 73 kertoo kuitenkin, että gävleläisillä on vaikeuksia juhlien järjestelytoimissa. Lehti on otsikoinut juttunsa: KUKA VOI AUTTAA INKERILÄISIÄ? VALTAKUNNALLISET JUHLAT GÄVLESSÄ OVAT VAARASSA, VAHTIMESTARI PUUTTUU. Lehti kirjoittaa mm.: "Inkeriläisten yhdistyksellä Gävlessä on hankaluuksia. Kaksikymmentäviisivuotias järjestö on ottanut vastatakseen perinteisestä valtakunnallisesta juhannusjuhlasta, johon inkeriläiset Ruotsista ja Suomesta vuosittain kokoontunut. Juhla on pidetty 25 vuotena peräkkäin eri paikkakunnilla ja niissä on tavallisesti mukana 600—1200 henkeä. Gävle on järjestänyt juhlat aikalsemmin kaksi kertaa. Tällä juhlalla on vahvat kirkolliset perinteet, kuten koko inkeriläisten yhteenkuuluvuudentunteella yleensäkin. Juhlan avajaiset ja päättäjäiset pidetään Pyhän Ansgariuksen talossa. Kansantalon teatterisali on varattu kansallista iltaa varten. Mutta Ströfvallenia, joka on ainoa mahdollinen urheilukilpailuihin soveltuva paikka, ei ole saatu varatuksi, koska paikalla ei tuolloin ole vahtimestareita." Lehti kertoo edelleen, että inkeriläiset yrittivät jo syksyllä tehdä näitä varauksia, mutta vieläkään ei ongelmaa ole pystytty ratkaisemaan. Strömvallenilla on sadekatos, ja muita, katoksettomia paikkoja ei näin suuria juhlia varten mielellään hankita. Lehti on haastatellut Gävlen Inkeri-kerhon puheenjohtajaa Lennart Matikaista ja kertoo edelleen kerhon toimintamuodoista sekä mainitsee Gävlessä olevan noin 90 inkeriläistä ja ympäristössä lisäksi noin 150 aikuista inkeriläistä. Lehdessä tehdään selkoa myös inkeriläisten Ruotsiin siirtymisen vaiheista.

Arbetarbladet kertoo samassa artikkelissaan myös lehtemme lukijoille tutusta runoilijasta A a t a m i V a i n i k a s t a, jonka kirjoituksia olemme saaneet lukea viime aikoina melkein joka numerostamme.

Arbetarbladetin haastattelija on vieraillut myös Inkeri-kerhon illanvietossa Toivosen perheessä eikä unohda mainita perinteistä piirakkatarjoiluakaan. Keskustelua kerrotaan tässä tilaisuudessa käydyn vuoroin suomeksi. vuoroin ruotsiksi

---

navan papillekin, mutta ihme kumminkin tapahtui, heinäkuormien ajo *Mustilan* kylän läpi loppui.

Rokkasen aikana Lempaalassa kävi kansallinen herätys. Suomenkielisiä kirjoja ja lehtiä oli kaikkialla. Suomalaisia lauluja laulettiin talossa kun talossa niin kuin esim. Karjalaisten laulua ja Porilaisten marssia ym. Räikkösen kalenteri ja Joulu-lehti olivat varmasti joka mökissä. — Tsaarivallan aikana olivat myös omat urkkijansa. Ne raportoivat Pietarin kuvernöörille Rokkasen ja Räikkösen veljekset kansalliskiihkoilijoiksi ja kuvernööri taas puolestaan antoi Inkerinmaan Luterilaiselle kirkkohallinnolle määräyksen "hajottaa se kiihottajakolmikko". Tämä on se oikea syy, miksi nämä kolme miestä poistuivat Lempaalasta samoihin aikoihin.

Rokkasen jälkeen aivan *"kansalaissotaan asti"* oli pappina Lempaalassa *Paavo Sonny*. Kun isäni asui Raudussa, tykkäsi P. Sonny aina käydä tervehtimässä, milloin liikkui sielläpäin. Kerran, — kun hän tuli. — oli juuri ovella uloslähdössä nuori mies, joka esitti nimensä: "Juho Löyskä, Lieskulasta", ja poistui. Kun isäni oli selvittänyt, että tämä oli paikkakunnan tapaan sanottuna "Perviin Matinpoika", kertoi pappi seuraavan seikkailun: "Menin kerran pitämään hartaushetkeä Lieskulaan juuri hänen kotiinsa. Paljon oli väkeä kokoontunut. Nuorten joukosta tuli minua tervehtimään noin seitsemänvuotias hyvin pukeutunut reilu poikanen. Minä kysyin uteliaana: 'kenenkäs poika sinä olet?' Poika vastasi: 'Et sie sit minnuu tunne? Perriin Matin poikaha mie uon!' — Jaha siis talon nuori isäntä. Entä, mikäs sinun nimesi on? Poika vastasi kainostelematta: — 'Et sie sit tiie, itsehä sie miun ristit!' — — —

Kun Aatami *Kuortti* oli Lempaalassa, tykkäsi hän käydä kylissä ja taloissa juttelemassa. Kerran "Heinolassa" ollessaan hän meni tervehtimään Siilakan Pekkoa. Hän koputti ovelle. Eukko karjasi sisällä: "Kuka sieit tullov niin kehno otus, jot ei sua ouviikaa auki?" Mutta naama venähti pitkäksi, kun sisälle työntäyi pitkä mies, jolla oli täysi työ pujottautuessaan matalan *oviaukon läpi*.

Kirkonmiehen härkä

Jos tahot ellää ni työtäki pittää tehhä, makkaavan kissan suuhun hiir el mäne. Kirkonmies Antti Peikalainen ei vieroksunut työtä, olj se työ vaik mitä. Hiä panj valkoisen peretnlekan vyölleen, laittoi kuksinat (kannut) selkäheen ja läks linnaa maitoloin kans ninku toistki molosnitsat. Hiä koulutti kaks tyttöjään opettajiks ja kolmaiskl tyttö käl kansanopiston.

Antti osais kasvatta viel kommeita härkil, yhenko möi, toinen olj jo tilal ja kolmaiski jo nost piätään. Ne hiä möi Suariil tuttaval lihamiehel. Antti olj justii lähöllään härkäjään viemää Suaril, ajastkii ojl jo sovittu etukättee. Antti kerkis vua köyttää härän rattaln perää ,ni siin samas se tek temput, tönäis rattaan nurin. — No voi siun tokkil sanoi Antti, ois jo kiireki männä, a härkä ei olt mnnäänkä, katsoi vua suurril silmillään. Siin ei muu auttant, ojl vua härkä vietävä takasin liävää ja suahha rattaat seisomaa.

Juho S U N I, inkeriläissyntyinen taiteilija, kuvanveistäjä ja maalari, on esillä sekä Arbetarbladetin että Gefle Dagbladin palstoilla Juho Sunin ehdotus uudeksi Gävlen joen ylittäväksi sillaksi tulee luultavasti lähiaikoina toteutettavaksi. Muistanemme, että sama monipuolinen taiteitija ja suunnittelija on tuonut myös Örebrossa olevan inkeriläisten muistomerkin.

Sekä Ruotsin että Suomen inkeriläiset toivonevat hartaasti, että gävletäisten ponnistelut juhannusjuhlien järjestämiseksi eivät mene hukkaan. Suomesta juhannusjuhtitla vieraiileet inkeriläiset ovat kyliä panneet merkille, että juhannuksen aikaan ruotsalainen kaupunki hiljenee vietä täydetlisemmin kuin suomalainen. Toivomme kuitenkin, että Strömvaltenin putmakin saadaan ratkaistuksi ja urheitukilpaitut tulevat pidetyiksi.

Siin Antti keks keinon: — panen tuost hyvän kuorman kivvii, minkän hevonen vettää ja härän puan perrää. aKik ojl jo valmiin, härkäki ojl jo köytetty rattain perrää, Anttiki nous kivkuorman piäl istumaa, el vua viel kerint lähtee liikkeel. Siin härkä möräht, ja rattaat olliit tuas nurin, ei muuta ko kivet vua kolajiit ja siin olj Anttiki muas ryömillään ja oljha se vlel onni ko ltse ei jiänt kivviin ala. Siin samas rytäkääs mitenllent Antin suust lipsaht puolj sannaa — per. toinenpuol sannaa jäi sanomatta? A härkä ei olt minnäänkää, katsoi vua Antin piäl suuriil silmillään, ninku ei ois mittää tapahtuntkaa. Slln se tuas Antin syvän lauhtui, siint olj vua pahamiel ko sal sellain sanoneks.

Tuas ei auttant muu ko härkä olj vietävä liävää. Hevonen olj pantava kiesii valjaihen ja aljja Suariil sanomaa jot laittisiit miehen härkää ottamaa.

Seuraavaan uamuun tulj Suarilt pien poika härkää ottamaa. — Anttl nauraht, mie kysyin heil jot laittasiit miehen, a hyö laittoit mokoman prihan. El taija härän viemisest tulla mittää. Poika käsk isäntää valjastammaa hevosen.

Anttii sapetti kovast, kumminki valjast hevosen ja ajattelj: siin suap poikaki nähhä miten ne rattaat kuperkeilaa männööt? Hevonen olj jo valjais ja samas poikaki toi liäväst härän, köytti sen rattain perrää ja kiepsaht itseki rattail istumaa. Slln Antti sano pojal: Sle poika suat kävellä ja aijaa härkää. — Poika sannoo: nouse vua siekkii hosjaln (isäntä)tänne rattall, annetaa vua härän kävellä. — Antti ajattel: A koht siekkit poika parka lennät nurinniskojais. Antti keholtti hevosen liikkeel, itse hiä kävel ja katsoi härän piäl kons se tõnäisöö rattaat nurin. Härkä vua kävel eikä muuta ajateltkaa. — Siin tutj Antil ajatus piähän: Sil prihal on mitätien hampaan kolos. Selain Anttl kävet Mintkantiel ast, siin hiä nous rattai pojan rinnaat istumaa ja kyssyy pohäräl, ko se nuoin rauhallaan kävelöö? — jalt: — Sano nyt totta, mitä sle teit sll En mie sit tehnt sen enempää ko kiäräsin hännän ympäril pikirihmaa ja köytin lujast, se nyt vua ajattelo sitä häntäjään. Anttt ei osant siihen sannoo mittää, ajattel vua: Mokoma priha, a mitä tietää. Setlain härkä kävel Suaril ei tarvin tyyvvä, eikä lykätä.

A Vainikka

Kyykkää ja lentopalloa

Talven unen jälkeen aloitetaan KYYKÄN peluu jälleen PUOTINHARJUN URHEILU-KENTÄLLÄ keskiviikkona 25. 4. Kenttä sijaitsee aivan Kontulan ja Myllypuron tien varrella heti Puotinharjun takana. Kahtena edellisenä kesänä inkeriläiset ovat kokoontuneet lukuisana joukkona mittelöimään ja seurustelemaan joka viikko maanantai- ja keskiviikkoiltaisin klo 18—21.

Lisäksi olemme pelanneet välillä LENTOPALLOA. Ilman lämmettyä on tarkoitus pelata sitä jälleen.

Kaikki aikaisemmin mukana olleet sekä uudet, nuoremmat sekä vanhemmat, ovat tervetulleita paikalle tutustumaan ja pelaamaan! Tarkemmin peliajoista ja -paikasta voi tiedustella seuraavilta henkilöiltä:

L. Iivanainen puh. 715 955, N. ja A. Kelo puh. 335 717, Y. Korkkinen 835 556, H. ja P. Lehtinen 332 583.

Inkeriläisten Yhdistys r.y.
Omaisuustase 31. 12. 1972

Vastaavaa		
Rahaa		211,16
Talletuksia KOP:ssa	559,30	
„ OKO:ssa	363,27	
„ postios.	1 141,59	2 064,16
Tavaravarasto		3 611,04
Saatavia		1 237,40
Vuoden 1972 alijäämä		1 668,26
	mk	8 792,02
Vastattavaa:		
Vuoden 1973 Viestin tilausmaks.		2 419,38
Kirkkorahasto		872,39
Säästö edell. vuosilta		3 940,09
Tilivuoden velat		1 560,16
	mk	8 792,02

Tulostase 31. 12. 72

Tulot:		
Inkeriläisten Viestin tulot		10 478,22
Jäsenmaksut		291,50
Tulot tavaran myynnistä		353,34
Korkotulot		266,26
Kesäjuhlatulot		2 453,54
Sekalaiset tulot		517,28
Vuoden 1972 alijäämä		1 668,26
	mk	16 028,40
Menot:		
Inkeriläisten Viestin menot		14 744,59
Toimistonhoitokuluja		500,—
Postimaksuihin		2,25
Vuosikokousmenot		120,—
Toimistotarvikkeihin		24,21
Jäsenkortteihin		77,35
Sekalaiset menot		560,—
	mk	16 028,40

Helsingissä 12. pnä helmikuuta 1973.

Matti Vironmäki Hertta Allanmaa

Tunnetko hänet?

KENEN PATSAS

Hesperian puistossa on naista esittävä patsas, jonka jalustassa on luettavissa huomautus, että se on Hankkijan pystyttämä. Kuka on patsaan tehnyt kuvanveistäjä? Kuka on nainen, onko Hankkijan perustaja vai joku johtokunnan jäsen. Olisi hauska tietää. Ei sanota patsaassa. Etsin joka paikasta.

Uikoilija

Patsas esittää runonlaulaja Larin Paraskea, joka syntyi 1833 Pohjois-Inkerin Lempaalassa ja kuoli 1904 suuressa köyhyydessä Sakkolassa Karjalan Kannaksella. Paraske oli muistinero, ja hän oli saanut nimen "Suomen Runotar". Eri kerääjät kirjoittivat hänen runojaan ja loitsujaan muistiin yhteensä 32 000 säettä ja lisäksi vielä sananparsia ja muuta kansanperinnettä. Hesperian puistossa sijaitsevan patsaan on veistänyt Alpo Sailo, sen lahjoitti Hankkija ja se paljastettiin vuonna 1949. Toimitus

Helsingissä ilmestyvä ILTA-SANOMAT julkaisi Lukijan ääni -palstallaan 23. 2. 73 oheisen lukijan kysymyksen ja toimituksen vastauksen siihen. Samassa yhteydessä on julkaistu myös kuva Larin Parasken patsaasta. Tämä meidän kuvamme ei ole kuva patsaasta, vaan valokuva Larin Paraskesta. Kai hänet jokainen inkeriläinen tuntee, vai mitä arvelette?

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Huhtikuun kuukausikokous on sunnuntaina 29. 4. Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa klo 14. Tässä tilaisuudessa ilmoitetaan myös toukokuun retkestä lähemmin.

KÄKISALMEN OPPIKOULUN HENKILÖMATRIKKELI

Käkisalmen oppikoulun historiateos ja silhen liittyvä henkilömatrikkeli ovat parhaillaan tekeillä. Koska nimen- tai osoitteenmuutoksen takia emme ole voineet tavoittaa kaikkia Käkisalmen oppikoulun (yhteiskoulu/yhteislyseo) entisiä oppilaita, pyydämme asianomaisia tilaamaan henkilötietolomakkeen tai muuten ilmoittamaan itsestään tavanomaiset matrikkelitiedot, jotta teoksen matrikkeliosa saataisiin mahdollisimman täydelliseksi.

Lomakepyynnöt tulisi tehdä aivan ensitilassa os.

Maisteri Lempi Nurkkala
Topeliuksenkatu 7 G 34
00250 Helsinki 25

Historiantoimikunta.

TURUN INKERILÄISTEN

Äitienpäiväjuhla on toukokuun 13 pnä klo 14 Ruissalon Birkassa. Tervetuloa.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Pääsiäisjuhla pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 1 toisena pääsiäispäivänä 23. 4. 1973 klo 14. Monenlaista ohjelmaa ja lopuksi tarjoilua. Tervetuloa!

TURUN INKERILÄISTEN

OMPELUSEURA järjestää Suomeen tulon 30-vuotismuistojuhlan 27. 5. klo 14 Karjalaisten talolla Itäpellontie 2. Juhlassa on hengellistä ohjelmaa sekä kahvitarjoilu piirakoitten kera.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

LAHJOITUKSIA SÄÄTIÖLLE

Inkeriläisten Sivistyssäätiö on vastaanottanut seuraavat lahjoitukset Inkeri-kodille: Tuntematon 3:— ja Sofia Pylsy 10 RKr. Kiitämme lahjoittajia tuesta.

Asiamies

TAMPEREEN KUULUMISIA

Kevätkauden viimeinen tilaisuus Kalevan kirkon huoneessa no 9, alkaen klo 14 pidetään 6. 5.

Johtokunta

INKERILÄISTEN KESÄJUHLAT SUOMESSA

PIDETÄÄN TAMPEREELLA

HEINÄKUUN 7.—8. PÄIVÄNÄ 1973.

Tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen y.m.
Inkerin snomalaisten historia 50,—

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Lanrikkalan elämäkerta 14,—

Aapo Iho
Hietajyvä, valitnt rnnot 10,—

Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta 3,50

A. Metiäinen
Inkerin Ev.Lnt. kirkon 350 v. mnistojnlkaisn 20,—

Äänilevyjä
Inkeriknoro
Nouse Inkerl y.m. 7,50
Lanri Santtn
Murrejuttuja 7,50

Inkerin seinäkarttoja 2,50
Inkerin vaakunotta 6,—
Inkerin lippuja 4,—
Inkerin postimerkkejä sarja 20,—
Adresseja 7,—

Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1973 olisi syytä tilata. Hinta 8,—

Hinnat kruunuissa vallitsevan kurssin mukaan.

Pääasiamiehet:

Rnotsissa Armas Paakkonen
Snomessa Hannn Vlronmäki
osoitteet sivulla 2.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. TUOHIMÄKI
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 327 046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy, Helsinki 1973

inkeriläisten viesti

numero 5 toukokuu 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 80 17 286
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinkl 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Tuohimäki Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postislirtotilllle 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotlmaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 " " 80,— 1/4 " " 50,— Kuva ilmoituksessa 20,— Kuolinilmoltukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisllrtotill n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäkl Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helslnki 14 Puh. 662 668 Postislirtotili n:o 416608 — 9

Lehtl ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO:

Karjalaisten heimotalon peruskiven muuraus tapahtui Käpylässä Helsingissä 28.4.73. Kuvassa Väinö Pietari Kekki suorittamassa osuuttaan — Inkerikodin osuutta — tässä juhlallisessa tilaisuudessa. Puhumassa Karjalan Liiton puheenjohtaja Urho Kähönen.

RUOTSIN PUOLELTA

Rådan seurakuntapiiri Mölnlyckessä 25-vuotias

A. TERVON PUHE

Vietämme tänään kaksoisjuhlaa, Rådan suomenkielisen seurakuntapiirin 25- ja kuoron 10 v-juhlaa. Ja minulle on suotu ilo toivottaa teidät kaikki tervetulleiksi tähän yhteiseen juhlaamme. Tervetuloa kaikki!

Kun sain tehtäväkseni esittää seurakuntapiirimme toiminnasta jotain tässä juhlassa, havaitsin olevani melkein pulassa: ei tuntunut löytyvän mitään sanottavaa, niin seurakunnasta kuin kuorostakaan.

Minulla nähkääs ei ole tarkoitus esittää seurakuntapiirimme historiikkia, joka kyllä kuuluisi asiaan tällaisessa juhlassa. Eikä sen laatimisessa, kuin esittämisessäkään olisi ollut vaikeuksia, koska aineestoakin olisi ollut käytettävissä yllin kyllin. Mutta katson sen kuitenkin tarpeettomaksi syystä, että monet meistä ovat kuulleet ja monet varmaan KOTIMAA lehdestäkin lukeneet Boråsin seurakuntapiirin historiikin. Boråsin ja Rådan Seurakuntapiirien syntyvaiheet ja ajat ovat suurinpiirtein samat, samat papitkin ovat palvelleet nältä molempia vuosikausia. Siksi katson, että historiikin esittäminen — vaikka se olisikin palkallaan tällaisessa tilaisuudessa — tulisi vain yhden ja saman asian toistamiseksi.

Ja vaikka emme nyt historiikkia esitäkään, on meidän silti aiheellista tuoda joltain ajatuksia esiin neljännesvuosisadan toimineesta seurakuntapiiristämme, kuin myös 10-vuotiaasta kuorostammekin.

Tätä miettiessäni jouduin pysähtymään (Ap.t. 1:8) olevien Jeesuksen sanojen eteen: "Ja te tulette olemaan minun todistajani."

Nämä Vapahtajamme sanathan koskettavat meitä niin yksityistä, kuin seurakunnan yhteydessä olevaakin kristittyä: "... Minun todistajani". Uskoessamme Jeesukseen olemme kutsutut hänen todistajikseen, niin yksilöinä kuin seurakuntanakin. Jeesushan vaatii seuraajiltaan tunnustusta, että hän on Jumalan Poika ja maailman Vapahtaja. "Jokaisen kielen pitää tunnustamaan Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus on Herra".

Ei voida tehdä mitään suurempaa palvelusta täällä maailmassa, kuin kertoa Jeesuksesta, kertoa jokaiselle että Jeesus on juuri hänenkin edestään kärsinyt, kuollut ja noussut ylös kuolleista. Kertoa hänen rakkaudestaan, syntien anteeksiantamuksesta ja iankaikkisesta elämästä. Tunnustamalla Jeesusta me teemme Jumalan valtakunnan työtä.

Mutta Jumalan valtakunnan työ ei rajoitu yksinomaan vain suulliseen tunnustukseen, sitä voidaan tehdä myös muullakin tavalla. Eikä meillä kaikilla ole siihen edellytyksiäkään, sillä harvat meistä on varustettu puhujan armolahjoilla. Mutta nytpä onkin lukemattomia Kristuksen todistajia jotka eviät ehkä milloinkaan ole astuneet esiin suullisesti todistamaan ja kuitenkin elämällään ja toiminnallaan ovat olleet ja ovat rakentamassa Kristuksen seurakuntaa.

Ei heitä juuri huomata, ei heistä lehdissä liioin kirjoitella, ei maailma heitä tunne, mutta Jeesus tuntee ja sanoo: "... minun todistajani."

Ja nyt tässä juhlassamme me saamme sanoa: Jumalan kiitos, tällaisia todistajia, tällaisia soihdun kantajia on ollut seurakunnassammekin! Heidän työnsä ja toimintansa hedelmät ovat yhä näkyvissä, jopa vaikuttamassakin.

Se tuli jonka he 25 vuotta sitten täällä sytyttivät, ei ole vielä sammunut. Ehkä se on enää tuhkan alla heikkona hiilloksena, mutta se ei ole tyystin vielä sammunut. Siitä on todistuksena monet seurakunnalliset toimintamuodot, niinkuin tämä juhlakin.

Alussa meille tuli jo ilmi että vietämme seurakunnan ja kuoron juhlaa, niinpä meillä onkin nyt tilaisuus kuulla kuoron 10-vuotiskonsertti. Siitä jo näin etukäteen — tietenkin kokemuksesta — rohkenen sanoa, että se tulee olemaan kuulemisen arvoinen.

Samoin meillä on myös seurakunnan muukin toiminnan kohdalla tilaisuus luoda katsaus noihin taakse jääneisiin 25 vuoteen.

Te, jotka tässä seurakunnan vaivassa ja ilossa olette olleet mukana, varmaan yhdytte kanssani kiittämään taivaallista Isäämme näistä 25 vuodesta. Kiitollisuus täyttää mielemme, että tämä seurakunta on ollut meille kuin yhteinen hengellinen koti, johon Herran perheväkenä olemme saaneet usein kokoontua.

Kiitollisuus täyttää mielemme, kun Herra on huolta pitänyt meistä ja lähettänyt luoksemme niitä, jotka ovat ruokkineet meitä lankaikkisella evankellumilla. Meidän on mahdoton tässä yhteydessä luetella kaikkia niitä pappeja ja saarnaajia, jotka tämän 25 vuoden aiana ovat Rådan kirkossa sanaa julistaneet. Tyydymme mainitsemaan vain ne kaksi, jotka ovat tänne syvimmät jäljet jättäneet. Ja he ovat: jo edesmennyt rov. s. J. Laurikkala ja past. Juhani Rantanen. Kiitollisuus täyttää mielemme, että seuraunnassamme tähän asti, sana ja sakramentit ovat olleet käytössä. Sillä Kristuksen seurakunta on vain siellä, missä hänen asettamiaan armonvälineitä hänen käskynsä mukaisesti käytetään. Kiitollisuus täyttää mielemme, että seurakunnassamme on ollut niitä uskollisia todistajia, jotka eivät ole todistelleet omaa uskovalsuuttaan, vaan heidän kerskauksenaan on ollut Kristus ja hänkin ristiinnaulittuna.

Kiitollisuus täyttää mielemme, että kuorokin jo 10 vuoden ajan on sävelten siivin kohotellut katseitamiae ylös maasta, tolsinaan hyvinkin herkästi.

Kiitollisuus täyttää mielemme, että seurakunnassamme on vlelä niitä jotka eivät todistele omista ratkaisuistaan, mutta tolminnallaan ovat kuitenkin voimakkaastl todistamassa Kristuksen rakkaudesta.

Slellä alhaalla keittiössä heitä parastaikaakin hääräilee. Miksi he siellä hääräilevät? Siksi, että Kristuksen rakkaus vaatii. Usko Kristukseen ei vol olla toimettomana, jos se sitä olisi, se olisi niinkuin apostoli Jaakob sanoo: "Usko ilman tekoja on kuollut."

Näin me jo 25 vuoden ajan olemme saaneet olla omakielisessä seurakunnassa, jossa Kristus ltse on meitä ruokkinut sanallaan ja hengellään. Mutta me olemme siinä saaneet olla myös hänen todistajinaan, vaikka olemmekin ltsessämme kurjla syntisiä, mutta Jumalan armosta, Jeesuksen Kristuksen lunastustyön perusteella olemme täysin otollisia.

Tällaislsta tämä Rådan suomenkielinen seurakuntapiiri koostuu, mutta se on kuitenkin pyhä, koska sen pyhyyden perustus on Kristuksen rakkaus ja hänen sovintokuolemansa sen edestä. Sillä sanoohan apostoli: " Kristus rakasti seurakuntaa ja antol itsensä sen edestä, että hän sen pyhittäisi."

Kun me näin Kristuksen lunastamina ja hänen nimeensä kastettuina saamme olla hänen todistajiaan. Niin kuulkaa, hän on uskonut meille vielä toisenkin tehtävän. Ja se on rukous. Hänen nimessään ja hänen kehoituksestaan me saamme kaikki aslamme viedä rukouksessa armonistuimen eteen. Myöskin seurakunnastamiae ja koko Jumalan valtakunnan työn puolesta me saamme puhua taivaalliselle Isällemme.

Me tiedämme, että Kristuksen seurakuntaa tänä aikana uhkaavat hyvin monenlaiset kielteiset voimat, eikä tämä meidän Rådan seurakuntamiaekaan vol välttyä näiltä voimilta. Ne ovat vaarallisla, mutta moninverroin vaarallisempaa on jos seurakunnan omassa piirissä pääsevät vaikuttamaan, sanaa ja sakramentteja halpoina pltävät ainekset. Siksl rakkaat kristityt: käykäämme usein rukousalttarin ääreen, siihen Herramme ja Vapahtajamme on meille luvan antanut.

25-VUOTISJUHLA

vietettiin 18. 2. 73 Krokslättsin seurakuntakodin suojissa Mölndalissa. Juhlaohjelma oll runsas, johon kuoro antoi oman huomattavan panoksensa, ne monet kauniit ja kauniisti lauletut laulut, herättivät meissä kaikissa juhlamielen. Puhujina esiintyivät A. Tervo sekä pastorit Rantanen, Erho ja Kurujoki, sekä lehtori Irmeli Wilkman ja diakonissa Tuula Davidson. Juhlakansaa oli eri puolilta Göteborgin suuraluetta ja Boråsistakin oli bussillinen, joten meitä oli paljon koolla ja se oilkin rohkaisevaa.

Väliajalla nautittiin emäntien antimia, jota oll yhtä jos toistakin, mutta piirakat tuntuivat maistuvan parhaiten, kun niiden reseptiäkin kuului joku kyselevän. Kuvassa Mölndalin emäntiä vielä tiskaamassa, kun muu juhlakansa oli jo hajaantunut kukin omaan suuntaansa. Kiitämme kaikkia yhteisesti.

A T, Mölndal

Rådan seurakuntapiirin 25-vuotisjuhlasta

Vasemmalta: Juho ja Anna Ahtiainen, Aino Tervo, Maria Paakkonen ja Elvira Paakkonen.

ISK:n kuulumisia

Inkerin Suomalaisten Keskusliiton johtokunta kokoontui 7. huhtikuuta Kumlassa, Oskari Himiläisen kodissa. Tehtiin katsaus tapahtumiin talven aikana ja suunniteltiin toimintaa eteenpäin.

Talvijuhla Eskilstunassa 4. helmikuuta oli hyvin onnistunut. Juhla alkoi Jumalanpalveluksella ja jatkui seurakuntakodilla, jossa emännät tarjosivat pöydän antimia. Ohjelmallinen tilaisuus oli sopusointuinen, sisältäen puheita, pakinoita, laulua ja musiikkia. Lopuksi nähtiin lyhytfiimi Eskilstunan Inkerin Kerhon toiminnasta Juho Kempin esittämänä.

Kesäjuhla Gävlessä

Juhan Jäppinen selosti tämän vuoden kesäjuhlan valmisteluita. Juhlaa valmistellaan huolellisesti. Juhlaohjelma tulee olemaan monipuolinen. ISK tukee juhlan järjestäjiä mm. lainaamala 1000 kr alkurahaksi juhlakassaan.

Keskusliiton tahoita suositellaan yhteisiä linja-automatkoja Gävleen, sekä Suomen inkeriläisten juhlaan Tampereelle. Matkaan lähtijöitä kehotetaan ilmoittautumaan viimeistään 31. toukokuuta paikallisien järjestöjen välityksellä tai välittömästi, osoite *Vihtori Tilkku, Arvesgärde 5, 717 44, Göteborg.*

On painatettu inkeriläisten muistokiveä esittäviä postikortteja, joiden myyntihinta on 2 kr kappale. Suomesta on saatu myytäväksi Inkeriläisten Sivistyssäätiön adresseja, hinta 10 kr kappale. Armas Paakkonen jakoi postikortteja ja adresseja myytäväksi eri paikkakunnille. Näitä kortteja ja adresseja käyttämällä voimme tukea yhteistä asiaamme.

Rouva E. Himiläinen lahjoitti käsityönä tehdyn liinan ISK:lle arvottavaksi tai myytäväksi. Kiitos lahjasta, sekä vieraanvaraisuudesta johtokunnan kokouksen yhteydessä.

H. T.

A. VAINIKKA:

Tuutarin kirkost ja kirkon miehist

(Tuutarin murre)

Inkerin mual ei olt missää niin kommeeta ja korkijaa kirkon mäkkee. Sil kirkkomiäel olj toinenki nim, sanottii viel "Mölkän miäeks". Sulo Haltsosen kirjaas "Vanha Tuutar" sivul 19 sanotaa: "Mölkän mäk on 7 syltä (14 metril) korkijamp Äijämäkkee (Äijämäk 167 metril korkee). Sota rumens molloot miäet, hävitti metsät, koulun, pappilan, sekä kommeen kivisen kirkon, mis olj 2200 istuma-tilaa, kaks sakastii, yks kirkkoherraal toinen kirkonmiehil, jot ei kirkkoherran tarvint kuunnella kirkonmiehiin lorulol. Kirkonporstuvan piäl olj kirjasto, sielä olj kirjol ylj 2000, kirjaston holtajaan olj Hennu Rötsä. Vaik se kirkko olj suur ja korkee, mut ettält katsoin, se olj niinku jänis istuis miäenpiäl korvat hörköös.

Kirkonmiehil olj puolj tusinaa, kaik olliit varakkalta talonpoiki ja kävelilt veras, eihä niltä köyhil talonpoikii ennen kirkonmiehiks pantu, ainakaa sellaisill kutka käivät kirkoskil pirunnahkalst pöksyt jalas. (Pirunnahka, kankaan nimi). Eikä se kirkonmiehen ammatti olt mikkää kiitettävä homma, siint ei palkkaa maksettu, vaivat vua saivat palkakseen, yksin joulunpyhin jo mitä hommaa olj niihen kynttellöin keral, kolehtil korjates, siin pit olla vahvat kiäet ko niltä vask kolikkol korjahuis paljon, monta kertaa oikein huavin vars notkul. ei ne pienet miehet oikein kirkonmiehiks ois kelvanneetkaa. Kaik ne olliitki riskilöi miehil: Kekkilän Uatam Hämäläinen sekä Pajulast Uatam Pöllä ja Myräiän Pietar Myrä. Kaik olliit hyvvii isvossikkoi, kaikil olj montaki hyvvää hevosta, Pajulan Pöllääi olj alkanaan 12 hevosta ja renkilöi. Peräkyiän Uapramvantsaal Kurikal olj kauppa, sekä torkuin lehmiin ja vasikkoin keral. Pietar Ryyttel, Ryytteliit ja Antti Peikalainen Peikalaisist. Olliit vua tavallissii muamiehii ja kasvattiit karjaa.

Kirkonmies Myrän vastoinkäymiset

On sanotta jot onni ei jokahistä suosi. Kirkonmiehel Pietar Myräl ei olt pojistaan onnee. Yks poika hänel olj melkein jo omakokoiseen, silloin ko hiä olj linnaas isvossikkaan. Kerran isän ollees linnan kirkoos, poika silaikaa lopetti itse päivään. Toisen kerran Pietarin ollees oma Tuutarin kirkoos sllaikaa hänen kaks pientä poikajaan olliit kelkkamiäees, ja aijjoit kelkkoineen kaivoo, molloot pojat hukkuit (kaivo ei olt suojattu). Kolmais tapaus olj helatorstain 1924 vuon. Rov. Laurikkala olj pitämääs jumalanpalvelusta Tuutarin kirkoos. Kirkonmies Myräki olj kirkoos. Myrälän väk, kuka olj kirkos, kuka olj peliool töis, kyläs ei olt kettää. — Kylä syttyi palamaa. Montaki palokuntaa tulj samas paikal, vettä ei likel olt. Sellain kylä paloi poroks ulkorakennuksineen, monelt palloit rahatki, lehmät olliit karjaas ne jäivät. Ne, kutka olliit pelloillaan töis, saivat kuulla: — Älä pyri pyhän työhön, se ei arkee auta. Kirkonmiehelt Pietarilt palloit kaik, rahatkil, osaks mänj järkeeki.

A. Vainikka

Jos tietäis mihi putovaa,
nii laittais oikii alie.

— — —

Kieleest ei uo appuu,
pua sitä ko pappuu —
soita ko virolaisen
puukelloo.

(Juho Kempin Lundista lähettämiä inkeriläisiä sananparsia)

KESÄJUHLAT GÄVLESSÄ

Inkerin suomalaisten perinteellinen kesäjuhla Ruotsissa pidetään tällä kertaa **Gävlessä**, 180 km Tukholmasta pohjoiseen, johon paikallinen juhlakomitea lausuu **teidät kaikki** tervetulleiksi juhannuksena 1973. Yritämme puolestamme tehdä juhlasta **viihtyisän** ja kauniin muiston.

Juhlaohjelma on seuraava:

22. 6. 73

klo 17.00 **juhlan avajaiset St Angsgarsin seurakuntatalolla**, Drottningsgatan 2, Gävle Heliga Trefaldighetin kirkon vieressä. Illan ohjelmaan kuuluu eri paikkakunnilta olevien juhlavieraiden ja erikoisesti kutsuttujen puheet, kuoro- ja yhteislaulua, runon lausumista ym. ym.

klo 21.00 **kokkoilta** Gävlen Suomi-tuvan tontilla Hanåsenissa, 7 km kaupungista lounaaseen. Kaksi tuntia ennen juhlan alkua on ISK:lla kokous juhlatalossa. Ohjelmaa on suunniteltu myös kokkotilaisuuteen illalla.

23. 6. 73

klo 8.00 ap. **Jumalanpalvelus** Hel. Tref. kirkossa.

klo 11.30 **urheilujuhlan** avajaiset Strömvallin Stadionilla, jossa mm. tyttöjen voimistelua, 100 m juoksua tyttöjen ja poikien, jalkapallo-ottelu, pituus- ja korkeushyppy, 1500 m juoksu ja kyykkäpelikilpailu, mikäli osanottajia siihen ilmoittautuu.

klo 17.30 **kansallisiltajuhlan** avajaiset Folkets Husin aulassa S. Centralgatan 10, johon on suunniteltu erilaista ohjelmaa kuten juhlapuheet, kuoro- ja yksinlaulut, runonlausumiset, pukutanssia, näytöskappale, pakinoita ym. paikallisen juhlakomitean ja vieraittenkin tuotteita.

HUOMIO! Ohjelmatarjoukset muualta on lähetettävä viimeistään 10. 6. 73 kerhomme osoitteelle: **Heikki Wirtanen, Sätrahöjden 31, 80360 Gävle.** Urheiluosanottoon nähden myös ilmoittauduttava samoin. Juhlatoimikunta valitsee ohjelman. Vieraille varattu alkaa, mutta ilmoittautuminen aikanaan on tarpeen. Välittömästi kansallisjuhlan jälkeen alkavat **tanssiaiset** orkesterin säestämänä.

Huomio! Tunnettu inkeriläinen taiteilija Gävlessä, **Juho Sani** näyttää koko juhlan aikana taidetöitään yhdessä muiden nuorempien ja vanhempien taideharrastajien kanssa.

24. 6. 73

klo 8.00 ap. **ehtoolliskirkko Hel. Tref. kirkossa.**
klo 12.00 **juhlan lopettajaiset St Angsgarin seurakuntatalolla.**

Vieraita varten on varattu tarpeeksi erilaisia **majoituspaikkoja retkeilymajoissa, hotelleissa** kohtuuhintoihin mielestämme, ja yhteismajoitusta haluaville noin 100 paikan voimistelusali. Tässä tapauksessa on otettava omat sänkyvaatteet mukaan. Majoitusilmoitukset samoin kuin ohjelmailmoitukset, viimeistään 10. 6. 73, **majoitusmestarillemme H. Wirtaselle.** Puhelimitse puhelimella 026/100 744 työn jälkeen.
Juhlavieraiden **ruokailua** varten on eräs läheliäoleva ,sopiva ruokala varattu. Ellette onnistuisi esim. saamaan puhelinyhteyttä H. Wirtaseen, ovat seuraavat yhteysmahdollisuudet puhelimitse reserveinä: 026/116 355 (L. Matikainen) ja 026/126 342 (M. Silvast). Kaikki kirjeelliset kyselyt postitse kassanhoitajallemme H. Wirtaselle. Ja sitten **vielä** kerran, nuoret sekä vanhat! **Olette kaikki tervetulleita!**
Tämä on viimeinen ilmoitustilaisuutemme juhlasta.

Juhlatoimikunta

Gävlessä

Yhdeksän vuotta sitten vietimme kesäjuhlamme Gävlessä ja nyt tapaamme taasen juhannuksena siellä.

Gävle on Suomen inkeriläisille merkkitapaus, sillä siitä lähtien on muodostunut perinteeksi viettää juhannus Ruotsin puolella ja silloin ensi kertaa meidän nuoret olivat joukolla mukana, olihan jalkapallojoukkue. Tosin olemme tätä ennenkin olleet juhannuksena siellä, mutta Gävlen jälkeen säännöllisesti. Gävleläiset viime kerralla kohtelivat meitä erittäin ystävällisesti, sillä he järjestivät yhden illan yhdessäolon Suomesta tulleiden kanssa. Juotiin kohvia ja syötiin leivonnaisia sekä rupateltiin menneitä muistellen. Oli mieluisa iltatuokio.

Minulle henkilökohtaisesti jäi tuo ilta erikoisesti mieleeni kun tuolloin paljastin erään salaisuuden kuinka minä "pettelin" inkeriläisiä.

Kerrottakoonpa se tässä uudelleen. Elettiin vuoden 1943 syksyä kun tuli kova kiire pelastaa Viron puolelta viimeiset inkeriläiset ja tuolloin sain professori Pentti Kaiteralta käskyn kiireesti perustaa vastaanottoleirejä Hämeenlinnan ympäristöön. Tein työtä käskettyä ja tuskin työ oli loppuunsuoritettu, kun sain puhelinsanoman Hangosta, että juna lähti Hangosta mukanaan noin 600 inkeriläistä. Hoida loput. Tuli kova kiire. Juna saapui ja joukossa oli paljon vanhuksia ja lapsia. Oli runsaasti sairaita. Terveyssisar Greta Bergström juoksi luokseni ja sanoi, että mitäs nyt kun lääkkeet eivät ole saapuneetkaan vielä ja niiltä kipeästi tarvittaisiin.

Mikä sattuma lienee tuonut pöydälleni paketin hienoa pöytäsuolaa. Äkkäsin. Tuossa on lääke. Kehoitin Gretaa tekemään tuosta suolasta lääkepulveripusseja ja hän teki työtä käskettyä. Noine hyvineen hän lähti tulijoiden luo ja jakoi "lääkettä" jokaiselle tarvitsevalle ja ihme kävi, tuo "lääke" auttoi, oli sitten vatsanpuru tai hammassärky.

Kun Gävlessä paljastin tämän "pettelemisen", silloin nousi pari kättä pystyyn ja he muistivat kuinka se "lääke" todella siinä tilanteessa auttoi. He olivat tulijoitten joukossa.

Ihmettelimme kovasti, mistä moinen ihme. Emme muuhun tulokseen päässeet, kun että usko siinä auttoi. Uskottiin "lääkkeen" voimaan ja se auttoi.

Alussa tämä "petteleminen" hiukan harmitti, mutta kun siitä kerran oli apua, niin se rauhoitti. Elkö tässäkin ole yksi niistä ihmeteoista, joita ympärillämme alati tapahtuu, vaikka moni meistä ei ihmetekoihin luotakaan.

Jatketaan sitten juhannuksena Gävlessä muistelemisia.

Väinö Pietari

Yksinäinen

Salomailla kulki eräs yksinäinen.
Askel luisti
unelmien maalmaista maahan suisti.
Tapahtumasarjaan eivät sanat riitä,
ja siksi siitä
on paras vaieta.
Vaan usko täyttymykseen ei saa laimeta.
Kun synkkä pilvi uhkaavana yllä kulkee,
se epätoivoon sulkee.
Se tietää myrskyä, ja rajuilmaa,
ja hyökyaaltoja mi purteen lyö.
On siinä työ.
Jos purtes säilyy tässä eheänä.
Jos eivät aallot niitä murskaks lyö.
Iät' kestä se ei kuitenkaan.
Myrsky aina tyyntyy aikanaan.
Ja jälkeen sen kun helottaapi aamurusko
niin toivo, usko.
Taas voitti kerran armosta Taivaan Herran.

avataan

Kuvassa pastori Oskari Björklund perheineen. Hän on lupautunut tulemaan Gävleen heimojuhlillemme Juhannuksena.

Tahdomme muistaa hiljaisissa rukouksissamme sanan julistajia ja pyydellä Herralta "leipää elävätä" juhliin osallistuville.

Pastori O. Björklund perheineen vieraili hiljattain Örebrossa ja piti St. Michaelin kirkossa suomenkielisen jumalanpalveluksen. Hän lähetti seuraavanlaisen tervehdyksen: "Kyllä se on suurta kun Jumalan armo Kristuksessa kirkastuu ihmiselle! Talstelu tulee vain silloin kovemmaksi, mutta me saamme luovuttaa peräsimes pldon ristiinnaulitulle ja ylösnousseelle Jeesukselle. Olkoon aina meillä se halu, että oppisimme tuntemaan Jeesusta ja hänen ylösnousemisensa voimaa".

Ja mitä ankarampi myrsky
yli heikon purren käynyt tyrsky,
sitä ihanampi lämpö auringon,
kun jälleen tyyntä on.
"Ei aina rantoja lyö vaahtopäinen..."
Noin mietti kulkija tää yksinäinen.
Nuo salamoiden sadekuurot,
puhdistaa ilmaa, vahvistaa kasvin juuret,
ja rinta rinnan
näin myrsky aurinko puhdistaa
maan pinnan.

Tää kuvaus on sielun elämästä,
sen ehkä huomaat tästä.
Ja usko parempaan,
kirkastaa sielun silmän avaraan
näköalojen maailmaan.
Kun unelmien pilvet romahtaa,
ei lannistua saa.
On todellisuus kestävämpi unelmaa.
Ja siksi kannattaa,
myös kärsiä ja ahertaa.

Anna Tatti

MATTI TALOLA POISSA

Matti Talola, ent. Tatti, sai kutsun ajasta iäisyyteen 26. 4. 1973 pitkäaikaisen sairauden murtamana Helsingissä Marian sairaalassa. Hän oli syntynyt Inkerissä Rääpyvän seurakunnan Papusin kylässä 11. 12. 1907.

Matti Talola siunattiin haudan lepoon Malmin hautausmaan isossa kappelissa 7. 4. 1973. Saattamassa oli laaja omaisten ja ystävien joukko Ruotsista ja Suomesta.

Vainajaa jäivät suremaan kaksi tytärtä perheineen Helsingissä, kolme veljeä perheineen Neuvostoliitossa ja laaja sukulais- ystäväpiiri Ruotsissa ja Suomessa.

RAKKAAN MATTI-VELJEN MUISTOLLE

Kyynel vuotaa silmästäni
Rinta rauhatonna lyö,
ja mun kalken elämäni
Pelttää murheen musta yö.
Tuonen kylmän kammiossa
Veljeni nyt asuupi.
Synkeässä kalmistossa
Lepää paras onneni.

Ja näin suuren surun alla
mietin mielessäni näin. — —
Kerran tähtein tuolla puolla
Enkeliks kun muututaan
Silloin katoo kaikki huolet,
yhdessä taas iloitaan.

Sulle, sulle armas veli
Sulle onnen laulelin,
Sua varten lauluin helkkyi
Sulle sanat solmeilin.

Poissa olet armas veli.
Laulujain et kuulekaan.
Siksi säveletkin särkyi,
Siks' ei soinnu sanatkaan.

Kalholsast nyt kajautan
Kanneltani kaikumaan.
Särkyneitä säveliä,
Sommittelen sointumaan.

Simo veli

PROFESSORI SULO HALTSOSEN SIUNAUSTILAISUUS RISTIINASSA

Professori Sulo Haltsosen siunaustilaisuus oli 17. 3. 73 Ristiinan kappelissa. Siunauksen toimitti kirkkoherra Pekka Rossi. Bachin ja César Franckin musiikki soi kauniissa kappelissa.

Siunaustilaisuus oli harras ja herkkä. Kukkatervehdyksiä toivat mm. Opetusministeriö, Kalevala-seura, Suomalais—Puolalainen yhdistys sekä lukuisat muut yhteisöt ja yksityiset. Professori Matti Kuusi kuvasi puheessaan prof. Haltsosta ihmisenä sekä hänen tulosrikasta työtään kirjastomiehenä, opettajana ja tutkijana.

Inkeriläisten Sivistyssäätiön ja Inkeriläisten Yhdistyksen kukat (Inkerin värit kukissa) laskivat konttoripäällikkö Jussi Vesa ja maisteri Toivo Marttinen, joka puheessaan esitti Suomessa olevien inkeriläisten kiitollisuuden heimoveljelleen siitä suuriarvoisesta työstä, jota hän on tehnyt inkeriläisissä yhdistyksissä ja aivan erikoisesti tallettaessaan Inkerin tietoutta ja jättäessään sitä painoasussa jälkeenjääneille. Inkeriläisten historian aikaansaaminen oli hänen viimeinen uuri palveluksensa heimolleen. Kaipauksemme tunteet ovat suuret.

Prof. Haltsosen arkku laskettiin hautaan Ristiinan kappelin kauniiseen hautuumaahan, Saimaan rannalle, korkealle kummulle. Iltapäivän kirkas aurinko sai hautakummun valtaisan kukkamäärän hehkumaan kaikessa loistossaan kun saattoväki poistui viimeisten tervehdysten jälkeen.

SIMO HÖYLÄN SÄÄKALENTERI

Jos Maariana (25. 3.) ei maata näy, niin ei Jyrkinäkään kesä ole. Mikä Maarian katolla, se Jyrkinä maassa eli vaolla. Reki heitto Maarian tahi viikkoo perästä. Maaliskuu se maan näyttää ja ojat täyttää. Oli tapana sanoa: niin on paikallaan kuin Jyrin päivä (23. 4.). Käki kukkuu Jyrin ja Vapun välillä vaikka tuuran päässä. Jyrki ottakoon lehmät vaikka selkäheen. — Oli tapana, että Jyrin päivältä alettiin laskea lehmiä laitumelle, mutta jokainen laski lehmänsä laitumelle silloin, kun katsoi sen sopivaksi, mutta harvoin ennen Jyrkiä. Oli tapana naisväellä, että paimen oli kasteltava märäksi. Kun paimen keväällä ensimmäisen päivän iltana saapui kotiin karjoineen, olivatkin talon tyttäret eli piikatyttö vesikappa eli ämpäri kädessä jossakin nurkan takana lähellä karjakeittiötä paimenta odottamassa, ja kun paimen saapui niin sai vettä niskaansa. Näin tapahtui ennen vanhaan meillä päin. Mutta kukaan ei oikein pystynyt selittämään, miksi niin tehtiin. Paimen oli vuorollaan talossa kaksi päivää lehmältä ja yhden päivän hieholta. Paimenta pidettiin kuin piispaa pappilassa, sille paistettiin piirakat ja tehtiin munavoita

Sanottiin, että Vappuna vasta kainalossa.

Orahasta touko tunnetaan.

Keväällä päivä ja syksyllä viikko. — Kun keväällä päivää myöhemmin kylvit, niin syksyllä viikkoa myöhemmin se valmistui korjattavaksi.

Kevätkylvöaika laskettiin seuraavaan tapaan. Vanhasta juhannuksesta laskettiin kahdeksan viikkoa takaisin päin, se joutui toukokuun alkuun. Kahdeksas viikko oli kauraviikko, kylvettiin kauraa. Seitsemäs oli selvä viikko, kylvettiin kauraa sekä kevätruista (suvikasta). Kuudes oli kurja viikko jyväviljan kohdalla, silloin laitettiin eniten perunaa maahan. Viides oli viimeinen, silloin kylvettiin enää vain ohraa. Näitä tapoja isännät noudattivat pohjois-Inkerissä ja niistä puhuttiin nuoremmallekin sukupolvelle.

Ei tähätöntä helluntaita eikä jyvätöntä juhannusta.

Jos ei juhannuksena paarma pyräjä, niin ei syksyllä myllynkivikään jyräjä, sillä juhannuksen aikoihin syysvilja tekee juuri terää.

"KOTOISIA MUISTOJA" LISÄÄ

Sinä veilhopea Aapo Iho nauratit minua kovasti "Viestin" tammikuun numerossa olleilla kotoisilla muistoillasi. Opettaja Mikko Skinnarin ja minun puheeni sinä vekkuli muistit sanatarkasti, mutta sanoit unohtaneesi, mistä aiheesta Juhana-veljeni oli puhunut. Ei ihmekään, sillä onhan tuosta Taaitsan koulussa pidetystä juhlasta vierryt jo kohta 63 vuotta. Mutta nyt täytyy sanoa eräs tärkeä seikka: veljeni ja minä emme lainkaan olleet mukana koko juhlassa. Silti minä muistan Juhanan puheen yhtä terävästi kuin sinä muistit minun puheeni. Hän puhui aiheesta "Valehuksii ei pie uskoo" ja käytti murretta:

Yks perreemies tahto männä hevosel Kruasselaa. A hiä valjastj hevoseese aisoihi vahinkos takaperin. No sit ko lähettii ajamaa, ni eihä hevone äiynt juossa häntä iei ja turpa peräs, a juoksj etuperin. No silloha rattaat männiit takaperin. Ja ko ohjaksist ei oit mittää appuu, ni rattaat perreemiehinee päivinee kuatuit kanavaa. Ko mie tuano varroitin teitä uskomast valehuksii, ni kysyn, jotjot ettö sunkaa työ täs tarinas yhtää valehusta nähneet?

Yleisö remahti kovaan nauruun ja hakkasi käsiää. Joukoila huudettiin: "Näimmö, näimmö, ei siin muuta oitkaa ko valehuksii!" Puhuja poistui nauraen.

Sinä Aapo-veli tunnut kokonaan unohtaneen omankin puheesi ja senkin, puhuitko lainkaan. Täytyy siis minun syrjäisenä jälleen ryhtyä pelastamaan tilannetta. Sinä puhuit herkästi seuraavaan tapaan: "Myö ihmislapset suvaitsemmo runoloi ja jos hyväst puuttuu käymää, ni yks ja toine meist koitteloo itsekkii kirutella niitä. Miul käi just sellaii täs viikko takaperin. Miul oij jo krantassi ja paper kiäjes, ko porstuvan uks

INKERI-KOTI

Viime kuun 28. päivänä oli kodin rakennusvaiheessa merkkitapaus sillä silloin suoritettiin Heimotalon peruskiven muuraus. Ilahduttavan runsaasti oli kokoontunut heimoväkeä niin karjalaisla kuin inkeriläisiäkin tätä tilaisuutta ikuistamaan.

Pääjohtaja Kähösen selvitettyä tähänastiset rakennusvalheet pltl ylipormestari Teuvo Aura — itsekin karjalainen — puheen ja sitten suorittivat Helmotalon halltuksen jäsenet peruskiven muurauksen. Meikälälsiä edustivat tässä muurauksessa Heimotalon hallltuksen jäsenet pääjohtaja Erkki Tuuli ja Väinö Kekki.

Heti vapusta alkoi sitten varsinainen rakennustyö. Perustan kalvaukset oll suoritettu loppuun määräajassa ja nyt jäämme odottamaan talon lopullista valmistumista.

äkistelj temmattil aukj ja sielt hyppäsj ketteläs kynnyksen ylj tuppaa — nii, hirviinks mie sannookaa, ettö työ kuitenkaa uso — sielt loikkasj kaksi seltii, mitkä käveliit pistys purstoevillää. Miust näytti, jot hyö olliit poika ja tyttö. Molommat olliit kokonaa paljaat, pojal olj vua ruohonpäine myssy plässää ja tytöl roosovoine nauha hiuksissaa. Hyö naurolt hettaast tolsillee ja käivät tantsimaa siin tuvan sillal. Aljal ko siin kepjäst pyöriit ja hyppeliit ja vällii liäppiit toisijaa kämmenil! Slt se tyttöseltj tekj kymmänän pyörähystä yhen varpaan varas nii jot hiukset liehuit. Se poikaseltj hyppäsj sit kahen ja puolen arssinan korkuutee ilmaa, tekj slel suuren kuperkeikan ja tulj slt notkuvin polvin allaa. Nyt avahuis tuvan uks itsestää ja koputniekat juoksiit käslkkäin ulos. Mie olin nii pelästynt täst kaikest, jot en suant iäntä suustain huutaaksein appuu tätä sielunvihollisen tiukkuu vastaa. Sit mie uattelin, jot aks mie olin tult hulluks. A sit mie viimisel keksin pelastuksen: mie prosto hylkäsin uskomast silmijäin, en uskont mitä hyö tuano näkkiit ja rauha tulj takasi miun sieluhein. Tämän neuvon annan teilkii eikä teil ennää konsaa uo rauhatonta päivää."

Puhetta kuunneltiin sekä vakavina että nauraen, ja se palkittiin sydämellisin suosionosoituksin.

T. S-ja.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖN VUOSIKOKOUS

Inkeriläisten Sivistyssäätiön vuoslkokous pldettiin Helsingissä 28. 3. Kokouksessa oli läsnä kalkklaan 16 henkilöä ja esityslista käsltti normaalit vuosikokousasiat.

Toimintakertomuksen 1972 pääaiheena on pidettävä mainintaa inkerilälsten yhteisen tavoltteen Inkeri-kodin rakennustöiden alkamisesta 25. 11. 1972. Kuten kaikki varmasti muistavat, niin Inkeri-koti valmistuu Karjalan Heimotalon yhteyteen sen 60 m² suuruisena osana. Myös kuluvan vuoden 1973 toimlntasuunnitelma rakentuu ko. talon rakennustyön seuraamiseen. Lisäksi on malnittava, että hyväksyttäessä toimintasuunnitelmaa päätettiin yksimiellsesti tukea Inkeriläisten Viestlä rahallisesti, jotta vältyttäisiin ko. lehden tllausmaksun kohtuuttoman suurelta korotukselta. Kokouksessa hyväksytyt Omaisuus- ja tulostase on julkaistu toisaalla tässä lehdessä.

Henkilövaihdoksia erovuorossa olevien henkilöiden kohdalla ei tapahtunut ja halltukseen valitiin uudelleen toimitusjohtaja Väinö P. Kekki ja konttoripäällikkö Juho Vesa sekä hallintoneuvostoon professorl Elno Jamalainen, hovioikeudenneuvos Robert Ralnlo ja arkkipiispa Martti Simojoki. Edesmenneen akateemikko Haavion tilalle hänen tolmikautensa loppuajaksi vuosiksi 1973—74 valittlin professori Matti Kuusi Helsingistä. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin pääjohtaja Erkki Tuuli ja varapuheenjohtajaksi rovasti Matti Vironmäki, jotka molemmat jatkavat edelleen tehtävässään.

Tulevaisuudessa vuosikokoukseen liittyy myös Inkeriaiheinen esitelmä tai vastaava, sillä tästä hallintoneuvosto esitti toivomuksensa kokouksen lopuksi. Tätä uudistusta on tervehdittävä ilolla, sillä tällä tavalla saamme mahdollisesti uutta aineistoa Inkeriarkistoon.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

OMAISUUSTASE 31. 12. 1973

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
I Varsinainen omaisuus		I Vieras pääoma	
Rahoitusomaisuus		Leo Yllö	33:00
Kassa	112:03	II Oma pääoma	
Säästötilit	24 037:45	Perustamisrahasto	8 000:00
Postisiirtotili	1 291:68	Ent. Inkerin Avun Säätiö	1 947:18
II Vaihto-omaisuus		Inkeri-koti rahasto	51 603:32
Myyntiartikkelit	8 809:16	Käyttörahasto	21 650:75
III Käyttöomaisuus		Väinö P. Kekin Rahasto	2 398:89
Osamaksu Inkeri-kodista	50 000:00	Inkeril. Heng. Seuran Rahasto	461:39
Pääomatappio	1 844:21		
	86 094:53		86 094:53

TULOSTASE 31. 12. 1972

KULUT		TUOTOT	
Postikulut	149:54	Lahjoitukset	164:14
Palkat	1 200:00	Lahjoitukset Inkeri-kodille	2 823:87
Puhelinkulut	8:22	Myyntiartikkelit	934:95
Toimistokulut	925:25	Korot	1 855:52
Matkat	27:35	Arvat	5 374:94
Sos. turvamaksut	86:40		
Kokouskulut	135:—		
Suhdetoiminta	247:40		
Ylijäämä 31. 12. 1972	8 374:26		
	11 153:42		11 153:42

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

INVENTAARI 31. 12. 1972

VASTAAVAA

I Rahoitusomaisuus			
Kassa			112:03
Säästötilit: SKOP		5494:82	
OKO		2484:98	
PYP		7966:55	
KOP		3796:62	
HOP		3506:34	
HSSP		788:14	24037:45
Postisiirtotili			
II Vaihto-omaisuus			
Inkerin historia	365	4000:40	
Hietäjyvä	289	1566:38	
Laurikkalan ei.	314	1893:42	
Mooses Putron ei.	657	1235:16	
Runoretki Inker.	8	12:80	
Vha Tuutari	17	50:00	
Ent. Inkeriä	5	18:00	
Inkerin kartta	22	33:00	8809:16
III Käyttöomaisuus			
Osamaksu Inkeri-kodista			50000:00
Pääomatappio			1844:21
			86094:53

VASTATTAVAA

I Vieras pääoma		
Leo Yllö		33:00
II Oma pääoma		
Perustamisrahasto		8000:00
Ent. Inkerin Avun Säätiö		1947:18
Inkeri-koti rahasto	43404:51	
lisäys	8198:81	51603:32
Käyttörahasto	20716:37	
vähennys	1085:28	
lisäys	2019:66	21650:75
Väinö P. Kekin Rahasto	2152:85	
lisäys	246:04	2398:89
Inkeril. Heng. Seuran Rahasto		461:39
		86094:53

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖN HALLITUS

JUHANNUKSENA RUOTSIIN

Tänä vuonna Ruotsin inkeriläiset järjestävät kesäjuhlat Gävlessä Juhannuksena. Suomesta Helsingin paikallisosasto järjestää yhteisen matkan seuraavasti:

LÄHTÖ torstaina 21. 6. klo 17 Helsingistä Aurorankatu 7 edestä ja bussi ajaa Turkuun, josta yö-lautta Fennialla Tukholmaan ja edelleen bussilla Gävleen.

PALUU tapahtuu seuraavasti: aikaisin maanantaina 25. 6. ajamme Tukholmaan, josta klo 9 lähtee päivälautta (Fennia) Turkuun, jossa se on klo 20.30 samana iltana. Helsingissä olemme puolenyön tienoilla.

HYTIT Menomatkalle yöksi on mahdollisuus saada hyttipaikkoja. Ilmoittautumisen yhteydessä on mainittava haluaako hytin vai ei.

MAKSU Matkan hinta kansipaikalla hengeltä on 60:— riippumatta lähtppaikasta. Alle 12-vuotiaat maksavat puolet tästä. Lisämaksu hytistä on n. 40:—/henkilö.

MAJOITUS JA RUOKAILU Matkan hintaan ei sisälly perillä majoitusta eikä ruokailua, mutta saadun tiedon mukaan paikalla on mahdollisuus ruokailla kohtuuhintaan sekä yöpyä joko hotelleissa tai halvassa yhteismajoituksessa, jossa tarvitaan omat vuodevaatteet. Toisaalla lehdessä on ohjeet niille henkilöille, jotka haluavat varata majapaikan Gävlen järjestäjiltä.

ILMOITTAUTUMISIA ottavat vastaan Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43 00140 HELSINKI 14 p. 662 668 ja Ida Riipinen Linnankoskenkatu 8 B 00250 HELSINKI 25 p. 445 701. Maksun matkasta voi suorittaa em. henkilöille suoraan tai H. Vironmäen postisiirtotilille 416608-9 mieluummin ennakkoon.

Ilmottautuessa on mainittava I) kaikkien matkustajien nimet ja mahd. alle 12 v ikä 2) osoite ja puh. 3) haluaako hytin ja 4) tuleeko autoon Helsingistä vai Turusta. Ohjeita olisi noudatettava tarkkaan, jotta vältyttäisiin epäselvyyksiltä.

HUOM: Ilman ennakkoilmottautumista paikan saanti ko. matkalle on mahdotonta. Ilmottautukaa mahdollisimman pian, mutta kuitenkin 10. 6. mennessä. Paikat täytetään ilm. järjestyksessä.

VALUUTTAA eli Ruotsin kruunuja on jokaisen syytä vaihtaa jo lähtiessä kotimaassa lähimmässä pankissa ulkomaanosastolla. Ilman Ruotsin rahaa matkalla ei tule toimeen.

ONKS VAPAAEHTOSII?

Pitkän aikaa oli puhetta, että olisi saatava aikaan ikioma adressi. Vihdoin viimein Seppo Kekki laati useampia luonnosplirustuksia joista sitten Sivistyssäätiön hallitus valitsi niistä parhaan ja sen mukaisina ovat adressit nyt valmiina. Tässä yhteydessä esitämme Seppo Kekille mitä parhaimmat kiitokset suorittamastaan talkootyöstä.

Nyt tarvittaisiin vapaaehtoisia asiamiehiä, jotka ryhtyisivät näitä adresseja välittämään. Ruotsissa on asiamiesverkosto jo valmiina — lisää vielä sinnekin tarvittaisiin —, mutta Suomessa on vasta Klemettilä Turusta ottanut adresseja levittääkseen. Tarvittaisiin joka paikkakunnalle, missä vähänkin on inkeriläisiä edes yksi asiamies. Toivottavasti tämän luettuasi ilmoittaudut asiamieheksi ja tilaat pääasiamiehiltämme Ruotsissa Armakselta ja Suomessa Hannulta muutaman adressin ja maksat ne sitten vasta kun olet ne myynyt. Seuraavassa Viestin numerossa on sitten asiamiesluettelo. Toivottavaa olisi, että jokainen ostaisi muutaman adressin kotiinsa, joten tarvittaessa niitä olisi aina saatavissa.

Tässä samalla jokainen suorittaa arvokasta heimotyötä, sillä adressien tuotto kokonaisuudessaan luovutetaan Ruotsissa ISK:lle ja Suomen Sivistyssäätiölle.

Toivomme jokaisen inkeriläisen käyttävän tästä lähtien omia adresseja. Adressi soveltuu niin onnittelu kuin suruvalitteluunkin. Vauhtia päällen ja adresseja jokaiseen kotiin.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

TAMPERE KUTSUU

Saatuamme kuulla, että heinäkuun 7—8 päivinä vietetään kesäjuhliamme taasen Tampereella pääsi ikään kuin helpotuksen huokaus.

Tampereella ei ole paljon inkeriläisiä, mutta siellä ja sen ympäristössä asuvat ovat sitä terhakkaampia. Vaikka he asuvat Hämeessä jonka laulussa sanotaan: "jos toimeen tartutaan...", he todella tarttuvat toimeen. Sen olemme jo todenneet aikaisemmilta Tampereen kesäjuhliltamme.

Tampereen mainehikkaana "vetäjänähän" on tarmokas ystävämme Rautajoen Eero ja hänellä harvalukuinen mutta uuttera joukko ympärillään. Tampere kutsuu.

VPK.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Toukokuun retki

Helsingin paikallisosasto järjestää toukokuun kuukausitilaisuutena 27. 5. retken reittinä Hkl—Porvoo—Askola—Kelloskoski —Hki. Matkan aikana tutustutaan runoilija Runebergin kotiin, Askolan Hiidenkirnuihin ja Kellokosken kirkkoon, jossa pidetään hartaushetki. Matkan hinta n. 10:—, joka peritään autossa. Ennakkoilmoittautumiset Hannu Vironmäelle puh. 662 668 pikaisesti. Lähtö tapahtuu sunnuntaina 27. 5. klo 9 Aurorankatu 7 edestä ja paluu iltapäivällä.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Helluntaijuhla järjestetään tällä kertaa Ruissalon Birkassa kauniin luonnon helmassa 10. päivänä kesäkuuta. Toivomme oikein hyvää yleisömenestystä. Tervetuloa isolla joukolla. Ruissalon autot lähtevät Kauppatorin laidalta Venäläisen kirkon kohdalta puolen tunnin väliajoin.

Juhlan järjestäjät

TURUN INKERILÄISTEN

OMPELUSEURA järjestää Suomeen tulon 30-vuotismuistojuhlan 27. 5. klo 14 Karjalaisten talolla Itäpellontie 2. Juhlassa on hengellistä ohjelmaa sekä kahvitarjoilu piirakoitten kera.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

OMAISIA TIEDUSTELLAAN

Sisar etsii veljeään *Antti Hynnistä*, synt. n. v. 1906 Venjoen Humalasaaren kylässä. Ollut Suomessa sotavankina ja lienee jossakin Suomessa maaseudulla. Tietoja halutaisiin myös nuoremmasta veljestä *Juho Hynnisestä*, synt. 1923 samassa Humalasaaren kylässä, ollut v. 1941—42 Saksan armeijassa ja v. 1943—44 Suomen armeijassa. Joutunut sotavangiksi Neuvostoliittoon, sen jälkeen ei ole saatu tietoja. Yhdellä sisarella on Eestissä tytär, jonka osoitteen saa rva Elina Hynniseltä.

Kaikkia, jotka tietävät mainituista henkilöistä, pyydetään kirjoittamaan osoitteella:

Rouva Elina Hynninen
Katrinaberg sjukhem
Katrinabergsgatan 21
50265 Borås
Sverige

RUOTSI

Äitienpäiväjuhla Kumlassa

27. 5. -73 klo 14.00 sunnuntaina Jumalanpalvelus Kumlan kaupungin kirkossa. Sen jälkeen kahvitarjoilu ja äitienpäivä-ohjelmaa seurakuntatalolla. Puhujana pastori Elis Manninen.

Kaikki lämpimästi tervetulleita! Kyyti Örebrosta yritetään järjestää kaikille halukkaille.

A.H.

GÖTEBORGIN INKERILÄISET

Linja-auto lähtee Göteborgista Inkerinsuomalaisten kesäjuhlille Gävleen juhannusaattona, jos tarpeeksi lähtijöitä ilmaantuu. Ilmoittautumisia ottaa vastaan ja lähempiä tietoja matkasta antaa

Viktor Tilkku
puh. 031/552 146
klo 18:n jälkeen

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. TUOHIMÄKI
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 327 046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy, Helsinki 1973

inkeriläisten viesti

numero 6 kesäkuu 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391, 80 17 286
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Tuohimäki Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 " " 80,— 1/4 " " 50,— Kuva ilmoituksessa 20,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO:

Turun inkeriläiset viettivät pääsiäisjuhlaa monipuolisen ohjelman parissa Karjalaisten talolla 23. 4. 1973. Juhlan väliajalla kokoonnuttiin "perhekuvaan". Vuonna 1903 syntyneitä ja kukitettuja Jooseppi Kiemettilää, Erkki Mustosta, Pekka Peuhkuria, Yrjö Rautasta ja Elvi Pukkia (oikealla keskirivissä) juhlittiin kahvitarjoilun merkeissä. Muista kuvassa olevista mainittakoon 88-vuotias Matti Iho, hovioikeudenneuvos Robert Rainio ja pastori Vilho Mustonen (eturivissä keskellä).

Matti Vironmäki

Suvivirsi

Eräässä mietelmien ja pakinoiden kokoelmassa sanotaan, että suvivirsi *"Jo joutui armas aika..." (557: 1—3)* on kuin kesän ylistyslaulu. Näin todella on. On myös oikein, että jälleen näinä aikoina laulullamme ylistämme kesää.

Kesähän tuo taasen mukanaan paljon sellaista, mistä iloitsemme. Kesä antaa hyviä lahjoja nuorille ja vanhoille, rikkaille ja köyhille, terveille ja sairaille — niin — kaikille.

"Kesä tuo mukanaan" — sanoo e.m. pakinoiden kirjoittaja — "ihmeellisen helpotuksen tnteen. Vaikeudet ja vastukset vähenevät. Jopa asuntopulakin käy siedettäväksi, ulkosallaolo kun houkuttelee ja raitis ilma pääsee ahtautta lieventämään. Niinpä kesä on nykyisenä aikana kaksin verroin tervetullut. Jokainen vuodenaika tarjoaa tosin omat erikoislähteensä vaeltajan virkistykseksi, mutta rikkaimmat ja runsaimmat kaikista ovat kesän lähteet."

Sama kirjailija, joka näin on sanonut, jatkaa kysymyksellä: "Osaammeko oikein käyttää kesän antimia hyväksemme? Osaammeko oikein varustautua tuiman talven varalle?"

Tällainen kysely on aiheellista. Voidaan pelätä, että kaikki eivät osaa kaunista Pohjolan suvea käyttää sillä tavalla hyväkseen kuin tulisi. "On piirejä, joissa kallis kesäaika hukataan tyhjäntoimittamiseen ja vetelehtimiseen", arvelee edellämainittu kirjailija. Toivottavasti näin ei ole meidän kohdallamme. Varmaan me tahdomme ja osaamme käyttää kesää hyväksemme. Miten se tapahtuu — sen voi jokainen itse ratkaista. Mahdollisuuksia on valtavan paljon. Esim. kaunis luonto ympäröi meitä kaikkialla. Luonnossa liikkuen varastoimme ruumiin ja hengen voimia vastaisuuden varalle.

Kesäaika tarjoaa myös mahdollisuuksia päästä liikkumaan varsinaisten kotiympyröiden ulkopuolelle. Lomamatkoilla voidaan käydä tervehtimässä omaisia ja tuttavia kauempanakin. Myös on juhlatilaisuuksia, jotka ovat nimenomaan järjestetyt sitä varten, että arkisen aherruksen uuvuttama mielemme piristyisi. Kaikkia tällaisia mahdollisuuksia tulisi koettaa käyttää hyväksemme.

Kesän juhlatilaisuuksista tärkeimmät meille inkerinsuomalaisille ovat kesäjuhlat Gävlessä juhannuksena ja Tampereen juhlat heinäkuun 7—8. päivinä. Toivottavasti mahdollisimman monet voivat osallistua näihin tilaisuuksiin. Niiden ohjelmat ovat monipuoliset, kuten aina Inkeri-juhlat ovat olleet. Niissä kaikuu jälleen monilta sadoilta huulilta lähteneenä kirkkaasti suvivirsi:

"Taas linnut laulujansa
visertää kauniisti
myös eikö Herran kansa
Luojaansa kiittäisi..."

Tervetuloa Inkeriläisten kesäjuhlaan Tampereelle heinäkuun 7–8 päivinä

Inkeriläisten Yhdistys r.y:n kesäjuhlat pidetään tänä kesänä Tampereella heinäkuun 7—8. päivinä. Juhlapaikkana on tälläkin kertaa, kuten kolme vuotta sitten, Tammelan kansakoulu avarine tiloineen. Juhlajumalanpalvelus pidetään sunnuntaina 8. 7. klo 10 Tampereen kauniissa Tuomiokirkossa.

Juhlien järjestelyistä vastaavat Inkeriläisten yhdistyksen Tampereen paikallisosaston toimeliaat jäsenet, joiden puheenjohtajana on opettaja Eero Rautajoki. Ohjelma on pyritty laatimaan mahdollislmman antoisaksi. Siitä lähemmin käsiohjelmissa, joita myydään juhlapaikalla, mutta tässä mainittakoon seur. tilaisuudet:

Lauantaina 7. 7. klo 14 kokoontuminen ja ilmoittautuminen juhlapaikalla Tammelan kansakoululla Ilmarinkadun varrella. Siellä on myös juhlaravintola, josta saa kahvia ja ruokaa.

Lauantaina klo 17 Inkeri-ilta Tammelan koulun juhlasalissa. Ohjelma monipuolinen. Puhujina ovat professori Leo Yllö, opettaja Eero Rautajoki, kirkkoherra Matti Vironmäki, Ruotsin ISK:n edustajat sekä eri paikallisosastojen tervehdysten esittäjät. Muusta ohjelmasta mainlttakoon ansiomerkkien jako, jolloin jaetaan ensi kerran Inkeriläisten Sivistyssäätiön myöntämät ansiomerkit inkeriläisten hyväksi toimineille miehille ja naisille.

Sunnuntaina 8. 7. "aamukohvien" jälkeen mennään kunnianosoitukselle sankarihaudoille ja Karjalaan jääneiden muistomerkille. Siellä pitää puheen pastorl Vilho Mustonen. Juhlajumalanpalveluksessa klo 10 Tampereen tuomiokirkossa saarnaa Inkeriläisten Yhdistyksen puheenjohtaja, kirkkoherra Matti Vironmäki. Klo 12.30 nähdään jännittävä kyykkäottelu Tammelan koulun edustalla olevalla kentällä. Klo 14 on päiväjuhla, jossa on juhlapuhujana pääjohtaja Erkki Tuuli. Päiväjuhlassa on puheiden lisäksi musiikkiohjelmaa, mm. kanteleensoittoa, jota on luvannut esittää helsinkläinen talteilija Pentti Kivinen, ja lausuntaa y.m.

Yhteismajoitukseen Tammelan koululla on varattu patjoja, joita saa vuokrata hintaan 3—4 mk yöltä. Hotellimajoitusta haluavat huolehtivat itse tilauksistaan. Suositellaan kesähotelli Rastia Itsenäisyydenkadulla ja hotelli Emmausta, joka sijaitsee lähellä asemaa.

Tampereen juhlat vietetään 30-vuotisen rauhan merkelssä. Onhan tullut kuluneeksi 30 vuotta niistä ajolsta, jolloin monet saivat sijoittua nykyisille asuinsijoilleen levottomien retkien jälkeen. On varmaan paljon muistelemisen ja myös kiitoksen aiheita. Tervetuloa yhdessä "puahkuroimaan" ja ystäviä tapaamaan!

Inkeriläisten Yhdistys r.y:n ja Tampereen paikalllsosaston puolesta sydämellisestl tervetuloa mahdolllsimman suurella joukolla Tampereelle heinäkuun 7—8. päivinä!

Juhlatoimikunnan puolesta

Eero Rautajoki *Väinö Kekki*
Matti Vironmäki

Puoskarointia entisessä Inkerissä

Vielä tämän vuosisadan vaihteessa Inkerissä Venjoen Mosinan kylissä suhtauduttiin lääkäreihin epäluuloisesti, ei sairasta viety lääkäriin, vaan sille yritettin syöttää ja juottaa kaikenlaisten puoskariämmien keksimiä rohtoja ja yrttejä. Erikoisesti jos pikkulapsi sairasti ja itki, niin lasten sairauteen oli ainoa puoskari ämmien keksimä lääke, unikon siemenistä keitettyä väkevää vettä, sitä ne sen ajaan äidit lapsillensa tuttisarveen kaatoivat ja lapset nukkuivat pökertyneinnä siintä unikkosiemenien myrkyllisestä vedestä. Hammassärkyyn oli paras lääke tpakanpolttajan piipun kontra, tupakan terva ja polttajan sylki mitä kerääntyi piipun varteen ja piipun pesään, se odettiin talteen ja sitä laitettiin kipeän hampaan päälle, niin kyllä piti hampaan parantua, kun puoskariämmä lausui viellä muutaman taikasanan. Hampaiden särkyä parannettiin myös niinsanotuilla hammasheinän siemenillä. Siemenet pantiin kuuman tiilikiven päälle, kivi oli pantu rautapataan ja siihen oli pantu vettä senverran, ettei vesi noussut kiven yli. Potilas kävi kontilleen patanpäälle suu auki, jonkunlainen peitto tahi turkki heidettiin potilaan niskaan ja hänen piti olla siinä patan päällä niin kauan kunnes kivi jäähtyi ja lakkasi sihajamasta, suu piti olla auki niin kauvan kunnes peitto odettiin päältä sen jälkeen tarkasteltiin kuinka paljon oli matoja tullut hampasta tiilikiven päälle. Silmäsairauksia varten oli paras lääke potilaan oma virtsa, sillä kun pestiin silmät, niin silmät parani, josparani ja toinen hyvä lääke oli puoskarien mielestä silmille sokeri, silmäluomi käännettiin nurin ja sokeripalalla hierottiin silmää niin että sokeripala oli punainen silmästä lähdenestä verestä. Korvakipuihin oli myös monenlaista lääkettä, rusinoita poltettiin avotulella ja sen savu yritettiin saada johonkiin lasiastiaan ja siintä sitä yritettiin pumpata kipeään korvaan, toinen korvalääke oli jäniksen virtsa, talvella pakkaisina öinä jänikset juoksenteli lähellä kylän rakennuksia ja virtsasivat hangelle, niin sitä odettiin lumen kanssa johonkiin astian ja sulatettiin siintä mainiota korvalääkettä. Jos käsi tahi jalka meni poikki tahi venähtyi sijoiltaan niin siihen luvettiin lanka, Mosian Kekälekylässä (Ryysölässä) oli monta puoskaria, jotka osasivat lukea luvun lankaan, yksi niistä sanoi että sen langan on oltava harmaan villakoiran ja mustanpässin sekoitus, se on paras lanka mikä varmasti parantaa kaikki poikkinaiset kädet ja jalaat. Kärmeen puhemalle luettiin luku Aurinkokukka tahi Pellavasiemen öljyyn, niitäkin lukijoita oli monta Ryysölässä ja oli myös Porunkylässä. Ammatti kupparia oli myös näissä molemmissa kylissä useampiakin. Jos avohaan sattu joku saamaan jossakin tapauksessa, niin siihen oli paras lääke hämähäkin verkko ja vielä sitä parempi oli noki, niitä lääkkeitä lyötiin haavaan jos sellainen tapaturma sattui tapahtumaan. Palohaavoihin oli paraslääke lehmän lämpöinen kakka ja kahvin pöröt. Paiseita paranneltiin saippualla ja sokerilla ja suolasillin nahalla, saippua ja sokeria raastettiin hienoksi sekoitettiin ja pantiin paiseen päälle ja sillinnahka sen päälle. Kesällä kerättiin kaikenlaisia heiniä lääke tarkoituksiin ja kyllä puoskariämmä tiesi, mikä mihin tautiin sopi. Mutta lääkärin ei menty.

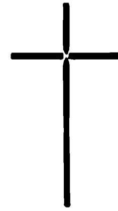
Venjoen poika malli-97.

ANNA UKKONEN

Anna Ukkonen nukkui ikuiseen rauhan uneen i3. 2. 73. Turun Radiumkodissa vaikean sairauden murtamana. Vainajan siunasi haudan iepoon rovasti Mustonen. Turun yiösnousemuskappelissa 3. 3. 73 viimeiselle ieposijaiie vainajaa oli saattamassa moniiukuinen joukko, omaiset ja ystävät. Omaisten naapureiden ja ystävien kauniit kukat peittivät vainajan arkun. Muistotiiaisuus oii Turun Hospitsissa, jossa rovasti Mustonen puhui iämpimin sanoin vainajan muistolle.

Anna Ukkonen, os. Ammaiainen, synt. 23. i2. i908 Vaikeasaaren Retukyiässä pienviijelijän tyttärenä. Avioiiiton hän soimi Mikko Ukkosen kanssa Valkeasaaren Kaljalan kyiässä, jossa he asuivat v. 1936 saakka, joiioin oii heti jätettävä ja aloitettava ankea siirtoiaisuus, jonka aikana perhe hajosi Puoiiso ja yksi iapsi katosi sodan aikana, hän jäi koimen pienen iapsen kanssa sodan jaikoihin ja yksi iapsista kuoii vieiä myöhemmin, ja niin monivaiheinen ja vaikea siirtoiaisen kuikema tie johti 1943 Suomeen. Siirtoiaisen eiämä ei tääliäkään oiiut helppoa, mutta sitkeys usko ja iuottamus Jumaiaan auttoivat häntä eteenpäin. Hän oii uskoilinen sanankuulija ja osaliistui kaikkiin inkeriiäisten tiiaisuuksiin ja oii jokavuotinen kesäjuhiissa kävijä. Vainajaa jäivät kaipaamaan tytär ja poika perheineen Suomessa, yksi poika, koime siskoa ja veii N:liitossa ja monet monet ystävät sukulaiset ja tuttavat. Inkeriiäisten Viesti-iehden kautta kiitämme iämpimästi kaikkia sukuiaisia, naapureita, ystäviä ja Inkeriläisten Yhdistys r.y:tä ja sen edustajia jotka ottivat osaa suruumme ja kunnioittivat vainajan muistoa **Juho Ukkonen**

EEVA SAVOLAINEN

Rakas Äitimme
ja mummomme

EEVA SAVOLAINEN
o.s. Lempinen

s. 24. 10. 1896. Valkeasaaressa
k. 24. 5. 1973. Vääksyn sairaaiassa

Syvästi kaivaten:
Eino
Eivi ja Reino
Sirkku ja Kari
Tauno ja Pirjo perh.

Hetkenä aamun hiijaisen
tuli iuoksesi rauha ikuinen
Kädet ahkerat vuoksemme
uurastaneet iepoon hiljaiseen
ovat vaipuneet. Sinä
ansaitset kiitokset kauneimmat
ikilevon pyhän ja rauhan.

Siunattu Asikkalan hautausmaahan.

Rakas
puolisoni, isämme, ukkimme, enoni
kansakoulunopettaja

Antti Huurto

s. 29. 11. 1888 Hatsinassa
k. 5. 6. 1973 Helsingissä

Ikävöiden,
valoisasta muistosta kiittäen
Kerttu
Pirkko
Seppo, Terttu, Anne, Laura, Kimmo
Taimi
Muut sukulaiset, ystävät, oppilaat

Unet valkeat, viekää sinne,
mun mistä toi tieni jo pois
ja minnekä toden ma teitä
en konsanaan palata vois.
(Aapo Iho)

Siunaus toimitetaan Helsingissä Krematorion kappelissa lauantaina 30. 6. 73 klo 13.00. Siunauksen jälkeen pyydämme viettämään muistohetkeä Elannon juhlahuoneistoon Rauhankatu 11:een, jonne lähtee bussi Krematorion luota.

UKKIMME
IN MEMORIAN

Tuuli laski tuulen maahan
sade meni saarillensa
aurinko purjehti autiomaahan
kuu meni kuusikentillensä
tähdet sammui taivahalta
pimeys sai kaiken valtahansa

Laura Huurto

Vanhat valokuvat kertovat

Spankkovan kirkkoherran Johan Hedley Bromsin vaimo ja tytär Kerttu. Broms oli Spankkovan kirkkoherrana 1895—1918.

Elon polku

Katri Luippunen

Sota riisti kotini
hävitti maan tasalle
sen poltti tuli tuhkaksi
jonka isäni rakensi
naputteli nauloinensa.

Surut ilmoille inisin
naapureille kertoelin
ystäville ymmärtäville
kuinka tuska rintaa raastoi
sydänparka sykähteli.

Ei eloni onnea ole
kukkasilla kulkemista
tämä polkuni ohdakkeinen
kyynelillä kostutettu.

Ei tiedä tästä isäkulta
hän nukkuvi nurmen alla.
Ei myöskään äitini kuule
huokauksia tyttärensä.

Kannoin kukat kummullensa
istuttelin ikiomat
päivätyönsä päättäneille
kostuttelin kyynelillä.

Kiven taakse pensaan laitoin
merkiksi maallisen tomunsa
josta kukat puhkeavat
muistuttaen meitä muita
'muutostamme' tulevasta.

Nyt mä kerään sirpaleita
onnenmuruja omia
tältä kovalta polulta
maaperältä mahtavalta.

Kesällä

Kesällä armas aurinko paistaa,
silloin saa lapset marjoja maistaa,
veneen he ottaa, saarehen soutaa.

Kesällä armas aurinko paistaa,
silloin se äiti piirakat paistaa,
kahvit hän keittää, pöytähän kantaa,
piirakat lämpimät perheelle antaa.

Kesällä armas aurinko paistaa,
silloin saa mummokin piirakkaa
maistaa,
äiti se hyörii, pesee ja tiskaa,
kaukaloon ruuan possulle viskaa.

RUOTSIN PUOLELTA

INKERIN SUOMALAISTEN KESÄJUHLA GÄVLESSÄ 22. 6.—24. 6. 73

22. 6. 73

Kello 17.00 juhlan avajaiset S;t Angsgarin seurakuntatalolla Drottninggatan 2, Gävle (Hel.Tref. kirkon vieressä).

2) Kuorolaulua
3) ISK:n edustajan lyhyt tervehdyspuhe
4) Rovasti Andrenin puhe Gävlen kirkon edustajana (tulkitaan Suomeksi).
5) A. Vainikka lausuu runon
6) Yhteislaulua
7) Juhlapuhe, puhuja dipl.ins. A .Björn
8) Runo H. Lehtosen esittämänä
9) Oskar Björklund pitää lyhyen kristillisen puheen
10) **Eri palkkakuntien edustajien tervehdyspuheita**
11) Yhteislaulua
12) Ilmoituksia seuraavan päivän ohjelmasta.

Kello 21.00 alkaa kokkoilta Gävlen Suomi-seuran tuvalla Hanåsenissa noin 10 km Gävlestä lounaaseen, jossa huvitoimikunta järjestää ohjelmaa. Musiikkina täällä levynsoitin tai nauhoitus. Lämpimien makkaroiden ja virvokkeiden myynti.

23. 6. 73

Kello 8.00 Aamujumalanpalvelus Heliga Trefallighetin kirkossa edellämainitun seurakuntatalon vieressä.

11.30 Urheilujuhlan avaus Strömvallanin stadionilla, Kungsbäcksvägen, kirkosta noin 600 m. yli sillan. Kenttähartaus stadionin kentällä, lipunnostot, hymnit ym. Tyttöjen voimistelua.

12.20 Yleisurheilu alkaa, johon kuuluu tyttöjen poikien lyhyen matkan juoksut (60) Ikärajoin: alle 10 v, alle 13 v. alle 16 v. Tytöillä myös yli 16 v. 60 aikuisten pituus- ja korkeushypyt, aikuisten 100 m juoksu, 1 500 m juoksu ja kyykkäpelikilpailu samanaikaisesti muiden lajien kanssa (mikäli tarvittavat joukkueet ilmoittautuvat kilpailuihin Heikki Wirtaselle Sätrahöjden 31, 80360, Gävle, puh. 026/100744 klo 18 jälkeen tai Oiva Toivoselle, Prästvägen 72, 80380 Gävle, puh. 67373.

13.20 Jalkapallo-ottelu noin 60 min. kestävä Suomen ja Ruotsin inkeriläisten välillä.

17.30 Kansallisilta Folkets Hus'in suuressa salissa, S.Centralgatan 10, jossa seuraavaa ohjelmaa:

1) Paikallisen kerhon puheenjohtaja avaa juhlan
2) Kuorolaulua
3) ISK:n pj Saklantti puhuu
4) A. Valnikka lausuu runon

Klo 18.10 Vieraille varattu ohjelma-aika (ilmoittautuminen mieluimmin 10. 6. 73 mennessä).

Klo 19.30 paikallisen huvitoimikunnan ohjelmaa:

a. Pukutanssia
b. Runonlausuntaa
c. Yksinlaulua
d. Näytelmä (noin 30 min).

Välittömästi kansallisjuhlan jälkeen alkavat tanssiaiset orkesterin (5-miehinen) säestämänä, juhlatalon toisessa salissa.

24. 6. 73

Kello 8.00 a.p. ehtoollisjumalanpalvelus samassa Heliga Trefaldighetin kirkossa.

12.00 Juhan lopettajaistilaisuus kahvitarjolluineen S:t Angsgarin seurakuntatalolla. Tässä tilaisuudessa tulee olemaan seurustelua ja eri henkilöiden päättäjäispuheita ym.

HUOMIO! Gävlessä asuva tunnettu inkeriläinen taidemaalari ja kuvanveistäjä Juho **Suni** pitää taidenäyttelyn edellämainitun Folkets Husin toisessa salissa juhlien aikana. Juhlakansliasta juhlapaikalla lisätietoja.

RUOKAILUKYSYMYS on järjestetty niin että eräs sopiva ruokala (Textilgården) on meitä varten auki koko päivät 23. 6. ja 24. 6. Ruokailupaikka on Folkets Husin lähellä. Sama koskee majoituspaikkojen sijointaa.

MAJOITUSMAHDOLLISUUDET ovat riittävät kaikille ja monta eri laatua.

Joukkomajoitusta haluaville on varattu voimistelusali (n. 100 paikkaa), **joiloin on otettava omat sänkyvaatteet mukaan.** Paitsi edellämainittua joukkomajoitusta, voimme saada n. 40 joukkomajoituspaikkaa KRUM:n majapaikasta, jossa on laskuumme varattu myös n. 70 paikkaa huoneissa. Tämä on uudenalkainen talo ja hinnaksi oli luvattu 20 kr/vk (!). Yhteismajoituksen hinta samassa talossa on 8 kr./vk johon KFUM lupasi yrittää saada myös sänkyvaatteet.

Aamiaisen hinnaksi sovimme 5 kr ja lounaan hinnaksi 6:50. Korkeamman tasonkin majoitusmahdollisuudet ovat (esim. 60 kr 2 henk.h.). Yritämme saada juhlasta meille kaikille muistorikkaan ja toivotamme kaikki tervetulleiksi tänne Gävlen kauniiseen kaupunkiin.

HUOMIO! **KFUM:n joukkomajoituksessa** ei tarvitse omia sänkyvaatteita ottaa mu-

GÄVLEN KUULUMISIA

Toukokuun 13 sunnuntaina Gävlen inkeriläiset viettivät ältienpäivän juhlaa Staffaninkirkon seurakuntasalissa ilman pappia ja ilman lukkaria. Soittamisesta huolehti Mooses Kluru. Hän on täällä Gävlessä sellainen soittoniekka, joka soitosta pitää huolen, ja kun olen sanonut ettei ollut pappiakaan, niin päätteeksi luki Mooses myös Herran siunauksen niin kuin asiaan ja juhlan päätteeksi kuului.

Yleisö, jota oli koolla noin puolisen sata inkerinsuomalaista, joukossa jokunen suomalainenkin, ollvat kovastl tyytyväisiä, vaikka ohjelma olikin vain tilapäistä: runoja, laulua ja lausuntaa.

Nikkarl, eläkeläinen Antti Toivonen, lahjoittl kerholle kauniin laatikon (kirstun). Sekä eläkelälnen Anna Maria lahjoitti kutomansa koristeliinan, jotka arvottiin juhlan-yhteydessä. Voittajina Maria Näppi, sal komean laatikon ja Helena Tarsolainen koristeliinan.

Nuoret, rivakat emännät pitivät juhlan aikana huolen tarjollusta, ettel kenenkään suu päässyt kuivumaan.

Ylempänä olen malninnut papista. Meitä inkeriläisiä lienee Gävlessä ja sen ympäristössä noin sata perhettä. Suomalaisia on kyllä useitakin satoja. — Mutta suomalaista pappia ei ole ainakaan parlin vuoteen nähty Gävlessä, eikä vuosikaupalla ollut täällä suomalaista Jumalanpalvelusta, vaikka Göteborin puolella ja muuallakin pappeja tiedän olevan liikaakin.

Ainakin on yksi hyvä asia: täällä Gävlessä saa kuulla Suomesta Jumalanpalvelukset sekä hartaudet radiosta

sanon puolestani: TERVETULOA GÄVLEEN JUHANNUKSENA yhdessä juhlimaan.

Aatami Vainikka

---

kaan, mutta paikkoja lienee siellä vain 40.

Ilmoittautukaa mitä majoitukseen, ja ohjelmaan osanottoon tulee viimeistään majoitusmestarillemme **H. Wirtaselle** (kts. osolte edelliseltä sivulta) tal L. Matikainen, Falkvägen 31, 80226, Gävle, puh. 026/116355 tai M. Silvast, Fredriksdalsv. 10 A, 80228, Gävle.

Kirjalliset ilmoitukset mieluimmin kaikkl H. Wirtaselle. Kiitos!

Juhlakomitea

AATAMI VAINIKKA LOMAMATKALLA VUONNA 1917

Junan lähestyessä Moskovaa helmikuinen aurinko valaisi kirkkaasti maisemaa, joka lepäsi paksun lumikerroksen alla. Eilen vielä katsellessani junan ikkunasta maastoa, joka katosl taakseni, huomasin puoleksl näkyvissä olevan maata ja puoleksi lunta sekä vesilätäköitä. Muutamaa päivää alkaisemmin matkanl varrella kulkiessani Armenlan läpl nautin kauniista keväästä ja ihanasta kukkien tuoksusta, junan kiitäessä kohtl Kaukasian pääkaupunkia Tiflislä. Saapuessani Rostoviin siellä oll kevättulva vienyt palkolltaan Donin yli vievän rautatiesillan, paikalle oli tehty väliaikainen silta jalankulkijoille. Rautatie oli katkennut, matkustajat saivat muuttaa junaa, kävellen Donin yli välialkalsta siltaa myöten.

Junan pysähtyessä MMoskovassa minua sekä kaikkia saapuneita kohtasi erityinen näky, jota kukaan ei osannut aavistaa. Asema oli koristeltu sadoilla punaisilla lipuilla. Lalturilla oll jonkinlainen koroke, joka myöskin oll verhottu punaisella. Korokkeelta kajahteli ääni: eMidän hallitsijamme on kukistettu, jota me ja meidän esi-isät salvat palvella yli 200 vuotta.

Olin joutunut vallankumouksen pyörteeseen, matkaa kotiin oli vielä yll 700 virstaa. Tledustelin: "Milloin juna lähtee Petrogradiin?" Minulle vastattiin: "Jos aikataulu pitää paikkansa, juna lähtee huomisaamuna. Ottaen huomioon sen, millaisena jatkuu vallankumous." Samaa matkaa kyseli mokin, joilla oli aikomus matkustaa pohjoiseen.

Iltapäivällä oli tavarajuna lähdössä Tverin kaupunkiin, johon oli yhdistetty useita tyhjiä tavaravaunuja, jotka täyttyivät matkustajista, siihen yhdyin minäkin ajatellen: Tveri on ainakin lähempänä kotla kuin Moskova, siellä voin tavata serkkuni Juho Vainikan, joka siellä oli sotapalveluksessa, sieltä voin myös saada yösijan ja huomisella on oma huolensa.

Oltiin matkalla Tveriin tavaravaunussa, jossa ei ollut mitään mukavuuksia, ei istulmiakaan, jokainen sal lstua oman pussinsa talkka laukkunsa päälle. Minulla oli lujatekoinen matkalaukku, jolla sai istua kaksikin miestä hyvällä sovulla, ja niin luovutinkin siltä tilan eräälle vanhalle miehelle, joka oli kovin kiitollinen, siitä sain myös seuraa matkan ratoksi. Ilmakin oli suojainen, ettei tarvinnut palella.

Illan alkaessa hämärtyä olimme perillä Tverissä. Junamme pysähtyi sivuradalle, josta oli vielä matkaa puolisen virstaa rautatieasemalle. Rautatieasema oli miehitetty 232 jalkaväkirykmentin sotilailla, samassa rykmentissä palveli myöskin serkkuni Juho Vainikka. Esitin eräälle upseerille serkku-

ni osoitteen, sanoin tälle, että olen matkalla Turkin rintamalta ja jouduin vaikeuksiin vallankumouksen sattuessa matkani varrella: Voivinko tavata serkkuni Vainikan? Upseeri kutsui luokseen erään sotilaan, antaen tälle käskyn saattaa minut kasarmille.

Kulkiessani Tverin katua oppaanani oli kivääriä kantava sotilas, sivulta katsoja olisi voinut ajatella: Tuossahan viedään vankie, lienee joku rintamakarkuri. Mutta koko matkalla ei näkynyt ainoatakaan siviiliä ulkona. Lienee ollut ulkonaliikkumiskielto. Oppaani kertoi, että päivän kuluessa yksi ihminen oli saanut surmansa (pormestari). Matka kasarmille kävellen kesti noin kymmenen minuuttia. Oppaani vei minut rykmentin päivystäjäupseerille, joka soitti osastoon, johon serkkuni kuului. Muutaman minuutin kuluttua tuli serkkuni minua hakemaan, hänelle oli tuloni yllätys, olimme hyviä kavereita ja samana vuonna syntyneitäkin. Tervehtiessäni serkkuani siinä päivystäjäupseeri myönsi minulle luvan viettää yöni kasarmissa.

Seuraavana aamuna sain tiedon, että juna Moskovasta oli jo lähtenyt matkalle Petrogradiin, sen pitäisi pitäisi saapua Tveriin puoli kymmenen tienoilla. Serkulleni annettiin vapaata, siinä me lähdimme asemalle odottamaan Moskovasta saapuvaa junaa, joka puolisen tuntia ollen aikataulusta myöhässä saapui Tveriin. Junan pysähdyttyä näytti siltä, että on mahdotonta päästä jatkamaan matkaa tällä junalla, koska vaunujen katoillakin oli useita matkalaisia, vaunujen väleissä sekä puskurien päälläkin oli matkustajia. Kenen oli junasta poistuttava, oli poistuttava ikkunan kautta. Hakiessani tilaa satuinkin löytämään semmoisen itselleni sekä matkalaukulleni vaunujen välistä juuri ennen junan lähtöä. Junan lähtiessä heilutin lakkia serkulleni tyytyväisenä, että tähän asti matkani oli onnistunut. Ilmakin tuntui lauhalta, niin että katoillakin matkustajat voivat pysyä hengissä.

Aivan loppumatkalla lähellä Pietaria nousi lumipyry, mutta kohta oltiinkin perillä. Levättyäni puolisen tuntia aseman sisällä minun oli jatkettava matkaani Baltian rautatieasemalle, jonne oli käveltävä läpi kaupungin, koska kumouksen vuoksi raitiotievaunut eivät kulkeneet. Kaikkialla kaduilla sekä käytävillä oli paksu lumi ja toista tuprusi lisää, eikä ketään ihmistä näkynyt matkani varrella, paitsi muutamia sotilasautoja, jotka ajelivat kaduilla valmiina tulittamaan, jos vastustaja löytyisi.

Baltian asemalla minun ei tarvinnut kauankaan odotella junan lähtöä, eikä matkustajiakaan monia ollut, ainoa matkustaja olin, joka jäi Tuutarin asemalle. Edessäni oli vain kolmen virstan taival taitettava kotiin, jossa sain aloittaa kuukauden lomani, oli vain ilmoittauduttava staarostalle, jonka oli leimattava paperini.

Vlakka olikin täysi talvi, oli mukava kun sai hiihtää sekä laskea mäkeä. Ihmisiä kävi usein matkojen päästä kyselien omaisiaan, joilta ei ollut kaualleen tullut kirjettä, olinko nähnyt heitä sotavankilassa. Eräälle Kirveelästä olevalle äidille sanoin lohduttavan sanan: Poikasi on terveenä Linzissä sotavankina. Siellä vietin minäkin kesäni, kolme ja puoli kuuta, v. 1915.

Turkin rintamalle Vähään Aasiaan ei ollut enää haluni mennä. Siksi päätin mennä Smoljnaan Armeijan Päämajaan pyytämään, jos saisin jäädä sotapalvelustani jatkamaan jossakin täällä kotipuolella.

Kuukauden pituinen lomani olikin jo lopussa. Menin Smoljnaan, jossa sijaitsi rintamien päämaja. Siellä hoiti myös asioitaan rintamien ylipäällikkö "Kerenski Aleksander", joka otti Venäjällä vallan käsiinsä kuukausi sitten. Aikomukseni oli pyytää hallitukselta jäädä johonkin lähemmäksi kotiseudulle, koska olin omalta osaltani taistellut rintamalla sekä ollut sotavankina Linzin sotavankileirillä. Näin esitin kysymykseni ja pyysin heti antamaan vastauksen.

Minua pyydettiin hetkinen odottamaan vuoroani. Oli kuin tilauksesta, ettei tarvinnut kauankaan odottaa. Minut saatettiin huoneeseen, jossa oli useitakin herroja, jos lienee ollut itse hallitsijakin Kerenski, enhän ketään heistä tuntenut. Siinä sain esittää kysymykseni kaikkien herrojen kuullen.

Istuessani sivummalla en voinut erottaa herrojen puhetta. Yksi herroista antoi minulle kysymyksen: Milloin aiotte matkustaa? Vastasin, että huomenna ainakin lähden matkalle, sillä lomani on jo lopussa. — Me emme voi sinua tänne jättää, sinun on matkustettava takaisin Turkin rintamalle. Odota hetkinen, saat viedä sinne pienen paketin. Hetken kuluttua tuotiin minulle paketti ja pyydettiin se antamaan päällikölleni heti perille saavuttua sekä toivotettiin hyvää onnellista matkaa.

Tulin kotiin harmistuneena, koska pyyntöni evättiin. Aukaisin paketin nähdäkseni sen sisällön. Paketti e ollut sinetöity. Paketti sisälsi uuden hallituksen säännöt ja lait painettuna arkkipaperille, jota oli 300—400 arkkia.

Seuraavana päivänä alkoi paluumatkani Turkin rintamalle Vähään Aasiaan. Lähtiessäni kotoa lunta oli vielä kaikkialla. Jatkaessani matkaa Moskovasta eteenpäin lunta ei näkynyt enää missään. Matkani perille saakka kesti runsaasti yli kymmenen vuorokautta.

Perille saavuttuani sotilailla laulatettiin vielä hymniä: Booze Tsarja hrani (Jumala keisaria varjelkoon), vaikka keisari oli ollut jo pari kuuta vankilassa omassa palatsissaan Tsarskojeselossa.

Luovutettuani päällikölle tuomani paketin, aukaistuaan hän sanoi: Kyllä täällä huhuja oli, että on toinen hallitsija, mutta

KENRAALIN HAUTAJAISET

Meidän kotikylä oli lähellä Hatsinan kaupunkia ja sinne oli helppo mennä valkka joka päivä. Kesäaikana oll hauska käydä uimassa. Menimme kaupunkiin kolme pojannappulaa, olimme siinä 13—14 vuoden ikäisiä. Kuulimme kaupungista torvisoittoa, menimme katsomaan. Kun menimme suurelle kadulle, niin näimme, että siinä kulkl suuri sotamiesjoukko ja siinä näimme, että on tykkimiesten kenraalin hautaussaatto kulkemassa kaupungin katua kohtl hautausmaata. Siinä saatosssa oll komea tykkimiesten sotilasjoukko. Saattorivissä oli ensin kolme ratsu-upseeria ja sitten kolme paria hevosia valjaissa vetämässä tykkiä, tykkirattailla oli kenraalin ruumisarkku. Sen päällä oli kenraalin komea virkahattu. Kenraalin omaiset kukkaseppeleiden kanssa, torvisoittokunta ja tykkimiesten lippu, sekä pitkä rivl tykkimiehlä tull arkun perässä. Kansaa oli kokoontunut paljon katsomaan, se kulki surumarssin tahdissa ja me poika nappulat menimme hautausmaalle asti. Kun saavuttiin hautausmaanportille, niin sotaherra komensi kuusl tykkimiestä Kenraalin arkkua kantamaan haudalle. Tykki asetettiin hautausmaan laidalle. Kun Kenraalia alettiin laskea hautaan, niin torvisoittokunta soittl kunnia soiton Kenraalia hautaan laskettaessa. Kolme kertaa tykkimiehet laukalsivat tykistä kenraalin kunniaksi nlin, että maa tärisi. Sitten haudalle tulivat ortodoksien sotilaspapit ja siunasivat Kenraalin haudan lepoon. Monet olivat uteliaita, kysyivät mitä varten siitä tykistä vielä ammuttiln. Koska hän oli tykkimiesten Kenraali, niin hänet pltl saattaa tykkien jyskeessä haudan lepoon. Tämä tapaus oli ensimmäisen maailmansodan aikana vuonna 1915. Kenraali oli haavoittunut rintamalla vaikeasti, elkä häntä voltu enää parantaa vaan hänen täytyi kuolla.

S. Kouru

nuorten palsta

SUNNUNTAIAAMU

Tuulikaan ei käy,
tiet autioita on,
niillä ketään ei näy.
Vain yksinäinen kulkija
rikkoo askeleillaan hiljaisuuden.

Männyn latvasta harakka
räkättää "sunnuntai"
Kulkijalta tippuu taskusta
hopeamarkka.
Se jää kiiltämään, vain
kulkukoira sitä vaivautuu
haistelemaan.
Jälleen hiljaisuus on
rikkumaton,
tie jälleen autio on,
eikä ketään näy,
on sunnuntaiaamu hiljainen,
rauhallinen.

Anne Huurto
14 v.

---

se vala! — iKitos kun tolt viralliset lain säätämät paperlt, näistä riittää koko Turkin rintamalle.

Seuraavana päivänä pidettiin yleinen kokous, väliaikaisen hallituksen Kerenskin säännöt otettlln käyttöön sekä valittiin uusi lain mukalnen komitea hoitamaan asioita. Slinä annettlin minullekin sihteerin virka. Kokouksia pidettiin muuallakin rintamalla ottaen käytäntöön uuden hallituksen säännöt.

Vallankumouksen vastapuoll piti puoliaan viimeiseen saakka postitoimistoissa sekä muuallakin.

Perästä huomasin, miksi Smoljnassa minusta tehtiin kuriiri, kun pyysin jäädä lähemmäksl kotipaikkaa. Syynä oli sabotaasi, vallankumous sekä vastavallankumous...

"Jonkunverran Venjoelta"

Kun tämän vuoden Viestin No 3 ja 4 oli kirjoituksia Lempaalasta ja Rokkasesta, niin jos jonkunverran muisteltaisi myös Venjoelta hänen siellä olonsa aikaa. Ei asessori Otto Rokkanen lähtenyt Lempaalasta kenenkään määräyksestä, vaan hän tuli Venjoelle omasta tahdostaan ja Venjoen seurakuntalaisten suostumuksella. Kun Venjoelle valmistul uusi kirkko vuonna 1885, niin sen jälkeen melnattiin perustaa apulaispapin virka seurakuntaan. Noin neljän ja puolen vuoden kuluttua kirkon valmistumisesta Venjoelle tull apulaispapiksi nuori ja hyvin tarmokas pastori Aleksanteri Karvanen, joka nautti seurakuntalaisten luottamusta tämän vuosisataan alkuvuosina enemmän kuin asessori Otto Rokkanen, joka tuli Venjoelle kaksi vuotta Karvosen jälkeen, vanhan rovastin A. Stråhlmanin kuoltua. Asessori Otto Rokkanen ei pelännyt millaisiakaan tsaarivallan urkkijoita, hän kohteli itsekin seurakuntalaisia kovakouraisesti. Kylänlukuisilla niln sanotuilla kinkkereillä ensikertalaiset lapset pelkäsivät mennä lukemaan silloin kun oli Rokkasen vuoro pitää kinkereitä, vaan kaikkl tahtolvat mennä silloin kun oll pastori Karvosen vuoro. Kerran oli tapaus Venjoen Porunkylän kinkereillä, — kun ensikertaa Rokkasen eden lukutaitoan esittämään käveli pikkupoika Sohvilan Matti. Pikkupojan mielessä oll pelkoa kun kaverit olivat häntä peloitelleet, että Rokkanen pane sinut pöydän alle jos luet huonosti, eikä siinä Matin lukemisesta tahdonnut mitään tulla ja nenän alus oli Matilla märkä, niin Rokkanen ärähti Matille niistä nenäsl, mutta Matilta tuli itku, Matin Äiti oll läsnä siinä tilaisuulessa, se huusi Matille: "Tule poijes sieltä mennään kotiin" ja niin ne menlvät. Toinen tapaus oli samoilla kinkkereillä, myös pikkutyttö Paavolan Saara meni ensikertaa Rokkasen eteen pelkomielessä, kun lukemisesta ei mitään tullut, niin Rokkanen oli jotakiin sanonnut tytölle, niin slltä tuli myös itku, Rokkanen sanoi mitä sinä itket, — niin tytön Äiti huusi ovipielestä, kun tyttö pelkää sinua, niin Rokkanen sanol kovalla äänellä: "Enhään minä karhu ole että minua pelätään". Mutta Vanhanmyllyn kylässä oli huvittava tapaus, myös kinkkereillä oll kaksoispojat veljekset ensikertaa lukemassa, Juhopoika meni ensin Rokkasen eteen, hän osasi lukea hyvin ja sai kiitokset Rokkaselta, mutta toinen kaksoispoika Eerik el osannut, ei kaikkia kirjaimiakaan tuntenut, vaan muuden hän oli rohkea poika. Kun Rokkanen näytti hänelle paikan mistä oli luettava, poika luki muutaman kirjaimen mitkä oli hänelle tuttuja, sitten tuli tenä, el polka tuntennut kirjainta, Rokkanen kysyl mlkä se seuraava kirjaln on, no el poika häkeltynyt, hän huusi veljeänsä: "Tulehan Jussi katsomaan mikä koukero tämä on, kun enminä tunne eikä tunne pappi". Niin kyllä nauru kelpasl Rokkasellekin. Kinkereillä oll tapana tarjota kirkkoherralle ja hänen seurueelleen ruokaa, niin eräässä kylässä tarjottiin Rokkaselle hapankaalikeittoa, niin Rokkanen ei käynnyt hapankaallpöytään, vaan sanoi kirkonmiehelle ja suntiolle: "En minä ole hapankaalivieras mennään toiseen kylään, siellä juodaan tsajut ja syödään munat". Mutta toisessa kylässä oli samanlainen tarjoilu, niin Rokkanen meni osti kylänkaupasta lelpää ja silliä söi suihinsa ja ryyppäsi vettä päälle, hään oll sellainen harakternyi (sisukas).

Rokkasella oll omat maallikkosaarnaaja suosikkinsa, niille hän antoi lupalappuja että saivat pltää kyläseuroja ja kokouksla ilman että Uratniekalla (polilsllla) oli siihen mitään sanottava. Mutta sellaisille mitkä eivät olleet hänen suosiossaan ja ollvat vapaamielisemplä, vaikka kuuluivatkin Venjoen luterilaiseen seurakuntaan, elkä silloin tullut kysymykseenkään kirkosta eroaminen, niille hän ei midän lupaa antannut vaan päinvastoin, lähetti Uratniekan vangitsemaan ja antoi asianomaisen oikeuden eteen. Oli eräs tapaus vuonna 1896, Rokkanen lähettl Uratnlekan Porunkylään erään vapaamielisen saarnaajan kotiin. Uratniekka vei saarnaajan vaimonsa kanssa Volostnoipravlenjan holotnoihen (kunnantalon aresti-huone) sen jälkeen oikeuteen ja tuomittiin saarnaaja maksamaan 120 ruplaa sakkoa, sen ajan kultakurssin mukaan 480 Suomen markkaa. Ei ollut Rokkanen sellalsessa suosiossa seurakuntalaisten keskuudessa kuin oll pastori Aleksanteri Karvonen, hän oli hyväluontoinen ja ei ollut sellainen Harakternyi. Karvonen oli ottanut aviopuolison eräästä Venjoenseurakunnan kylästä Pietari Luukkosen tyttären, Pietarl Luukkonen paikkakunnan varakkaimplin lukeutuva ja hyvämainelnen oli etevimpiä talonpoikaliikemihiä.

Venjoenpoika malli-97.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Tampereen retki

Helsingin paikallisosasto järjestää yhteisen **bussimatkan Tampereen kesäjuhlille.** Lähtö lauantaina 7. 7. klo 9.00 Aurorankatu 7 edestä ja paluu juhlien päätyttyä sunnuntaina. Hinta niin halpa kuin mahdollista. Ilmoittautumisen Hannu Vironmäki puh. 662 668 tai Ida Riipinen puh. 445 701 pikaisesti.

Syyskauden ohjelma on seuraava: Kuukausitilaisuudet 23. 9., 28. 10. ja 25. 11. Joulujuhla pidetään 9. 12. kaikille yhteisenä.

TURUN PAIKALLISOSASTO

KESÄTOIMINTAA

Kesällä kokoonnutaan Ruissalon Birkassa seuraavasti: 24. 6., 29. 7., 26. 8. Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14. Lopuksi tarjoilua.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Paikkavaraukset Tampereen kesäjuhlille lähtevään linja-autoon pyydetään tekemään kesäkuun aikana Jooseppi Klemettilälle Uudenmaankatu 10 C puh. 21 052.

JUHANNUKSENA RUOTSIIN

Tänä vuonna Ruotsin inkeriläiset järjestävät kesäjuhlat Gävlessä Juhannuksena. Suomesta Helsingin paikallisosasto järjestää yhteisen matkan seuraavasti:

Lähtö: torstaina 21. 6. klo 17 Helsingistä Aurorankatu 7 edestä ja bussi ajaa Turkuun, josta yölautta Fennialla Tukholmaan ja edelleen bussilla Gävleen.

Paluu tapahtuu seuraavasti: aikaisin maanantaina 25. 6. ajamme Tukholmaan, josta klo 9 lähtee päivälautta (Fennia) Turkuun, jossa se on klo 20.30 samana iltana. Helsingissä olemme puolenyön tienoilla.

Hytit Menomatkalle yöksi on mahdollisuus saada hyttipaikkoja. Ilmoittautumisen yhteydessä on mainittava haluaako hytin vai ei.

Maksu Matkan hinta kansipaikalla hengeltä on 60:— riippumatta lähtöpaikasta. Alle 12-vuotiaat maksavat puolet tästä. Lisämaksu hytistä on n. 40:—/henkilö.

Majoitus ja ruokailu Matkan hintaan ei sisälly perillä majoitusta eikä ruokailua, mutta saadun tiedon mukaan paikalla on mahdollisuus ruokailla kohtuuhintaan sekä yöpyä joko hotelleissa tai halvassa yhteismajoituksessa, jossa tarvitaan omat vuodevaatteet. Toisaalla lehdessä on ohjeet niille henkilöille, jotka haluavat varata majapaikan Gävlen järjestäjiltä.

Ilmoittautumisia ottavat vastaan Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43 00140 HELSINKI 14 p. 662 668 ja Ida Riipinen Linnankoskenkatu 8 B 00250 HELSINKI 25 p. 445 701. Maksun matkasta voi suorittaa em. henkilöille suoraan tai H. Vironmäen postisiirtotilille 416608-9 mieluummin ennakkoon.

Ilmoittautuessa on mainittava 1) kaikkien matkustajien nimet ja mahd. alle 12-v. ikä 2) osoite ja puh. 3) haluaako hytin ja 4) tuleeko autoon Helsingistä vai Turusta. Ohjeita on noudatettava tarkkaan, että vältyttäisiin epäselvyyksiltä.

Huom: Ilman ennakkoilmoittautumista paikan saanti ko. matkalle on mahdotonta. Ilmoittautukaa mahdollisimman pian. Paikat täytetään ilm. järjestyksessä.

Valuuttaa eli Ruotsin kruunuja on jokaisen syytä vaihtaa jo lähtiessä kotimaassa lähimmässä pankissa ulkomaanosastolla. Ilman Ruotsin rahaa matkalla ei tule toimeen.

GÖTEBORG — BORÅS — JÖNKÖPING BUSSI GÄVLEEN

22. 6. 73 juhannusaattona.

Lähtöajat: Göteborg 05.00 Kungstorget, Paddanin matkatoimiston luota.
Borås 06.00 Södra Torgetin bussiasemalta
Jönköping (ajasta ja paipaikasta paikallissopimus)

ltämme
kirjallisuutta
Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen y.m.
Inkerin suomalaisten historia 50,—

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta 14,—

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 10,—

Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta 3,50

A. Metiäinen
Inkerin Ev.Lut. kirkon 350 v. muistojulkaisu 20,—

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri y.m. 7,50
Lauri Santtu
Murrejuttuja 7,50

Inkerin seinäkarttoja 2,50
Inkerin vaakunoita 6,—
Inkerin lippuja 4,—
Inkerin postimerkkejä sarja 20,—
Adresseja 7,—

Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1973 olisi syytä tilata. Hinta 8,—

Hinnat kruunuissa vallitsevan kurssin mukaan.

Pääasiamiehet:

Ruotsissa Armas Paakkonen
Suomessa Hannu Vironmäki
osoitteet sivulla 2.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. TUOHIMÄKI
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 327 046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

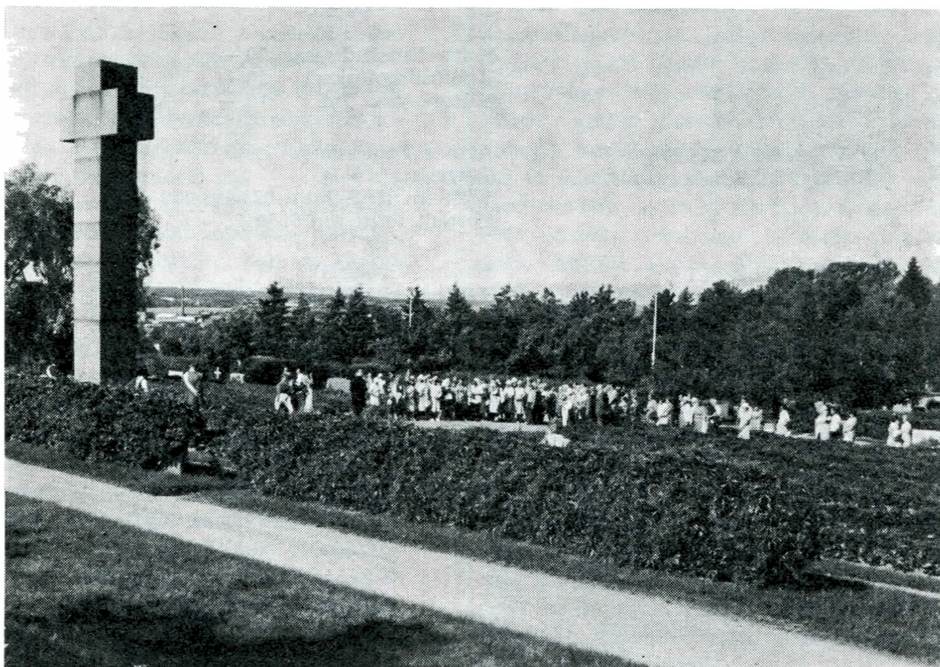
NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy. Helsinki 1973

inkeriläisten viesti

numero 7—8 heinä-elokuu 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Majavatie 11 D 44, 00800 Helsinki 80 Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Tuohimäki Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 " " 80,— 1/4 " " 50,— Kuva ilmoituksessa 20,— Kuolinilmoitukset 20,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA: TAMPEREEN KESÄJUHLIEN JUHLAKANSAA TAMPEREEN SANKARIHAUDALLA. VALOK. KURKELA.

Kesäjuhlat Gävlessä

Inkerinsuomalaisten Keskusliiton järjestämät kesäjuhlat pidettiin juhannuksen pyhinä Gävlessä. Ohjelman suoritus tapahtui sen mukaisesti kuin oli ennakolta suunniteltu ja niinkuin kesäkuun numerossamme kerrottiin. Väkeä oli varsin runsaasti. Suomesta oli kaksi linja-autollista ja eräitä muilla kyydeillä. Myös Boråsin inkerinsuomalaiset olivat liikkeellä linja-autolla. Juhlia suosi mitä erinomaisin sää.

Juhlapaikkana oli S:t Ansgarin seurakuntatalo ja Pyhän Kolminaisuuden kirkko. Kansallinen juhla pidettiin Folkets Hus'in suuressa salissa. Urheilukilpailut olivat Strömvallenin stadionilla.

Juhlien avajaisissa piti juhlapuheen Aappo Björn. Puhuja muisteli toimintaa, jota inkerinsuomalaisten keskuudessa on ollut vuosien aikana. Myös kapteeni Hammarström palautti mieliin tapahtumia, joita inkerinsuomalaiset ovat saaneet kokea vaikeina aikoina. Paikallisen seurakunnan onnittelut juhlalle toi rovasti Andrea sydämellisin sanoin. Musiikkiesityksistä huolehti kuoro, jonka suoritukset otettiin vastaan herkin mielin.

Avajaistilaisuuden ohjelmaan kuului myös Inkeriläisten Sivistyssäätiön myöntämien ansiomerkkien jako, jonka suoritti Inkeriläisten yhdistyksen puheenjohtaja, kirkkoherra Matti Vironmäki Helsingistä. Merkin saajia oli pitkälti toistakymmentä. Heille puhuhessaan kirkkoherra Vironmäki myöskin kertoi Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtajan Väinö Pietari Kekin terveiset. "Heimopäällikkö" Väinö Pietari tervehti ansiomerkin saajia mm. seur. sanoin:

"Kun nyt ensimmäistä kertaa luovutetaan ansiomerkkejä Inkerin heimon hyväksi tehdystä työstä meidän kaikkien on otettava huomioon, että vuosisatojen saatossa on manan majoille siirtynyt tuhansia ja taasen tuhansia ansiokkaita kansalaisia joille Inkeri ja inkeriläisyys on ollut sydämen asia. Joukossamme on vielä runsaasti henkilöitä, jotka olisivat ansainneet tällaisen merkin, mutta kaikille ei voi yhdellä kertaa niitä jakaa, vaan hyvin moni tulee saamaan tällaisen merkin myöhemmin.

Kun Te nyt kannatte rinnassanne tätä merkkiä, niin muistakaa, että Te olette sen ansiosta saaneet. Tämä merkki velvoittakoon Teitä yhä jatkuviin toimintoihin rakkaan heimomme hyväksi. Työ on oleva vaikeata, mutta se on siunausrikasta. Olkaatte esimerkillisiä muille, varsinkin meidän jälkeläisillemme jotta heimotyö säilyisi polvesta polveen. Kantakaa tätä merkkiä rinnassanne kaikissa juhlissamme ja velvoittakoon se jokaista työhön ja toimintaan Inkerin heimon hyväksi.

Onnittelen Teitä jokaista."

Juhlien jumalanpalveluksissa saarnasivat rovasti Juhani Jääskeläinen ja kirkkoherra Vironmäki. Pastori Oskar Björklund myös puhui eri tilaisuuksissa. Lisäksi puhuivat monet muut.

Kansallinen juhla juhannuspäivän iltana oli ohjelmaltaan erittäin runsas. Musiikki-

ja lausunta- y.m. esityksiä oli paljon. Kaikesta huomasi, että Gävlen inkerinsuomalaiset ja myös muiden Inkeri-kerhojen jäsenet ovat aktiivisesti olleet suunnittelemassa juhlia ja toimivat paikkakunnallansa niinkuin tuleekin yhteisen heimoasian hyväksi.

Nuorelle väelle tarkoitettua "kevyempää" ohjelmaa oli myöskin jonkin verran. Aattoiltana oli kokkoilta Gävlen Suomi-seuran tuvalla Hanåsenissa, joka sijaitsi n. 10 km Gävlestä. Kokkotulen loimutessa ja lämpimien makkaroiden ja virvokkeiden nauttimisessa ilta kului rattoisasti yli puoliyön. Kansallisen illan "jatkot" olivat myös tarkoitetut nuorisolle.

Juhlissa mukana olleet palasivat tyytyväisin mielin arkisiin toimiinsa. Varmaan jokainen tunsi sisimmässänsä kiitollista mieltä, että oli jälleen saatu olla piristymässä.

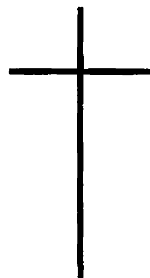
Tuhannet kiitokset vieläkin kaikille, jotka tavalla tai toisella osallistuivat onnistuneiden Gävlen juhlien järjestelyyn!

MaVi

Toimitukseen ei ole saatu kuin yksi valokuva Gävlen juhlilta. Toivottavasti saamme seuraavaan numeroon lukijoilta muutaman hauskan kuvan.

Suomen joukkue lähdössä köydenvetokilpailuun Gävlen kesäjuhlilla. Köydenvedon voittivat Ruotsin inkeriläiset. Valok. R. Kurkela.

KAUPPANEUVOS OSKAR ROKKANEN POISSA

Kauppaneuvos Oskar Walter Rokkanen kuoli 24. 8. Helsingissä. Hän syntyi Mikkelissä 14. 7. 1882. Lapsuutensa ja nuoruutensa hän vietti Inkerinmaalla ja suoritti kauppakoulun Pietarissa 1904, samoin sähköteknillisen koulun ja teknillisen opiston 1913. Aluksi hän työskenteli isänsä liikkeessä sekä Levinin sähköteknillisessä toimistossa Pietarissa, missä hän myös toimi Suomen valtionrautateiden sikäläisenä sähkölaitoksen hoitajana 1908—1918. Hän toimi Pietarissa myös sähköurakoitsijana, elokuvateatterin omistajana ja sähkötarvikkeiden tukkuliikkeen omistajana 1915—1918.

Kauppaneuvos Rokkanen perusti 1918 Pohjoismainen Sähkö Oy:n, jonka toimitusjohtaja hän oli vuoteen 1972 saakka. Hän oli yhtiön hallituksen puheenjohtaja elämänsä loppuun asti.

Oskar Rokkaselle oli uskottu monia sähköalan järjestöjen luottamustehtäviä. Hän toimi alansa asiantuntijana ja oli mukana kehittämässä sähköalan kauppaa. Kauppaneuvoksen arvo Rokkaselle myönnettiin 1949.

Inkeriläisten toiminta oli myös kauppaneuvos Rokkasen sydäntä lähellä ja hän avusti sitä monella tavoin. Hänen hiljaisessa siunaustilaisuudessaan inkeriläisten järjestöt olivat ainoina kutsuttuina vieraina, ja niitä edustivat Matti Vironmäki, Jussi Vesa ja Väinö Kekki.

Kesäjuhlat Tampereella

Inkeriläisten Yhdistys r.y:n kesäjuhlat pidettiin tänä vuonna Tampereella heinäkuun 7—8 päivinä. Juhlia suosi erinomalsen kaunis sää. Juhlakansaa oli, kuten tavallisesti, eri puolilta maatamme ja monia kymmeniä myös Ruotsista. Juhlapaikkana oli tälläkin kertaa, kuten aikaisemminkin, Tammelan kansakoulu avarine tiloineen. Juhlajumalanpalvelus pidettiin sunnuntalna 8. 7. klo 10 Tampereen kaunlissa tuomiokirkossa, joka oli melkein viimeistä sijaa myöten täynnä. Juhlien järjestelylstä Tampereen paikallisosaston toimeliaat jäsenet puheenjohtajansa opettaja Eero Rautajoen johdolla olivat suoriutuneet erinomaisesti. Tuhannet kiitokset heille kaikille vaivannäöstään!

Lauantaina 7. 7. heti puolelta päivin alkoi juhlaväkeä kerääntyä Tammelan koululle. Varsinainen juhla alkoi klo 17 juhlasalissa, jota Inkerin väriset kukat ja liput kaunistivat. Suvivirren kajahdettua voimakkaasti niinkuin vain laulavan Inkerin ihmiset osaavat piti opettaja Eero Rautajoki tervehdyspuheen. Hän kertoi mm. siitä, miten oli kokenut tuttavuuden inkeriläisten kanssa vuosien varrella. Hän myös viittasi Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeuden julistukseen, jonka periaatteiden mukaisesti heimolaisiamme on tahdottu hoitaa. Opettaja Rautajoki lisäksi voimakkaasti tähdensl sitä, että muistitietoa menneistä tapahtumista pitälsi ahkerasti kaikkien tallentaa, että tutkijollla olisi ainehistoa Inkeri-kodin arkistossa, joka saadaan, kun Karjala-talo lähitulevaisuudessa nousee.

Nuoren pianistln Mikko Eskelisen pianosoolon ja rouva Ella Ojalan lausuntaesityksen jälkeen professori Leo Yllö piti juhlaesitelmän. Hän selosti maataloudellisla oloja Inkerissä vuosina 1942—43. "Se oli sodan aikaa, mutta melko rauhallista", kertoi puhuja. "Maata viljeltiin saksalaisten alaisina. Agronomeja, lääkäreitä y.m. virkamiehiä oli paljon työssä. Kyllä oli n. 1100, joissa n. 700 oli sellalsia, joissa oli saksalalsia. Kussakin kylässä oll "starosta", joka sai palkkaa 100—200 ruplaa kuukaudessa. Peltoa oll tällä alueella n. 100 000 ha. Hevosista ja välinelstä oli puutetta keväällä 1942, mikä oli luonnollista, kun oli sota. Lehmiä ei haluttu käyttää kyntötöissä. Rakennuksista oli tuhoutunut n. 20 %. Joltakin hyviä savusaunoja oli jäljellä. Inkerinsuomalaisten jouduttua siirtymään pois sodan jaloista ja saatua turvapaikan Suomesta heillä oli mahdollista saada mukaansa vähän aineellista, mutta usko ja toivo säilyivät. Niiden varassa on jaksettu elää edelleen", sanoi esitelmöitsijä lopuksi.

Lauantal-illan ohjelman kohokohtia oli Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallltuksen

Tampereen kesäjuhlien osanottajia, etualalla iloisia tamperelaisia. Valok. R. Kurkela.

myöntämien ansiomerkkien jako, joka tapahtui ensimmäistä kertaa. Ansiomerkin työstä Inkerin heimon hyväksi sai yli kolmekymmentä henkilöä, joista lähes kaikki olivat henkilökohtaisesti paikalla. Heissä oli sekä "Suomen muakkoisia" että myös inkerinsuomalaisia ja heidän jälkeläisiään. Luettelo ansiomerkin saajista on toisaalla lehdessämme. Jakaessaan merkkejä ja puhuessaan "heimopäällikkömme" Väinö Pietari lausui sydämellisiä kiitoksen ja velvoituksen sanoja jokaiselle. Ansiomerkkien saajien puolesta kirkkoherra Matti Vironmäki kiitti Inkeriläisten Sivistyssäätiötä ja kiinnitti ansiomerkin myös Väinö Pietarin rintaan.

Entisen Inkerin maille vei ajatukset Mikko Kolomainen, joka murrejutussaan inkerinmurteella hauskasti kertoili, miten aikoinaan Inkerinmaan eri pitäjien ihmisillä oli erilaisia "lempinimiä", m.m. erään seudun väkeä sanottiin "ruumiinpuottajiksi" ja toisia "kissantappajiksi", jotka nimet olivat aiheutuneet kommelluksista, joita joillekin pitäjäläisille oli sattunut.

Tervehdyksiä esittivät: Tampereen kaupungin puolesta kunnallisneuvos Lauri Santamäki, Ruotsin Inkerinsuomalaisten Keskusliiton puolesta opettaja Armas Paakkonen, rehtori Jouko Karanko, rehtori Heikki Mylläri, majuri evp. Kurkela ja Inkeriläisten Yhdistyksen puolesta kirkkoherra Matti Vironmäki.

Lauantai-ilta päättyi iltahartauteen, jossa puhui Juupajoen kirkkoherra, rovasti Leevi Vironmäki.

Sunnuntaina 8. 7. monisatapäinen joukko juhlakansaa kokoontui aamulla klo 9 kunnianosoitukselle sankarihaudoille ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille. Puheen piti rovasti Juhani Jääskeläinen ja kirjoittamansa runon lausui Aatami Vainikka Gäviestä. Virsi "Jumala ompi linnamme" kaikui voimakkaasti. Inkerin värein somistetut seppeleet laskettiin sekä sankarihaudalle että Karjalaan jääneiden muistomerkille. Tilaisuus pani varmaan jokaisen kiitollisena ajattelemaan, mitä kaikkea edesmenneet sukupolvet ovat joutuneet uhraamaan, että meillä olisivat mahdollisuudet tehdä rauhassa työtä ja rakentaa kotejamme rakkaudessa.

Juhlajumalanpalveluksessa Tampereen tuomiokirkossa toimivat liturgeina rovasti Juhani Jääskeläinen ja pastori Eero Veneskoski. Päiväsaarnan piti kirkkoherra Matti Vironmäki tekstinään päivän evankeliumi joka sisälsi kertomuksen isästä ja kahdesta pojasta, joista toinen lähti vieraille maille. Puhuja viittasi tuomiokirkon kauniiseen koristeluun, johon kuuluu m.m. maalaus, joka esittää elonseppeleen kantajia. "Heistä jokainen omalla tavallaan kantaa elonseppelettä", totesi puhuja jatkaen: "Suuri taiteilija Hugo Simberg on halunnut maalauksellaan sanoa, että me ihmiset kaikki olemme elonseppeleen kantajia ja suoritamme tehtävämme eri tavoin. Toiset voivat kulkea iloisin mielin ja pää pystyssä, toiset nääntyvät elämän taakan alle. Monet haavoittuvat elämän piikeistä ja vuotavat verta ja itkevät. Useat ovat menettäneet paljon sellaista kallisarvoista, jota ei voi unohtaa. He ovat kääntyneet, kuten maalauksen yksi poika, katsomaan taaksensa, pakenevat nykyisyyttä ja yrittävät elää uudelleen eilisen päivän etsien iloa menneisyydestä. — Mutta miten erilaisia elämän seppeleen kantajia lienemmekin, sikäli olemme kaikki samanlaisia, että meillä kin, kuten tekstin pojilla, on Isä. Emme elä maailmassa, joka olisi isätön. Tosin monet niin ajattelevat. Eräs saksalainen teologikin otsikoi kirjansa sanoin "Isätön maailma". Mutta emme ole isättömiä. Meillä on hyvä taivaallinen Isä. Hänen suhteensa tuhlaajalapseenkin on tämä: "Kun hän vielä oli kaukana, näki hänen isänsä hänet ja armahti häntä, juoksi häntä vastaan ja syleili häntä hellästi" (Luukk. 15:20) Tämän Isän hyvässä huolenpidossa saamme elää. Hän auttaa meidät kaikki perille kotiin asti." — Jumalanpalveluksen yhteydessä oli Herran pyhän ehtoollisen vietto, johon osallistui kolmisen sataa juhlavierasta.

Jumalanpalveluksen jälkeen pidettiin urheilukentällä kyykkäottelu karjalaisten ja inkeriläisten joukkueiden välillä. Ottelun tulokset näkyvät toisesta paikasta lehteämme.

Päiväjuhla alkoi klo 14 Tammelan koulun juhlasalissa. Suomen ja Inkerin liput sekä sini-puna-keltaiset kukat koristivat salia. Yhteislaulun "Työ Suomen hyväks uhratkaamme" jälkeen piti tervehdyspuheen rovasti Juhani Jääskeläinen. Hän viit-

tasi tapauksiin, joita oli kokenut toimiessaan inkerinsuomalaisten parissa, ja rohkaisi toimimaan Jumalaanluottavin mielin. Viulusoolon esitti nuori taiteilija Petri Salonen saaden raikuvat aploodit. Kalevalan runoja sikermän esitti rouva Kaisu Kekki.

Päiväjuhlan juhlapuheen plti pääjohtaja Erkki Tuuli, joka Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvoston puheenjohtajana on paljon tehnyt heimolalstemme hyväksl. Puhuja viittasi Helsinglssä koolla olevaan Euroopan rauhankonferenslin todeten, miten tärkeä asia rauha ja turvalllsuus ovat. ”Rauhan merkeissä myös me kokoonnumme”, sanoi puhuja. ”Karjalan ja Inkerln heimon kohtalot osoittavat, että aina ei ole ollut rauha. Miksi sellaisia aikoja on jouduttu elämään, sitä sopii kysellä. Sotahan ei johtunut meistä, vaan perustui suurvaltojen etujen valvomiseen ja kenties liioiteltuun korostukseen. Mutta nyt kuitenkin voidaan elää rauhassa. On suorastaan ihme, että meillä Suomessa on voitu pitää rauhan ja turvallisuuden asiaa käsittelevä konferenssi. Pessimistisiin ajatuksiin ei ole syytä. Emme ole täällä sanomassa toisillemme ”viimeisiä terveisiä”, kuten ehkä jotkut ajattelevat, vaan olemme saamassa voimaa ja uutta rohkeutta suorittaaksemme työtämme rauhan ja hyvlnvoinnin rakentamiseksi. Työtä on paljon. Inkeri-kotl, joka tulee parhalilaan rakenteilla olevaan Karjalataloon, kutsuu kaikkia työhön heimomme hyväksi.”

Juhlapuheen jälkeen helsinkiläinen taiteilija Pentti Kivinen esitti kanteleensoittoa ja yksinlaulua. Hänen karjala-aiheiset laulunsa saivat mielet herkistymään ja muistot heräämään. Monen mleleen jäi varmaan pitkiksi ajoiksi soimaan laulu ”Mä olen lapsi köyhän Karjalan.”

Päätössanat lausui Inkeriläisten yhdistyksen puheenjohtaja, kirkkoherra Matti Vironmäki, joka myös luki monet juhlaan saapuneet tervehdykset ja sähkeet. Niitä olivat lähettäneet: arkkipiispa Martti Simojoki, Tampereen Karjala-Seura, Elsa Vuorjoki, Reino Ylönen, Eino Jamalainen, Helli Suominen, [redacted] Erkki Kiviranta, y.m. Nouse Inkeri ja Maamme kalkui lopuksi voimalllsesti.

MaVi

Katri Luippunen

Pääskynen

Pääskyläinen, piiskulainen
laittoi pesän räystään alle
liverteli, laverteli
ylen ylväänä katolla
helkytteli heleästi
viserteli viestiänsä
toi kesän sanoman
ihmisille ihanimman.
Lensi ilmojen halki
korkeuksiin kohoeli.
Ukkospilvein uhatessa
lensi maan rajassa
toi terveiset tullessansa
ylisti Luojansa suuruutta.

KIITOS

Lämmin kiitoksemme inkeriläisille ystäville, entisille oppilaille, kaikille, jotka kunnioittivat
opettaja ANTTI HURRON muistoa
ja [redacted]

Omaiset

KESÄJUHLIEN

Helsingin paikallisosaston seppeleen laskivat Tampereen sankaripatsaalle Hannu Vironmäki ja Ida Riipinen. Vasemmalla kunniavartiossa Tampereen paikallisosaston puheenjohtaja ja juhlien isäntä opettaja Eero Rautajoki.

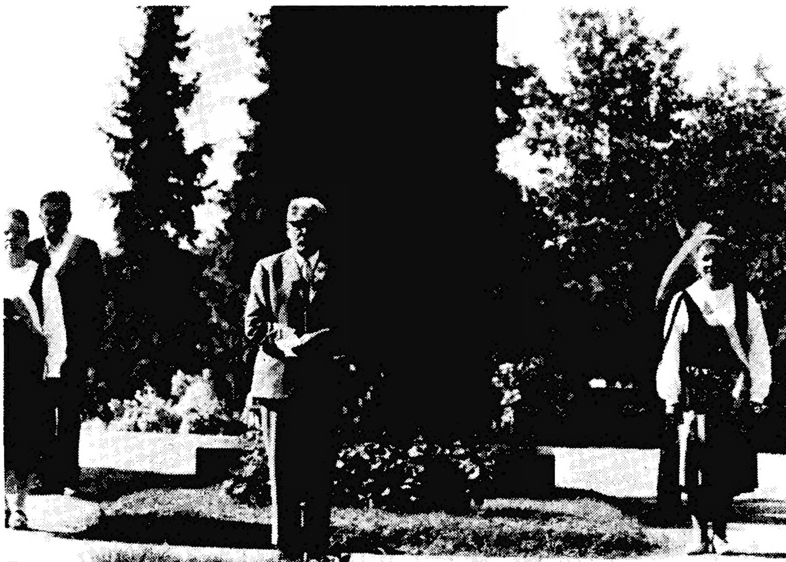

Väinö Pietari Kekki onnittelee ansiomerkin saanutta opettaja Eino Vironseppää. Taustalla myhäilee professori Leo Yllö.

Juhlayleisöä ja ansiomerkin saajia Tampereen kesäjuhlilla: Anni Tukia, Aapo Iho, Pekka Kiijärvi, Eino Vironseppä ja Juhani Jääskeläinen.

KUVASATOA

Runoilija Aatami Vainikka Gävlestä toi runosanomansa myös Tampereelle: hän lausui runon Karjalaan jääneiden vainajien muistopatsaalla.

Ruotsin inkeriläisten edustajia Tampereella kenraali Pajarin haudalla.

Aukeaman kuvat Raimo Kurkela.

MUISTOJUHLAT KOLMIKYMMENTVUOTISET

On kolmekymment vuotta siitä, kun
Suomiemo meille kätensä auttavasti
ojensi.
Meidät yli Suomenlahden laivat
Hankoon, Turkuun kiidätti.
Ankaralta ensin näytti, kun satamasta
asteltiin kantamukset selässämme
Turussa kivikallioita katseltiin.
Jotkut itki nyyhkytteli, kun jäi rakkaat
kotimaat.
Ei Inkerissä ollut kallioita, vaan
tasaiset oli siellä pellot, sekä lehmihaat.
Mutta kivenkovan kohtaloita siellä
monikin sai kokea.
Vaan tänään juhlapäivänämme kannata
niitä ei hokea.
Täällä alkoi elo uusi, uudet riennot
kaikkineen.
Elämää oli alettava ja töihin rupesi
jokainen.
Herra siunannut on paljon menestystä
töillemme.
Siksi nöyrästi nyt Hälle tänään
kiitoksemme kannamme.
Suokoon Herra ettei mikään, eikä enää
sota meitä raatelis.
Että kärsimämme haavat nyt jo
umpeen paranis.
Nyt lapsemme on aikuisia, monella
lapsen lapsetkin.
Kristilliset koulut käyneet ja saaneet
toimet, kodit, sekä autotkin.
Tietysti on murheitakin meillä
itsekullakin.
Vaan tänään silti iloitsemme kaikki
sydämellä suullakin.
Hän antanut on paljon meille, taas
kodit, isänmaammekin.
Rauha terveys on kallein ja niistä
kiittää saammekin.
Nyt siis on juhlat ja juhlikaamme,
juhlat kolmikymmentvuotiset.
Sitä emme tiedä kuka meistä juhlii
juhlat neljät — viisikymmenet?
Siksi kaikukoon nyt sielussamme
Hengellinen laulu tää,
johon runoilija runoillut on todelliset
sanat nää:
Kiitos Sulle Jumalamme armostasi
kaikesta, jota elinaikanamme oomme
saaneet nauttia.
Kiitos, että annat meille luonas elon
iäisen.
Kaikesta oi Herra Sulle annan iki
kiitoksen.

Liisa Makara

Kuulumisia Turusta

Turun inkeriläiset viettivät suvijuhlaa toisena helluntaipäivänä Ruissalon kauniissa Birkassa. Sateisesta säästä huolimatta oli juhlaan saapunut runsaasti väkeä.

Tilaisuus aloitettiin veisaamalla suvivirsi, jonka jälkeen vieraanamme ollut rovasti Haakon Wainio piti alkurukouksen ja puheen kesän ihanuudesta. Sitten veisattiin taas virsiä ja välillä juotiin maukkaat pullakahvit. Väliajan jälkeen saimme kuulla kauniita lauluja, joita lauloi Hannunniitun lauluryhmä. Kitaransoittoa ja laulua esittivät Lyydia Adel ja Liisa Kopponen.

Juhlan loppusanat lausui Maria Pylsy.

Järjestäjät

Rakkaat Inkeriläisheimolaiset!

Paikallisosastomme tänään viettäessä toimintansa 30-vuotismuistoa tuon sille vanhana puheenjohtajana lämpimän tervehdykseni ja lausun sille parhaat onnen ja menestyksen toivotukseni. Silmieni valon tuntuvan heikkenemisen vuoksi en ole viime vuosina voinut juuri käydä kokouksissanne, mutta olen aina sivusta huolellisesti seurannut toimintaanne kuin omaa asiaa.

Muistamme kaikki yhä elävästi ne kamalat ajat 30 vuotta sitten, jolloin sodat riehuivat maanosassamme ja jolloin Inkerin heimo temmattiin pois vuosisataisilta kotikonnuiltaan ja siirrettiin Suomeen. Muistan elävästi, kun yhtäkkiä levisi tieto, että Turun liepeilel ns. Pikku Berliiniin oli siirtoväen lopullista sijoitusta suunniteltaessa tilapäisesti majoitettu melkoinen määrä Inkerin suomalaisia. Kävin heitä katsomassa ja tapasin siellä joukon tuttaviakin, jopa erään sukulaisperheenkin, samoin erään luokkatoverini kansakouluvuosiltani. Nämä viimemainitut saivat sitten sijoituspaikakseen Ruokolahden pitäjän Itä-Suomesta. Siellä he joutuivat sisareni Maikki Hämäläisen, rovastinrouvan, hellään hoivaan. Tuo sukulaisperheen äiti oli meidän serkkumme, Maikki nimeltään hänkin, lapsijoukkoineen. Serkkumme valitettavasti jonkin ajan päästä sairastui niin ankaraan tautiin, että kuoli ja haudattiin Ruokolahden hautuumaahan, jonne muuten muutamaa vuotta myöhemmin sisarenikin haudattiin. Hän oli minua kolme vuotta unorempi. Serkkumme perhe joutui sitten aikanaan takaisin Inkeriin.

Turkuun ja sen ympäristöpitäjiin sijoittuneet Inkerin siirtolaiset saivat meidät jo aikaisemmin Turkuun tulleet inkeriläiset ryhtymään suunnittelemaan tuon siirtoväen henkistä huoltoa. Turussahan oli toiminut jo 1920-luvun loppuvuosina perustettu ja sitten sotavuosien lopettama Turun Inkeriläisten Kerho. Me sen jäsenet ryhdyimme suunnittelemaan siirtoväen henkistä huoltoa. Sanottakoon, että tuo kerho oli ollut Inkerin pakolaisten muodostama. Me entisen johtokunnan jäsenet kutsuimme sanomalehtiuutisen avulla siirtoväen kokoukseen, joka pidettiin Turun Suomalaisen Yhteiskoulun juhlasalissa. Sali oli aivan täynnä ilmeisen innostuneita inkeriläisiä. Olimme valmistaneet heille sopivan ohjelman. Päätettiin kokoontua säännöllisesti kuukausittain, ja siirtoväen omastakin piiristä ilmestyi yhä useampia ohjelman suorittajia.

Kun Inkerin siirtoväen olo Suomessa kävi epävarmaksi, niin inkeriläisiä muutti Ruotsiin ja sieltä monet jatkoivat Amerikkaan saakka. Hajonnut on maailman tuuliin runollinen Kullervon heimo.

RUUSTINNA ELLI WEHNIÄINEN 90-VUOTIAS

90 vuotta täyttää 13. 7. rovastin rouva *Elli Maria Wehniäinen* o.s. Wiren Helsingissä. Vuonna 1909 hän solmi avioliiton kirkkoherra Aleksanteri Wehniäisen kanssa ja tuli pappilan emännäksi Gubanitsan seurakuntaan Inkerinmaalle. Perhe joutui jättämään kotinsa 1919 ja palaamaan Suomeen. 1920 hänen miehensä tuli valituksi vastaperustettuun Vahvialan seurakuntaan Karjalaan, hän osallistui lämmöllä vahvialaisten uuden, oman seurakunnan perustamis- ja kehittämisvaiheisiin sekä Martta-toimintaan. 1940 hän aviomiehensä kanssa seurasi vahvialaisia evakkomatkalle Punkalaitumelle. Myöhemmin rovasti ja rouva Wehnläinen asuivat Jyväskylässä, josta v. 19660 muuttivat tyttärensä luokse Helsinkiin. Merkkipäivän viettäjä on aina säilyttänyt rakkaassa kiitollisessa muistossa nyt eri tahoilla asuvat entiset seurakuntalaiset Inkerinmaalta ja Vahvialasta.

Ruustinna Elli Wehniäisen täyttäessä 90-vuotta ollvat hänen omaisensa järjestäneet juhlatilaisuuden Kivelän sairaalaan. Pirteää vanhusta puhein onnittelivat hänen veljensä rovasti Wiren, nikeriläisten — lähinnä kupantsoisten — edustajana Väinö Pietari Kekki ja Vahvialan seurakunnan edustaja. Mieliinpainunut tilaisuus päätettiin yhteisesti laulettuun virteen: Kiitos Sulle Jumalani.

Ruustinna Elli Wehniäinen oli Inkerissä oloaikanaan erittäin tarmokkaasti osallistunut seurakuntatoimintaan, oli pidetty papin emäntä ja toimelias ihminen. Ehtihänhän lähes 20 vuotta uurastaa Kupanitsan seurakunnassa.

Te, inkeriläinen siirtoväki, olette kestäneet raskaan kohtalonne ihailtavan kauniisti ja viisaasti. Ette ole antaneet hyvin ymmärrettävän surun ja masennuksen painaa mieltänne epätoivoon ja katkeruuteen, jotka ovat heikkojen ominaisuuksia, vaan te saavuitte upo-uusiin oloihin valppain mielin ja kävitte tarmokkaasti kiinni niihin mahdollisuuksiin, joita uusi ympäristö tarjosi. Teillä oli tukenanne vuosisatojen karaisema inkeriläinen luonteen tasapaino ja vakavuus sekä sydämessä horjumaton luottamus Korkeimman kaitselmukseen. Sanoin viime vuonna täällä puhuessani inkeriläistä luonnetta heleäksi. Sitähän tämän heimomme luonne myös on, sykähdyttävän herkkä.

Turussa, 27. toukokuuta 1973.

Teppo Samooja

Katri Luippunen

KOTKA

Kotka lentää korkealle
aina ylös yrittävi
hajoittavi usvapilvet
että päivä paistelisi.
Yli vuorten, kukkuloiden
sekä syvien salojen
sinne pesänsä rakentaa
munii sinne munasensa
hautoo pienet poikasensa.
Minne ihminen astuvi aniharvoin
rajoittamaan vapautta.

TUHAT IHMISTÄ TULI HEIMOJUHLAAN . . .

Ella Ojala

Tuhat ihmistä tuli heimo-juhlaan.
Sinä ja minä, me kaikki —
muistelemme kuinka 30 vuotta sitten
70 tuhatta ihmistä lähti pakolaisiksi
vieraille veräjille.
Mitä oli ennen ja mitä on edessä —
ajattelimme.
Olimme kokeneet sodan kauhut
julman hävityksen sauhut.
Tuhat ihmistä on nyt täällä
sinä ja minä
me kakiki tapaamme tutun ja tuntemattoman.
Sukulaisen ja naapurin,
isän ja äidin armaan,
veikon, sison, serkun seukon,
kyläläisen entisen.
Ken hän lieneekin, rakas on hän meille.
Muistelemme Inkeriä 30 v. sitten.
Mieron teille lähdimme me ihmispoloset.
Reput selässä, kassit kädessä,
silmät kyynelissä.
Matka pitkä edessä.
Tuntematon määränpää.
Moni kyllä tiesi sentään: Suomi sulo odotti.
Toki joku epäili: entä, jos leipään petäjäistä pantaisiin?
Meillä Inkerissä syötiin leipää puhtahista rukisista jyväsistä.
Vaan sota julma uudestaan taas läheni.
Tykit jyski, luodit paukkui,
taivaalle jos katseen loi,
näki vaan ei enkeleitä,
lentokoneen perkeleitä,
kita auki ahnaasti suustaan sylkein pommeja,
tuhon tuiman tonneja.
Jälkeen jäivät kodit autioiksi,
aitat täynnä viljaa, perunakuopat pullollaan.
Olimmehan nähneet nälkää,
päässeet juuri sotaa pakoon.
Kellei ollut omaa tupaa, naapuri oven aukaisi.
Virsi kaikui sunnuntaisin,
sana luisti, serkku seukon tapasi.
Siinä haastoi mitä haastoi,
tunti kului rattoisasti, toinen vieri,
hämärikkö odotti,
öljy-lampun joku vihdoin sytytti.
Lauantaisin piiraat paistui,
vastat läiski, saunan lauteet narisi,
kylpijät puhtahina saunasta pois palasi.
Ah sulo oli koto se:
Paimen huiluaan kun soitti,
tuohitorvi kajahti:
truu, truu, tuuteli tuu
truu, truu, tuuteli tuu.
Mansikki, Mielikki, Kaunokki, Kukkani mun,
lypsylle aika jo on.
Ah elämä oli elämää
ja suloiselta se maistui.
Sitä kaikki me tässä nyt muistelemme.
Sinä ja minä, me kaikki
— ajattelemme missä on 70 tuhatta pakolaista?
Kaikilla heillä jo kotiko lienee?
Vaan sinä, joka täällä juhlahumussa nyt astut
kaipuun kyynel poskipäilles vierähtää
kastehelmen lailla muistojasi kirkastaa.
Yhä sireenin tuoksu sieraimissas värähtää.
Inkerini, oma rakas Inkerini,
et koskaan mielestäni katoa.

ANSIOMERKKIEN JAKO

Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallitus valmistutti jäsenensä Seppo Kekin suunnittelemman ja hallituksen hyväksymän ansiomerkin joittenka luovutus tapahtui kesäjuhlien yhteydessä. Ruotsin inkeriläisten ansiomerkkien saajain luettelo on toisaalla tässä numerossa. Tampereen kesäjuhlissa luovutti hallitus ansiomerkit seuraaville:

Kalevalaisten Naisten Liitto
Karjalan Liitto
Suomalaisuuden Liitto
Säätiön hallintoneuvoston suomenuakkoisille jäsenille:
professori Pentti Kaitera
hovioikeudenneuvos Robert Rainio
kauppaneuvos Oskar Rokkanen
arkkipiispa Martti Simojoki
pääjohtaja Erkki Tuuli
kaupunginjohtaja Arno Tuurna
Suomenuakkoisille heimotyöntekijöille:
Anna-Liisa Heikinheimo
Kaisu Kekki
Saini Laurikkala
Annikki Mansikka
Eino Parikka
Reino Ylönen
Heimolaisillemme, jotka ovat pitempään toimineet:
Tämän lehden päätoimittaja Matti Vironmäki ja heimotyön veteraani Matti Virolainen.
Eri paikallisastojen edustajille:
Helsingin paikallisosasto:
Hertta Allanmaa
Maria Hiironen
Ida Riipinen
Tampereen paikallisosasto:
Juho Koskinen
Juho Putrolainen
Elsa Rautajoki
Eero Rautajoki
Turun paikallisosasto:
Jooseppi Klemettilä
Heikki Mylläri
Teppo Samooja
Maria Talonpoika
Heimotyössä paljon aikaansaaneet heimolaisemme:
Antti Hämäläinen
Aapo Iho
Eino Jamalainen
Juhani Jääskeläinen
Pekka Kiijärvi
Andreas Lohi
Lauri Santtu
Helli Suominen
Anni Tukia
Marid Virolainen
Eino Vironseppä

Paljon ansiokkaita heimotyöntekijöitä on vielä jäänyt ilman merkkiä, mutta merkinjakoa jatketaan myöhemmin. Pääasia oli, että tämä ansiomerkkien jako on täten päässyt alulle. Se on tunnustus nyt merkin saaneille ja samalla se on kehoitus sinnikkääseen työhön Inkerin heimon hyväksi. Toivottavasti se tulee tuottamaan aikanaan kauniin tuloksen.

YRJÖ RAUTANEN 70 VUOTTA

70 vuotta täytti 16. 8. ent. kauppias ja autonkuljettaja *Yrjö Rautanen* Turussa. Hän on syntynyt Vuoleen pitäjän Koivukylässä maanviljelijän poikana. Suomeen hän saapui monien vaiheitten kautta vuonna 1919 toimien aluksi Viipurissa. Talvisodan aikana tuli jälleen lähtö länteen. Tällä kertaa aluksi Helsinkiin, josta kotiutui myöhemmin Turkuun.

Yrjö Rautanen on pitkät ajat osallistunut Turussa inkeriläisten seuratoimintaan ja ollut innokkaasti mukana kaikessa karjalaistoiminnassa. Hän on yhä edelleen Turun Uuden Karjalaseuran ahkerampia kyykkämiehiä ollen vieläkin mukana harjoituksissa ja toimien sen ohella kyykkäpelin tuomaritehtävissä. Hän on viime vuosina kuulunut myös Uuden Karjalaseuran johtokuntaan hoitaen aina esimerkillisellä tavalla kaikki hänelle uskotut tehtävät.

Hän asuu nykyään Turun Pitkämäessä omakotitalossaan. Vilpittömät onnittelut merkkipäivän johdosta.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syyskausi aloitetaan kuukausitliaisuudella sunnuntaina 23. 9. Agricolan seurakuntakodissa. Tilaisuudessa majuri Kurkela esittää kesäjuhlilla ottamiaan filmejä ja kuvia. Seuraavat tilaisuudet ovat 28. 10. ja 25. 11. Joulujuhlaa vietetään 9. 12. Tervetuloa syyskautta aloittamaan.

Johtokunta

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Kuukausitilaisuudet pidetään 16. 9., 14. 10., 11. 11. ja 9. 12. Vuosikokous on 6. 1. Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14 ja ne pidetään Kalevan kirkon huoneessa 9. Tervetuloa.

PERUSTETTAISIINKO TAAS LAULUKUORO?

Kaikki kuorosta kiinnostuneet, ottakaa yhteyttä Ida Riipiseen, puh. 445 701. Kaikki Helsingissä ja sen lähiympäristössä asuvat mukaan Helsingin inkeriläisten omaan kuoroon! Kuoron johtaja saadaan, jos riittävä määrä laulajia saadaan kokoon.

ASIAMIEHIÄ TARVITAAN

Myymään Sivistyssäätiön omia adresseja! Ilmoittautukaa Hannu Vironmäelle ja Armas Paakkoselle, jotka myös välittävät adresseja kaikille halukkaille. Osoitteet lehdessämme sivulla 2.

Valitettavasti lehtemme tämä numero on myöhässä kirjapainon kesälomien vuoksi.

ARVOISAT TILAAJAMME JA LUKIJAMME

Tämän lehtemme numeron mukana saatte TILILLEPANOKORTIN, jolla voitte lähettää Inkeriläisten yhdistys ry:lle avustuksen. Avustukset käytetään Viestimme aiheuttamien, yhdistykselle tappiota tuottavien kulujen peittämiseen. Viestin tilaushintahan on pysynyt samana jo useita vuosia, mutta kulut ovat koko ajan kasvaneet. Tilaushintaa päätettiin viime vuosikokouksessa nostaa vasta vuodeksi 1974, siis ensi vuodeksi, 12 markkaan. Samalla vuosikokous päätti avustuksen keräämisestä. Avustus on tietenkin täysin vapaaehtoinen ja summan voitte itse määrätä. Toivomme kuitenkin, että ne, joille avustuksen lähettäminen ei tuota vaikeuksia, muistaisivat lehteämme tällä tavoin. — Tilillepanokorttia voivat käyttää myös tilaajamme Ruotsissa.

Inkeriläisten Viestin Toimitus

Inkeriläisten Yhdistys ry

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. TUOHIMÄKI
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 327 046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy, Espoo 1973

inkeriläisten viesti

numero 9 syyskuu 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Majavatie 11 D 44, 00800 Helsinki 80 Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Tuohimäki Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 " " 80,— 1/4 " " 50,— Kuva ilmoituksessa 20,— Kuolinilmoitukset 20,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Miikkulaisia ryhmäkuvassa Tampereen kesäjuhlilla. Eturivissä Susanna Rännälin ja Liisa Kiisselin välissä Matti Virolainen, joka lähestyvästä 90-vuotispäiväistään huolimatta on lehtemme virkeä avustaja. Hänen muistelmiaan saamme lukea lehtemme tästäkin numerosta.

Op. Pekka Kiijärvi

Pietarin suomalaisten valistusharrastuksia ennen ja jälkeen vallankumouksen

Kuluvan vuosisadan alussa oli Pietarin suomalainen siirtokunta lukumäärältään varsin huomattava. Suomalaisia arvellaan tuolloin olleen n. 30—40 000 henkeä. Kun monet työnansioilla olijat eivät olleet kirjoilla Pietarissa, vaan kotipitäjissään Inkerissä tai Suomessa, saattoi tuo arveltu lukumäärä olla huomattavasti suurempi.

Siirtokuntaan kuuluvien suomalaisten valistusharrastukset olivat sangen moninaisia. Heillä olivat omat klubinsa, seuransa, yhdistyksensä ja sanomalehtensä. Harrastettiin tiedettä, taidetta, urheilua, hyväntekeväisyyttä ja hengellisyyttä. Varsinkin musiikkiharrastuksilla oli tärkeä asema harrastuksien joukossa. Kehittyvällä koululaitoksella, joka sai opettajansa Kolppanan opettaja-, lukkari- ja urkuriseminaarista, oli tässä suhteessa huomattava vaikutuksensa, samoin kuin nousevalla musiikkikulttuurilla täällä Suomessa.

Useimmat esitystilaisuudet toimittiin yhteiskoulun juhlasalissa, mutta suuret esitykset, kuten vierailukonsertit, teatteriesitykset ja suuret iltamat, järjestettiin avarissa vuokratiloissa, joita Pietarissa oli runsaasti saatavissa. Rautatieläisten yhdistyksellä oli omat avarat tilansa Simbirskaja kadulla talossa n:o 18. Kirkkomusiikkitilaisuudet taas järjestettiin Pyhän Marian seurakunnan avarassa kirkossa, jossa oli tilaa 2400 hengelle. Vuosittainen huomattava kirkkokonsertti järjestettiin Marianpäivänä koululaisten kesäsiirtolatoiminnan hyväksi. Tämä tilaisuus kokosi yleisöä tavallisesti niin runsaasti, etteivät kaikki mahtuneet edes avaraan kirkkoon.

Vuoden 1917 Vallankumouksen tapahtuessa suurin osa suomalaisista palasi kotimaahansa. Vastaavasti taas täältä Suomesta v. 1918 kansalaissodan seurauksena siirtyi huomattava määrä punaisia pakolaisia Pietariin. Osittain viimeksi mainittujen toimesta ja vaikutuksesta virisivät suomalaisten valistusriennot uudelleen eloon, tosin muuttuneessa hengessä. Rautatieläiset jatkoivat vähentynein voimi toimintaansa Simbirskajalla entisissä tiloissa. Laulu-, soitto- ja näytelmäkerhot alkoivat jälleen toimia, iltamia järjestettiin ja muutakin toimintaa virisi. Punaemigrantit puolestaan perustivat oman klubinsa Kamenno-ostroville (nyk. Kirovink.) taloon n:o 26—28. Tämä Kuusisen nimeä kantava klubi, jossa heidän poliittiset kokouksensa ja muut riennot suoritettiin, tuli surullisen kuuluisaksi siellä v. 1921 tapahtuneesta verisestä välien selvittelystä, jossa monia johtohenkilöitä sai surmansa oppositiomiesten toimesta.

Neuvostohallituksen noudattamaan suopeamieliseen vähemmistökansallisuuspolitiikkaan nojautuen alkoi suomalaisten harjoittama valistustoiminta elpyä ja voimistua. Kansakoulujen lisäksi alettiin perustaa ylempiäkin suomenkielisiä kouluja. Yhteiskoulun perinteitä jatkava II asteen koulu alkoi toimintansa. Yliopiston työläistiedekunnan yhteyteen perustettiin suomenkielinen osasto. V. 1926 alettiin Kasvatusopillisen korkeakoulun yhteydessä valmistaa opettajia suomenkielisiä ylempiä kouluja varten. Myös Kolppanan seminaarin perinteitä jatkava Opettajaopisto siirrettiin Hatsinasta Leningradiin, joksi Pietari-nimi oli Leninin kuoleman jälkeen v. 1924 vaihtunut. Muitakin suomenkielisiä kouluja perustettiin. Lisäksi useita suomalaisia nuoria siirtyi maaseudulta ansiotöihin Leningradiin. Näin ollen kaupungissa oli nyt runsaasti suomenkielistä nuorta väkeä ja heidän valistustarpeitansa tyydyttämään tarvittiin keskitettyä suomenkielistä valistustoimintaa, unohtamatta varttuneemman väestöosan tarpeitakaan tässä mielessä. Tältä pohjalta syntyi ajatus suomalaisen valistustalon perustamisesta Leningradiin. Laitos sai toi-

OPETTAJA ANTTI HUURTO

Kansakoulunopettaja Antti Huurto kuoli 5. 6. Helsingissä Marian sairaalassa lyhyen aikaa sairastettuaan. Hän syntyi Hatsinassa Inkerissä 29. 11. 1888. Isänsä puolelta hän oli vanhaa inkeriläistä sukua, ja hänen äitinsä oli kotoisin Hirvensalmelta. Antti Huurto valmistui kansakoulunopettajaksi venäläisestä opettajainvalmistuslaitoksesta mutta suoritti lisäksi suomalaisessa Kolppanan seminaarissa yksityisesti opettajantutkinnon ja toimi sen jälkeen vuodesta 1906 suomalaisen koulun opettajana Vuoleen Rokoskoissa ja v. 1914, 1918—19 Miikkulaisten Alakylässä. Vuonna 1919 hän siirtyi Suomeen ja oleskeltuaan jonkin aikaa myös Virossa hän aloitti v. 1922 opinnot Jyväskylän seminaarissa ensimmäisenä inkeriläisenä opettajana, joka siellä täydensi opettajanpätevyyttään. Valmistuttuaan kaksi vuotta myöhemmin hän tuli opettajaksi Impilahden Pitkäänrantaan ja siirtyi Impilahdelta puolisonsa Kerttu Huurron kanssa v. 1925 opettajaksi Kanneljärven Hötsölän kouluun, jossa toimi vuoteen 1939 eli talvisodan alkamiseen asti. Toimittuaan sodan aikana sotilasvirkailijana hänet määrättiin opettajaksi Jurvan Sarvijoelle, jossa hän toimi kuusi vuotta. Sen jälkeen hän oli kaksi vuotta opettajana Siikaisten Leppijärvellä ja lopuksi eläkkeelle siirtymiseensä, vuoteen 1955, Merikarvian Tuorilassa. Eläkevuosien alun hän vietti rakentamassaan pikku talossa Espoossa ja muutti sen jälkeen Helsingin Herttoniemeen.

Eri paikkakunnilla opettaja Huurto toimi useissa luottamustehtävissä. Inkerissä ollessaan hän oli perustamassa Rokoskoihin Pohjois-Inkerin ensimmäistä osuuskauppaa, Kanneljärvellä hän toimi mm. urheiluseura Kannaksen Pojissa ja oli mukana erityisesti maatalouskerhotoiminnassa. Merikarvialla hän toimi kansakoululautakunnan sihteerinä. Opettaja Huurrolla ei enää ollut tilaisuutta sotien jälkeen olla opettajana paikkakunnalla, jossa olisi ollut kannakselaista siirtoväkeä. Sitä innokkaammin hän eläkevuosinaan kävi Helsingissä inkeriläisten yhteisissä tilaisuuksissa. Inkeriläisten Yhdistys r.y:n kunniajäseneksi hänet kutsuttiin v. 1967. Hän avusti muistelmakirjoituksillaan mm. Inkeriläisten Viestiä. Viimeisen kirjoituksensa ”Ensimmäinen inkeriläinen opettaja U. Cygnaeuksen opinahjossa” hän julkaisi 1973 ilmestyneessä Jyväskylän Jyskytjulkaisussa.

☆ ☆ ☆

Opettaja Antti Huurron ruumiinsiunaus oli Helsingin Krematorion kappelissa 30. 6. ja hänen uurnansa saatettiin Espoon hautausmaalle 6. 7. 1973.

---

mintapaikakseen suurehkon palatsirakennuksen Liteinyin valtakadun ja Kutuzovin rantakadun kulmauksesta. Samaan rakennukseen siirrettiin myös entinen rautatieläisten kansakoulu Orenburgskaja 21:stä. Sisäänkäynti kumpaankin laitokseen tapahtui Voinovinkadun puolelta.

Valistustalon toiminta vilkastui erityisesti, kun laitoksen johtajaksi tuli v. 1924 tarmokas nuori opettaja Paavo Hyppönen Tuutarista. Monien kerhojen toiminta muodostui säännölliseksi niiden saadessa vakituiset palkatut ohjaajat, esimerkiksi näytelmä-, soitto- ja laulukerhot.

Valistustalon yhteydessä toimi myös kirjasto lukusaleineen. Siellä järjestettiin kokouksia ja luentoja, iltamia ja juhlia. Suuri juhlasali soveltui erinomaisesti näihin tarkoituksiin. Valistustalon toiminta palveli huomattavassa määrin myös suomenkielisen maaseudun tarpeita. Inkerinmaalla vietetyt yleiset kesäjuhlat laulu-, soitto-, näytelmä- ja liikuntaesityksineen tulivat jälleen käytäntöön, saaden valistustalon taholta huomattavaa johto- ja ohjelma-apua.

Tämän vallankumouksen jälkeisen ajan menestyksellisen suomenkielisen valistustoiminnan lamasi sitten Stalinin hallituksen ankara komento 30-luvun jälkipuoliskolla karkoituksineen ja muine painostustoimenpiteineen. Toisen maailmansodan murheelliset tapahtumat pyyhkäisivät lopulta olemattomiin sekä suomenkielisen valistustoiminnan että suomalaisen asutuksen.

Antti Huurto on poissa

Todellinen opettaja, tosi ihminen, voimakas persoonallisuus on saanut kutsun sinne, missä "kaukana on vaino, riita kaukana kavala maailma", kuten hänen muistotilaisuudessaan kuulimme laulettavan. Hänen poismenonsa ehtimiseen palauttaa ajatukseni aikaan, jolloin lapsuuden unikuvat alkavat seestyä todellisiksi eläviksi muistikuviksi, aikaan, jolloin tulin opettaja Antti Huurron tuntemaan. Elettiin silloin ensimmäisen maailmansodan aikaa. Hänkin joutui, niin kuin monet Inkerin miehet astumaan tsaarinajan armeijaan. Käydessään lomalla hän ryhdikkäänä sotilaspuvussa oli ihailtava näky, eikä ihme, että alle kymmenvuotiaan pojan ihailun kohteeksi hän tuli. Loma-ajan metsästysretket, luisteluharrastukset Vuoleenjoen jäällä ja pyöräilyharrastus, kaikki nämä kohottivat hänen arvonsa meidän poikasten silmissä suunnattomasti ja esikuva hänestä meille tulikin. Näin hän kohotti myös fyysillisen kuntonsa korkealle. Sitä hän todella tarvitsikin suorittaessa raskaita ja nopeata reaktiokykyä vaativia tehtäviä murrosajan Pietarissa.

Nuoruudestani huolimatta muutama muistikuva on elävästi jäänyt mieleeni hänestä, viimeisestä kunnioitettavasta persoonallisuudesta, joka muistikuvissa yhdistää ajatukseni sen ajan Miikkulaisiin, jolloinka elettiin tuon paikkakunnan kukoistuskautta ennen sen tuhoutumista v. 1919 sodan vitsauksena.

Heitä oli oikeastaan kolme, joiden yhteenkuuluvuus oli kitkaton ja aito. Miikkulaisten Alakylän Vironmäen kansakoululla paloi hyvin myöhään syys- ja talvi-iltoina vv. 1918—19 öljylamppu, jonka tuikkeessa kolme henkilöä (sanoisinko sisärengas) istui ja pohti kiihkeästi sen kaaosmaisen murrosajan tapahtumia. He olivat: Antti Huurto, Matti-setäni (op. Matti Virolainen) ja isäni (op. Heikki Virolainen). Heidän keskustelunsa viehätti ja kiehtoi mieltäni, ja halusin tarkoin kuunnella sen ajan mielipiteitä päivän polttavista tapahtumista. Äitini kyllä hätisti nukkumaan meitä veljeni kanssa, mutta oven takana sittenkin kuunneltiin tarkoin keskustelua. Seurauksena oli, että niin vanhempani kuin myös Matti-setäni moneen kertaan varoittivat ja kielsivät

Helsingin paikallisosaston kevätretki suuntautui viime keväänä Porvooseen ja Kellokoskelle. Kellokoskella käytiin kirkossa sekä vierailtiin Hertta ja Sulo Allanmaan kodissa. Kuvamme vieraanvaraisen isäntäväen omakotitalon seinustalta. Valok. Susanna Kössi.

meitä puhumasta kenellekään niistä asioista, joita olimme kuulleet tuon kolmikon puhuvan. Kunnioitus tuota kolmikkoa kohtaan vain kasvamistaan kasvoi. Meidät oli tavallaan tehty uskotuiksi ja otettu salaseuran jäseniksi, ja siitäkös me olimme ylpeitä.

Vironmäen koululla oli nuorisoseuran perustava kokous ja sille etsittiin nimeä. Muistan nimiäänestyksen kaksi viimeistä ehdotusta, joiden välillä ratkaiseva äänestys tapahtui. Tuomas Virolaisen nimiehdotus oli "Koitto" ja Antti Huurron oli "Edistys". "Koitto" voitti, koska se oli helpompi lausua. Antti Huurto oli silloin kokouksen sihteerinä. Vireätä olikin nuorisoseuratoiminta alusta lähtien, kunnes vallankumous alkoi painaa mieliä lamaan ja käsitteet eivät menneet enää vallanpitäjien kanssa yksiin. Siitä nuo myöhäiset istumiset ja vallanpitäjien arvostelut, jotka eivät olleet sopivia kaikkien kuultaviksi.

Sitten tapahtui siirtyminen Suomeen. Tiet erkanivat eri tahoille, mutta silloin tällöin Antti Huurto nähtiin kotonani vieraana. Ja mikä olikaan se ilo, kun hänet näimme! Olimmepa yhtä aikaa opiskelijoitakin Antti Huurron kanssa. Hän opiskeli Jyväskylän seminaarissa ja minä Jaakkimaan yhteiskoulussa. Monasti joululomalta matkustimme yhdessä samassa junassa Elisenvaaraan saakka. Viimeistään e.m. asemalla hän tuli minulle sanomaan hyvästit ja arvata sopii kuinka iloinen ja ylpeä olin siitä, että hän lapsuusajan ihailuni kohde muisti minut, vähäpätöisen poikasen. Entistä enemmän vain hänen arvonsa nousi silmissäni. Joka kerran, kun hänet näin jälkeenpäin Inkerin kesäjuhlilla ja muuallakin, tunsin suurta kunnioitusta häntä kohtaan. Kun jouduin Helsingin paikallisosaston puheenjohtajan tehtäviä suorittamaan monen vuoden ajan, oli Antti Huurto yksi niistä monista uskollisista mukana olijoista, jotka läsnäolollaan kunnioittivat yhteisiä tilaisuuksia. Vieläpä hän korkeasta iästään huolimatta oli mukana yhdistyksen tämänvuotisessa vuosikokouksessakin. Kuinka sykähdyttävää ja mieltä lämmittävää oli nähdä tuo iäkäs pedagogi näyttämässä esimerkkiä läsnäolollaan yhdistysharrastuksesta ja rakkaudesta sitä työtä kohtaan, mitä inkeriläisyyden hyväksi tehdään.

Nyt hän, suuri opettaja, vaatimaton ihminen, lämminsydäminen Inkerin poika on poissa. Hänen kaunista muistoaan ei koskaan voi unhoittaa ja sitä suurta kaipausta ei mikään voi täyttää, minkä hänen poismenonsa on mielissämme aikaan saanut. Siunattu olkoon Antti Huurron kaunis muisto!

Eino Vironseppä

Laulu

Laulua on monen laatuista. Ja kun: Vaikeaa on vanhan miehen olla asjatta ajassa, kun ei kyntämään kykene, eikä puita purjomahan. Niin toisinko nyt tupahan laulut saapuvilleni sanaset?

Tällä kertaa muistelen niitä leikki- ja lempilauluja, joita viime vuosisadan vaihteessa, syntymäseudullani Miikkulaisissa lauloi tyttö. Sanalla "tyttö" en tarkoita ketään yksityistä henkilöä, vaan "tyttö"-sanaan sopii yhdistää tusinan verran tyttöjä naapuritaloista sekä kymmenittäin kyläntyttöjä ympäri pitäjää.

Tyttö oli nätti kuin kesällä kukka, omasta mielestänsä, vertoja vailla oleva, moitteeton morsia-tyttö ja kun lähitienoilla ei ollut sellaista suvaittavaa sulhos-poikaa, jolla lempinimenä oli: Heila. Niin leikkipaikoilla pyhäiltoinan tyttö tulkitsi tunteitaan laulamalla näin:

"Ei ajele tytön heila näillä kujasilla,
Eikä koko kolmen kirkonkellon kuulu-
villa
Tytön heila Pietärissä aijua kivikattuu,
Kortovoiki kohottelluo heilalleini
hattuu.
En käy rikkuon sarapannii, enkä
köyhän kärrii.
Heilain hepo on sukkajalka harmuan
tamman varsa,
Mill'hiä aijua kirkon kihloill' tämän
tytön kanssa.

Kylän ämmät olivat saaneet vähän vihiä tytön suhteista sulhaseen ja silloinpa alkoi levitä juorua, vaikka minkänlaista.

Mutta tyttö kävi poikatuttavaansa puolustamaan ja lauloi:

Kuulunut kantua kullastani
kolmenlaista konttii,
Viinua juop- ja tappeluop' ja rahan
piäll' lyöp' korttii.
Vaikka heilain viinua juop' ni en uo
pahoillaini,
Hiä vua sannuo jott' juon ja ostan omill'
rahoillaini.
Ei se heilain viinua juo kuin
vinkerporin verran.
Taskukello kormanossa kavelyö ku
herra.

Samalla tyttö sanansiimalla sipasi sulhastaankin:

"Osta poika heilalleisi ruotsin esiliina,
Männyöt rahhais turhempuaki:
tupakkua ja viinua.
Sinisilkkii ja verkatankkii viell, on
tyttö vaijua,
Ne ku tulluot hankituks' ni siitt' tiä
tyttö naijua.

Tyttö varusteli vaatteitaan ja laulu jatkui"

"Kylän ämmät sanovat, jott' miull' ei
ole ällyy,
Miull' on appi ja anoppi pari kolme
källyy.
Miull' on tankki taiten tehty,
peretniekkaon ranni,
Heikki on miun heilain nimi ja anoppi
on Anni.

Mutta, sattui usein, että tytön toiveet eivät toteutuneet. Aika kului. Vuodet vaihtuivat ja tyttö vanheni vuosien mukana ja alkoikin aavistella outoa oloa ja laulun sanatkin saivat surullisen sisällön:

"Mie jos vissii tietäsin, jott' vanha
piika oisin.
Niin kultakupit ostasin ja niist' vua
kahvii joisin.
Jiä hyväset heilain heitti, mie jäin
yksinäini
Tiäll' vua yksin laulelen ja itken
ikävääni.
Olit poika kavala ja petollinen sinä,
Oliko se toinen tyttö parempi kuin
minä?
Sie et miusta huolinut, kun mie en ole
sorja
Kukapas ne ilkijät ja köyhän lapset
korjaa?

Vaikka tätä laulun löpötystä voisi pitemmällekin jatkaa... mutta minun osaltani riittäköön tämä, sillä näissäkin lauluissa jo toteutuu se sananpari, että: "Ylpeys on aina lankeemuksen edellä." Siksi kirjoitan lopuksi pari varteen otettavaa lausetta, niin tytöille kuin pojillekin:

"Ei vartta vatihin panna.
Kauneutta ei kattilaan".
"Arvaa oma tilasi
Anna arvo toisillekin".

Terveisiä kaikille!
Toiste lisää. **Matti-setä**

Terveisiä pyhältä maalta

Toukokuun 15. p. -73 starttasi kone Turslandan lentokentältä Göteborgista, joka vei meidän 12 henkeä käsittävän seurueemme Kööpenhaminaan, Kastrupin lentokentälle, lehtori Irmeli Wilkmannin johdolla. Siellä perusteellisen tullitarkastuksen jälkeen noustiin toiseen koneeseen ja matka suuntautui kohti Israelia. Noin neljän ja puolen tunnin lennon jälkeen kone laskeutui Lodin lentokentälle, joka sijaitsee noin 18 km Tel-Avivista.

Siellä meidät otti vastaan matkatoimisto Reeson palveluksessa oleva opas Birgitta Nihlin. Tämä reipas teologiaa opiskeleva neitonen otti meidät nyt huostaansa, ohjasi meidät bussiin ja matka kohti Jerusalemia alkoi. Siellä meidät majoitettiin Pilkrims Palace -nimiseen hotelliin, joka sijaitsee Jerikon tien varrella ja aivan lähellä vanhaa Jerusalemia ympäröivää muuria. Siinä lähellä on myös Damaskon portti joka on pääliikenneväylä vanhaan Jerusalemiin, mutta siitä pääsee kulkemaan vain jalan ja aasikuljetukset ovat vain mahdollisia. Kokonaisen viikon saimme asua tuossa miellyttävässä arabihotellissa, sillä se osa kaupunkia on arabialuetta.

Täältä me teimme joka päivä bussiretkiä eri puolille Israelia. Meidän käytössämme oli 20 henken bussi joka koko ajan vei meitä paikasta toiseen. Kuljettaja oli nuori arabi ja oli erittäin miellyttävä kaveri.

Toisena Jerusalimassa olopäivänä me kävimme tutustumassa vanhaan Jerusalemiin: ja me käytiin Pyhän Annan kirkossa, Siionisisarten yhteisössä ja kuljimme pitkin iVa Dolorosaa hautakirkolle asti. Lounaan jälkeen ajeltiin bussilla Öljyvuorelle, Getsemanen puutarhaan ja Kaikkien kansojen kirkolle.

Kolmannen päivän ohjelmaan kuului kiertoajelu uudessa Jerusalemissa ja silloin käytiin Siionin vuorella, Hebrealaisen Yliopiston alueella ja Hadassah-sairaalan alueella, jossa nähtiin Chagallin kuuluisat ikkunamaalaukset. Lounaan jälkeen käynti Betlehemissä: siellä käytiin Syntymäkirkossa, Raakelin haudalla, Paimenten kedolla ja

Ryhmämme täysilukuisena. Edessä oikealta: oppaamme Birgitta, autonkuljettaja Mosa ja johtajamme Irmeli Wilkman, kirjoittaja kameran takana. Kuva otettu Jerikossa.

Kamelin selässä Aino Tervo, taustalla toiset odottelevat vuoroaan. Kuva otettu Laupiaan Samarialaisen muistomerkiltä.

Salamon lammikoilla.

Neljäntenä päivänä oli aamupäivä vapaa: silloin kierreltiin basarissa kauppoja tekemässä. Iltapäivällä oltiin fransiskaanimunkkien johtamassa kulkueessa pitkin Via Dolorosaa. Ja myöhemmällä vielä seuraamassa juutalaisten menoja Itkumuurilla. Se on juutalaisten pyhä paikka, jonne oli kerääntynyt oikeaoppisia juutalaisia sankoin joukoin aloittamaan sabatin viettoa.

Via Dolorosa (Ristintie) on tie jota Jeesus kulki kohti Golgataa kantaen ristiään. Ja sillä tiellä on 14 pysähdyspaikkaa (asemaa), niistä 9 on sen tien varrella ja 5 Pyhän haudan kirkon alueella ja itse kirkossa. Jokainen asema on merkitty latinalaisin merkein ja melkein jokaisen aseman kohdalla on kappeli.

Ensimmäinen asema: Jeesus tuomitaan kuolemaan on Lithostrotonilla, mutta fransiskaanit aloittavat kulkueensa Via Dolorosa Er-Rawdahin pihalta, jonka vastapäätä on ruoskimisen luostari.

Joka perjantai klo 15 munkit lähtevät tältä paikalta kulkueena kohti Pyhän haudan kirkkoa ja heihin liittyy paljon muitakin kristittyjä. Pitkäperjantaisin on juhlakulkue, silloin siihen osallistuu eri uskontokuntien edustajia eri puolilta maailmaa, siinä on pappeja, munkkeja sekä toivioretkeläisiä.

Toinen asema tällä tiellä on: jonka kohdalla Jeesus oli saanut kannettavakseen ristinsä, sen kappeli ei ole käytössä. Sitten kuljetaan Ecce Homo-kaaren alitse, siihen on kiinnitetty kaksi mosaiikkilaattaa ja niiden oletetaan olevan samat joilla Pilatus ja Jeesus seisoivat. Siinä oli Pilatus sanonut: "Katso ihmistä." Pienen matkan päässä Ecce Homo-kaaresta on paikka jossa näytetään Jeesuksen vankilaa. Vankiluolan seiniin on hakattu reiät, niihin vankien kädet ja jalat ovat olleet sidottu. Siellä on useita maanalaisia luolia joissa kuolemaantuomittuja on säilytetty. Barrabastakin on säilytetty siellä, jonka kansa tahtoi vapaaksi ja Jeesuksen ritsiinnaulittavaksi.

Kolmas asema: sen kohdalla Jeesus perimätiedon mukaan kaatui ensimmäisen kerran. Neljäs asema: sen kohdalla Jeesus kohtasi ahdistuneen äitinsä. Viides asema: sen kohdalla vainiolta palaava Simon Gyreneläinen pakotettiin kantamaan Jeesuksen ristiä.

Kuudes asema: sen kohdalla perimätiedon mukaan nainen nimeltä Veronike pyyhki Jeesuksen hikiset kasvot liinaan, johon Vapahtajan kasvoista on lähtemättömästi piirtynyt kuva ja sitä liinaa on säilytetty Rooman Pietarinkirkossa.

Seitsemännen aseman kohdalla Jeesus kaatui toisen kerran ja kahdeksannen koh-

dalla Jeesus sanoi Jerusalemin tyttärille: "Älkää minua itkekö, vaan itkekää itseänne ja lapsianne."

Yhdeksäs asema onkin jo Pyhän haudan kirkon alueella ja suoraan sinne olisi ollut vain pieni matka, mutta siinä on kuitenkin palattava takaisin katujen risteykseen ja kiemurreltava kivirappujen askelmia ylös, aina Koptilaisen luostarin sisäänkäytävään asti. Siinä sitten oven pilarissa oleva pylväs kuvasikin yhdeksättä asemaa, jonka kohdalle Jeesus oli kaatunut kolmannen kerran. Loput 5 asemaa ovat Pyhän haudan kirkon sisällä, jonne kulkue päättyi.

Pyhän haudan kirkko lähiympäristöineen on noin 200 x 200 metrin suuruinen alue ja se on temppelialueen ohella vanhan Jerusalemin päänähtävyyksiä.

Viidennen päivän ohjelma Jerusalemissa: bussiretki Qumran luolille, ne sijaitsevat kuolleen meren läheisyydessä ja siellä on lämmin. Se alue on maailman syvin rotko, sillä kuollut meri on noin 400 metriä merenpinnan alapuolella. Kävimme myöskin uimassa siinä, tai oikeastaan kellumassa. Siinä meressä ei voi lainkaan uida, sen takia että sen vesi on öljymäisen paksua. Se johtuu sen korkeasta suolapitoisuudesta, se sisältää 24—26 % suolaa, kun sensijaan valtameressä on vain 3,5 % ja lisäksi siinä on monia mineraaleja joista valmistetaan lääkeaineita. Siinä ei kasva mitään kasveja, ei edes rannoilla, mutta siinä elää kuitenkin yksi kalalaji joka synnyttää eläviä poikasia.

Kuudentena päivänä joka oli sunnuntai, osallistuimme englanninkieliseen jumalanpalvelukseen Puutarhahaudan puistossa. Se on todella ihana paikka, todellinen rauhan tyyssija. Sinne ei kuulunut kaupungin melukaan, vaikka se sijaitsee uudessa Jerusalemissa ja hyvin lähellä bussiasemaa. Samalla saimme myös käydä sisällä haudassa, jossa perimätiedon mukaan Jeesus on ollut haudattuna ja josta hän kolmantena päivänä nousi ylös. Se kalliohauta kaikessa alkuperäisyydessään olikin erittäin vaikuttava ja ses opi hyvin evankeliumien antamaan kuvaan Jeesuksen haudasta, kun taas Pyhän haudan kirkossa vanhassa Jerusalemissa oleva hautapaikka vaikutti epätodellisemmalta kaikkine koristuksineen.

Iltapäivällä kuljeskeltiin vanhassa Jerusalemissa: kuljettiin Jafan portin kautta ohi Daavidin tornin, käytiin Kaifaan palatsissa ja Temppelialueella. Jerusalemin temppelin paikalla on muslimien Kalliomoskeija ja se on iheno nähtävyys. Mutta siinä ei suoriteta mitään jumalanpalvelusmenoja, vaan se on museona ja se on heidän pyhin paikkansa Mekan jälkeen.

Seitsemäs päivä Jerusalemissa oli vapaa: silloin tehtiin kauppoja vanhan Jerusalemin basaareissa. Arabien kanssa on hauska tehdä kauppoja. Kielitaidottomuuskaan ei ole haittana heidän kanssaan, mutta hinnasta pitää tinkiä ja usein se putoaakin ihan puoleen.

Kahdeksas päivä joka oli tiistai, oli lähtö Jerusalemista Tiberiaan. Matkan varrella jälleen poikettiin monissa paikoissa: käytiin Samarialaisessa synagoogassa ja Jaakobin kaivolla, kaivolla jossa Jeesus keskusteli samarialaisen naisen kanssa ja mekin saimme maistaa sen kaivon vettä.

Tiberias sijaitsee vuorenriteellä Genesaretin järven rannalla ja se on kaunis juutalainen kaupunki. Siellä on hyvät uimarannat ja siellä me parina päivänä kävimme uimassa. Tiberiasta käsin me tehtiin bussiretkiä: toisena päivänä käytiin Deganinkibbutsilla, Taborin vuorella ja Megitossa. Lounaan jälkeen retki Nasaretiin, siellä käytiin Josefin kirkossa, synagoogassa, Marian lähteellä ja Kaanaassa jossa Jeesus teki ensimmäisen ihmetekonsa, muutti veden viiniksi.

Kolmantena päivänä tehtiin koko päivän kestävä bussiretki jolloin käytiin Kapernaumissa ja Vuorisaarnan vuorella sekä tutustumassa Ein Gev-kibbutsiin. Siellä saimme päivällisen ja saimme syödä, niinsanottua Pietarin kalaa, kalaa jonka suusta löytyy rahojakin. UT kerrotaankin kuinka Jeesus temppeliveroa vaadittaessa sanoi Pietarille: "... mene ja heitä onki järveen. Ota sitten ensiksi saamasi kala ja kun avaat sen suun, löydät hopearahan. Ota se ja anna heille." (Matt. 17: 27). Sieltä kibbutsista palattiin laivalla yli Genesaretin järven takaisin Tiberiaan. Ja neljännen päivän aamuna oli jälleen edessä muutto, nyt oli Nathayan kaupunki vuorossa. Matkan varrella kuten tavallisesti poikettiin jälleen useissa paikoissa. Accoon kaupungissa käytiin Pyhän Johanneksen kirkossa, Ristiretkeläisten linnoituksilla ja Accon antiikinajan muureilla. Lounas syötiin matkan varrella Drive-Inn nimisessä restoraanissa ja sieltä tultiin Hai-

Johannes Saklantin muistolle

19. 7. 73 siirtyi iäisyyteen Johannes Saklantti Jönköpingin sairaalassa, pitkäaikaisen sairauden murtamana.

Ja 3. 8. 73 klo 14.30 siunattiin hänet haudan lepoon Skogskappelissa Jönköpingissä. Siunauksen toimitti pastori Vilho Kurujoki Boråsista. Runsaslukuinen joukko oli kokoontunut saattamaan vainajaa tälle viimeiselle matkalle. Kaunis oli myös se kukkakumpu, joka kohosi hänen haudalle omaisten ja ystävien hyvästellessä poismennyttä.

Hän oli syntynyt 14. 12. 1891 Kosemkinan kirkonkylässä, maattoman talonpojan esikoisena. Hänen isänsä oli tullut Suomesta nälkään pakoon Inkeriin ja hänen jälkeläisensä oli taas vuorostaan siirryttävä Suomeen, entiseen isänmaahan ja sieltä Ruotsiin. Hän osallistui inkeriläisten omaan toimintaan ja uhrasi myös sen hyväksi aikaa sekä varoja.

Toiminta kirkon piirissä oli hänelle elintärkeä asia samoin myös tämän toiminnan ylläpitäminen meikäläisten keskuudessa.

Lähinnä Johannes Saklanttia kaipaamaan jäivät kolme poikaa perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät.

Alfred Saklantti

---

faan, Israelin toiseksi suurimpaan satama- ja teollisuuskaupunkiin. Sielläkin käytiin useissa paikoissa, kuten Hazikharo-puutarhassa joka on kaunis kuin paratiisi. Sieltä me saatii näppäillä kauniita kuvia.

Viimeinen oleskelupaikka Israelissa oli meillä Nathanya, se on puhtaasti juutalainen kaupunki ja sijaitsee, kuten Accoo ja Haifakin Välimeren rannalla. Se on hiljainen ja kaunis turistikaupunki. Siellä on paljon hotelleja ja siellä on hyvät hiekkarannat ja paljon turisteja rannoilla. Siellä meillä ei ollut mitään ohjelmaa, aika käytettiin uimiseen, ostosten tekoon kaupungilla ja yhtenä päivänä muutamat meistä tekivät retken Tel-Aviviin. Se on Israelin suurin kaupunki, asukkaita noin 360 000, mutta siinä ei ole kuten muissa Israelin kaupungeissa, historiallisia muistomerkkejä, paitsi joitakin kaivauksia.

Tiistaina 29. 5. 73 oli meillä lähtö Israelista, mutta ennenkuin bussi lähti viemään meitä Lodin lentokentälle, me lauloimme jäähyväisiksi mainiolle oppaallemme Birgitalle: ”Sä kasvoit neito kaunoinen” suomeksi. Hän oli oikein liikuttunut laulustamme ja hän kiitti meitä sanoen: ”Te olitte niitä miellyttävimpiä ryhmiä mitä olen saanut opastella. Toivottavasti vielä joskus tavataan.”

Kun tätä matkaa alettiin suunnitella täällä Göteborgissa, en aluksi lainkaan ollut kiinnostunut siitä, enkä aikonut lähteä matkaan. Mutta vaimoni oli kiinnostunut ja se tarttui vähitellen minuunkin niin, että matkaan tuli lähdettyä. Nyt olen iloinen että lähdin tälle matkalle, sillä se oli erittäin mieenkiintoinen ja antoisa matka.

Jos ajatellaan vain tavallista turisti- ja lomaamtkaa, silloin tietenkin voidaan asiasta olla eri mieltä. Mutta Pyhän maan matkapa ei olekaan tavallinen turistimatka. Se on paljon muuta, se on matka tarumaiseen menneisyyteen, se on matka historian maailmaan. Se on matka maahan, jossa koko maailman suurimmat historialliset tapahtumat tapahtuivat ja ne kohtaa kaikkialla, joka askeleella menneisyyden, mutta jotka kuitenkin yhä elävät. Se on maa jossa Herramme ja Vapahtajamme jalanjäljet ovat näkyvissä ja ne puhuttelevat meitä. Raamatusta olemme lukeneet näistä kaikista, mutta käynti näillä paikoilla avaa Raamatun kertomuksetkin meille aivan uudella tavalla. Matka Pyhään maahan kannattaa.

A. T. Mölndal

TILIKERTOMUS

Inkerin Suomalaisten Keskusliiton tilikertomus vuodelta 1. 5. 1972—30. 4. 1973

					kr
Tulot					
Jäännös edelliseltä vuodelta					6.086:70
Pankkikorkoja					252:55
Kulttuurifondista					1.500:00
Tuloja juhlilta					1.978:35
Kirjojen myynnistä					596:90
Postikorttien myynnistä					744:00
Kannattavien jäsenien jäsenmaksuja					10:00
Jäsenmaksuja jäsenjärjestöiltä					
Västerås	(12)	36:00			
Jönköping	(11)	33:00			
Örebro	(44)	132:00			
Gävle	(30)	90:00			
Eskilstuna	(25)	75:00			
Råda	(50)	150:00			
Mölndal	(39)	117:00	1971		
Mölndal		—			
		633:00			633:00
				Yhteensä tuloja	11.801:50

Menot		
Palkkioita toimihenkilöille		450:00
Matkakustannuksia		627:80
Toimisto, posti, puhelin		480:85
Örebron muistokivi postikorttien kustannukset		1.132:00
Seppelekustannukset		70:00
Lahja Boråsin Inkerin kerholle		78:00
Laina Gävlen kerholle		1.000:00
	Yhteensä menoja	3.838:65
Kassajäännös 30. 4. 1973		7.962:85
		11.801:50

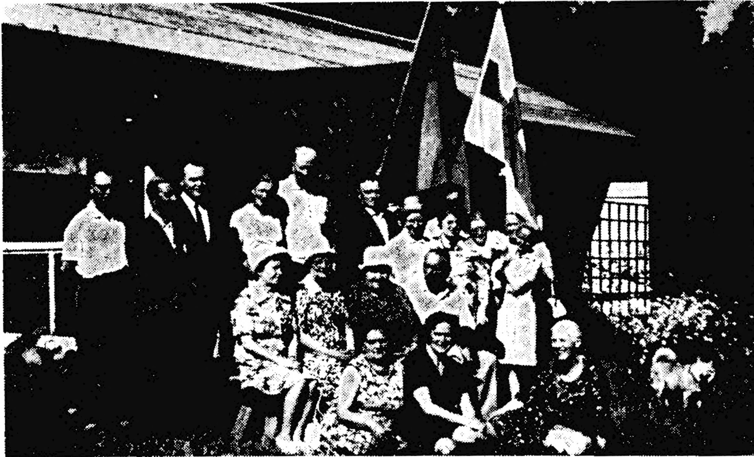
Örebro 28. 5. 1973

Tilintarkastajat:

Matti Randefelt Olavi Halttunen

Kassanhoitaja:
Viktor Tilkku

Turkulaisten kesä

Turun Inkeriläisiä koolla yhteisessä tilaisuudessaan 24. 6. -73. (Valok. Viktor Nappu.)

Viikot näin on vierinehet kesä kaunis kaonnut, vaan muistot mieluisat jälellä.

Me Turun Inkeriläiset toteamme viettäneemme iki-ihanan kesän toiminnan ja vierailujen merkeissä.

Äitienpäivänä aloitettiin juhlatilaisuuksien vietto Ruissalon Birkassa. Sitten oli vuorossa helluntaijuhla. Kesäkuun viimeisenä sunnuntaina 24. 6. -73 vietettiin hengellinen tilaisuus, jonka järjestelyt hoiti paikallisosaston naiset. Tilaisuudessa puhui oma pastorimme Vilho Mustonen. Kaunis ilma houkutteli käyttämään myös valokuvakameraa ja ennen tilaisuuden alkua ryhmitytttiin "perhekuvaan". Torstaikerho hoiteli "isännyyttä" heinäkuun viimeisenä sunnuntaina 29. 7. -73. Ompeluseura vastasi puolestaan elokuun viimeisen sunnuntain 26. 8. -73 hengellisen tilaisuuden järjestelyistä. Puhujina näissä tilaisuuksissa ovat olleet rovasti Haakon Vainio, pastori Vilho Mustonen ja teol.tri Yrjö Luojola. Yhteisesti veisattujen virsien lisäksi on kuultu kitaran soittoa, ryhmälaulua, runonlausuntaa ja paikallishistoriaa. Esittäjinä paikallisosaston jäsenet ja kutsuvieraat.

Kaikissa tilaisuuksissa on ollut myös kahvitarjoilu. Emäntien leipomat piirakat, kakut ja pullat ovat antaneet oman säväyksensä kahvituokioihin.

Ompeluseura järjesti myös retken Uuteenkaupunkiin elokuun toisena sunnuntaina. Retki oli hyvin onnistunut. Ja joukolla käytiin myös Tampereen kesäjuhlilla, samoin Ruotsissa. Suuri kiitos Teille, tamperelaiset ja Gävlen Inkeriläiset vieraanvaraisuudestanne.

Kuluneesta kesästä kiittäen.

Hemerocallis

Kesäjuhlien merkitys

Kesäjuhlamme on taasen sivuutettu. Nämä ovat jokavuotiset suurkatselmuksemme. Näiltä juhliltamme voimme ottaa mittaa. Toteamme iloksemme, että innostusta riittää. Monasti olen kuullut sanottavan, että näitten juhlien merkitys laimenee. Näin onneksi asianlaita ei ole, vaan vuodesta vuoteen pysyy osanottajamäärä suurin piirtein ennallaan. Tosin vanhempi ikäpolvi luonnollisesti vähenee, mutta olen ilokseni pannut merkille, että nuoria osallistuu yhä runsaammin.

On selviö, että juhlien luonne pakostakin muuttuu. Sanoisin, että me Inkerissä syntyneet — siis väistyvä ikäpolvi — tunnemme asiamme toisella tavalla kuin nuorempi väki. Me olemme saaneet elää Inkeri-asian eri vaiheet. Ennen ensimmäistä maailmansotaa me haaveilimme vapaata kulttuurikehitystä. Sotien aikana ja sen jälkeenkin oli joukossamme yksilöitä, jotka olettivat itsenäisen valtionkin mahdollisuuteen — Pietari vapaakaupunki. Nyt tuntuu tämä haave melkeinpä naurettavalta, mutta kun ajattelemme silloista mentaliteettiä, niin heidät on ymmärrettävä, sillä silloin vallitsi kaikkialla vapauden kaipuu ja monen kansan osana olikin vapaus.

Viime vuosikymmeninä meidän tärkeimpänä tehtävänämme on ollut ja edelleenkin on oleva säilyttää inkeriläisyys mahdollisimman aitona ja omaperäisenä. Tähän meitä velvoittaa esi-isiemme antama perintö. Juuri esi-isiemme sitkeä taistelu suomalaisuuden puolesta velvoittakoon meitä ja varsinkin jälkeläisiämme vaalimaan perinteitä. Se on oleva kunniakasta työtä. Meistä kukaan ei enää usko, että entisenlainen Inkeri koskaan enään muodostuisi. Meidät on siroteltu ympäri maapalloa, mutta me voimme silti toimia niin, että perinne säilyy. Vain siten me täytämme meille uskotun tehtävän.

Mainitsin, että juhliemme luonne on muuttuva. Tarkoitan tällä, että niitten rakenne ajanmukaistuu. Esimerkiksi Ruotsissa vietettävissä juhlissa on ruotsinkielelle annettava oma osuutensa niin, että siellä asuvat jälkeläisemme, jotka ovat suomenkielen jo unohtaneet saavat annin juhlista. Ettei heidän ummikkona tarvitse lähteä juhlilta ilman vaikutteita.

Meidän on löydettävä heille kiinnostavia aiheita. Urheilu on yksi parhaimpia vetonumeroita. Henkiset kilpailut vetävät joukkoja puolelleen. Iloinen karkelo lähentää heitä. Vetonumeroita löytyy kunhan asiaan tiiviimmin paneudutaan.

Olen ahkerasti seurannut kohtaloheimon karjalaisten rientoja. Heillä on oikea ote. He ovat löytäneet juuri tällaisia vetonumeroita joilla he ovat vetäneet nuoret mukaan.

Jos me omaksumme samat linjat silloin voimme olla varmoja, että kesäjuhlat tulevat vastaisuudessakin keräämään sankat joukot inkeriläisiä ja jälkeläisiämme mukaansa ja juuri tätä tietä inkeriläisyys säilyy ja perinteitten vaaliminen lisääntyy polvesta polveen.

Jo nyt, ensi kesän juhlia suunniteltaessa olisi nämä seikat huomioitava.

Väinö Pietaar

ASIAMIEHET

Te olette nyt avainasemassa. Teistä riippuu paljon. Te tiedätte, että mitä suurempi on Viestimme levikki sitä turvatumpi on sen tulevaisuus. Kustannukset jatkuvasti nousevat vaikka kaikki kirjoitukset saammekin ilmaiseksi, niin painatus vie oman osuutensa. Postikulut nousevat. Pienikin mahdollinen levikinlisä voi paljolti auttaa.

Me luotamme Teihin. Me tiedämme, että Teillä innostusta vielä riittää kunhan toimeen tartutte. Ovelta ovelle tarjonta tuo parhaan tuloksen.

Hyvät asiamiehet pankaa töpinäksi.

Inkeriläisten Viestin vuosikertahinta vuodeksi 1974 on mk 12,— ja Ruotsissa kruunuja 15,—.

SIVISTYSSÄÄTIÖN ADRESSIT

Jo monta vuotta sitten esitettiin toivomus oman adressin aikaansaamiseksi. Nyt tämä toive on toteutunut. Adresseja on varastossa ja asiamiehille runsaasti joten menekkiä vain kaivataan. Ostamalla omia adresseja samalla tuetaan Ruotsissa ISK:n ja Suomessa Inkeriläisten Sivistyssäätiön toimintaa. Adressien hinta on mk 7,— per kpl.

Monet ovat ostaneet adresseja vastaista tarvetta varten. On kovin mukavaa kun kotona on adresseja. Sijoitushan ei ole suuri. Tarvittaessa ei tarvitse haimailla mistä niitä saa kun ne on kotiin varattu ajoissa.

Pääasiamiehemme lähettävät adressit postivapaasti tilaajille.

Vauhtia adressien levikissä. Kiitos.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Seuraavat tilaisuudet Agricolan seurakuntakodissa 28. 10. ja 25. 11. klo 14. Joulujuhlaa vietetään 9. 12. Tervetuloa.

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Seuraavat kuukausitilaisuudet 14. 10., 11. 11. ja 9. 12. klo 14 Kalevan kirkon huoneessa 9. VUOSIKOKOUS on 6. 1. 74. Tervetuloa.

VIESTIN TILAAJAT

Olette huomanneet kuinka reippaasti jo hankitaan eri lehdille tilauksia ensi vuodeksi. Melkein joka päivä postiluukusta tipahtaa esittelylehtisiä.

Nyt on korkea aika tilata myös oma lehti. Tilata Inkeriläisten Viesti jottei se unohtuisi eikä jäisi ensi vuoden tilaamatta.

Inkeriläisten Viesti on meidän ainut yhdysside. Siitä saamme lukea tapahtumat tuoreeltaan. Siitä saamme lukea missä, miten ja kuinka toiminta jatkuu ensi vuonna eri järjestöissämme. Onhan ensi vuosi tavallaan merkkivuosi, sillä ensi syksynä avaamme Inkerikodin ovet ja selostukset sen toiminnasta kirjoitetaan Viestimme palstoilla. Odotamme runsaasti tilauksia vuodelle 1974.

LÖYDETTY

Otettu talteen kahdet silmälasit (toiset kotelossa, toiset ilman) Tampereen kesäjuhlassa. Joka tietää unohtaneensa, ottakoon yhteyden Ida Strömberg, Pellervonkatu 24 A 1, 33540 Tampere 54.

OMAISIA TIEDUSTELLAAN

Veli Antti etsii Simo Matinpoika Korhosta, synt. 25. 4. 1920 Korhosin kylässä Hatsinan seurakunnassa. Ottakaa yhteys Juho Jämsään, Sicklastrand 7 III, S — 13100 NACKA, SVERIGE.

Tilatkaa joululahjoiksi Inkeri-aiheista kirjallisuutta

(Ilmoitus lehden takakannessa)

Muistakaa myös Viestin tilaus.

20100 TURKU 10
TORNIK 1 A 5
MYLLÄRI HEIKKI

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. TUOHIMÄKI
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 327 046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy, Espoo 1973

inkeriläisten viesti

numero 10 lokakuu 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Majavatie II D 44, 00800 Helsinki 80 Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A I, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Tuohimäki Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 323 628
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 " " 80,— 1/4 " " 50,— Kuva ilmoituksessa 20,— Kuolinilmoitukset 20,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Eliel Saarisen syntymän 100-vuotisjuhlapostimerkki. Kuva liittyy rovasti Juhani Jääskeläisen kirjoitukseen.

JUHANI JÄÄSKELÄINEN:

Isä ja poika Saarinen

Tänä vuonna ovat monet meistä nähneet suomalaisen 60 pennin postimerkin, jossa on maailmankuulun arkkitehdin Eliel Saarisen kuva syystä, että tänä vuonna on kulunut 100 vuotta hänen syntymästään.

Pantakoon siksi lehdessämme merkille, että arkkitehti Eliel Saarinen joutui noin 2-vuotiaasta asti varttumaan pojaksi ja mieheksi Inkerissä, Liissilässä, Spankkovalla ja Lempaalassa ja käymään usein Pietarin suomalaisen seurakunnan pappilassa.

Saammekin nyt erikoisen aiheen kertoa sekä isästä, rovasti Juha Saarisesta, että hänen pojastaan arkkitehti Eliel Saarisesta.

Juha Saarinen oli syntynyt Suomessa. Sysmässä v. 1846. Valmistuttuaan papiksi v. 1871 hän toimi muutaman vuoden ylimääräisenä pappina Suomen eri seurakunnissa. Sitten hän siirtyi Inkeriin v. 1875 Liissilän virkaa toimittavaksi kirkkoherraksi ja pian sen vakinaiseksi kirkkoherraksi, Spankko-Kolppanan kirkkoherrana hän oli vuosina 1877—1894, Lempaalan kirkkoherrana vuosina 1894—1899 ja Pietarin suomalaisessa seurakunnassa kommisterinä v. 1894—1899 sekä saman seurakunnan pääkirkkoherrana 1909— (toukokuuhun) 1918, jolloin (sotakommunismin alkana) siirtyi vanhuuden lepoon Suomeen.

Mainittujen virkojen ohessa Juho Saarinen toimi uskonnonopettajana Liissilän metsänhoitokoulussa 1. 1.—1. 11. 1877. (Osaisiko kukaan tästä metsänhoitokoulusta kertoa enemmän?). Hän oli Pohjois-Inkerin rovastikunnan rovastina v. 1896—1900, oli Kolppanan seminaarin johtokunnan jäsen vuodesta 1879 alkaen. Hän oli saksan kielestä suomentanut hyvin tunnetun ja alkoinaan paljon luetun Kristian Scriverin 3-nitelsen kirjan "Sielun aarre", Fredrik Wernerin "Taivaan tie" ja Tuomas Kemppiläisen "Mietelmiä Kristuksen elämästä" sekä yhdessä pääkirkkoherra Adolf Hakkaraisen kanssa "Kirkkokäsikirjan Venäjän evankelis-luterilaisille seurakunnille".

Suomen ev.-lut. kirkon ja papiston matrikkelissa (painettu v. 1916) mainitaan, että hänet oli "Plehwen vallan aikana karkotettu Pietarin kuvernementista 6. 9. -99 kahdeksi vuodeksi". Narvan kanttorilta Aatami Hyrriltä, joka oli Inkerin miehiä, kuulin viime sodan aikana selventävän kertomuksen tästä. Nimittäin eräänä sunnuntaina tapasi rovasti Saarinen seurakuntansa Lempaalan hautausmaalla kävelemässä metsästäjiä pyssyineen. Hän meni niiden luo ja ilmaisi paheksumisensa näille sellaisesta sekä kehotti heitä poistumaan hautausmaalta. Mutta nämä metsästäjät sattuivatkin olemaan ruhtinaita ja suuriruhtinaita Pietarista. Nämä ottivat kovasti nokkaansa siitä, että Lempaalan suomalainen pappi uskalsi heitä "komennella". Nämä ruhtinaat tai joku heistä sai aikaan, että

Kuvassa istumassa mm. khra Hedley Broms ja rovasti Juho Saarinen (oikealla). Seisomassa prof. Eliel Saarinen (vasemmalla) ja pankinjohtaja H. Saarinen.

rovasti Saarinen perheineen karkoitettiin Lempaalasta ja koko Pietarin kuvernementistä v. 1899.

Mutta vielä "korkeammalta taholta" johdatettiinkin asiolta niin, että Saarisesta tuli maanpakolaisuuden jälkeen Pietarin suomalaisen seurakunnan pappi, jopa sen pääkirkkoherra, jonka pappila oli vain muutaman sadan metrin päässä sen ruhtinaan palatsista, joka aiheutti karkotuksen Lempaalasta ja vajaan kilometrin päässä keisarin talvipalatsista.

Edellisen poika arkkitehti Eliel Saarinen (1873—1950) on taas suomalaisen arkkitehtuurin merkittävimpiä suunnittelijoita. Hänen suunnittelemistaan rakennuksista mainittakoon Kansallismuseo, Helsingin ja Viipurin asemarakennukset, Lahden ja Joensuun kaupungintalot. Hän osallistui myös Tallinnan ja Budapestin rakentamiseen. Hän siirtyi v. 1923 perheineen Yhdysvaltoihin, toimi v:sta 1924 alkaen Michiganin yliopiston professorina, suunnitteli Amerikan hyvin monia kuuluisia rakennuksia ja rakennuskomplekseja. Hänen päätyönsä siellä on Detroidissa oleva General Motorsin teknillinen keskus.

Siis sellaisia ovat olleet isä ja poika Saarinen.

Juhani Jääskeläinen

AAPO IHO:

Kotoisia kuvia Hietamäeltä

Lepikon jako

Hietamäen Noiseian kylän yhteisiaitumen alueilla löytyi ehyitä lepikkometsiköitä mm. Kukkolahon rinnettä vasten niin paljon, että joskus sieltä katsottiin tarpeelliseksi jakaa ja hakata pois iiiemmät lepät. Asia vaatii tietysti ennen toimeenpanoa kylän kokouksen, missä tarkoin harkittiin ja päätettiin sekä paikasta että ajasta, kuin myöskin määristä. Syli oli käypä mittayksikkö, sylija arssina, jos oli tarkkuudesta kysymys. Määrättiin siis — suullisin välipuhein vain, ilman kirjaamisia sarkajaon tapaan mitattavaksi mainitusta Kukkolahon maastosta revisää kohden niin ja niin pitkät ja niin ja niin leveät sarat, jaon alettua kylän laitimamisesta talosta, siis Talon Antusta. Sarat tulivat vierekkätn niinkuin talot sijaitsisivat kadun varrella.

En ollut kokouksessa läsnä, joten siitä en osaa kertoa sen enempää. Mutta otin mukana, kun veijeni Paavo oli lähtsarkanaapureiden kanssa rajaa metrkitsemässä. Kun ei ottut — maan epätasaisuuden vuokst — mahdotlista asettaa totseen saran päähän näkyvää merkkiä, niin päätettiin mitata leveydet saroille motemmista päistä ja vetää raja sitten niin, että toiseen päähän asettui naapuri rajatte seisomaan ja huutamatia iiamsiemaan paikkansa. Vastapuoietta tähti huutoääntä trkkaiiien toinen naapuri sitten tepān tatvoja katkomatta vetämään rajaa. Muistettiin siinä tällaiseen tilanteeseen ospinutta kohtaa Seitsemästä veljeksestä: "Huutaa kuin rajamies!"

Kun oli saatu rajat selviksi, saattoi itsekukin ryhtyä töihin. Eivāthän ne mitään isoja olleet vielä eikä sen lajin lepät puun, oikean metsäpuun mittasuhteita juuri päässeet tavottamaankaan tällaisella laidunmaalla, elikkä meikäläisittäin sanoen k a r j a m a a l l a. Mutta sananlasku tietää, että kalattomuudessa sanotaan salakkaakin kalaksi. Meillä jatkuvan puupulan merkeissä eläjillä oli tuollainen ranteen vahvuinen leppä jo arvokas poittopuu! Ja sen vahvuista lepikkomme silloin pääasiallisesti oli.

Niinpä me veljekset sitten aloimme hakata ja koota kasoihin omalta saraltamme kaiken sellaisen läppäaineksen, millä oli polttarvoa. Se oli hupaisaa työtä. Oli lämmin, herttainen kesäkuinen päivä ja ei kulunut kauan, kun kaadettujen leppien tehvistö alkoi erittää voimakasta tuoksua tyveneen ilmaan.

Kohta, kun oli saatu "sarka nurin", koottu kaadetut lepät kasoihin, käytiin hakemassa hevonen työkärryineen ja ajettiin mukavalle tuoksuvat tavarat kotia.

Mainitsin jo poittopuupulan: sen merkeissä meillä käytettiin kaikki mikä vain puussa kasvoi, hennoimpia oksia myöten, ei siis vain hatkoina vaan risuina, jotka tavallisesti ruisotkisiteetiä sidottiin tuollaiseksi kimpuksi, mikä settaisenaan sopi leivinuunin suusta stsälle.

Sellaiseila risukimputta meikātäinen emäntä aamuisin aiotti koko päiväkst suunnitellun ruoan valmistukseen. Muutamatta kalikatta hän sitten tarpeen tullen tehosti tuon risukimpun vaikutusta. Se vaati hyvää uunintuntemusta.

Se meikäläinen leivinuuni poikkesi täkäläisestä takkauunista mm. siinä, ettei siihen kuuiunut takkataitetta ollenkaan, mutta monasti siihen liittyi etuatatie niinkuin jatkeeksi hella omine laitteineen.

Uunivarusteisiin ts. emännän työkalustoon kuuluivat siinä uunin läheisyydessä nurkassa säilytettävät: uhvatta (=patahaarukka), koukku, säplä ja "katokka". Koukku kuten uhvattakin olivat niin pitkät, että ulottuivat uunin peräile saakka. Niissä oli rautaosa suunnilleen puolet pituudesta. Jatke oli puuta. Säplän varsi oli lyhyempi, koska sen ulottuvaisuus rajoittui uunin etuosaan vain. Katokka oli pyöreästi n. 9—10

cm vahvasta puusta sahattu n. 20 cm pituinen jyrä, jota emäntä käytti painavia patoja uhvatalla liikutellessaan. Padat olivat sen mallisia, että ne pysyivät hyvin haarukassa: pohja uhvatan mittainen ja yläosa leveni tarpeen mukaan. Säpiän rakenne oli sukkela: Siilä tartuttiin esim. riehtilän laitaan kiinni ja nostettiin tarpeen mukaan. Säpiässä oli alahuuli ja ylähuuli, joittenka väliin nostettava esineen laita sopi hyvin. Oikeastaan nänä pitäisi piirroksilla elävöittää nämä sanakuvat. Ehkä se vielä tapahtuukin.

Eiväthän ne emännän työvälineet olleet siis kovin monet eivätkä ne rakenteeltaankaan olleet niin kaksinaisia. Mutta käytäntö ne oli muovannut ja vaatimukset olivat vähäiset.

Jos ajetaan ne leppäkuormat nyt kotia ja toimitetaan niiden käsittely käyttökuntoon! Monet hetket muistan viettäneeni hakkuupölkyn äärellä niitä pienennellessäni. Muodostui halkopino ja risupino, josta sitten risut sideltiin kimpuiksi, kuten on mainittu jo ja halkokasaa kuluteltiin hyvin säästeliäästi.

Sepälläkin oli vain yhden miehen maa, jonka koko ala teki suunnilleen 4 ha plus yhteisomistuksessa olevat palstat Koussulassa, Somerkankaalla ja "tseästin metsässä". (Se oli siis sen niminen kunnan yhteisomistuksessa oleva huomattava metsäpalsta rannikkoradan varressa.)

Sieltä jaettiin joskus hirsimetsääkin, ja syksyisin kuivahtanelta, siis kelopuita, taaskin maanomistussuhteiden mukaisesti.

Koussulasta saatiin joka talvi pari kuormaa ryviä koivuhalkoja. Siinä olivat ne puuvarat, joilla lämmiteltiin . . .

24. 2. 72

VASTANTEKO

Meillä Noiselassa oli kylän yhteisomistuksessa "karjamaana" käytetty sekametsäpalsta, jossa kasvoi huomattava määrä myöskin koivuja. Hyvä tapa, isiltä peritty, oli vastan elikkä täkäläisittäin vihdan käyttö saunakylvyn yhteydessä. Ja tavan noudattaminen edellytti määrätietoista varautumisia vastojen suhteen myöskin talvikaudeksi. Kiitos kylän ukkojen kaukonäköisyydelle: Yhteistä koivumetsää säästettiin ja käyttö oli aina harkinnan alaista. Merkillistä kyllä, vastat tehtiin aina koivun lehvistä, vaikka leppäkään ei — ainakaan kesäisin — ole ylenkatsottava siihen tarkoitukseen. Olen sen vasta vanhoilla päivilläni omakohtaisesti kokenut. Siihen saakka oli uskoni koivun ainutlaatuiseen kevollisuuteen ollut pettämättömän luja . . .

Kesällä tietenkin yläkuulla — siinä suhteessa oltiin tarkkoja — päättivät ukot, että nyt on vastanteon aika ja päättivät, kuinka monta puuta taloa kohti saa kaataa. Eihän siitä luonnollisestikaan "räkännyt" revisää kohti enempää kuin yksi koivu, täysin kasvanut luonnollisesti . . . Sepän perhekin lähti vastantekoon oikein joukolla. Siliä kertaa jäi mieleeni se toimitus sekä iän puolesta lienen ollut herkimmilläni, että sen vuoksi, kun päätettiin koivu kaataa kantoineen juurineen. Ja se ei ollutkaan leikintekoa, sillä tuollainen puolikin vuosisataa kasvanut koivu — sellaisiahan ne enimmäkseen jo olivat, mitä valikoiden haettiin —, ne istuivat aika lujasti maaperässä vahvoin juurin kiinni elintilassansa!

No, koivu löytyi ja alkoi lapioin ja kirvein juurien paljastaminen sekä katkominen mahdollisimman leveältä, sillä juuretkin kelpasivat polttopuina erikoisesti riihen lämmitykseen. Oli kotoa tuotu vahva köysi, minkä vanhin veli kävi sitomassa lujalla solmulla koivun latvapuoleen ja kun tuntui siltä, että juuret alkoivat jo heilittää otettaan, tartuttiin joukolla kiinni köyteen ja tällaista joukkovoimaa alkoi puu totella, se taipui vetosuuntaan hiljolleen — ei muuta kun kirveellä vain auttoi joku vielä juuria katkomalla, kunnes kului komea humahdus: lehtevä metsän asuja oli nurin.

Emon kompetenssiin oli meillä kuulunut vastan teko ja sitominen. Siteenä käytettiin

niinlä. Kalkki toisel siis oksia kalkomaan ja kokoamaan sidontapaikalle pehmeän sammalmättään viereen. Mättään valinnassakin oli oltava tarkkoja, sillä jos sattui istahtamaan keiliäisiä kuhisevaan mättääseen, niin tuli pian hätä käteen! Tietäähän ne keiliäiset, jotka purivat kirppua kipeämmin ja tuikkasivat myrkkyänsä haavaan....

Eihän niitä kaikkia ehditty siinä kaalopaikalla valmistaa niitä vastojakaan, vaan ne vietiin kotia ja kannettiin tupaan, jossa koettiin tuoreitten lehvien voimakas tuoksu. Vastojen tyvet tasoiteltiin kirveellä ja aina kahdesta vastasta sitaistiin kammitsa yhdistämällä tyvestänsä sopivalla oksalla. Tietty määrä näitä vastakammitsoja sitaistiin olkisiteellä k u v o k s i /= nom. k u p o/ ja nostettiin luvan yltsille talvea odottamaan. Ei siis asetettu orrelle, niinkuin nykyisittäin, vaan sellaiseen kuivaan paikkaan käyttöä odottamaan.

Koska tämä koivunkaato lehdespuuksi oli kylän yhteinen toimenpide, tapahtui tällainen "vastastelu" joka talossa suunnilleen samanaikaisesti, sillä hyvin visusti pidettiin silmällä, että se tapahtui yläkuulla. Oli havaittu jo ammoin, että alikuulla valmistetut vastat helposti homehtuivat ja lehdet varisivat niistä ennenaikojaan.

Enpä tainnut siihen aikaan erottaa hieskoivua raudaskoivusta, vaikka kesäiset vastaksei haeskelinkin monina vuosina harkintani mukaan mistä milloinkin.

Vasta-asiasta vielä sellainen selvitys, että kylvyn jälkeen se oli vielä monikäyttöinen esine taloudessa: Lattian lakaisuun oli katsottu kelvolliseksi l u u t a, ja se saatiin aina käytetystä vastasta. Entä varpuluuta, mikä tuli kysymykseen lattianpesussa, mistä se? No, käytetystä vastasta riivittiin vain lehdet pois ja latvuksia sievistettiin työhön käyvikst. Siinä oli kelvollinen varpuluuta.

Erikseen oli sitten v a r s i l u u t a, sieltä naapuritalonana m e t t a. No, sekin tehtiin tavallisimmin nuoren koivun oksista. Ei tarvinnut sitä varten puuta kaataa, vaan valita nuoresta koivikosta sopivia oksia sen verran, että luuta syntyi. Sellaisia koivuja saattoi kasvaa peltojen pientareillakin ja suomaastossa.

25. 2. 72

TAMMENTERHOJA

Noiselassa oli eräs varsin viljava viljelysaukea saanut nimensä tammesta. Se oli t a m - p e l t o, mutta siellä ei ollut enää pienintäkään merkkiä tästä arvon puusta. Ei niin, että tammi ei olisi niillä tienoin menestynyt, vaan syy oli pelkässä laiminlyönnissä: ei isät hoksanneet laisinkaan huolehtia luonnon monipuolisesta kauneudesta, ei puuston lajirikkaudesta, vaan *leipä* se pani heidät hävityksen töihin. Pienillä maatilkuilla ei ollut tilaa tammipuistoille.

Kylän alueella kasvoi upeita tammia V a n h a n j u o s t a n puutarhassa. Lukumäärää en tarkoin muista. Kuinka monta kertaa niiden oksissa pikkupoikina kiipeiltiinkään saalistamassa tammenterhoja! Nehän olivat mukavia olemassa pojan taskussa, jossa tavaravalikoima oli varsin moninainen. Mitäpä sinne ei koottu ja mitä siellä ei talletettu! Tämä Vanhanjuostan tarha oli senkin puolesta antoisa, että siellä oli punasiehtartaisia, joita Suomen kansa niin mielellään mainitsee "viinimarjoina", niinkuin ne nyt mitä sellaista olisivat, siehtartaiset... Saunan päädyssä oli humalasalko, ainoa kylässä.

Oli siellä omenapuukin happamine omenineen, joita ei tehnyt kenenkään mieli. Mikä oli erikoista, niin tässä puutarhassa oli tuottainen atlo vintiikaivo, jota mielellään noin katseli. Mutta se kaivovesi oli suolaista, aatella! Se maistui aivan suolaiselta. Eikä kalkestaan sopinut talousvesiksikään. Karjalle tienevät sitä juottaneet. Varsinainen parempi ruoka- ja juomavesihän käytiinkin noutamassa yhteisestä l ä h e k a i v o s t a, kylän keskivaiheilla. Se oli sellainen runsasvetinen lähde, että ei siinä ollut kuin puolisen metriä syvyyttä, mutta se ei lyhjentynyt koskaan. Ylimääräinen vesi virtasi puitteiden väliin jätetystä aukosta ojaa pitkin kymmenisen metriä alemmaksi kaivettuun l i i k k l i n, kylän yhteiseen pyykkipalkkaan, josta se jatkoi matkaa läheojaan. Tämä lähdevesi oli maukasta ja sitä toimitettiin kantamalla joka talouteen. Tavallisesti tämän veden nounnin toimitti naisväki kahdella sangolla l. ä m p ä r i l-

Jatkuu sivulla 14

Harvinainen valokuva

Vanha valokuva Inkeristä, otettu vv. 1923—24 Laakalan kylän lähellä, jossa Inkerin suomalaiset nostavat rakennuskiveä (paasikiveä) 30 metrin syvyydestä. Paasikivi louhittiin rautakangella ja kivet hinattiin maanpinnalle nk. kivivorotalla. Kivestä valmistettiin rakennukslen sokkell, johon nykyään käytetään betonia. Navetat ja tallit rakennettiin aikaisemmin kokonaan paaslkivestä, jota oli helppo velstää ja käsitellä määrätyn muotoisiksi.

Toisen maailmansodan aikana tässä louhlmossa oli lähes 2.000 henkeä suojassa pommituksien aikana.

Miehet oikealta: Anttl Rappu, Pekka Raski, Antti Toivonen, Sakari Rappu, (pylvään luona seisovaa ei kuvan lähettäjä tunne, jos joku volsl tuntea).

Kuvasta näkee, kuinka leipäpala oli silloin lujassa. Nykylset nuoret eivät tiedä mitään työn teosta, kun konellla tehdään raskalmmat työt ja helpoinkin työ on nuorten mielestä raskasta. Toisin oli silloin, jos halusi leivissä pysyä. — Kuvan lähetti Antti Rokka Långshyttanista Ruotsista.

A. Hytti

Unet ja todet

Minkä siirrymme uutehen huomeneen,
sen pitenee matkamme eilisten taa —
sieltä noudamme sen elon kauneuden,
sieltä, kätköistä muistelmien.

Kuinka olikaan kevättä täynnänsä maa
heti, lumet kun vesiksi vaihtui!
Kun alkoivat huumaavat suviset yöt,
kun tavotti toistansa kiireiset työt
ja talvinen turtumus haihtui . . .

Näiden muistojen herkkään kauneuteen
on kätketty kehoitus: kestä!
Mitä tahansa Kohtalo kullekin suo,
mitä eilinen vei, mitä huominen tuo —
se ei untemme tenhoa estä.

Aapo Iho

RUOTSIN PUOLELTA

PÅ SVENSKA

Jag vänder mig i försla hand lill ingermanländska ungdomar l Sverige. Säkerl har du en hel del synpunkler om verksamhelen bland ingermanländarna såsom midsommarfeslerna, idrollen, lägren o.s.v. Kanske har du ideer och förslag på förbällringar. Eller kanske lycker du alt del är rollgl all bara skrlva en berällelse av någol slag och få den publicerad i denna lidning, på svenska. Skriv eller ring till mig. Adressen finns på sid 2. Tänk om vl kunde få lhop malerlal lill en stående spall på svenska!

Armas Paakkonen

BISKOPSVISITATION I BORÅS

Biskopen i Skara slifl Helge Brallgård har förelagil vlsllation i Borås 11—14 oklober 1973. Vld en medarbelarlräff i Guslaf Adolfs församlingshem hade Vilho Kurujoki, Juho Jänis och Armas Paakkonen lillfälle all hell korl berälla om vad ingermanländare är för människor. Biskopen saml de övrlga närvarande uppskallade märkbarl della inslag.

BORÅSIN INKERIN KERHON JOHTOKUNTA KOKOONTUI

1. 10. -73 ja keskusleli lulevan vuoden tolminnasta. Tähänaslisesla loiminnasta lodeltiin muun muassa, ellä yhleislyö paikallisen suomalaisen papln Vllho Kurujoen kanssa oll sujunut hyvän yhleisymmärryksen merkeissä. Erityisesll keskuslelliin lalvijuhllen järjeslelylstä. Juhlal oval loppiaispyhinä 5.—6. tammikuula -74 Boråsissa ja juhlapalkaksl tolvollln saatavan Gustaf Adolfin seurakunlakoli. Juhlissa lulisl olemaan jumalanpalvelus, kansallinen llta ja hengellisel seural. Lisäksi päätetliin vuosikokouksesta 5. 1. klo 16 lalvijuhlien yhleydessä. Myös pikkujuhlajuhlien järjeslelyl panliin käynliin. (Kalsokaa ilmoiluksia lehlemme ilmoilusslvulla, s. 15.)

ISK:n VUOSIKOKOUS GÄVLESSÄ

Kesäjuhlien yhleydessä Gävlessä 22. 6. -73 pidelliin ISK:n vuosikokous, jossa oli läsnä valluuleltuja eduslajla Gävleslä, Örebrosla ja Väsleråslsla. Kokouksen puheenjohlajana loiml ISK:n puheenjohlaja Alfred Saklanlli ja slhleerinä Juho Slorman. Kokous käsilleli lavanomaisel vuosikokousasial ja hyväksyl mm. seuraavan vuoden lalousarvion, jonka lulopuolen ylijäämä päälelliin käyllää nuorisolyöhön. Jäsenmaksut pysyväl ennallaan eli 3 kruunua jäseneltä. ISK:n puheenjohlajana loimii edelleen Alfred Saklantti. Johlokunlaan lulival Aappo Björn, Henrik Toikka, Eino Paakkonen ja varajäseneksl Mlkko Sllvasll. Seuraavan kesän juhannusjuhlal pääleltiln järjeslää Eskilslunassa. Llsäksi keskusleltiin mm. muislomerkkien hoidosla, inkeriläisen kulllluurin lallellamisesla ja museon peruslamismahdollisuuksien lulklmisesta. Johtokunla sal lehläväkseen lulkia näilä mahdollisuuksia.

ANSIOMERKKIEN JAKO RUOTSISSA

Inkeriläislen Sivislyssäätiön ansiomerkkl on luovulellu seuraaville Ruolsissa asuvllle inkeriläisille lai inkeriläislen yhläville:

Aappo Björn, Aleksanleri Halttunen, Uno Hammarslröm, Oskari Himiläinen, Anlli Juvonen, Toivo Jääskeläinen, Aino Kekkonen, Juho Kemppi, Sulo Korpelainen, Armas Paakkonen, Aleksanteri Parkkinen, Anna Parkkinen, Anlli Rokka, Alfred Saklanttl, Johannes Saklanlli, Anlll Tervo, Henrik Toikka, ja Aatami Vainikka.

ISK:n KUULUMISIA

Inkerin Suomalaisten Keskusliiton johtokunta kokoontui Boråsin Inkerin Kerhon mökillä 15 p. syyskuuta.

Suoritettiin tehtävien jako johtokunnan jäsenten kesken, jossa tuli seuraavanlaisia muutoksia:

Viktor Tilkku pyysi vapautusta kassanhoitajan tehtävästä. Uudeksi kassanhoitajaksi valittiin Nikolai Rokka. Viktor Tilkkua kiitettiin tunnollisesta työstä ISK:n kassanhoitajana. Hän otti tehtäväkseen pitää huolta kirjallisuuden myynnistä, helpottaakseen Armas Paakkosen työtaakkaa.

Gävlen edustaja ei ollut kokouksessa läsnä. Siksi selontekoa siellä vietetystä kesäjuhlasta ei voitu käsitellä. Todettiin kuitenkin, että juhlan järjestely oli hyvin onnistunut. Ohjelma oli erinomainen hyvä ja monipuolinen. Paljon nuorisoa oli saatu mukaan. Lausuttiin yksimielisesti suuret kiitokset juhlan järjestäjille.

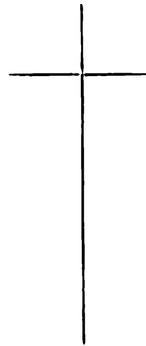
Esitettiin toivomus, että saataisiin Gävlen kuoro mukaan esiintymään vainajien muistojuhlassa Örebrossa 3 p. marraskuuta.

Talvijuhla oli vuosikokouksessa ehdotetu pidettäväksi Västeråsissa. Mikäli viime aikoina on kaikki ISK:n tilaisuudet olleet keski-Ruotsissa, todettiin, että sopivampi paikka talvijuhlalle olisi Borås tai Mölndal.

Ensi vuoden kesäjuhlan paikka on Eskilstuna, josta Juho Kemppi selosti, että juhlan valmistelu on jo täydessä käynnissä.

Erikoisesti muistettava tästä kokouksesta on, että ISK:n postisiirtotilin osoite on muuttunut. Uusi osoite on: Postgiro nr 17 38 88-9, c/o Nikolai Rokka, Tjäderv. 5, 703 48 Örebro. Tätä numeroa ja osoitetta suositellaan jäsenmaksujen ja lahjoituksien lähettäjille.

H. T.

OLGA SUURSOHO

Olga Suursoho o.s. Saksa sai kutsun ajasta iäisyyteen 27. 7. 1973 Fritslan sairaalassa Ruotsissa. Hän oli syntynyt Länsi-Inkerissä Kosemkinan seurakunnassa Ropsun kylässä 29. 6. 1883. Vainajan siunasi haudan lepoon pastori Kurujoki Fritslan pienessä kappelissa 31. 7. 1973. Viimeiselle leposijalle vainajaa oli saattamassa sukulaisten ja ystävien joukko. Muistotilaisuus vainajan muistolle pidettiin Fritslan seurakuntatalolla. Vainajaa jäivät suremaan sukulais-ystäväpiiri Ruotsissa.

J. S.

MUISTOJULKAISU SUOMEN SOTIEN RINTAMAMIEHISTÄ

Rintamamiesveteraanien Liitto r.y. yhdessä Etelä-Suomen Kustannus Oy:n kanssa julkaisee "Suomen Rintamamiehet 1939—45" nimistä historiallista teosta. Tähän teokseen kootaan haastattelut kaikilta taisteluihin osallistuneilta divisioonittain, myös niiltä ulkomaalaisilta, jotka ovat mukana olleet.

Tätä tarkoitusta varten on Rintamamiesveteraanien liitto r.y. valtuuttaneet asiamiehiksi Boråsiin ja sen lähiympäristöön *Toivo Antikaisen* os. Marklandsgatan 53. 502 47 Borås, puh. 106 848.

Kaikkia inkeriläisiä sodassa taistelleita rintamamiehiä pyydetään ystävällisesti auttamaan yhteys yllämain. asiamieheen haastattelua varten ja mahdollista kirjan tilausta ajatellen.

nuorten palsta

SIRKKA SIRITTÄJÄN TARINA

Oli kaunis päivä.

— Kaunis päivä tänään, Sirkka Sirittäjäkin ajatteli. Se istui heinänkorrella ja hankasi takajalkojaan yhteen saaden aikaan sirittävän äänen.

— Minä siritän kauniisti, oi, kuinka siritys on mukavaa kuunneltavaa, Sirkka Sirittäjä ajatteli hieman itserakkaasti.

Sirkka sirittäjä lopetti soitantonsa ja loikkasi kauemmas ,eräälle päivänkakkaran kukalle.

Siinä Sirkka Sirittäjä istui ja oli mukamas komeakin.

— Aah, tulisipa nyt joku komea sirkkaherra... Sirkka Sirittäjä unelmoi. — Ooh, minä valloittaisin hänet yhdellä katseellani...

Sirkka Sirittäjä nuuhkaisi päivänkakkaran tuoksua, ah, kuinka naisellisesti.

— Aah, miten romanttista... ja Sirkka Sirittäjä vaipui huolettomaan uneksimiseen.

Väiski Väslräkki lenteli pellon yläpuolella hieman ärtyisänä. Se ei ollut saanut vietyä poikasilleen koko päivänä mitään kunnollista, ja vaimo tiuski...

Väiski Västäräkkl huomasi äkkiä päivänkakkaralla päivää paistattelevan heinäsirkan.

— Siinäpä makoisa ateria pojilleni, Väiski Västäräkki ajatteli ja syöksähti kohti heinäsirkkaa.

Sirkka Sirittäjä heräsi hätkähtäen tuntiessaan kovan ilmavirran yläpuolellaan. Se loikkasi kiiruusti kauas ja piiloutui heinänkorren alle sydän läpättäen.

Väiski Västäräkkl oli vihainen itselleen epäonnistumisestaan. Se lähti etsimään uutta ateriaa.

Sirkka Sirittäjä oli piilossaan sydän läpättäen.

— Tipalla oli, se huohotti. — Vaikka näppärästihän minä siitä selvisin, se lisäsi itserakkaasti. — iPeni loikka ja... lintu jäikin ilman saalista!

Sirkka Sirittäjä oli varma, että sen oli näppärästi onnistunut pelastautua jonkin ison linnun kynsistä.

Hetken aikaa Sirkka Sirittäjä vielä viivytteli piilossaan, sitten se lähti loikkimaan sinnepäin, missä tiesi erään vesilammikon vielä olevan.

Iloisesti Sirkka Sirittäjä läheni vesilammikkoa, ja päästyään sen luo hyppäsi eräälle heinälle ja alkoi peilata itseään lammikosta.

Mutta kauhistus, se näki ison, tumman otuksen peilikuvan lammikossa. Kauhistuneena Sirkka Sirittäjä loikkasi sivulle päin niin pitkälle kuin jaksoi ja piiloutui nopsasti.

Kissa katseli hämmästyneenä siihen paikkaan, missä hetinäsirkka vielä äsken oli ollut ja lähti sitten olkapäitään kohautellen pois.

Sirkka Sirittäjä poistui piilostaan heti kohta ja palasi lammelle peilatakseen itseään oikein kunnolla.

— Aah, kuinka kaunis olenkaan, se sanoi ja tirkisteli lammikossa näkyvää peilikuvaansa. — Ja nopea. Äskenkin tarvittiin vain pieni vilkaisu lammikkoon, ja olin jo muualla. 'Kyllä minä oen hyvä' ,se puheli peilikuvalleen itserakkaasti. Mutta peilikuva katseli Sirkkaan halveksivasti, muta Sirkka oli liian ylpeä itsestään huomatakseen sen.

Hetken se vielä oli paikoillaan ja ihaili itseään, sitten sille tuli nälkä, ja se loikkasi laaksepäin aloittaakseen aterian.

— En saa syödä liiaksi, se puheli eräälle heinänkorrelle, katsoen sitä halukkaasti. — Syön vain tuon korren, jos syön enemmän, niin humps! ja minusta tulee lihava ja kukaan sirkkaherra ei huoli minusta...

Sirkka Sirillajä kävi heinään kiinni ja alkoi hitaasti pureksia sitä.

— Naiset eivät koskaan hotki ruokaansa, vain miehet ja rosvot! se jutteli taas.

Hitaasti Sirkka nakersi heinänkortta. Siinä nakertaessaan se mietti, miten saisi itsensä muutetuksi jonkin toisen väriseksi. Se halusi muuttua jonkintoisen väriseksi, jotta herrasirkat paremmin huomaisivat sen.

Unohtaen kaikki naisellisen hyvät tapan-

sa Sirkka ahmi heinänkorren nopsasti loppuun ja lähti sitten etsimään 'kaunista somistautumisväriä.

Sirkka Sirittäjä loikkaili ja katseli ympärilleen löytämättä kuitenkaan mitään käyttökelpoista.

Mutta niin naisellinen se oli, että ei luopunut, vaan etsi ja etsi.

Tuli ilta ja ilta muuttui yöksi ja Sirkkaa väsytti. Se etsiytyi leveän heinänkorren alle ja haukoteltuaan se pani maata nukahtaen siinä silmänräpäyksessä.

Siinä hämärässä pöllö huhuili läheltä, mutta Sirkka Sirittäjä vain nukkui kauneusuntaan.

Kettukin kävi sitä haistelemassa, mutta hylkäsi mitättömänä. Ja Sirkka vain nukkui.

Aamulla varhain muut Sirkat alkoivat aamusirityksensä, mutta Sirkka Sirittäjä vain nukkui.

Läheisen maatilan emäntä ohitti sen aamulypsylle mennessään, ja ihmetteli, kuinka se vielä nukkui.

Keskipäivän aikoihin Sirkka Sirittäjä viimein heräsi ja haukotellen se lähti lammelle suorittaakseen aamupesunsa.

Peseydyttyään se jälleen ihaili itseään lammen tyynestä pinnasta.

Sirkka kuuli koiran haukkuvan, muttei välittänyt siitä.

Mutta koira lähestyi ja pysähtyi lammelle juomaan.

Srkka ei loikannut pakoon, vaan painautui heinää vasten, ja kun se ja heinä olivat vihreitä, ei koira huomannut sitä.

Koiran kadottua Sirkka jälleen ihaili itseään ja rohkeuttaan.

— Kylläpäs olenkin rohkea tyttö. 'Olisi siinä jo yksi ja toinenkin loikkinut pakoon henkensä edestä, mutta minä tyttö jäin ja selvisin vielä!'

Sirkka ei lainkaan ajatellut, että oli pelastunut vain värinsä ansiosta.

Sirkka Sirittäjä loikkaili sinne tänne, jääden aina jollekin heinälle sirittämään.

Äkkiä se muisti, että sen piti etsiä sitä kauneusväriä! Kiireesti se lähti liikkeelle kesken sirityksen ja loikkaili sinne tänne korkealle ja katseli ympärilleen.

Se päätyi eräälle kukalle, jonka keskusta oli keltainen.

— Kylläpä sinulla on kaunista keltaista, Sirkka Sirittäjä ihasteli kukalle.

— Ota sinä sitä, kukka vastasi.

Sirkka Sirittäjä tarttui oikopäätä tilaisuuteen ja hankasi vatsaansa keltaista ja loikkasi sitten kauemmas jääden ihailemaan ruiskukan kauniin sinisiä terälehtiä.

— Kylläpä sinulla on kaunista sinistä, se ihasteli.

— Ota sitä, kyllä sitä riittää, ruiskukka nauroi ja Sirkka hankasi molemmat kylkensä sinisiksi. Sitten se taas loikkaili sinne tänne jääden ihastelemaan yhden ja toisen kukan kaunista väriloistoa, ja kaikki tarjosivat sille pikkaisen värisitään. Mutta Sirkka ei niistä huolinut, se ei ollut aivan ihastunut juuri niihin sävyihin.

Viimein se löysi kirkkaanpunaisen tulppaanin.

— Onpa sinulla kauniinpunaista, annas vähän minullekin, Sirkka Sirittäjä lirkutteli.

— Miksi antaisin, tulppaani vastasi ylpeänä.

— Annan sinulle hieman omaa vihreätäni, Sirkka Sirittäjä sanoi ovelasti. Se osui suoraan tluppaani itserakkauden sydämeen.

— No jos minä... vähän, tulppaani sanoi teeskennellyn välinpitämättömästi.

Ja Sirkka sai selkänsä punaiseksi ja tulppaani yhden terälehtensä reunaan hieman vihreää, josta se oli tavattoman ylpeä. Muut tulppaanit nauroivat sen itserakkaudelle, ja emäntä raastoi tulppaanin maasta ja heitti sen tunkiolle luullen vihreää läikkää jonkin sairauden merkiksi.

Sirkka Sirittäjä vain loikki ylpeänä ja iloisena ja pysähtyi viimein eräälle heinälle sirittämään.

Eräs koira sattui siihen lähelle. Ihmetellen Sirkan rohkeutta se jäi paikoilleen. Ja Sirkka oli liiaksi oman itsensä lumoissa huomatakseen vaaraa.

Yhä hieman ihmetellen koira nappasi Sirkan suuhunsa ja nielaisi. Ja koiran mahalaukussa Sirkka Sirittäjä siritti kuolinlauluaan.

Anne Huurto 14 v.

KOTOISIA KUVIA...

Jatkuu sivulta 7

l ä, väärä korenlo olkapäillä. Tähän kaivollakäynliin lilllyy minulla aina pyhäisen ilIapäivän mulsllkuva. Mlesväkeä isluskeli Vanhanpelln hlrsiläjällä "laklan" reunassa ja Paulmalveits islui slellä myöskln vedellen hanurisla säveleilä. Ja siihen ilmeslyi näkösälle kylän yläpääslä Andrein lyllö Kall äyrämöisjuhlapuvussa ja vääräkorenla olkapälllä. Mulla hän ei kävellyl, vaan lanssl koko sen kaivoliensä. Hirslläjällä kuului yllällävää kehumisla ja Kali koukkasi lähleesla ämpäril läyleen ja käänlyi kollmalkalle ja edelleen tansslen! Koska se Paulmalveils, ainoa sen alkainen hanurisli kylässä, osasl pääslellä siilä "laljanlkaslansa" niin veläviä nuolleja, niin eihän sellainen iloluonloinen ihminen kuin lyllö-Kali volnul olla lansslmalla kalvollelläkään, ollellkin kun tolsel vielä yllylllväl...! Tosin hän oll ikälhminen jo silloin, mulla miläpä se haillaa?

Mulla minunhan pillkln jalkaa larinaa lammisla. Kansakoulualkolnamme meilä vlehälli syksyin- keväin malkan varrella, Törölän ja Maksiman kylien välisellä pellolla kasvanul lamml, joka oll kaikell jo hyvin vanha. Se oll alkanul lahola sisuksllaan ja sinne lammen sisälle oli muodoslunul luon lahon poislamisen jälkeen niin paljon lyhjää lllaa, ellä kuka lahansa meislä pikkupojisla saallol pisläytyä lammen sisälle pliloon niin, ellei hänlä näkynyl ollenkaan.

Meidän oikopolkumme oli soplvalla eläisyydellä läslä merkillisestä puusla ja monasll sen luo näillä koulumalkoilla poikkesimme. Vleläkö lieneväl pyslyssä nuo Vanhanjuoslan lammel ja lämä koulullen nählävyys?

12. 10. 72

VIESTIN ASIAMIEHET

Te olelle nyl avainasemassa. Teislä rippuu paljon. Te liedälle, ellä milä suurempl on Vleslimme levlkki silä lurvalumpi on sen lulevaisuus. Kuslannuksel jatkuvasti nouseval vaikka kalkki kirjolluksel saammekin llmaiseksi, niin painalus vle oman osuutensa. Posllkulul nouseval. Plenikin mahdolllnen levikinlisä voi paljolti aultaa.

Me luotamme Teihin. Me lledämme, ellä Teillä innoslusta vielä rüllää kunhan lolmeen lartulle. Ovelta ovelle larjonla luo parhaan luloksen .

Hyväl asiamlehel pankaa löpinäksl.

Inkerlläislen Vlestin vuosikertahlnla vuodeksi 1974 on mk 12,— ja Ruolslssa kruunuja 15,—.

SIVISTYSSÄÄTIÖN ADRESSIT

Jo monta vuolta sllen eslleltiin lolvomus oman adressin aikaansaamiseksl. Nyt tämä loive on loleulunul. Adresseja on varastossa ja asiamiehillä runsaasli jolen menekklä vain kalvataan. Oslamalla omia adresseja samalla luetaan Ruotsissa ISK:n ja Suomessa Inkeriläislen Slvislyssäätiön lolminlaa. Adressien hinla on mk 7,— per kpl.

Monel oval ostaneel adresseja. vastalsta larvella varten On kovin mukavaa kun kolona on adresseja. Sijoltushan ei ole suurl. Tarvillaessa el tarvllse halkallla mlstä niitä saa kun ne on kotiin varallu ajolssa.

Pääasiamiehemme läheltäväl adressll postivapaasli lilaajllle.

Vauhlia adresslen leviklssä. Kiilos.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Seuraava titaisuus on Agricotan seurakuntakodissa sunnuntaina 25. tt. kto t4. Kaikkien yhteinen JOULUJUHLA ptdetään samassa paikassa sunnuntaina 9. t2. kto t3.

Tervetutoa, vanhat sekä nuoret!

Johtokunta

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Kuukausitttaisuudet pidetään 1t. tt. ja 9. t2. Vuosikokous on 6. t. Kaikki titaisuudet atkavat kto t4 ja ne ptdetään Katevan kirkon huoneessa 9. Tervetuioa.

ÖREBRO

Pyhätnpäivänä 3. t1. 73 kio 14.00 muistojumaianpaivetus, H. P. Ehd. St. Mikaetin kirkossa. Puhujina past. Oskari Björkiund ja rov. Kuno Åberg.

Seppeieen iasku muistokiveiie kio 16.00, kirkkokahvit Oiaus Petrin seurakuntataioiia ja seurat.
Gävien kuoro iauiaa, A. Vainikka esiintyy, y.m.

Yömajoitus järjestyy kaikiiie haiukkailie ie. Oiet iämpimästi tervetuiiut mukaan näihin tiiaisuuksiin!

I. S. K:n ja paikaiiisen toimk. puoiesta

A. H.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kunniakäyntt Inkerin suomataisten vainajien mutstomerkillä Turun hautausmaatta Pyhäinpäivänä 3. tt. -73 ketto tt.30 ja 30 v. muistojuhla Karjataisten tatossa kto t4.00.

Kahvttus ennen juhtan atkua.

Huom Karjataiset kokoontuvat omatte muistomerkitteen kto tt.00, johon voi myös osattistua.

Katkki ovat sydämettisesti tervetutteita.

Turun paikatttsosaston johtokunta

PIKKUJOULU BORÅSISSA

Inkerin Kerho järjestää tapsiperhettte pikkujouiujuhtan sunnuntaina 9 p. jouiukuuta kio t6.00 Gustaf Adolftn seurakuntatatotta. Namupussit iapstlle. Lähempiä tietoja antaa Juho Korpeiainen puh. i55 322.

Kaikki tervetuiieita!

TALVIJUHLAT BORÅSISSA

ISK:n perinteeiiiset taivijuhlat vietetään 5—6 p. tammikuuta 1974 Gustaf Adoifin seurakuntataioiia. Tarkempi ohjeima tuiee jouiukuun Viestissä. Suunniteikaa nyt jo joulun pyhten matkanne niin että oietie Boråsissa ioppiaisena.

HENKILÖKOHTAISTA

Juhani Pötlä, onnitteluni. Ilmoita osoitteesi.
Mikko Leskinen, 44200, Suoiahti, Puistok. 2.

Tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen y.m.
Inkertn suomataisten historia 50,—

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurtkkatan etämäkerta 14,—

Aapo Iho
Htetajyvä, valitut runot 10,—

Helll Suominen
Mooses Putron elämäkerta 3,50

A. Metiäinen
Inkerin Ev.Lut. kirkon 350 v. muisto-julkaisu 20,—

Äänilevyjä
Inkerlkuoro
Nouse Inkeri y.m. 7,50
Lauri Santtu
Murrejuttuja 7,50

Inkerin seinäkarttoja 2,50
Inkerin vaakunotta 6,—
Inkerin lippuja 4,—
Inkerin postimerkkejä sarja 20,—
Adresseja 7,—

Inkeriläisten Vtestl vuodeksi 1973 olisi syytä tllata. Hinta 8,—

Hinnat kruunuissa vallitsevan kurssin mukaan.

Pääasiamiehet:

Ruotsissa Armas Paakkonen
Suomessa Hannu Vlronmäki
osoitteet sivulla 2.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. TUOHIMÄKI
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 323 628

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

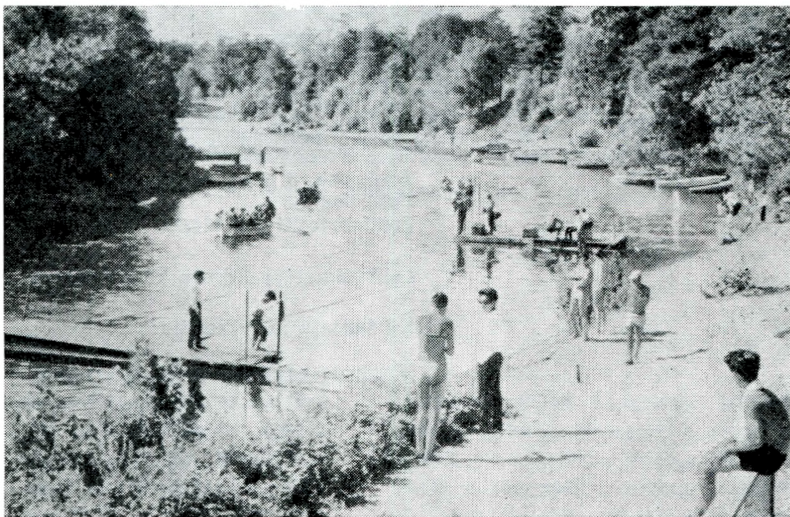
NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy, Espoo 1973

inkeriläisten viesti

numero 11 marraskuu 1973

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Majavatie 11 D 44, 00800 Helsinki 80 Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Tuohimäki Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 323 628
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30636-4
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 " " 80,— 1/4 " " 50,— Kuva ilmoituksessa 20,— Kuolinilmoitukset 20,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisilrtotili n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirtotili n:o 416608 — 9

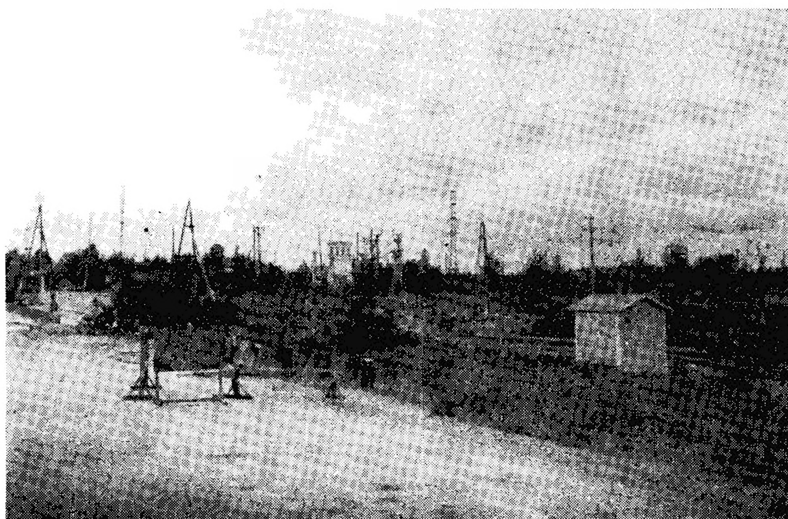
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Kylpyläelämää Valkeasaaren Alosaarella, jossa sijaitsee parantola Tshernaja retshka. Liittyy kirjoitukseen "Kävin Valkeasaarella".

Kävin Valkeasaaressa

Näkymä Valkeasaarelta Rajajoen entiselle asemalle.

Vuoden 1973 elokuussa oleskelin viikon Terijoen Dyyneillä. Tällöin suoritin muutamia kävelyretkiä vaimoni kanssa lähikyliin. Eräs tällainen matka suuntautui kohti Valkeasaaren kirkonkylää, jossa tällä hetkellä on rauhan puisto. Matka oli hankalampi kuin luulinkaan, sillä osa tiestä oli vanhan kartan mukaisella paikalla, mutta loppupää siitä oli muuttunut karttaani nähden. Neuvostoliittolaisessa matkailukartassa koko tietä ei ollut lainkaan.

Dyyneiltä entiselle Rajajoelle on n. 4 kilometrin matka, jos tienään käyttää Rajajoen vanhaa tietä. Se muuttuu poluksi n. 2,2 km:n päässä Rajajoesta, heti vihannestarhan jälkeen. Rajajoen nykyinen nimi on Junak ja se liittyy saumattomasti Vakeasaareen rakenteilla olevan uuden maantiesillankin ansiosta. Samalla paikalla on ollut vanha Neuvostoliittolaisten rakentama maantiesilta. Rakennus aikana Siestarjoelta tuleva bussi kääntyy sillankorvassa. Sillan ylitettyään on helppo siirtyä aseman ympärille muodostuneeseen Valkeasaaren kylään, jonka siistit ja kauniit talot sekä pihat kertovat viihtyisästä asumisesta ja uutterasta huolenpidosta, joka ei ainakaan kannakselaisissa asumuksissa ole erityisen

kehuttavaa. Kylässä asuu n. 200 suomenkielistä (inkeriläistä) perhekuntaa.

Asema oli tyypillisen pikkuaseman näköinen, vaikka se olikin risteysasemana muita kokoisiaan tärkeämpi.

Aseman pohjoispuolelta sijaitsevasta puistosta lähtee bussi kohti pohjoista, "kakoisjärville", ohi Aleksandrovkan. Nämä Kaksoisjärvet eivät olleet ainakaan Vaskisavotan pohjoispuolella olevat järvet, vaan padolla aikaansaatu allas.. Nimi voi olla myös 'Toinen Järvi'.

Kun lähte kulkemaan aseman läsipuolella olevaa tietä pitkin huomaa molemmin puolin omakotiasutusta jotka ovat silmiin pistävän siistejä ja muistuttavat vastaavia suomalaisia. Rakennustyyli on tosin toinen ja talot on koristeltu 'puuleikkauksin'. Monet talot olivat juuri maalattu uudelleen. Värisävyt olivat monipuolisemmat kuin se monien tuntema sininen. Vihreä eri sävyissään oli monen talon päävärinä. Myös punaista ja jopa keltaistakin löytyi joistakin taloista. Aitamalli oli sama melkein jokaisessa talossa, aina Viipurista Leningradiin.

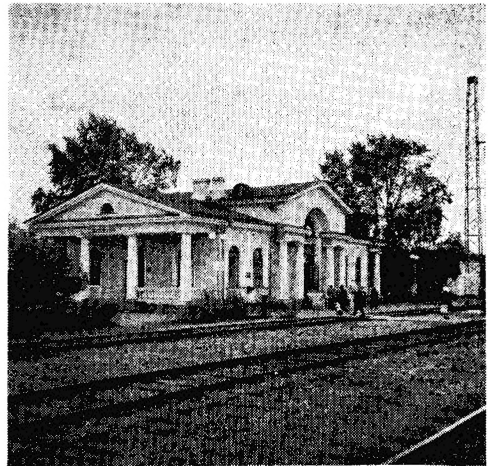
Monissa taloissa oli kadun puolella kaksoisaita, joiden väliin jäävää alaa käytettiin oletettavasti kesäisin kotieläimien aitauksena. Maantie oli asvaltoitu ja koko Valkeasaaren kylän alueella kulki jalankulkija- ja pyörätie tien oikeata laitaa, useasti jopa täysin erillisenä.

Valkeasaaren ja Aleksandrovkan välinen alue oli metsäinen, joskin siellä täällä nä-

kyi talokin. Aleksandrovkassa rakennettiin uutterasti. Joka tapauksessa kylä näytti jotenkin keskeneräiseltä. Kylän halki virtasi joki, joka oli padottu kylän pohjoispuolella kulkevan sillan kohdalta. Tässä kohtaa muodostui jokeen allas (ehkä ensimmäinen järvi). Tältä sillalta seuraavalle padolle oli matkaa yli kilometrin. Siellä myös sijaitsee Valkeasaaresta lähtevän bussin päätepysäkki. Pysäkiltä oli lähimpään kauppaan matkaa n. 3 km, jonka kulkiessamme olimme ohittaneet. Näin bussi on hyvin suosittu kulkuvälinä kauppamatkoillakin. Kartasta katsoen bussipysäkki sijaitsee kohdalla missä joki ja tie risteytyvät. Oikealla oli tiiviisti rakennettu kylä, vasemmalla taas metsää ja joki. Pato sjiaitsee sillan kohdalla. Padon alla joki on niin matala, että siihen on muodostunut kahlaamo. Tästä kulkevat kaikki raskaammat kulkuneuvot maakaasurakennustyömaalle. Silta on hyvin kapea. Tie oli kuin päättynyt pysäkin jälkeen, jossa se asfaltittomana haarautui kolmeen suuntaan. Yksi kylään, toinen "järven" vasenta rantaa ja kolmas padon yli ja kohti Mottoria (oletettavasti). Tätä tietä kuljimmekin n. kilometrin matkan. Nykyinen raskailla ajoneuvoilla möyhennetty tie seuraili vanhaa tietä pitkin. N. 600 metrin

Lehteviä puita ja raunioita Mottorin alueelta.

Valkeasaaren asema elokuussa 1973

päässä se haaraantui. Edessämme oli vanha maantie metsittyneenä ja sen molemmin puolin niityt. Vasemmalla puolella olevalla niityllä näkyi vielä sodan aikaisia piikkilankaesteitä pitkin maata. Nykyinen huoltotie kulki vanhan tien vieressä. Kilometrin päässä padolta oli nykyisin ja vanhan tien välissä haka. Sieltä löytyi suuren rakennuksen tiilisiä, valkoiseksi kalkittuja pilareita. Samoin maasta löytyi kiviset askelmat sekä lähi ympäristöstä parin talon pensoittuneet paikat. Vanhan tien oikealla puolella lirisi puro, joka oli lähtöisin pienen matkan päässä sijaitsevasta suosta tai hetteiköstä.

Tämän pitemmälle emme tällä kertaa matkanneet vaan annoimme tietä työmaan autoille. Matkan keskeytymisen aiheutti sään muutos ja kartan epätarkkuus. Sitäpaitsi kukaan ei tuntenut Valkeasaaren kirkkoa tai edes sen paikkaa. Näin jälkeenpäin se tietysti harmittaa kun huomaa olleensa n. 5 km:n päässä tavoitteestaan. Takaisin tullessamme ja bussia odotellessamme näimme herttaisen näyn, kun vanha mummo lypsi ainokaista lehmäänsä metsän siimeksessä. Toivottavasti saan ensikerralla kuvia myös (vanhasta) Valkeasaaren kirkonkylästä.

KKL

Inkeriläiselle palkinto Otavan suuressa kirjoituskilvassa

Otava julisti tammikuussa 1972 Elämäni tarina-kirjoituskilpailun, johon osanotto oli valtava.

957 kirjoittajan joukosta viidentoista parhaan joukkoon sijoittui Tyyne Lehtosen käsikirjoitus, saaden 3 000 markan palkinnon.

Teoksessaan *Kohtalon lapsia menneisyyden taakan alla,* tekijä kertoo Inkerinmaan suomalaisten vaiheista vallankumouksen jälkeen ja toisen maailmansodan aikana, elämästä Neuvostoliitossa ja sitten saksalaisten miehityksen aikana, pakkotyöleireistä, kunnes muutto Suomeen tapahtuu 1943. Teos käsittelee myös Pohjois-Suomen oloja. Teoksen eräänä juonena on kertomus nuoruudenrakastetusta (Spankkovan pojasta), joka sodan aikana katoaa ja löytyy kuin ihmeen kautta 1968 kirjeitten välityksellä, (mutta lilan myöhään) sekä nuoruudenrakastettujen liikuttavasta kohtaamisesta Tallinnassa kesällä 1968.

Hieman tietoja tekijästä. Tyyne Lehtonen on syntynyt Lempaalan seurakunnan Mustilan kylässä 13. 3. 1925, aivan silloisen Suomen rajan tuntumassa, Aune ja Matti Laitlsen viidestä lapsesta nuorimpana.

Viimeiset kuusi vuotta perhe asui Spankkovan seurakunnassa, josta muutto Suomeen tapahtui 1943, ensin Turkuun ja sieltä Ouluun ja sittemmin Paavolan pitäjän Rukkisperälle.

Solmittuaan avioliiton evakkotalonsa pojan kanssa 1945, Tyyne Laitisesta tuli suomalaisen maalaistalon emäntä, jota virkaa hän on hoitanut tähän saakka. Miehensä kuoltua äkillisesti 1965 hän jäi huoltamaan lapsia ja tilaa. Kaikki on mennyt hyvin, lapset ovat jo kasvaneet isoiksi, nyt tehdään yhdessä talon työt. Karja on navetassa, eivätkä pellot ole paketissa. Harrastuksiin kuuluu kirjoittaminen, ja joka kesä Tyyne Lehtonen tekee ”pyhiinvaellusmatkan” syntymämaahan tai Tallinnaan tapaamaan sukulaisia ja ystäviä. Tyyne Lehtonen kirjoittelee runoja, kertomuksia, pakinoita ja matkakertomuksia. Kaikki hänen kirjoituksensa ovat julkaistuja.

Hänen kirjoituksiaan on julkaistu mm. Elämä, Kaleva ja Kansa taisteli-lehdlssä sekä paikallisessa lehdessä Siikajokilaaksossa. Tyyne Lehtonen on kirjoittanut monenlaista: runoja, jatko- ja matkakertomuksia ym. Tyyne Lehtonen kertoo itse, että hänellä on ennen kaikkea ollut pakko ja halu kirjoittaa oman heimonsa koettelemuksista ja elämänvaiheista, sillä hän on aina ollut erittäin heimorakas.

Usein nuo kirjoitukseni käsittelevät inkeriläisten elämänvaiheita. Tyyne Lehtonen kertoo itse: — Olen yrittänyt omalta osaltani levittää Inkeri-tietoutta, sillä täällä Pohjois-Suomessa tiedetään valitettavan vähän inkeriläisistä. Täällä Revonlahdella, jossa minä asun, ei ole ketään muita inkeriläisiä kuin minä. Ainoa yhdys-side omaan heimooni on tämä Inkeriläisten viesti, jonka tuloa odotankin aina hartaasti, sen sivuilla näkee joskus tutuja kasvoja ja nimiä.

Tyyne Lehtosen kirja Kohtalon lapsia ilmestyy ensi keväänä Otavan kustannuksella. Toivomme, että tämän kirjan lukisivat hyvin monet inkeriläiset.

Tyyne Lehtonen suuren perheensä keskellä (morsiamen vieressä). Kuva on otettu Kirsti-tyttären häissä v. 1971. Lapset Tyyne Lehtosen ympärillä ovat — sulhasta lukuunottamatta — kaikki hänen omiaan, keskimmäinen poika ainoastaan puuttuu. Lapset ovat perineet vanhempiensa kulttuuriharrastukset — Tyyne Lehtosen mies Urpo Lehtonen soitti, lauloi, lausui ja näytteli.

KUN ILTA HÄMÄRTYY (muisto 60 vuoden takaa)

Kun ilta hämärtyy,
kaikki tupaan kokoontuu.
Äiti pyörii hellan luona
isä tuolla pöydän puolla.
Lapset leikkii permannolla,
kaikilla on hyvä olla.
Muistakaapa koululäksyt,
näin kuului isän käskyt.
Pian lapset luvut muistaa
Ruvetkaahan töihin, äiti kuiskaa.
Yksi kutoo sukkaa,
toinen kampaa isän tukkaa.
Isällä on puhdetöitä,
kun hän paikkaa mäkivöitä.
Ilta kuluu rattoisasti,
aivan nukkumiseen asti.
Sitten kädet ristiin liittää,
kaikesta he taivaan Isää kiittää.
Virsi vielä veisataan
Hyvää yötä sanotaan.

AINO PÖNNIÖ

RUOTSIN PUOLELTA

Ingermanland och ingermanländare

Julkaisemme tässä ensimmäisen osan Armas Paakkosen Ruotsin Inkeriläisten historiaa koskevasta kirjoituksesta. Kirjoitus pohjautuu osittain Inkerin suomalaisten historia-teokseen. Kirjoitus julkaistaan ruotsiksi, koska ruotsinkielistä painosta historia-teoksestamme ei vielä ole olemassa.

Efter andra världskriget fann tiotusentals politiska flyktingar en fristad i Sverige. Några tusen av dem kom från Finland, men kallade sig inte för finnar utan ingermanländare, trots att de hade finska som modersmål. Vilka är då dessa finsktalande ingermanländare, ett namn med historisk klang? Förklaringen tarvar en återblick ända till 1600-talets början.

När Sverige på medeltiden hade utökat sitt landområde österut med Finland och då Estland blivit svenskt 1561, ville man från regeringshåll skapa en "vall" som skulle förhindra de grekisk-ortodoxa slaviska folken (ryssarna) att tränga sig fram Finska viken. Därtill var svenskarna intresserade av att behärska de viktiga handelslederna i trakten av floden Neva. Över dessa områden gick sedan århundraden handelskaravanerna från det inre Ryssland och fram till Östersjön. Om dessa landområden hade kring den innersta delen av Finska viken hade Sverige utkämpat många och långvariga strider med Ryssland. I freden i Stolbova 1617 erhöll Sverige Ingermanland och Kexholms län. Därmed behärskade Sverige hela kustremsan kring norra delen av Östersjön.

Det erövrade landet orsakade den svenske konungen Gustaf II Adolf mycket bekymmer. Efter de långvariga stiderna och flera hungersår hade befolkningen minskat oroväckande i Ingermanland. Det gällde att befolka landet på nytt. Gustaf II Adolf var ivrig lutheran och han ville att Ingermanland skulle befolkas av tillförlitliga lutheraner. Med löfte om skattelättnader lockade några hundra tyska godsägare att bosätta sig i landet. Tyskarna anpassade sig aldrig riktigt utan började tämligen snart att flytta tillbaka igen. Särskilt under krigsåren 1656—58, då ryssarna svårt förföljde den lutherska befolkningen i Ingermanland, lämnade många tyskar landet.

Under svensktiden minskade befolkningen även av andra anledningar. Den svenska regeringen ville med våld omvända de grekisk-ortodoxa vatjakerna och ingrerna till lutheraner. Detta förorsakade stort missnöje bland den ursprungliga befolkningen och dessa började rymma över till den ryska sidan. Det hela underblåstes av de ryska prästerna, som gjorde allt för att locka den grekisk-ortodoxa befolkningen till sig. Den svenska regeringen försökte bl.a. med hot om dödsstraff förhindra folkflykten, men hade inte nämnvärda framgångar i sina strävanden.

Tidvis användes Ingermanland som förvisningsort för brottslingar. Om någon anträffades med tjuvjakt på de fridlysta älgarna på Åland, så skulle vederbörande enligt kungligt brev av år 1620 mista livet. Men om det fanns förmildrande omständigheter, skulle brottslingen mista all sin egendom och för livstid landsförvisas till Ingermanland. Kanske härstammar just från dylika förvisningar sådana ingermanländska

efternamn som Rospijk eller Rospigg (från Roslagen) och Ruotsalainen (svensk). Likaledes berättas det att storbönderna tredskades då konung Gustaf II adolf 1619 ville grunda en stad, där nuvarande Borås ligger. Nils Hufwedsson Dal säger i sin bok Boerosia utgiven 1719: 'Thå hafwer Konungen skolat sagt: The står ännu halfwa Ingermanland öde som behöfwer bönder, går ut och betänken Eder här på. Effter bönderne befarade thet the måtte blifwa til Ingermanland bortförde och likasom biltoge gjorde eller flychtige utur sitt land, hafwa the besinnat sig, och när the åter inslepptes, svarat, att the förenat sig...... ty i stellet för böter och straff brukades thå understundom bortförelse til Ingermanland ..." Ödets nycker har velat så att just Borås har blivit något av central punkt för ingermanländarna i Sverige. Månne det vara ättlingar till förvisade sjuhäradsbor, som återvänt till sina hemtrakter!

Under senare delen av 1600-talet började emellertid bönder från Finland att flytta till det relativt bördiga Ingermanland. Det är just dessa bönder som bildade grundstammen till Ingermanlands lutherska befolkning. Religionen och det finska språket fick mycket starkt fäste i landet, t.o.m. så starkt att senare tiders förföljelser inte lyckades utplåna den. Det torde inte vara överdrift att påstå att, om inte lutheranismen fått så starkt fäste bland befolkningen, så hade denna relativt lill klick finnar tämligen snart assimilerats i den ryska folkmassan.

Då fred slöts efter den stora ofreden i Nystad 1721 tillföll Ingermanland åter Ryssland. Hela 1700- och 1800-talet blev en svår tid för den ingermanländska befolkningen. Byar och kyrkor brändes, folk fängslades och deporterades till Sibirien. Den ryska regeringen beordrade ryssar att bosätta sig i Ingermanland. Flera helt igenom ryska byar och städer växte upp. Den största, S:t Petersburg, byggdes upp mitt i ett finsktalande område. Som arbetskraft användes till stor del slavar och tvångskommenderade ingermanländare. De ursprungligen fria finska bönderna blev livegna under tyska godsägare.

Ett viktigt årtal i Ingermanlands historia är 1861. Då upphävdes livegenskapen i Ryssland. Bönderna fick köpa små jordbitar, vilka de nu fick bruka som fria bönder. Livegenskapens upphävande återverkade i hög grad på den kulturella utvecklingen i Ingermanland. Redan 1863 grundades ett folkskoleseminarium i Kolppana med finsk lärarkraft. I skolorna bedrevs undervisning på finska. Läroböckerna, katekeserna och psalmböckerna beställdes från Finland. Efter en kort tid kom det emellertid dekret om att all undervisning i Ryssland skulle ske på ryska, så även i Ingermanland. Endast religionsundervisning fick ske på finska.

Förutom folkskoleväsendet må nämnas att det i nästan varje församling fanns ett finskt bibliotek. I skolorna fanns finska skolbibliotek med läsning åt barnen. Konfirmationsundervisningen och söndagsskola bedrevs på finska i varje socken. I flertalet socknar verkade sångkörer och amatörteater med folkliga skådespel. Årligen hade man stora sångarfester, som lockade folk från när och fjärran.

Efter den ryska revolutionen 1917 tycktes det ljusna igen för Ingermanland. Folkskoleväsendet blev finskspråkigt igen, seminariet utbyggdes, finska lärare anställdes, finskspråkiga folkhögskolor grundades,, finska präster predikade åter. Men denna frihet varade inte länge. Den bolsjevikiska regeringens framfart drabbade Ingermanland hårdare än någonsin tidigare. Gårdarna, boskapen och redskapen tvångsförenades i kollektivjordbruk. De lutherska kyrkorna förvandlades till nöjeslokaler och sädesmagasin. Prästerna fängslades om de dessförinnan inte hunnit fly till Finland. Tiotusentals ingermanländare stämplades som "kulaker" och förvisades till arbetslager i Sibirien med familjer och allt. 1937 beslagtogs alla finska läroböckkerna och all undervisning skulle hädanefter återigen ske på ryska.

Antalet finsktalande ingermanländare på Sovjetiskt område var före andra världskriget enligt tämligen säkra beräkningar ca 200 000. Detta antal är ju av samma storleksordning som den finska arbetskraften utgör i Sverige för närvarande. Om vi dessutom håller i minnet att dessa bodde på en yta av ungefär Västergötlands storlek, så konstaterar vi, att inom en begränsad yta

av Sovjetunionen frodade finsk kultur av ansenliga mått.

Det finns otaliga exempel i världshistorien att krig splittrar och förskingrar familjer, att minorotetsfolk nedtrampas och förtrycks. Ingermanländarna utgör inget undantag på den punkten. När de tyska framgångarna under andra världskriget var slut och den stora reträtten började, ville det tyska "herrefolket" använda sig av den civila befolkningen i de underkuvade länderna som billig arbetskraft i de tyska industrierna. Detta öde drabbade en del av ingermanländarna och hade drabbat alla, om inte finnarna hade känt sin samhörighet med bröderna söder on Finska viken och krävt, att ingermanländarna skulle evakueras till Finland. Därav kom det sig att ca 63.000 människor i slutet av kriget fick lämna allt man hade kärt och fick kliva ombord på handelsfartyg för vidare transport till Finland.

När kriget så äntligen var över erbjöds möjlighet att flytta tillbaka till Sovjetunionen. Valet var frivilligt men en viss psykisk press låg i luften. "Om vi inte flyttar nu... Senare kanske det... Man vet inte hur det blir sen..." Hur som helst var det ca 55.000 som återvände. För stora flertalet blev flyttningen "hem" en gruvlig besvikelse. Man hamnade ofta långt från de gamla hemmen och dåligt var det med försörjningen. Av de 8.000 kvarvarande flydde större delen de närmaste åren på illegala vägar till Sverige, en mindre del fortsatte till Kanada, Australien och andra immigrationsländer. Dessa ingermanländare utgjorde ett välkommet tillskott i efterkrigstidens svenska produktion, främst textilindustrin. På så vis knöts åter banden Ingermanland — Sverige. Här fann ingermanländarna den fristad, som de så innerligt önskade.

Att komma till ett främmande land, inte kunna ett ord av språket, möta främmande seder och med bara ett litet knyte i handen att starta ett nytt liv med. Hur känns det? Hur kan man? Hur går det? Ställer man frågorna till en ingermanländare så svarar han: "Jo, tack. Jag är nöjd." Han har lärt sig konsten att börja ett nytt liv med tomma händer. Han har flerfaldig erfarenhet på området. Så gott som alla har acklimatiserat sig i det svenska samhället friktionsfritt. Vanan att leva anspråklöst gjorde att många sedan efter några år skrapade ihop till en egen villa, bil, TV och annan västerländsk lyx. Men därmed är inte sagt att de glömt att de är ingermanländare.

Redan midsommaren 1948 samlades ingermanländarna i Boråstrakten till en högtidsfest. Liknande arrangemang har förekommit alltsedan dess varje midsommar på olika platser i Sverige där det finns ingermanländska lokalorganisationer och verksamhet. Man firar gudstjänster, träffar bekanta, man erinrar sig sändelser och traditioner från Ingermanland och man har sina idrottstävlingar. Redan från början blev dessa fester en samlande kraft. Man åkte långa vägar för att komma till den. Årligen brukar ett par busslaster komma från Finland. Redan från början blev det bestämt att dessa festligheter skulle återkomma varje år vid midsommartid.

För de flesta ingermanländare är just midsommarfesten årets höjdpunkt. Programmet följer efter 26 års fester tämligen likartat mönster: seriöst religiöst program varvas med mera uppsluppet folkligt-kulturellt och de traditionella idrottstävlingarna. Med sådan uppläggning garanteras, att alla intresseriktningar blir tillgodosedda. Språket som används vid festen är finska även om det på sistone höjts röster från de yngre ingermanländarna i Sverige att även programinslag på svenska borde förekomma. Några axplock ur de senaste årens fester ger kanske bättre bild om festens uppläggning och innehåll.

Festen varar över tre dagar. På midsommarftones eftermiddag börjar man med årsmötesförhandlingar för ISK, (Inkerin Suomalaisten Keskusliitto — Finsk-Ingermanländarnas Centralförbund), varefter själva öppningshögtidligheten äger rum. Innehållet i det sistnämnda är hälsningsanföranden från olika håll, körsång, deklamation, anföranden, allsång. Senare på midsommaraftonens kväll samlas ungdomarna kring midsommarbrasen. Därvid förekommer allsång, diktläsning, folkdanser och diverse gamla folklekar.

Forts. i nästa nummer

NIEKKOJEN RUNSAUTTA

Gävlessä asuva runoilijaveteraani Aatami Vainikka keksi mainion idean ja julisti *Niekka-kilpailun* Gävlen kesäjuhlaan osallistuvien kesken. Tähän kilpailuun piti kerätä mahdollisimman paljon inkeriläisten tuntemia niekka-loppuisia sanoja.

Tulos olikin varsin runsas, ja tässä numerossa julkaisemme kahden ensimmäiseksi sijoittuneen keräämiä "niekkoja". Jatkamme luetteloa tilaisuuden tullen julkaisemalla näistä kahdesta keräelmästä puuttuvat kilpailuun lähetetyt niekat myöhemmin.

Kilpailun voittajat:

1) Aino Pönniö, Kerava 125 kpl
2) Anni Pukki, Valkeakoski 116 kpl
3) Anni Kuisma, Tampere 114 kpl

Myös lehtemme kiittää kaikkia kilpailuun osallistuneita hauskasta ja harvinaisesta muistitiedosta ja sen tallettamisesta.

Aino Pönniön kokoamia niekkoja:

Akurtsniekka, kurkkukauppias
Alasniekka
Hammasniekka, ratas
Hansniekka
Harmoniekka
Holotnniekka, kylmä
Hurasniekka, huopahattu
Hutoisniekka, huononpäiväinen
Hattuniekka
Haaraniekka
Huumornlekka
Häntäniekka
Iklonniekka, neula
Haiseeniekka,
Kaametniekka, kivenhakkaaja
Kalossiniekka,
Kansniekka, kori tai kattila
Kapusniekka, kaalinhakkaaja
Kossarniekka, vesuri
Kauhaniekka,
Kaulusniekka, paita
Kelloniekka, lehmä, kello kaulassa
Kermaniekka
Klrpitsniekka, tiilentekijä
Klarinniekka,
Koffeiniekka, kahvipannu
Kuuharniekka, sisäkkö
Kulasnniekka, salakauppias
Kymmenenniekka, kunnanmies
Kolhosniekka
Kuoppaniekka, tie
Lauluniekka,
Livusniekka, Kerman myyjä
Livusniekka, kermakannu
Läkkiniekka, kannu tai muu astia
Lessoiniekka, metsänvartia
Läskiniekka,
Masurniekka, pahantekijä
Mläsniekka, lihakauppias
Moisniekka, lahjoitusmaan isännöitsijä
Molotniekka, maitokannu
Molotniekka, maitokauppias
Mossenniekka, huijari, varas
Morosniekka, jäätelökauppias
Nappiniekka
Nuusniekka, ulkohuone
Nauhaniekka,
Otsniekka, silmälasipäinen
Paitanlekka
Palatniekka, pyyheliina
Pankaniekka
Peltlnlekka
Parisniekka, ostaja- ja myyjä
Partaniekka,
Peretniekka, esiliina
Petsenniekka, pikkuleiväntekijä
Piisniekka, savupiipuntekijä
Petsniekka, uunintekijä
Piissarniekka, kirjuri
Pirosniekka, piirakantekijä
Plotniekka, kirvesmies
Pomosniekka, apulainen
Poovarnlekka, keittäjä
Posarniekka, palokuntalainen
Pumasniekka, lompakko
Pumasniekka, imupaperi
Pulusnlekka, pullakauppias
Puntarnlekka,
Putilnnlekka, herätyskello
Puukkonlekka
Putklnlekka
Puusniekka, kotivävy
Praasniekka, juhlapyhä
pratsniekka, lääkäri
Pratsniekka, pyykäri
Raatusnlekka, lämpömittari
Rapotniekka, työntekijä
Raspoinlekka, rosvo, ryöväri
Ratsunlekka, ratsastaja
Rlpaniekka, astia
Ripatnlekka, kalastaja
Rlpasnlekka, kalakauppias
Roopusniekka, korkkiruuvi
Rläpysnlekka, rättikauppias
Rupaniekka, savupiippuinen sauna tai tupa
Relkänlekka
Saapasniekka
Saakarnlekka, sokeriastia
Sahurniekka, sahuri

Saksniekka, hiuksenleikkaaja, musta elukka
Saksniekka, leikkaaja, leivän ym.
Sankaniekka, kori, ämpäri
Saposniekka, suutari
Sarviniekka,
Sattoiniekka, puutarhuri
Sassoiniekka, kelloseppä
Sainiekniekka, teekannu
Tsassoiniekka, rukoushuone
Serestelniekka, hevosen setolkka remmi
Serniekniekka, mustepullo
Siitniekka, vehnäleipä
Sipulniekka, hieno herra
Sirppiniekka,
Soittoniekka,
Solotniekka, kultaraha
Spuutniekka,
Suharniekka, autokuski
Sukuniekka, rautapata
Suuhorniekka, korpuntekijä
Salkkuniekka,
Silmäniekka, neula
Tapaniekka, vikurihevonen
Tiisniekka,
Tvornlekka, talonmies
Taitoniekka,
Ukolniekka, hiilikauppias
Uratsniekka, maalaispoliisi
Utaraniekka, lehmä
Utarniekka, iskuryhmän sotilas
Viiksniekka,
Vorotniekka, pihamies
Hananiekka
Harjaniekka
Holkkiniekka
Hanurniekka

Anni Pukin keräelmä:

Niekka, Henkilö, joka enskoittelee, ts. Valikoi kaikessa
Nasseiniekka, kaulapanta (hevosen, koiran)
Nalisniekka, ikkunan reunalauta (seinän ulkopuolella)
Nuusniekka, puusee, ulkovessa
Nausniekka, kuuloke
Menhainiekka, mekanikko
Majatniekka, kellonheiluri
Mosseiniekka, petkuttaja
Natshalniekka, päällikkö
Molosniekka, Maitomies
Tuusniekka. Hiilensammutusastia
Tshukuniekka, Rautavalupata
Tuatshniekka, Kaupunkilainen kesävieras kylässä
Tshastnlekka, Yksityinen kauppias
Tshainiekka, Teepannu
Miäsniekka, Lihamies (teurastaja)
Tshinovnlekka. Virkamies
Torosniekka, Tientekijä
Tolkkusniekka, Selittelijä
Tolsniekka, Velallinen
Trjapisniekka. Lumpunkerääjä
Satovniekka, Puutarhuri
Strelosniekka, Vaihdemies
Saposniekka, Suutari
Solodniekka, Höyrynjakaja

Salosniekka, Panttivanki
Skoljniekka, Koululainen
Sliivosniekka, Kerma-astia
Sorniekka, Valjaidentekijä
Sinovniekka, Pojanpoika
Sirulniekka, Parturi
Stoljarniekka, Puuseppä
Supotniekka, Lauantaitalkoot
Siitniekka, Vehnänen
Sadatshniekka, Laskukirja
Suutniekka, Yöpullo
Sovhoosniekka, Sovhoosin työläinen
Peretnlekka, Pellavainen miesten esiliina
Provodnlekka, Saattaja (junanlähettäjä)
Pokkoiniekka, Vainaja (ruumis)
Puusniekka, Kotivävy
Puukkoniekka, Puukankantaja
Parisniekka, Torkumeis
Petshniekka, Muurari
Plotniekka, Kirvesmies
Pudilniekka, Herätyskello
Pulusniekka, Pullanleipoja, -myyjä
Prijomniekka, Vastaanotin
Pomosniekka, Apulainen
Praasniekka, Pyhätalkoot
Pamasniekka, Rahalompakko
Pesselniekka, Laulukirja
Prestupniekka, Rikoksentekijä
Plemjäniekka, Siskon — tai veljen lapset
Potusniekka, Ikkunanpieluslauta
Polttiniekka, Viisikymmenkopekka
Porutshniekka, Takuumies
Posarniekka, Palokuntalainen
Potoiniekka, Lypsyämpäri
Pesposniekka, Jumalankieltäjä
Puamjätniekka, Muistopatsas
Propusniekka, Ruuvinavaaja
Grisaniekka, Karviaismarja
Vorotniekka, Irtokaulus.
Vinovniekka, Syyllinen
Vodovniekka, Vesiliikennetyöläinen
Valjosniekka, Heitteilläoleva (esine)
Korotniekka, Vihannestarhuri
Kirjaniekka, Kirjatoukka
Kirvesniekka, Oiva kirveenkäyttäjä
Kolhoosniekka, Kolhoosin työläinen
Kohniekka, Kahvipannu
Korvaniekka, Korvallinen astia
Kuppaalniekka, Uimapuku
Kolisniekka, Henkilö. joka kolinallaan tuottaa toiselle häiriötä
Koloshniekka, Pyöräseppä
Kopnlekka, Huonon elämäntavan omaava nuorukainen
Krivniekka, Kymmenkopekkainen
Kuaskuniekka, Satujenkertoja
K8.xSut—wP etaoisnhrdl etaoinshrdlu etao
Holotniekka, Kylmäsuutati
Guljasniekka, "Yökulkuri"
Hutosniekka, Piirustustaiteilija
Tantsuniekka, Tanssija (kieteis- halveksivamoto)
Rapotniekka, Työntekijä
Viesniekka. Viestintuoja
Remeslenniekka, Ammattikoululainen
Rupniekka. Rupla
Rovesniekka. Samanikäinen

Matti Laitinen poissa

Haudan lepoon siunattiin Vaasan uuteen hautausmaahan 6. 10. 73 yksi uskollisimmista Heimojuhlissamme käviöistä Matti Laitinen syntynyt Skuoritsan Laitisen kylässä 11. 5. 1898. Hän kuoli Vaasassa 27. 9. 1973.

Kaipaamaan jäivät lapset perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät.

Ehtoon tullen elon pursi,
rauhan rannan saavuttaa
Ihana on väsyneenä,
Herran armoon nukahtaa.

Rospoinniekka, Rosvo
Dvorniekka, Pihansiivoja
Druusniekka, Joukon jäsen
Uratniekka, Hinnottaja, urakanlaatija
Uvoljniekka, Lopputilin saanut
Ukoljniekka, Koliomittari
Umivaljniekka, Peseytymisastia
Trlbuniekka, Sotaoikeudessa tuomittu
Larjosniekka, Kioskin pitäjä
Lovisniekka, Harhailija
Ljubovniekka, Rakastaja
Oposniekka, Komaston jäsen
Ohvatniekka, Metsästäjä
Udarniekka, Iskuri (ahkera)

Museoviraston kansantieteen toimiston 20. kansanperinteen keruukilpailu alkaa

Museoviraston kansantieteen toimisto julistaa nyt kahdennenkymmenennen kerran koko maata käsittävän kansanperinteen keruukilpailun, joka on julakistu Seurasaarisäätiön Seurasaari-nimisessä lehdessä.

Tällä kertaa kyselymme koskee mm. kieltolakia, sotilaskuvia, ravustusta, ruokataloutta, ompelukonetta ja ompelukursseja, Kannaksen kesävieraita ja Pietarin vaikutusta Suomeen.

Vuodesta 1956 lähtien, jolloin ensimmäinen keruukilpailu julistettiin, on kiinnostus kansanperinteen taallentamiseen yhä kasvanut. Kansatieteen toimiston vastaajaverkostoon kuuluu tällä hetkellä yli 2 200 henkilöä, jotka ovat lähettäneet keruuarkistoon kansantieteellisesti arvokasta aineistoa yhteensä lähes 500 000 liuskaa. Nykyajan muuttuvassa yhteiskunnassa on kansanperinteen tallentaminen tärkeää ja kiireellistä työtä. Kaikki kansanperinteestä kiinnostuneet henkilöt ovat tervetulleita mukaan nyt julistettavaan kilpailuun. Kilpailun järjestäjät toivovat kilpailijoille menestystä kansanperinteen tallentamistyössä.

Kilpailuaika päättyy 31. 1. 1974. Tulokset julkaistaan kevään kuluessa. Parhaille vastaajille jaetaan palkintoina pöytähopeita, kirjoituskoneita, rahaa ja kirjoja. Palkinnon saajien kanssa neuvotellaan kirjeitse vaihtoehdoista. Suurkerääjät kilpailevat erikseen omassa sarjassaan.

Ilmaisen Seurasaari-lehden ja vastauspaperia vapaakirjekuorineen saa Museoviraston kansatieteen toimistosta, os. Kansallismuseo, Mannerheimintie 34, 00100 Helsinki 10, puh. 441 181/33.

Käytä invalidien joulukortteja

Invaliidiliitto on jälleen lähettänyt kansalaisille joulukortteja, joilla voi muistaa tuttaviaan. Samalla Invalidiliitto haluaa esitellä toimintaansa. Tänä vuonna on mukana esite, joka liittyy osana Invalidiliiton harjoittamaan vammaisia etsivään toimintaan.

Korttien postitus ja pakkaus on antanut työpaikan useilla kymmenille vaikeasti vammautuneille henkilöille ympäri vuoden Invalidiliiton suojatyöpaikoissa.

Suomessa on paljon sellaisia vammaisia, jotka eivät edes tiedä niistä mahdollisuuksista, joita heillä on avun saamiseksi. Etsivällä toiminnallaan Invalidiliitto pyrkii tavoittamaan mahdollisimman suuren osan juuri näistä "väliin pudonneista" vammaisista. Sillä myös heillä on oikeus päästä osalliseksi eduista, joita heille voidaan järjestää. Invalidiliitto, vammaisten oma järjestö, opastaa ja neuvoo näissä asioissa ja sen yhdistykset tarjoavat monipuolisia toimintamahdollisuuksia.

Mukana oleva postisiirtokortti tajoaa tilaisuuden tukea käytännössä Invalidiliiton toimintaa yhteiskunnassamme kenties kaikkei nvaikeimmassa asemassa olevien kansalaisten elinehtojen parantamiseksi.

Arvoisa tilaajamme, muistitko syyskuun numeron mukana saamasi Viestin tukemiseksi tarkoitetun tilillepanokortin? Muistitko myös kirjoittaa nimesi ja osoitteesi tilausmaksua suorittaessasi. Jos lehtesi on lakannut tulemasta, syy voi olla tässä. Lähetä siinä tapauksessa maksukuittisi päivämäärä lehtemme osoiteosastolle, Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97.

Muista merkitä nimesi ja osoitteesi kaikkiin rahalähetyksiin !

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Paikallisosaston JOULUJUHLA pidetään 9. 12. klo 13 alkaen Agricolan seurakuntakodissa. Aluksi myyjäiset ja klo 14 alkaen ohjelmaa sekä nuorille että vanhemmille. Kaikki joukolla mukaan.

Tammikuun tilaisuus 27. pnä on osaston *vuosikokous.*

Johtokunta

TURUN PAIKALLISOSASTO

Inkeriläisten yhdistyksen Turun paikallisosaston JOULUJUHLA pidetään Karjalaisten talossa *toisena joulupäivänä* klo 14. Monipuolista ohjelmaa! Tarjoilua! Kaikki sydämellisesti tervetulleita!

Lahjoitus Inkeriläisten Viestille Örebrosta

Vainajien muistojuhlassa Örebrossa on suoritettu keräys Inkeriläisten Viestin tukemiseksi. Keräys tuotti Smk 486:46. Lehtemme kiittää örebrolaisia suurenmoisesta tuesta. Muitakin lahjoituksia olemme saaneet ja julkaisemme aikanaan kaikkien lahjoittajien nimet lehdessä. Suuret kiitokset.

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Kuukausitilaisuus 9. 12. ja VUOSIKOKOUS 6. 1. klo 14. Kalevan kirkon huoneessa 9. Tervetuloa.

Inkerin kerho Borås

pitää sääntöjenmääräisen *vuosikokouksen* 5/1 1974 klo 16.00 Gustaf Adolfin seurakuntatalolla. Päiväjärjestys sääntöjen mukaisesti. Kaikki inkeriläisestä toiminnasta kiinnostuneet ovat tervetulleita kokoukseen.

PIKKUJOULU BORÅSISSA

Inkerin Kerho järjestää lapsiperheille pikkujoulujuhlan sunnuntaina 9 p. joulukuuta klo 16.00 Gustaf Adolfin seurakuntatalolla. Namupussit lapsille. Lähempiä tietoja antaa Juho Korpelainen puh. 115 322.

Kaikki tervetulleita!

TALVIJUHLAT BORÅSISSA

ISK:n perinteelliset talvijuhlat vietetään 5—6 p. tammikuuta 1974 Gustaf Adolfin seurakuntatalolla. Tarkempi ohjelma tulee joulukuun Viestissä. Suunnitelkaa nyt jo joulun pyhien matkanne niin että olette Boråsissa loppiaisena.

Huom! Joulukuun numeron mukana saatte tilillepanokortin, jolla voitte tilata Viestin ensi vuodeksi sekä samalla maksaa tilauksenne.

20100 TURKU 10
TORNIK 1 A 5
MYLLÄRI HEIKKI

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. TUOHIMÄKI
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh. 323 628

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Saariston Kirjapaino Oy, Espoo 1973